

Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce

70 lat
Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce
1952-2022

Bożena Olkowska-Balcerzak
Edyta Dobek
Edyta Rogala

Ostrołęka, 2022

Copyright by Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe im. Adama Chętnika.
Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce

Wydawca
Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe im. Adama Chętnika

Redakcja
Bożena Olkowska-Balcerzak

Opracowanie tabel i aneksów
Edyta Rogala

Wybór i opracowanie fotografii
Bożena Olkowska-Balcerzak
Edyta Dobek

Projekt okładki
Andrzej Balcerzak

Redaktor naukowy
Jerzy Kijowski

ISBN 978-83-62775-14-9

144. Publikacja Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego im. Adama Chętnika

Druk i oprawa
Drukarnia J.J. Maciejewscy - Przasnysz

SPIS TREŚCI

WSTĘP DO WYDANIA 70 LAT BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ W OSTROŁĘCE. 1952-2022	5
OD WYDAWCY	7
WSTĘP.....	9
Rozdział pierwszy	11
PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA POWIATOWA W OSTROŁĘCE. 1952-1975 – <i>Bożena Olkowska-Balcerzak</i>	11
Fotografie: 1952-1975	20
Rozdział drugi.....	26
PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA WOJEWÓDZKA W OSTROŁĘCE. 1975-1998 - <i>Bożena Olkowska-Balcerzak</i>	26
1. ORGANIZACJA.....	26
2. KADRA	27
3. LOKAL	32
4. ZBIORY.....	35
5. UŻYTKOWNICY I WYKORZYSTANIE ZBIORÓW	39
6. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA	49
Fotografie :1975-1998	54
Rozdział trzeci	64
BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W OSTROŁĘCE. 1999-2012 – <i>Edyta Dobek</i>	64
1. ORGANIZACJA.....	64
2. LOKAL	65
3. KADRA	65
4. ZBIORY.....	68
5. UŻYTKOWNICY I WYKORZYSTANIE ZBIORÓW	70
6. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA.....	74
Fotografie: 1999-2012	78
Rozdział czwarty.....	87
FILIE BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ W OSTROŁĘCE – <i>Bożena Olkowska-Balcerzak</i>	87
Rozdział piąty	91
BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W OSTROŁĘCE. 2013-2022.....	91
1. ORGANIZACJA - <i>Bożena Olkowska-Balcerzak</i>	91
2. LOKAL- <i>Bożena Olkowska-Balcerzak</i>	93
3. KADRA - <i>Bożena Olkowska-Balcerzak</i>	94
4. ZBIORY- <i>Bożena Olkowska-Balcerzak</i>	96
5. UŻYTKOWNICY I WYKORZYSTANIE ZBIORÓW - <i>Bożena Olkowska-Balcerzak</i>	102
6. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA – <i>Edyta Dobek</i>	107
Fotografie: 2013-2021	112

ZAKOŃCZENIE.....	122
ZAKOŃCZENIE DO WYDANIA <i>70 LAT BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ W OSTROŁĘCE. 1952-2022</i>	123
TABELE.....	124
ANEKSY.....	143
BIBLIOGRAFIA.....	202
SPIS WYKRESÓW	206
WYKAZ TABEL	206
WYKAZ ANEKSÓW	206
WYKAZ FOTOGRAFII	207
WYKAZ SKRÓTÓW	209
INDEKS NAZWISK.....	211

WSTĘP DO WYDANIA 70 LAT BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ W OSTROŁĘCE. 1952-2022.

Szczegółowa i dosyć obszerna monografia Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce została opracowana z okazji jubileuszu 60-lecia placówki, a wydało ją w wersji drukowanej Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe oraz Biblioteka Pedagogiczna w 2012 roku.¹

W roku obecnym -2022- księżnica obchodzi 70-lecie działalności i z tego powodu publikujemy zdigitalizowaną formę książki, poszerzoną oczywiście o dziesięć ostatnich lat.

Zachowano układ publikacji z 2012 roku, zawartość rozdziałów, wstęp i zakończenie, ale - poszerzając zakres chronologiczny - uaktualniono tabele, aneksy, a ostatnie dziesięciolecie opisano w dodatkowym, osobnym rozdziale.

Rozdział 5 noszący tytuł Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce. 2013-2022 nie do końca trzyma się tej chronologii, bowiem poprzednia publikacja wydana we wrześniu 2012 roku nie zawierała statystyk i wszystkich wydarzeń tamtego roku, i – adekwatnie – pisząc pracę w pierwszym półroczu 2022 nie możemy opisać roku w całości. Zawarte w rozdziale dane statystyczne będą więc najczęściej obejmowały okres 2012-2021. Źródła stanowiła dokumentacja placówki : sprawozdania, kroniki, raporty z systemu bibliotecznego oraz obserwacje i rozmowy pracowników – autorek pracy.

W nowym rozdziale zostały omówione wszelkie aspekty działalności placówki w ostatniej dekadzie przy zachowaniu dotychczasowego podziału na Organizację, Lokal, Kadre, Zbiory, Użytkowników i wykorzystanie zbiorów oraz Działalność informacyjną. Zachodzące trendy zostały zilustrowane wykresami, a dokładne dane liczbowe zawarte w aneksach. Większość tabel rozszerzono o kolejne lata, ale niektóre stworzono na nowo uwzględniając zmiany w organizacji albo w statystykach bibliotecznych, np. Stan etatyzacji lub Czytelnicy wg kategorii zawodowych.

I ostatnie, konieczne uaktualnienie - zmieniono tytuł pracy, to już nie 60, a 70 lat Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce.

Z życzeniami kolejnych dziesięcioleci
Bożena Olkowska-Balcerzak

Ostrołęka, marzec 2022

---

¹ 60 lat Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce / Bożena Olkowska-Balcerzak, Edyta Dobek, Edyta Rogala ; Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce. - Ostrołęka : Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe im. Adama Chętnika, 2012. - ISBN 978-83-62775-14-9

"Czytajmy, bo czytanie jest drugim życiem"
J. I. Kraszewski

Szanowni Czytelnicy!

W sześćdziesiątym jubileuszowym roku działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce mamy uzasadniony powód do dumy i satysfakcji z jej dotychczasowego dorobku oraz roli, jaką pełni w środowisku.

Biblioteka jest instytucją, która samym istnieniem świadczy o rozwoju kultury i nauki, odgrywa ważną rolę w zapisie dziedzictwa, jest miejscem odkrywania nowych pasji i osobistego rozwoju. Jest ona bowiem skarbnicą piśmiennictwa, przez które człowiek wyraża swoją znajomość świata.

Już od sześćdziesięciu lat Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce nieprzerwanie wspiera lokalne środowisko oświatowe, wspomagając proces edukacyjny szkół i instytucji oświatowych, szerząc czytelnictwo wśród dzieci i młodzieży oraz prowadząc działalność kulturalną. Mimo trudności lokalowych i finansowych staraliśmy się realizować nasze zadania jak najlepiej.

Obecnie Biblioteka ma wiele powodów do zadowolenia: nowoczesny lokal, specjalistyczny księgozbiór naukowy, profesjonalna i wykształcona kadra, wzrastające czytelnictwo nauczycieli i studentów oraz informatyzacja placówki. Należy podkreślić, że wszystkie te elementy składają się na jakość oferowanych usług.

Niniejsza publikacja to okazja do prezentacji Biblioteki, jej historii i działalności na przestrzeni sześćdziesięciu lat, jak również zwrócenie uwagi na obecną rolę bibliotek wobec wyzwań i tendencji społeczeństwa informacyjnego.

Z poważaniem

*Dyrektor Biblioteki
Anna Grabowska*

OD WYDAWCY

Wiek dwudziesty przyniósł światu wiele nowych nośników wiedzy głównie za sprawą radia, telewizji i Internetu. Mimo to, wbrew przewidywaniom niektórych osób, nie zmniejszyło się znaczenie słowa drukowanego, w tym przede wszystkim książek. A skoro książek, to i bibliotek.

Prezentowana publikacja dotyczy właśnie jednej z takich książnic – Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. A okazją do opracowania i wydania jej historii jest piękny Jubileusz – 60-lecie utworzenia tej placówki. W ciągu owego ponad półwiekowego okresu zaszło wiele zmian w życiu miasta, regionu i mieszkańców. Z liczącego niewiele ponad 10 tysięcy ludności miasta w ciągu kilkudziesięciu kilku lat Ostrołęka przekroczyła 50 tysięcy, powstał wielki przemysł, wiele nowych obiektów handlowo-usługowych, mieszkań, a przez ćwierć wieku dane nam było funkcjonować jako stolica województwa. Olbrzymie zmiany nastąpiły w szkolnictwie. W miejsce czterech szkół podstawowych i dwóch średnich dzisiaj mamy sześć szkół podstawowych, cztery gimnazja, trzy licea ogólnokształcące, cztery zespoły szkół zawodowych (nie licząc szkół niepublicznych), Zespół Kolegiów Nauczycielskich i dwie wyższe uczelnie.

Jakże wielkim zmianom ulegała również nasza Jubilatka. Powstała na początku lat pięćdziesiątych, kiedy to książka pedagogiczna była trudno dostępna, a nauczyciele posiadali skromne wykształcenie, ale przemożną chęć jego poszerzania. Początki były bardzo skromne. Wynajęty kąt, szafa z kilkudziesięcioma książkami, bibliotekarka na kilka godzin. Ale ważna była pasja, zapal i to z obu stron.

Nie jest moim zamiarem przedstawianie wszystkich kolejnych etapów rozwoju tej instytucji, można będzie się o tym dowiedzieć z tej książki. Wymieńmy jedynie, że kilkakrotnie zmieniała swą siedzibę, zmieniały się osoby nią kierujące (sześciu dyrektorów i to same panie!), wciąż wzrastała liczba woluminów. Po wielu, wielu latach dopiero na rok przed jubileuszem sześćdziesięciolecia udało się wreszcie uzyskać lokal, o którym sami pracownicy mówią, *że jest to pierwszy budynek w historii Biblioteki, w którym architekt rzeczywiście zaprojektował pomieszczenia z myślą o Bibliotece. Nie jest to adaptacja, ale lokal „szyty na miarę” potrzeb Biblioteki.*

Lecz działalność Biblioteki nie sprowadzała i nie sprowadza się jedynie do wypożyczania książek. W szerokiej gamie jej działalności znajdowały i znajdują się zbiory specjalne, wypożyczenia międzybiblioteczne, czytelnia, działalność informacyjno-bibliograficzna, spotkania autorskie, wystawy, kiermasze, konkursy i udzielanie pomocy instrukcyjno-metodycznej bibliotekom szkolnym.

Prezentowana publikacja nie jest pracą sensu stricte naukową, zresztą nie takie były zamierzenia auterek, chociaż posiada wiele atrybutów naukowości takich jak np. przypisy naukowe, wykaz źródeł. Natomiast z pełnym powodzeniem może służyć badaczom jako doskonałe źródło zawierające wiele nieznanych lub mało znanych informacji z działalności Biblioteki, które mogą być przydatne przy opracowywaniu syntez dotyczących np. czytelnictwa, czy też oświaty lub wreszcie szeroko rozumianych dziejów Ostrołęki i regionu. Cennym uzupełnieniem tekstu są liczne zdjęcia, częstokroć unikatowe, nie zabrakło także indeksu nazwisk, bibliografii, biogramów kolejnych dyrektorów, czy też wykazu wszystkich pracowników.

Godnym podkreślenia jest fakt, iż publikacja jest autorskim dziełem trzech pracowniczek Biblioteki: Bożeny Olkowskiej-Balcerzak oraz Edyty Dobek i Edyty Rogali i od razu należy stwierdzić, iż mimo, że to debiut, wypadł on doskonale. Cieszy bardzo opracowanie tej publikacji, po którą zapewne chętnie sięgną użytkownicy tej i innych bibliotek, nie tylko pedagogicznych, ale też i publicznych oraz szkolnych, nauczyciele, pedagodzy i regionaliści, bo jak słusznie stwierdza się w tej pracy: Dotychczasową sześćdziesięcioletnią działalnością udowodniła Biblioteka potrzebę swego istnienia w środowisku. Powołana, aby służyć kadrze pedagogicznej, taką rolę starała się pełnić i pełni ją dotąd. W głębokim przekonaniu, że ta jej szlachetna i niezwykle użyteczna misja będzie kontynuowana polecam ową publikację w imieniu wydawcy – Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego im. Adama Chętnika i swoim własnym.

Jerzy Kijowski – wiceprezes OTN

WSTĘP

Biblioteki pedagogiczne w Polsce mają stabilny profil zbiorów i czytelników, a przeznaczone są "(...) głównie dla szeroko rozumianej kadry pedagogicznej, choć nie tylko (...)"².

Biblioteka Pedagogiczna Ostrołęce jest przykładową placówką tego typu. Powołana w 1952 roku, aby służyć kadrze pedagogicznej taką rolę starała się pełnić. Przechodziła przemiany typowe dla ogółu bibliotek, cieszyła się podobnymi osiągnięciami i, jak wszystkie, od 1989 roku odczuwa skutki przemian ustrojowych i gospodarczych.

Publikację niniejszą opracowano dla kilku celów:

- jako element obchodów jubileuszu sześćdziesięciolecia działalności placówki; nie została bowiem opublikowana wcześniej żadna monografia Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce;
- jako formę promocji placówki i jej zadań; mamy przeświadczenie, że to pierwsze całościowe opracowanie tematu będzie przydatne dla środowiska lokalnego oraz dla Biblioteki;
- jako głos w dyskusji o przyszłości bibliotek pedagogicznych w Polsce. Dla refleksji co dalej z wieloletnim dorobkiem całej sieci tych placówek?³

Praca ma na celu przedstawienie dziejów Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce; prezentację organizacji i działalności placówki, ukazanie jej funkcji oraz roli w zaspokajaniu potrzeb zawodowych i intelektualnych lokalnego środowiska, szczególnie nauczycieli.

Rozdział pierwszy dotyczy powstania i pierwszego okresu działalności placówki, kiedy miała rangę biblioteki powiatowej. Okres ten potraktowano dosyć ogólnie ze względu na skąpe źródła z tego czasu: dane statystyczne są zbyt ogólne, a ówcześni pracownicy już nie żyją.

Rozdział drugi charakteryzuje Bibliotekę w randze wojewódzkiej, tzn. w latach 1975-1998. W kolejnych podrozdziałach omawia się organizację placówki; kadrę biblioteczną, lokal, grupy czytelników oraz zbiory i ich wykorzystanie, a także działalność informacyjną i propagującą książkę.

Rozdział trzeci omawia okres po reformie administracyjnej z 1999 roku do chwili obecnej (czerwiec 2012 r.). Wizerunek Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce tworzą lokal, kadra, zbiory i ich wykorzystanie, czytelnicy oraz formy szerokiej działalności informacyjnej.

Dla pełnego obrazu placówki w rozdziale czwartym przedstawiono także filie Biblioteki ostrołęckiej. Temat ten omówiono jednak bardzo ogólnie, gdyż filie – w ramach własnych jubileuszy – już opracowały bądź opracują swoje monografie.

---

² Marcin Drzewiecki : *Biblioteki szkolne i pedagogicznej w Polsce w perspektywie 1990 roku. Założenia rzeczywistość*. W: Poradnik Bibliotekarza, 1989, nr 7/8/9, s.5.

³ W prasie bibliotekarskiej oraz w Internecie jest dużo prac na ten temat, np. Sylwia Czacharowska : *Co dalej z bibliotekami pedagogicznymi?* W :Bibliotekarz, 2012, nr 1, s. 1-3, lub Krzysztof Maciąg : *Czy biblioteki pedagogiczne są potrzebne nauczycielom?* W: Bibliotekarz, 2011 nr 6, s. 5-11.

Bazę źródłową stanowią liczne i szczegółowe tabele, wykresy i aneksy, a wzbogaceniem pracy są fotografie i wspomnienia naszych przyjaciół.

Portret Biblioteki został nakreślony głównie na podstawie dokumentacji placówki, drobnych wycinków prasowych z gazet lokalnych oraz rozmów z pracownikami. Całości wizerunku dopełniła systematyczna, wieloletnia obserwacja i praktyka autorki – pracownicy Biblioteki.

Wykorzystane opracowania, wykazane w bibliografii, dotyczące bibliotekarstwa pedagogicznego w Polsce, pozwoliły ukazać placówkę ostrołęcką poprzez pryzmat dziejów, organizacji i problemów polskich bibliotek pedagogicznych.

Serdeczne podziękowania kieruję do osób, które pomogły zebrać informacje do pracy, podzieliły się wspomnieniami, udostępniły źródła. Są to: Pani Jadwiga Markowska, Pan Stanisław Pajka, Pani Grażyna Leonowicz, Pan Eugeniusz Naęcz, Pani Wanda Leszczyńska, Pan Bronisław Baćłowski i inni.

Szczególnie dziękuję Panu Jerzemu Kijowskiemu oraz Ostrołęckiemu Towarzystwu Naukowemu im. Adama Chętnika, a także sponsorom, bez których opublikowanie tej pracy nie byłoby możliwe.

Bożena Olkowska-Balcerzak

Ostrołęka, 2012

Rozdział pierwszy

PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA POWIATOWA W OSTROŁĘCE. 1952-1975

O załączkach bibliotek pedagogicznych w Polsce można mówić od początku istnienia szkół, a w nich bibliotek szkolnych. W każdym okresie historycznym obsługiwały one zarówno uczniów, jak i nauczycieli, a do końca XVII wieku były głównie warsztatem pracy nauczyciela⁴. Działy ksiązek dla nauczycieli w bibliotekach szkolnych bardzo dobrze rozwijały się na przełomie XIX i XX wieku.

Na bazie tych działów z inicjatywy nauczycieli i władz oświatowych w okresie międzywojennym zaczęły powstawać samodzielne biblioteki dla nauczycieli. W latach 1921-1934 powołano 11 Centralnych Bibliotek Pedagogicznych Okręgów Szkolnych. (jako pierwsze w Toruniu - 1921 r. i Krakowie -1922 r.)⁵.

Po zakończeniu II wojny światowej biblioteki te wznawiały swoją działalność, jako pierwsze w Białymstoku i Lublinie już w 1944 roku; tworzone także nowe placówki.⁶

Od władz oświatowych oraz regionalnych środowisk nauczycielskich wyszła inicjatywa stworzenia ogólnopolskiej sieci bibliotek przeznaczonych do wyłącznej dyspozycji kadr pedagogicznych. Projekt sieci bibliotek pedagogicznych nakreślony w 1946 roku, aczkolwiek nie ogłoszony oficjalnie, przewidywał powstanie czterech jej ogniw: Biblioteki Ministerstwa Oświaty, bibliotek okręgowych (wojewódzkich), bibliotek rejonowych (powiatowych) i bibliotek szkolnych⁷.

Średnie ogniwa tej sieci, czyli biblioteki powiatowe, powstawały od pierwszych lat powojennych, jako oddziały filialne bibliotek wojewódzkich. Początkowo nosiły nazwę bibliotek przy inspektoratach szkolnych.

Decyzja o powstaniu biblioteki pełniącej rolę warsztatu samokształceniowego nauczycieli z Ostrołęki i okolic wynikała z potrzeb związanych z dynamicznym rozwojem sieci szkolnej na Kurpiowszczyźnie. Pomimo działającego Liceum Pedagogicznego i kursów dokształcających do pracy w szkole szli często ludzie bez kwalifikacji. Biblioteka miała gromadzić i udostępniać specjalny księgozbiór wszystkim związanym z pracą pedagogiczną.

Biblioteka pedagogiczna w Ostrołęce rozpoczęła swoją działalność w roku 1952 jako jedna z dwudziestu ośmiu bibliotek powiatowych pozostających pod opieką Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Warszawie, a tworzących się stopniowo w latach 1950-1959.

Nie ma w aktach placówki pisma powołującego ją do życia; dotychczasowe

---

⁴ Zofia Dąbrowska: *Działalność sieci bibliotek pedagogicznych w dziedzinie informacji naukowej w latach 1945-1975*, Wrocław: Wydaw. Uniwersytetu Wrocławskiego, 1986, s.11.

⁵ Tadeusz Aleksander: *Biblioteki nauczycielskie*, (w) *Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku*, T.1, Warszawa : Wydawnictwo Akademickie Żak, 2003. ISBN 83-88149-92-X, s. 378.

⁶ Jaworska, Sylwia : *Zarys dziejów Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce Filii w Wyszakowie (1956-2010)*. Wyszaków ; Leszczydół Stary : Sylwia Jaworska, 2011, s. 16.

⁷ Zofia Dąbrowska : dz. cyt., s.15.

publikacje podają rok 1952⁸, przyjmując za początek istnienia Biblioteki datę pierwszych odwiedzin czytelników. Pierwszy wpis w księdze inwentarzowej odnotowano jednak znacznie wcześniej - 20. grudnia 1950 roku.

W początkowym okresie istnienia Biblioteka, jak wszystkie powiatowe biblioteki pedagogiczne, nie posiadała aktów prawnych odnośnie swojej organizacji. Obowiązujący, podstawowy akt prawny polskiego bibliotekarstwa, czyli dekret o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi⁹, nie wymieniał sieci bibliotek pedagogicznych, ale zapowiadał, (w art.3), powołanie przez ministra oświaty nowych sieci bibliotek publicznych. Na własne akty prawne czekały biblioteki powiatowe do roku 1957.

Tworząca się Biblioteka pedagogiczna podlegała Inspektoratowi Oświaty Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ostrołęce oraz Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Warszawie. Inspektorat zapewniał Bibliotece lokal, pomagał w uzupełnianiu księgozbioru i czuwał nad prawidłową pracą placówki. Biblioteka wojewódzka zaopatrywała w sprzęt biblioteczny i książki, a także szkoliła bibliotekarki¹⁰.

Organizatorem i pierwszym pracownikiem Biblioteki była Eugenia Olszewska, która wspominała w kronice: „*Na polecenie Inspektora Władysława Nowickiego miałam zorganizować bibliotekę(...). Rozpoczęła się pionierska praca!*”¹¹. Jak wszyscy pracownicy bibliotek powiatowych, pani Olszewska była zatrudniona na warunkach pracownika ryczałtowego; prawdopodobnie pracowała około 11 godzin tygodniowo, za co przypuszczalnie dostawała około 100-200 złotych miesięcznie¹². W wyniku tej prawie społecznej, choć efektywnej, pracy powstały podwaliny dzisiejszej placówki.

Organizowanej Bibliotece nie przydzielono samodzielnego lokalu; niewielki pokój dzieliła razem z Biblioteką Przykładową¹³. Brak w aktach informacji na temat ówczesnego adresu Biblioteki, lecz – opierając się na ustnych informacjach starszych nauczycieli – można przypuszczać, że mieściła się w nieistniejącym już, drewnianym domu przy ulicy Kościuszki.

W roku 1953, dzięki staraniom Inspektoratu Oświaty w Ostrołęce, Biblioteka otrzymała obszerny lokal razem ze Związkiem Nauczycielstwa Polskiego przy ulicy Kościuszki 15 (dzisiaj Kościuszki 21)¹⁴, w którym przebywała aż do 1975 roku. Współlokatorem była nadal Biblioteka Przykładowa, której sąsiedztwo oznaczało przebywanie w pomieszczeniach różnorodnych czytelników: dzieci i nauczycieli. Niekiedy było to uciążliwe, lecz niejednokrotnie owocowało wspólnymi formami pracy.

⁸ Na przykład: *Informator o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce. 1999*, Warszawa : Biblioteka Narodowa, 1999, s.259. poz. 3013.

⁹ *Dekret z dnia 17 kwietnia 1946 roku o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi* W: *Dziennik Ustaw*, 1946, nr 26, poz. 163.

¹⁰ *Kronika Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej w Ostrołęce. 1952-1975*, (BP), s. 2.

¹¹ Tamże, s.1.

¹² *Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Olsztynie 1946-1970*, Olsztyn : Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka, 1971, s.19.

¹³ Brak dokładnych informacji o tej placówce. Z wpisów w kronice biblioteki pedagogicznej wiemy, że gromadziła głównie książki dla dzieci i dla nich organizowała imprezy czytelnicze. W roku 1961 jej księgozbiór przejęła SP nr 1 w Ostrołęce. Pracownikami były Stefania Kacprzyńska, a od 1960 r. Regina Patyra.

¹⁴ *Kronika PBP...*, s.2.

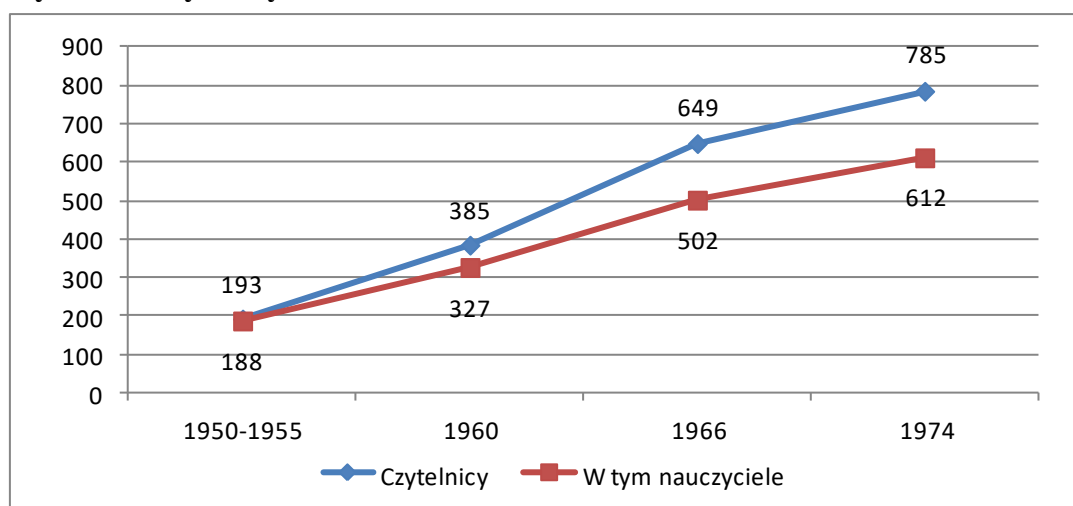

Dużo więcej kłopotu miała Biblioteka z właścicielem lokalu – Wojskową Komisją Rekrutacyjną. Na każde żądanie musiano oddawać swoje pomieszczenia do dyspozycji komisji: „*Dobrze się pracuje od Komisji Poborowej do Komisji Wojskowej. Okres poprzedzający komisje i następujący po nich jest po prostu koszmarny. Wyrzywa bibliotekarza z normalnego toku pracy, obarcza go dodatkowymi czynnościami, nie mającymi nic wspólnego z doksztalcaniem nauczycieli(...)*”¹⁵. Taka sytuacja oznaczała ciągle przesuwanie mebli, dostosowywanie lokalu, a co najgorsze długie, nawet miesięczne przerwy w pracy: „*W roku 1959 przerwy wyniosły 51 dni, co wpłynęło na obniżenie wyników pracy biblioteki*”¹⁶. W sytuacjach spornych w roli mediatora występował zawsze inspektor Alojzy Fronczak¹⁷. Trudne warunki pracy odbiły się echem w prasie ogólnopolskiej¹⁸.

Początkowo w Bibliotece brakowało szaf, regałów i skrzynek do kart¹⁹, ale w końcu 1959 roku jej majątek stanowiły już: 3 zamykane regały, regał na czasopisma, 4 oszklone szafy, 2 szafy dwudrzwiowe, 6 skrzynek do kart katalogowych, 2 skrzynki do kart czytelnika, 2 skrzynki do kart książki²⁰.

Czytelnikami Biblioteki Pedagogicznej w pierwszych latach jej działalności byli wyłącznie nauczyciele, potem także inni. Czytelnicy rejestrowani byli wtedy jednorazowo, nie dokonywano corocznego przerejestrowywania. W ciągu pierwszego pięciolecia działalności Biblioteka przyjęła w poczet czytelników 230 osób, a w kronice w tym czasie napisano optymistycznie: „*(...) nie ma nauczyciela, który by się nie zetknął z biblioteką*”²¹. Napływ czytelników w ciągu następnego dwudziestolecia, na przykładzie wybiórczych lat, przedstawia wykres poniżej.

Wykres 1 : Czytelnicy BP w latach 1952-1975.

¹⁵ Tamże, s. 8.

¹⁶ *Sprawozdanie z pracy Powiatowej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce za rok 1959*. Segregator IV A. Teczka nr 0243 w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce.

¹⁷ *Kronika PBP...*, s. 3.

¹⁸ Kazimierz Wierzbicki : *Bezdomne biblioteki z okazji „Dni Oświaty, Książk[i] i Prasy”*. W: Trybuna Mazowiecka.- 1961, nr 112, s. 4

¹⁹ *Sprawozdanie opisowe z pracy Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej w Ostrołęce za rok 1954*. (BP sygn.: j.w.).

²⁰ *Spis inwentarza Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej w Ostrołęce*. (BP sygn. : j.w.)

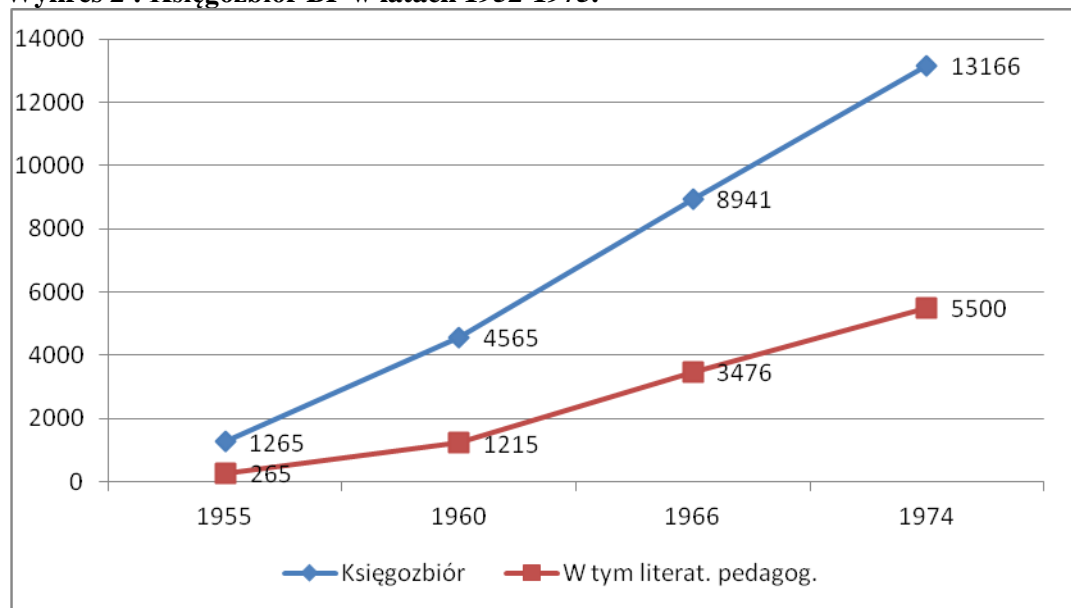
²¹ *Kronika PBP...*, s.4.

* - ogólna liczba czytelników (nauczycieli) zarejestrowanych w okresie 1950-1955. Począwszy od 1958 roku statystyka dotyczyła czytelników zakładających i odnawiających karty w danym roku.

Źródło: *Sprawozdania roczne do GUS z działalności PBW za lata 1955, 1960, 1966, 1974.*(BP).

Początek zbiorom Biblioteki pedagogicznej w Ostrołęce dała podręczna, nie uporządkowana biblioteczka Inspektoratu Oświaty: „(...) było tego około 300 tomów. Wśród nich znajdowały się dzieła popularno-naukowe, trochę metodyk i literatury pięknej”²². Niewielki księgozbiór podarował organizującej się Bibliotece Związek Nauczycielstwa Polskiego, systematycznie zbiory zasilala biblioteka wojewódzka z zakupów własnych oraz przydziałów centralnych Ministerstwa Oświaty. Na przykład w roku 1954 wszystkie uzyskane przez ostrołęcką Bibliotekę książki zostały nadesłane przez bibliotekę wojewódzką²³. W innym przykładowym, 1959, roku 702 książki wpisane do inwentarza zostały zakupione: 465 przez Inspektorat Oświaty, 159 przez bibliotekę wojewódzką, 78 przez Ministerstwo Oświaty²⁴. Wpływy księgozbioru w wybranych latach omawianego okresu przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2 : Księgozbiór BP w latach 1952-1975.

Źródło: *Sprawozdania roczne do GUS z działalności PBP za lata 1955, 1960, 1966, 1974.*(BP).

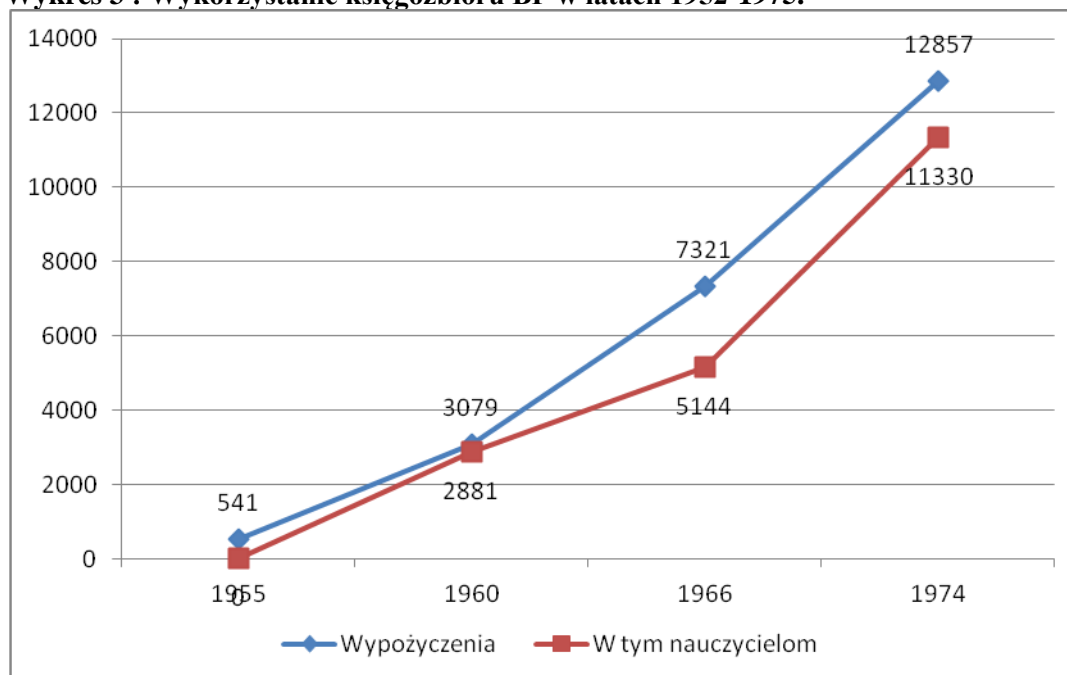
Zachowane statystyki biblioteczne ujawniają pierwsze wypożyczenia pod datą 22. września 1952 roku – odwiedziły wtedy Bibliotekę 2 osoby²⁵. W kolejnych miesiącach rejestrowano 20-50 odwiedzin; wypożyczano 50-100 książek miesięcznie. Wykres obok pokazuje, jak przykładowo kształtowało się wykorzystanie księgozbioru w pierwszym dwudziestoleciu działalności Biblioteki.

²² Tamże, s. 2.

²³ *Sprawozdanie roczne Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej za rok 1954.* (BP sygn.: j.w.).

²⁴ *Załącznik do protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 14. stycznia 1960 roku w sprawie przejęcia majątku od PBW w Warszawie.* (BP sygn.: j.w.).

²⁵ *Sprawozdanie dziennie-miesięczne Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej w Ostrołęce. Wrzesień 1952.* (BP sygn.: j.w.).

Wykres 3 : Wykorzystanie księgozbioru BP w latach 1952-1975.

Źródło: Sprawozdania roczne do GUS z działalności PBP za lata 1955, 1960, 1966, 1974. (BP).

Wypożyczano głównie literaturę popularno-naukową i pedagogiczną. Wśród najbardziej poczytnych książek w roku 1959 były np.: Stefana Baleya Psychologia wychowawcza w zarysie i Elementy nauk pedagogicznych, Józefa Hawlickiego Z doświadczeń nauczyciela arytmetyki w klasie I i II, Wincentego Okonia *Zarys dydaktyki ogólnej*²⁶.

W powstałej placówce nie było odrębnej czytelnicy, korzystającym z księgozbioru podręcznego wydzielono kąciak czytelnicy. Początkowo prenumerowano około 10 tytułów czasopism; w roku 1956 było 13 tytułów, w tym 11 czasopism pedagogicznych w języku polskim i 1 w języku obcym²⁷. Na rok 1961 zaprenumerowano już 37 tytułów czasopism, w tym 26 pedagogicznych²⁸.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu nauczycieli wiejskich zorganizowano punkty biblioteczne. Najpierw w Troszynie, Piskach, Czarni i Goworowie, które dysponowały około 35-40 egzemplarzami głównie literatury pedagogicznej²⁹. Później sytuacja ulegała często zmianom: niektóre punkty likwidowano, w innych miejscowościach powoływano: ostatecznie zlikwidowano je w 1971 roku uznając, że nie spełniają swej roli³⁰.

Przełomowy w rozwoju pedagogicznych bibliotek powiatowych był rok 1957, w którym wydano podstawowe akty prawne regulujące ich działalność.

²⁶ Wykaz książek, które w roku 1959 cieszyły się największą poczytnością. (BP sygn. : j.w.)

²⁷ Sprawozdanie roczne Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej za rok 1956. Segregator IV A. Teczka nr 0343 w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce.

²⁸ Wykaz czasopism zaprenumerowanych na rok 1961. (BP sygn. : j. w.)

²⁹ Kronika PBP..., s.3.

³⁰ Tamże, s. 69.

Instrukcja w sprawie organizacji pedagogicznych bibliotek powiatowych³¹ dawała odtąd bibliotekom uprawnienia samodzielnych organizacyjnie placówek. Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa w Ostrołęce podlegała nadal Inspektoratowi Oświaty Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, który pokrywał wszystkie jej wydatki z rozdziału budżetowego właściwego dla bibliotek pedagogicznych. Opiekę w zakresie doboru i szkolenia bibliotekarzy, gromadzenia i opracowania zbiorów oraz form i metod pracy sprawowała nadal PBW w Warszawie. Instrukcja, rozpowszechniona jako pismo powielone, stworzyła realne podstawy dla działalności i rozwoju bibliotek powiatowych - średniego ogniwa sieci bibliotek pedagogicznych³².

Instrukcja w sprawie bibliotekarzy bibliotek szkolnych i pedagogicznych³³ zawierała szczegółowe wyjaśnienia dotyczące obsady osobowej bibliotek. Określała warunki przejścia bibliotekarzy na etaty pedagogiczne, ich kwalifikacje, uprawnienia i obowiązki, normowała czas pracy. Na podstawie tego aktu ostrołęcka placówka uzyskiwała etat bibliotekarza.

W roku 1960 nastąpiła w ostrołęckiej Bibliotece wymiana pracownika. Eugenia Olszewska odeszła do pracy w Inspektoracie na stanowisko podinspektora, a jej miejsce zajęła Janina Kalinowska, która ukończyła Instytut Pedagogiczny w Warszawie i miała wykształcenie wyższe pedagogiczne. „(...) Kierunek studiów, jakie odbyłam predystynował mnie częściowo do pracy w bibliotece pedagogicznej, ale sama strona techniczna zajęć w tego rodzaju placówce była mi zupełnie obca. (...) O takich jak ja, początkujących pracownikach pamiętała biblioteka wojewódzka, która zorganizowała dla nas kilkudniowy kurs w Warszawie” – stwierdziła w kronice pani Kalinowska³⁴.

Zgodnie z zarządzeniem Kuratora Okręgu Szkolnego Warszawskiego z dnia 30. listopada 1959 roku PBW w Warszawie przekazała majątki bibliotek powiatowych lokalnym inspektoratom oświaty³⁵. W instrukcji dołączonej do zarządzenia dokładnie omówiono obowiązki PBW i inspektoratów³⁶.

W Ostrołęce wartość przekazanego księgozbioru wynosiła 43300 złotych, a 18 sztuk sprzętu miało wartość 7575 złotych³⁷. Odtąd wydatki na księgozbiór i działalność placówki znajdowały w zasadzie pokrycie w budżetach inspektoratu. W kronice czytamy „(...) kwota przewidziana na zakup książek wzrosła w roku 1961 do 20000 złotych, aby w następnym podnieść się jeszcze do 30000 i opaść do 25000 w roku

³¹ Instrukcja Ministerstwa Oświaty z dnia 26 września 1957 roku w sprawie organizacji pedagogicznych bibliotek powiatowych. W: Zarzębski Tadeusz: *Polskie prawo biblioteczne 1773 - 1990*, Warszawa 1991, poz. 648.

³² Zofia Dąbrowska: dz. cyt., s. 19.

³³ Instrukcja z dnia 13 marca 1957 roku w sprawie bibliotekarzy bibliotek szkolnych i pedagogicznych. W: *Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty*, 1957, nr 3, poz. 35.

³⁴ *Kronika PBP...* s. 5.

³⁵ Zarządzenie w sprawie przejęcia majątku od Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Warszawie Aleje Jerozolimskie 30 przez Inspektoraty Oświaty w powiatach woj. Warszawskiego. Pismo Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego nr O. P.B.-I-30/59. (PBW w Warszawie).

³⁶ Instrukcja w sprawie przejęcia majątku i całkowitej opieki nad Pedagogicznymi Bibliotekami Powiatowymi przez Inspektoraty Oświaty. Załącznik do zarządzenia Kuratora z dn. 30. Listopada 1959 r. (PBW w Warszawie).

³⁷ Protokół zdawczo - odbiorczy z dnia 14. stycznia 1960 roku w sprawie przejęcia majątku od PBW w Warszawie przez Inspektorat Oświaty w Ostrołęce. (BP sygn.: j.w.).

1963”³⁸.

W tym czasie liczba czytelników wzrastała o 70-90 osób rocznie, przybywało nauczycieli studiujących, głównie z miasta.

W roku 1961 wyprowadzono ze wspólnego lokalu Bibliotekę Przykładową; jej księgozbiór i sprzęt przejęła Szkoła Podstawowa nr 1. Dla Biblioteki pedagogicznej oznaczało to powiększenie metrażu i polepszenie warunków pracy. Nadal utrudnieniem były odbywające się w lokalu komisje wojskowe. Mimo to w pomieszczeniach bibliotecznych władze powiatowe systematycznie organizowały spotkania z młodymi, rozpoczynającymi pracę nauczycielami. Przy tej okazji Biblioteka propagowała czytelnictwo poprzez wystawy nowości, wystawy tematyczne; recenzowanie książek, zestawienia bibliograficzne. W tym celu również bibliotekarka brała udział w częstych konferencjach problemowych organizowanych w terenie.

Stanisław Pajka, wówczas pracownik ZNP, wspomina: „*Działania Oddziału Powiatowego ZNP i Powiatowej Biblioteki Pedagogicznej zmierzały w jednym kierunku: aby jak najwięcej wartościowych lektur pedagogicznych trafiło do szkół. Dzięki wspólnym inicjatywom, na spotkania z nauczycielami przyjeżdżali wybitni profesorowie z dziedziny pedagogiki (...). Obserwowałem z podziwem wielkie zaangażowanie pani Janiny w upowszechnianie czytelnictwa literatury pedagogicznej wśród nauczycieli, nieustanną troskę o wzbogacanie księgozbioru. Do każdego czytelnika odnosiła się z szacunkiem, wręcz z miłością*”³⁹. Dbałość o czytelnika znalazła odbicie w statystykach, a co za tym idzie uznanie w prasie. „W Ostrołęce i Makowie z księgozbiorów korzysta przeszło 80 proc. nauczycieli.(...) Tylko pogratulować takich czytelników”⁴⁰.

Biblioteka pedagogiczna uczestniczyła w konferencjach organizowanych przez bibliotekę wojewódzką. Niektóre z nich odbywały się w Warszawie, inne w bibliotekach powiatowych. „*Jedziemy w teren, aby poznać warunki pracy koleżanek; podpatrzeć nowatorstwo i przenieść je na własny teren; pożyczyć od kolegi z Grójca 100 kart książki, bo nie ma ich w sprzedaży; wreszcie poznać "ukochany kraj" nie tylko z książki*” – relacjonowała w kronice pani Kalinowska⁴¹. Wraz z innymi była gościem w Grójcu, Płocku, Ciechanowie, Otwocku, Wołominie. W roku 1962 Ostrołęka gościła u siebie bibliotekarzy z województwa warszawskiego. W planie uwzględniono zwiedzanie zabytków Ostrołęki i nowoczesnej fabryki papieru oraz Muzeum Kurpiowskiego w Nowogrodzie.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Warszawie organizowała też dla swoich pracowników wycieczki krajowe i zagraniczne, wizyty w teatrach, muzeach. Pani Kalinowska uważa to za zasługę dyrektora PBW – Janiny Zauszkiewicz; niezwykle ciepło i pochlebnie oceniła w kronice okres jej dziesięcioletniej pracy, pomoc i opiekę nad bibliotekami terenowymi.

Oficjalne uznanie sieci bibliotek pedagogicznych w ogólnokrajowej sieci

³⁸ *Kronika PBP...*, s. 6

³⁹ Stanisław Pajka: *Wpisani w Kurpiowszczyznę i w życie moje*. Ostrołęka : Związek Kurpiów. Zarząd główny, 2003. s. 198.

⁴⁰ (bh) : *Biblioteki pedagogiczne odsłaniają tajemnice*. W: Trybuna Mazowiecka ,1967, nr 60, s. 5.

⁴¹ *Kronika PBP...*, s.13.

bibliotecznej nastąpiło w ustawie o bibliotekach z 1968 roku⁴². Pełne podstawy prawne uzyskały te placówki na mocy zarządzenia ministra oświaty i szkolnictwa wyższego z dnia 21 maja 1969 roku⁴³. Zarządzenie to zawierało po raz pierwszy statut pedagogicznej biblioteki powiatowej, w myśl którego jej strukturę organizacyjną ustalał inspektor szkolny w porozumieniu z biblioteką wojewódzką. Inspektor mógł też powołać radę biblioteczną jako organ doradczy i opiniotwórczy; regulamin biblioteka miała opracować sama wraz z lokalnymi władzami oświatowymi⁴⁴. W roku 1973 statut ten znowelizowano łącząc działalność bibliotek pedagogicznych z Instytutem Kształcenia Nauczycieli⁴⁵.

Od 1. lutego 1969 roku ostrołęcka Biblioteka otrzymała drugi etat, do pracy przyjęto Marię Kruczyk, posiadającą dyplom WSN – nauczycielkę i bibliotekarkę w Szkole Podstawowej nr 2. Było to konieczne: rósł księgozbiór, wzrastała liczba czytelników i wypożyczeń.

Dnia 1. marca 1970 roku ze wspólnego lokalu wyprowadził się Związek Nauczycielstwa Polskiego. Przed zajęciem dwóch opuszczonych pokoi Biblioteka przeprowadziła remont – przebudowę pieca i malowanie. Powiększony i odnowiony lokal otwarto w czerwcu dla czytelników.

We wrześniu 1971 roku zaistniały w Bibliotece zmiany personalne. Na zasłużoną emeryturę odeszła Janina Kalinowska, a funkcję kierownika objęła Maria Kruczyk. Do placówki przybyła Helena Żebrowska, nauczycielka z kilkuletnim stażem pracy, posiadająca wykształcenie średnie pedagogiczne⁴⁶.

W tym okresie Biblioteka gościła wielu przedstawicieli nauki, kultury i literatury. W roku 1971 odwiedził Ostrołękę Wincenty Okoń, rok później Tadeusz Wiloch, Edward Fleming i dwukrotnie Zofia Krzysztozek. Wcześniej, w 1966 roku, wygłosił tu wykład Bogdan Suchodolski⁴⁷, a w 1968 Andrzej Szczypiorski. Wszyscy wymienieni zajmowali się zagadnieniami organizacji oświaty i wychowania, procesu dydaktycznego i jego uwarunkowań, historii myśli pedagogicznej, organizacji pracy szkolnej, i takie tematy znalazły odbicie w wygłoszonych wykładach.

Jako powiatowa, ostrołęcka Biblioteka pedagogiczna osiągała średnie wyniki w województwie. W latach 1972-74 zasięg oddziaływania, aktywność czytelników i obrót księgozbioru były powyżej średniej wojewódzkiej. Jedynie zasobność księgozbioru była za niska w stosunku do średniej wojewódzkiej⁴⁸.

Rok 1975 był przełomową datą w historii polskich bibliotek pedagogicznych. Przeprowadzona w połowie roku reforma administracyjna kraju i likwidacja powiatów pociągnęła za sobą zmiany w nazwie i kompetencjach instytucji noszących nazwę

⁴² *Ustawa o bibliotekach z dnia 9 kwietnia 1968 roku*. W: Dziennik Ustaw, 1968, nr 12, poz. 63.

⁴³ *Zarządzenie Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 maja 1969 roku w sprawie statutowych pedagogicznej biblioteki wojewódzkiej i pedagogicznej biblioteki powiatowej*. W: Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego, 1969, nr B-8, poz. 65.

⁴⁴ Zofia Dąbrowska : dz. cyt., s. 26.

⁴⁵ *Zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 2 lipca 1973 roku zmieniające zarządzenie w sprawie statutowych pedagogicznej biblioteki wojewódzkiej i pedagogicznej biblioteki powiatowej*. W: Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty i Wychowania, 1973, nr 11, poz.91.

⁴⁶ Akta osobowe.(BP)

⁴⁷ *Kronika PBP...*, s.73, 74, 81, 32.

⁴⁸ Tamże, s. 86.

---

powiatowych⁴⁹. Wielkie zmiany zaistniały także w Bibliotece pedagogicznej w Ostrołęce. W ślad za utworzeniem województwa ostrołęckiego dotychczasową powiatową podniesiono do rangi pedagogicznej biblioteki wojewódzkiej.

---

⁴⁹ Ustawa z dnia 28 maja 1975 roku o dwustopniowym podziale administracyjnym państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych. W: Dziennik Ustaw, 1975, nr 16, poz. 91.

Fotografie: 1952-1975

*Fot. 1 : Lata 60-te – grono pracowników Inspektoratu Oświaty w Ostrołęce
Trzecia od prawej stoi Eugenia Olszewska, piąty od prawej Alojzy Fronczak.
Źródło: Kronika PBP w Ostrołęce. 1950-1975, (BP), s. 7.*

*Fot. 2 : Lata 60-te – oddział ZNP w Ostrołęce – pożegnanie odchodzących na emeryturę
Trzecia od lewej Eugenia Olszewska, drugi od prawej Stanisław Pajka.
Źródło: Kronika ZNP w Ostrołęce, (ZNP)*

*Fot. 3: Lata 60-te – lokal Biblioteki przy ul. Kościuszki 15.
Źródło: Z archiwum J. Kijowskiego*

*Fot. 4 : 1961 – wystawa konkursowych prac dziecięcych współorganizowana z Biblioteką Przykładową z okazji Dni Oświaty, Książki i Prasy.
Źródło: Kronika PBP w Ostrołęce. 1950-1975, (BP), s. 8.*

*Fot. 5 : 1962 – Ostrołęka „Forty Bema” – bibliotekarze woj. warszawskiego z wizytą w Ostrołęce.
Źródło: Kronika PBP w Ostrołęce. 1950-1975, (BP), s. 9*

*Fot. 6 : 1962 – Nowogród – bibliotekarze woj. warszawskiego z wizytą w Ostrołęce.
Zwiedzających oprowadzał Adam Chętnik, piąty od prawej.
Źródło: Kronika PBP, 1950-1975, (BP), s. 9*

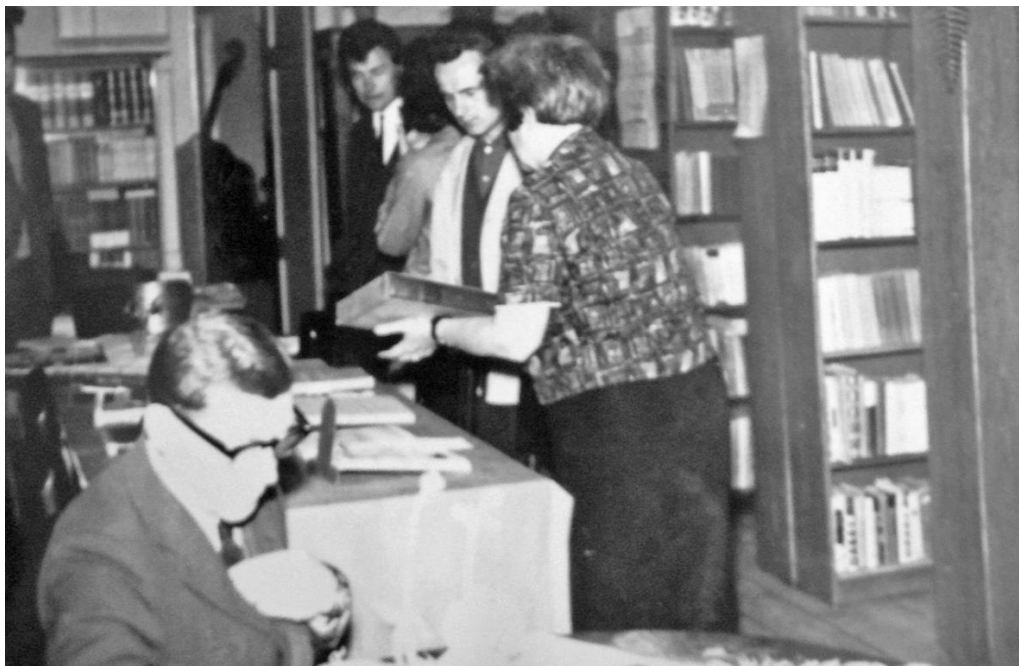

*Fot. 7 : 1963 – bibliotekarze woj. warszawskiego z wizytą w Mazowieckiej Wytwórni Win w Warce.
Źródło: Kronika PBP, 1950-1975, (BP), s. 13*

*Fot. 8 : 1963 – bibliotekarze woj. warszawskiego z wizytą w Instytucie Sadownictwa w Nowej Wsi k/Warki.
Źródło: Kronika PBP, 1950-1975, (BP), s. 14*

*Fot. 9 : 1966 – praca w Bibliotece: J. Kalinowska podaje książkę.
Źródło: Kronika PBP, 1950-1975, (BP), s.30*

*Fot. 10 : 1966 – spotkanie autorskie z Bogdanem Suchodolskim.
Źródło: Kronika PBP, 1950-1975, (BP), s. 32*

Fot. 11 : 1967 – członkowie ZNP Oddział w Ostrołęce na wycieczce w Warszawie.
W pierwszym rzędzie szósta od prawej późniejsza pracownica Biblioteki Jadwiga Markowska.
Źródło :Kronika PBP w Ostrołęce. 1950-1975, (BP), s. 32

Fot. 12 : 1972 – lokal ZNP – wystawka w ramach Studium Wiedzy Pedagogicznej.
Źródło: Kronika PBP w Ostrołęce. 1950-1975, (BP), s. 32

Rozdział drugi

PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA WOJEWÓDZKA W OSTROŁĘCE. 1975-1998

1. ORGANIZACJA

W momencie przekształcenia ostrołęckiej Biblioteki w wojewódzką w jej strukturze zaistniały duże zmiany. Na mocy *Orzeczenia organizacyjnego o powołaniu Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce* podpisanego przez kuratora oświaty⁵⁰ objęła ona zasięgiem swej działalności obszar miasta Ostrołęki i województwa ostrołęckiego. Tym samym inne dotychczasowe powiatowe biblioteki pedagogiczne z terenu województwa stały się jej filiami. (Patrz Aneks I).

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Ostrołęce była samodzielną organizacyjnie placówką oświatową, finansowaną z budżetu państwa. Organem prowadzącym było w tym okresie Kuratorium Oświaty i Wychowania (w latach 90-ych przekształcone w KO); obsługę ekonomiczno-administracyjną nad placówką sprawowały kolejno Miejski Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół (1975-styczeń 1988), księgowość I Liceum Ogólnokształcącego (1988-1991), i (w latach 1992-2004) księgowość Kolegium Nauczycielskiego.

W strukturze organizacyjnej Biblioteki pedagogicznej w Ostrołęce następowały zmiany z powodu częstych przeprowadzek placówki wymuszających bliskość lub oddalenie działów oraz z braku kwalifikowanej kadry i – co za tym idzie – ciągłego ruchu kadrowego. Sytuację w zakresie obsady stanowisk na przestrzeni lat 1975-2012 przedstawia Tabela 13.

W strukturze placówki głównej wspomniane orzeczenie wyodrębniło 4 działy: - Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, - Wypożyczalni i Czytelni, - Informacyjno - Bibliograficzny, Służby Audiowizualnej i Reprograficzny i czwarty - Opieki nad Filiami i Działami Nauczycielskimi oraz Metodyczno-Instrukcyjny. Z braku kadry w 1975 roku pracę rozpoczęły tylko dwa pierwsze działy. Z siedmiu ustanowionych etatów pedagogicznych obsadzono 5: dyrektor, kierownik i pracownik Wypożyczalni i Czytelni, pracownik Działu Gromadzenia i Opracowania oraz wizytator metodyk (do roku 1983). Zatrudnieni zostali także pracownicy obsługi: sprzątaczką (w wymiarze ½ etatu) oraz kierowca.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny uruchomiono w 1977 roku, a Instrukcyjno-Metodyczny dopiero w 1980. Wcześniej czynności z zakresu tych działów wykonywali pozostali pracownicy Biblioteki. W roku 1981 oddzielono czytelnię od wypożyczalni tworząc Dział Czytelni i Informacyjno-Bibliograficzny. Od roku 1990 nie istnieje także Dział Instrukcyjno-Metodyczny, choć nieustannie Biblioteka służy instruktażem i pomocą bibliotekarzom szkolnym. Od 1991 roku dyrektor Biblioteki jest wybierany w drodze konkursu i zatwierdzany przez kuratora oświaty. W roku 1996 zlikwidowano etat kierowcy, samochód przekazując we władanie KO.

---

⁵⁰ *Orzeczenie organizacyjne o powołaniu Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej z dnia 27. sierpnia 1975 roku. Rkps. Teczka nr 0110 w BP w Ostrołęce.*

2. KADRA

W związku z przynależnością bibliotek pedagogicznych zarówno do systemu oświatowego, jak i do sieci bibliotecznej, pracowników tych bibliotek nazywa się nauczycielami-bibliotekarzami i wymaga się od nich kwalifikacji pedagogicznych oraz bibliotekarskich.

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Ostrołęce nie miała szczęścia do kwalifikowanej kadry. Cechy charakteryzujące sytuację w tym zakresie to: doksztalcanie się pracowników, ciągły ruch kadrowy, wacaty i godziny ponadwymiarowe.

W zreorganizowanej w 1975 roku placówce zatrudniono 5 osób łącznie z dyrektorem. Od 1971 roku pracowała już tu Helena Żebrowska, posiadająca wykształcenie średnie pedagogiczne i studiująca filologię polską w siedleckiej Wyższej Szkole Rolniczo-Pedagogicznej⁵¹.

Maria Kruczyk (od 1969 roku w placówce) pozostając na etacie pracownika Biblioteki, przeszła do pracy w Kuratorium Oświaty i Wychowania w Ostrołęce na stanowisko wizytatora-metodyka do spraw bibliotek szkolnych.

Zatrudniono Elżbietę Żebrowską, dotychczasową bibliotekarkę w Zespole Szkół Zawodowych nr 2, która, będąc absolwentką Studium Nauczycielskiego, studiowała filologię polską na Uniwersytecie Warszawskim. W roku 1979 zdobyła ona kwalifikacje bibliotekarskie w Instytucie Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych. Pani Żebrowska rozpoczęła pracę w Dziale Wypożyczalni i Czytelni, a w 1977 roku została przeniesiona do Działu Informacyjno-Bibliograficznego.

Pracownikiem pedagogicznym w Dziale Gromadzenia i Opracowania została Barbara Załuska – wieloletnia pracownica Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Ostrołęce. Pani Załuska miała ukończone 4 lata studiów i, po złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego w 1977 roku, zdobyła dyplom ukończenia studiów zawodowych.

Na czele zreorganizowanej Biblioteki stanęła Wanda Załuska, dotychczasowa nauczycielka i bibliotekarka w Zespole Szkół Zawodowych nr 2. Posiadała ona dyplom ukończenia Wyższego Studium Nauczycielskiego oraz dwuletniego kursu Państwowego Ośrodka Korespondencyjnego Kształcenia Bibliotekarzy, a w roku 1978 ukończyła studia magisterskie o kierunku filologia polska na UW.

Opiekunem Biblioteki z ramienia KOiW została Daniela Laskowska, z wykształcenia polonista. Z jej inicjatywy doszło już w grudniu 1975 roku do pierwszej konferencji Rady Bibliotecznej, w czasie której dyskutowano nad problemami wynikłymi z reorganizacji Biblioteki. Oprócz pani Laskowskiej byli obecni: „wizytator Jan Chodkowski, metodyk Maria Kruczyk, przedstawiciel IKNiBO Stanisław Pajka oraz wszyscy pracownicy biblioteki”⁵².

W roku 1976 zrezygnowała z pracy w Bibliotece Helena Żebrowska. Z filii w Ostrowi przeniosła się do Ostrołęki natomiast jej kierowniczką Jadwiga Podleś. Miała ona dyplom Studium Nauczycielskiego i ukończony dwuletni korespondencyjny kurs bibliotekarski, a po złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego w 1977 roku – zaliczone

⁵¹ Wszystkie dane dotyczące pracowników zostały zaczerpnięte z akt osobowych przechowywanych w BP w Ostrołęce oraz kronik biblioteki pedagogicznej. Ks. 1-3, 1975-1999. (BP)

⁵² *Kronika Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce. Księga 1, 1975-1987, (BP), s.3.*

wyższe studia zawodowe. Pani Podleś pozostała długoletnim, cenionym pracownikiem Wypożyczalni.

W roku 1977 pracę w Bibliotece rozpoczęła inna wieloletnia bibliotekarka, kierownik Czytelni – Jadwiga Markowska. Dotychczas pracowała ona w Szkole Podstawowej nr 2 i posiadała dyplom SN. W roku 1977 złożyła egzamin kwalifikacyjny równoważny wyższemu studiom zawodowym. Przeszkolenie bibliotekarskie zdobyła w roku 1983⁵³.

Władysława Kołakowska przybyła do placówki w roku 1979, przechodząc tu z Gminnej Szkoły Zbiorczej w Różanie. Pani Kołakowska miała wykształcenie wyższe zawodowe i rozpoczęła pracę w Dziale Gromadzenia i Opracowania, przez kilka lat prowadziła też bibliotekę składową dla bibliotek szkolnych przy ostrołęckiej placówce.

W latach 1977-1983 (z dwuletnią przerwą) pracowała tu w niepełnym wymiarze godzin Danuta Gromek. Była zatrudniona na stałe w Zespole Szkół Zawodowych nr 2. Pracowała najdłużej w Dziale Udostępniania, ale także w Dziale Gromadzenia i Opracowania.

W roku 1981 została zatrudniona Danuta Łata, absolwentka Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie, magister bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Pani Łata, pozostająca w placówce do dzisiaj, tylko na krótko się z nią rozstawała. W latach 1985-1987, była na stałe zatrudniona w bibliotece Studium Nauczycielskiego, lecz już w ostatnim roku pracowała tu w niepełnym wymiarze godzin.

Rok 1981 przyniósł następne zmiany kadrowe. Na emeryturę odeszła Wanda Załuska, a stanowisko dyrektora powierzono wieloletniej bibliotekarce Marii Kruczyk, która ostatnio pełniła funkcję wizytatora–metodyka. Pani Kruczyk miała wykształcenie wyższe magisterskie o kierunku historia oraz przygotowanie bibliotekarskie.

W grudniu tegoż roku, także na emeryturę, odeszła Barbara Załuska. Rok później pożegnała się z Biblioteką Władysława Kołakowska.

Od września 1982 roku rozpoczęła tu pracę Krystyna Bucieńska, pracująca dotychczas w Państwowym Przedszkolu nr 9. Była absolwentką Liceum Pedagogicznego i studiowała wychowanie przedszkolne w olsztyńskiej WSP.

Przez rok, (1982/1983), pracowała w Bibliotece Krystyna Ćwintal, polonistka z wykształceniem wyższym magisterskim pracująca w Zespole Szkół Zawodowych nr 2. Na stanowisko opuszczone przez panią Ćwintal przyjęto w 1983 roku Elżbietę Kruczyk (potem Ciborowską) – nauczycielkę historii w Szkole Podstawowej nr 5, posiadającą wykształcenie wyższe magisterskie oraz przygotowanie bibliotekarskie.

Nadal brakowało pracowników więc w niepełnym wymiarze godzin zatrudniono nauczycieli dydaktyków: Danutę Gromek (na 10 godzin tygodniowo) i Zbigniewa Tyszko posiadającego wykształcenie wyższe magisterskie (w wymiarze ½ etatu).

W roku 1984 odeszła do pracy w Szkole Podstawowej nr 7 Elżbieta Żebrowska. Sytuacja zmusiła dyrekcję do zatrudnienia niekwalifikowanych pracowników – Romana Kisiela oraz Anitę Wojtalewską (w wymiarze ½ etatu). Oboje rozpoczęli pracę w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym, ale pani Wojtalewska już po roku odeszła z Biblioteki.

Z okazji Dnia Nauczyciela pracownice placówki otrzymały wysokie odznaczenia:

⁵³ Zob. także : Aneks 10 : Jadwiga Markowska : Wspomnienia.

Jadwiga Markowska medal KEN zaś Jadwiga Podleś odznakę *Za Zasługi dla Województwa Ostrołęckiego*.

Także w 1984 roku zmienił się opiekun Biblioteki z ramienia KOiW: Daniełę Laskowską zastąpiła Raisa Górską, posiadająca kwalifikacje nauczyciela rusycysty.

W roku 1985 wzbogaciła się placówka o dwie młode, wykształcone bibliotekarki. Jolanta Drabicka posiadała dyplom ukończenia studiów magisterskich w zakresie bibliotekoznawstwa na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Przez dwa lata pracowała w Liceum Ogólnokształcącym; w Bibliotece została kierownikiem Działu Gromadzenia i Opracowania.

Małgorzata Zaremba była świeżą absolwentką PSKOiB w Ciechanowie, przydzielono jej obowiązki pracownika pedagogicznego w Wypożyczalni. Pracuje w Bibliotece do dzisiaj, w latach 1991-2003 była kierownikiem Działu Gromadzenia i Opracowania.

Rok 1985 zapisał się w kronice udziałem pracowników aż w trzech ogólnopolskich konferencjach szkoleniowych. Maria Kruczyk uczestniczyła w konferencji dyrektorów pedagogicznych bibliotek wojewódzkich w Olsztynie. Jadwiga Markowska była obecna w naradzie na temat działalności informacyjno-bibliograficznej bibliotek pedagogicznych, która odbyła się w Łowiczu. Krystyna Bucińska wzięła udział w szkoleniu przeznaczonym dla pracowników działów informacyjnych zorganizowanym w Piotrkowie Trybunalskim.

Rok później Maria Kruczyk także uczestniczyła w ogólnopolskiej naradzie dyrektorów, tym razem odbywającej się w Zielonej Górze.

W roku 1986 odnotowano w kronice inne wydarzenia dotyczące pracowników Biblioteki. We wrześniu panie Podleś i Markowska obchodziły trzydziestolecie pracy pedagogicznej. W październiku Jadwiga Podleś otrzymała Nagrodę Ministra Edukacji Narodowej, a Elżbieta Ciborowska nagrodę inspektora.

W 1986 zaszły w Bibliotece kolejne zmiany personalne. Odeszły do innych placówek dwie kwalifikowane pracownice: Krystyna Bucińska do Domu Dziecka oraz Elżbieta Ciborowska do biblioteki szkolnej Studium Nauczycielskiego. Przyjęto natomiast do pracy w wymiarze ½ etatu nauczycielkę języka rosyjskiego w Szkole Podstawowej nr 7 Beatę Markowską, która przez dwa lata wzmacniała obsadę czytelnii.

Rok 1987 przyniósł zmianę na stanowisku dyrektora. Na emeryturę odeszła Maria Kruczyk, a jej obowiązki przejęła Anna Florczyk – dotychczas nauczycielka języka polskiego w Liceum Ogólnokształcącym, posiadająca wykształcenie wyższe magisterskie. Zaraz we wrześniu pani Florczyk wzięła udział w konferencji dyrektorów pedagogicznych bibliotek wojewódzkich w Skarżysku Kamiennej.

Także w tym roku z okazji Dnia Nauczyciela panie Jadwiga Markowska i Jadwiga Podleś zostały odznaczone Krzyżami Kawalerskimi Orderu Odrodzenia Polski, a Anna Florczyk Złotym Krzyżem Zasługi.

Z konieczności znów zatrudniono w niepełnym wymiarze godzin nauczycieli z pobliskich szkół. Były to panie: Janina Boguszevska, Irena Nałęcz oraz wspomniana Beata Markowska

We wrześniu 1988 roku pracę w Bibliotece, konkretnie w Wypożyczalni, podjęła Małgorzata Romanik (później Cichocka), od trzech lat nauczycielka w Szkole

Podstawowej w Kamiance z wykształceniem średnim. Nie posiadała ona wykształcenia bibliotekarskiego, więc już w następnym roku rozpoczęła doksztalcanie w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UW.

W roku 1988 inny pracownik Małgorzata Zaremba także podjęła studia o kierunku bibliotekoznawstwo i informacja naukowa w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Olsztynie. W tym roku miała też miejsce wycieczka pracowników do Muzeum Gałczyńskiego w Praniu.

W kwietniu następnego roku pracownik Biblioteki Danuta Łata wzięła udział w konferencji szkoleniowej w Skarżysku Kamiennej. Tematami głównymi były *Kartoteki zagadnieniowe i bibliografie pedagogiczne*. Zaraz w maju w kursokonferencji zorganizowanej przez Centrum Doksztalcania Nauczycieli w Warszawie brała udział Jolanta Drabicka. Konferencja odbywała się w Krakowie, a dotyczyła normalizacji w zakresie bibliotekarstwa, bibliografii i informacji naukowej.

W październiku 1989 roku Hanna Małgorzata Witczak rozpoczęła pracę w Dziale Informacyjno–Bibliograficznym. Miała wykształcenie wyższe magisterskie w zakresie biologii, a w ciągu następnego roku szkolnego zdobyła przeszkolenie bibliotekarskie.

W ciągu roku szkolnego 1989-1990 pracowała w Dziale Gromadzenia i Opracowania Alina Pokornicka. W 1990 odszedł z Biblioteki Roman Kisiel.

Przedstawicielka ostrołęckiej placówki, Danuta Łata, była obecna na ogólnopolskiej sesji na temat roli bibliotek pedagogicznych odbywającej się w Olsztynie w maju 1990 roku.

W roku 1990 dyrektor Anna Florczyk została wyróżniona Nagrodą Ministra Edukacji Narodowej.

W roku 1991 zaszły istotne zmiany w sytuacji kadrowej placówki. Do pracy w szkole powróciła Anna Florczyk, a stanowisko dyrektora objęła, wyłoniona w drodze konkursu, Danuta Łata. Od dziesięciu lat związana z Biblioteką znała jej problemy i potrzeby. Między innymi postawiła na młodą, wykształconą kadrę. Na emeryturę odeszły panie Jadwiga Podleś i Jadwiga Markowska, które od września 1988 roku pracowały w niepełnym wymiarze godzin. Zatrudniona została Ewa Grosfeld, absolwentka WSP w Olsztynie, magister bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Pani Grosfeld miała kilkuletni staż pracy w jednej z bibliotek olsztyńskich; została kierownikiem Działu Udostępniania, pracownikiem Czytelni. W roku szkolnym 1991-1992 Jolanta Drabicka, pozostając na etacie pracownika Biblioteki, pełniła obowiązki metodyka w Wojewódzkim Ośrodku Metodycznym. Wcześniej uzyskała I stopień specjalizacji w IBiIN UW.

W roku 1992 pracownicy Biblioteki wzięli udział w trzech konferencjach szkoleniowych. *W I Ogólnopolskim Forum Nauczycieli Bibliotekarzy* uczestniczyły panie Zaremba, Drabicka i Łata; Hanna Witczak była obecna w szkoleniu na temat funkcjonowania muzeów szkolnych. Obie imprezy odbywały się w Sulejówku. Trzecia – posiedzenie plenarne sekcji bibliotekarskiej działającej przy Zarządzie Głównym ZNP – odbyła się w Krakowie, uczestniczyła w niej Danuta Łata.

Coraz bardziej odczuwano braki kadrowe. W roku 1992 przeszła z biblioteki szkolnej Studium Nauczycielskiego Bożena Suchecka (później Olkowska-Balcerzak). Miała dyplom Policealnego Zaocznego Studium Bibliotekarskiego w Olsztynie oraz

podjęte studia w zakresie bibliotekoznawstwa na UW. Przez rok pracowała w Wypożyczalni, a od września 1993 roku w Dziale Gromadzenia i Opracowania. (W Bibliotece do dzisiaj, od 2003 – kierownik działu).

Z pracy w tym dziale, i w Bibliotece, zrezygnowała właśnie Jolanta Drabicka, która przeszła do biblioteki szkolnej SP nr 6. Funkcję kierownika działu objęła Małgorzata Zaremba.

Pracownikiem pedagogicznym w Wypożyczalni została Iwona Chylińska (w Bibliotece do dzisiaj), posiadająca wykształcenie wyższe magisterskie z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej. Nie miała ona przygotowania bibliotekarskiego, ale już w następnym roku szkolnym zdobyła je na studiach podyplomowych w białostockiej filii UW.

Także we wrześniu 1993 roku z filii w Ostrowi Maz. przeszła Edyta Dobek rozpoczynając pracę w Czytelnicy (w Bibliotece do dzisiaj, od 2000 r. – kierownik tego działu). Posiadała ona dyplom ukończenia PSKOiB w Ciechanowie i właśnie rozpoczynała studia bibliotekoznawcze na UW. Także w 1993 roku niektórzy pracownicy wzięli udział w wycieczce do Działu Analiz i Przetwarzania Danych Biblioteki Narodowej i obejrzeni wystawę pod nazwą *Skarby Biblioteki Narodowej*.

W roku 1994 Danuta Łata była obecna na dwóch konferencjach dyrektorów pedagogicznych bibliotek wojewódzkich. Pierwsza odbyła się w styczniu w Białymstoku, druga we wrześniu w Gdańsku.

W roku 1994 przybyło do placówki dwoje pracowników. Anna Grabowska dopiero co ukończyła studia magisterskie o kierunku bibliotekoznawstwo i informacja naukowa w olsztyńskiej WSP. Znała doskonale ostrołęcką Bibliotekę, gdyż od kilku lat odbywała tu praktykę studencką; rozpoczęła pracę w Wypożyczalni, w Bibliotece pracuje do dzisiaj, od 2009 jest dyrektorem placówki.

Na drugim wolnym etacie, w Dziale Zbiorów Specjalnych, został zatrudniony Bogdan Kolebacz. Posiadał on tytuł doktora nauk humanistycznych i ponad dwudziestoletni staż pracy, także pedagogicznej. Ostatnio pracował jako nauczyciel historii w Szkole Podstawowej w Czarni.

Od 1989 roku obowiązki specjalisty do spraw filmoteki pełniła Maria Godlewska; posiadająca wykształcenie średnie i zatrudniona na etacie pracownika administracyjnego.

W roku 1996 dyrektor Łata wzięła udział w konferencji dyrektorów bibliotek pedagogicznych w Białymstoku.

W roku 1997 opiekunem Biblioteki z ramienia Kuratorium Oświaty został wicekurator Ryszard Żukowski. W tymże roku odeszła z Biblioteki Małgorzata Cichocka, a pracownikiem pedagogicznym w Wypożyczalni została Teresa Jankowska, wieloletni pracownik ostrołęckich przedszkoli. W roku następnym uzyskała ona tytuł magistra w zakresie edukacji wczesnoszkolnej oraz kwalifikacje bibliotekarskie. W Bibliotece pracuje do dzisiaj, od 1999 roku jest kierownikiem działu. Przez rok szkolny 1997/1998 w Dziale Informacyjno-Bibliograficznym pracowała także Małgorzata Lubecka.

W roku 1998 dwie pracownice Biblioteki – Bożena Suchecka i Małgorzata Zaremba – uzyskały I stopień specjalizacji w IBiIN UW. Także w tym roku odbyła się wycieczka szkoleniowa pracowników do Biblioteki Narodowej.

Kadra PBW systematycznie zdobywała konieczne kwalifikacje i doskonaliła swoje umiejętności⁵⁴. Bibliotekarz końca XX wieku musiał bowiem posiadać podstawowe umiejętności warsztatowe: gromadzenia, selekcji i opracowania różnych materiałów bibliotecznych; wyszukania i udostępniania tych materiałów oraz źródeł informacji o nich, ale przede wszystkim jednak powinien poznawać coraz bardziej zautomatyzowane systemy informacyjne, nowe metody szkolenia użytkowników bibliotek oraz badania ich potrzeb.

W tym celu wszyscy pracownicy Biblioteki pedagogicznej wzięli udział w kursie obsługi komputera, który odbył się w 1995 roku w pracowni komputerowej KN i stanowił pierwszy etap planowanej komputeryzacji Biblioteki. Już rok później w kursach *Podstawy informatyzacji pracy bibliotekarza oraz Pakiet MAK w pracy bibliotekarza* zorganizowanych przez PBW i OIEiZK w Warszawie wzięły udział Bożena Suchecka i Hanna Witczak.

Kolejny etap swojej działalności rozpoczęła placówka z dziesięcioosobową kadrą pedagogiczną i 3 pracownikami administracji i obsługi⁵⁵.

W procesie powszechnej automatyzacji i mechanizacji procesów bibliotecznych bardzo ważną rolę odgrywało wyposażenie oraz lokal Biblioteki.

3. LOKAL

Rok 1975 przyniósł ostrołęckiej placówce, oprócz reorganizacji, także zmianę lokalu. Poprzedni lokal, przy ulicy Kościuszki 15, chociaż poszerzany, stawał się za ciasny na potrzeby Biblioteki⁵⁶.

Innym powodem była również powszechna zmiana lokalizacji wielu zreorganizowanych, bądź powstałych razem z województwem, instytucji.

Bibliotece pedagogicznej przydzielono tymczasowy lokal przy ulicy Kamieńskiego 3. Były to pomieszczenia w warsztatach Zespołu Szkół Zawodowych nr 3.

Już w maju 1975 roku Biblioteka otrzymała z Urzędu Miejskiego decyzję dotyczącą natychmiastowego opróżnienia pomieszczeń przy ulicy Kościuszki⁵⁷. Księgozbiór spakowany i złożony od tego czasu w pomieszczeniach Zarządu Powiatowego ZNP przy ulicy Kolberga 6 przewieziono na nowe miejsce 3. sierpnia. Ustawienie regałów i księgozbioru na półkach trwało do 13. sierpnia. Następnego dnia, zgodnie z życzeniem kuratora, dokonano otwarcia Biblioteki. Powodem przyspieszenia tego faktu była odbywająca się właśnie konferencja dyrektorów szkół. Z myślą o nauczycielach studiujących udostępniano księgozbiór jeszcze do końca sierpnia. W dniach 1-16. września przeprowadzono skontrum, a potem uruchomiono już Bibliotekę w całości⁵⁸.

⁵⁴ Wykształcenie kadry wykazano w Aneksie 3 : Kadra pedagogiczna Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce.

⁵⁵ Wykazy Dyrektorów, Kadry pedagogicznej oraz Pracowników administracyjnych Biblioteki zamieszczono w Aneksach 2, 3 i 4.

⁵⁶Sytuacja lokalowa biblioteki w latach 1950-1975 została omówiona w Rozdziale I.

⁵⁷ *Kronika PBP...*, s. 82.

⁵⁸*Sprawozdanie opisowe z działalności Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce za rok 1975.*

Lokal obejmował pokój o pow. 13 m² – gabinet dyrektora – oraz salę o pow. 90 m², w której mieściła się Wypożyczalnia z magazynem książek i wydzielony kącik na czytelną. W Czytelni stały 2 stoły, 10 krzeseł, znajdował się księgozbiór podręczny oraz telewizor, radio, adapter⁵⁹.

Już rok później wyeksmitowano Bibliotekę do, znów zastępczego, lokalu po szpitalu przy ulicy Szpitalnej 35. Przedwojenny budynek był w bardzo złym stanie technicznym, bez kanalizacji, ogrzewania i urządzeń sanitarnych. Po wodę trzeba było chodzić do budynków sąsiednich, a do ogrzewania zainstalowano 4 piece akumulacyjne⁶⁰.

Biblioteka dysponowała trzema izbami o pow. 76 m². Wygospodarowano z tego Czytelną liczącą 16 miejsc, jeden kącik dla pracownika Działu Gromadzenia, drugi dla pracownika obsługi – głównie w celu okładania książek. Mały pokój przeznaczony został dla dyrektora, a resztę powierzchni zajęły regały z książkami. Było ciasno, odczuwano brak miejsca dla działalności reprograficznej, instrukcyjnej, informacyjnej⁶¹.

W roku 1978 powiększono powierzchnię Biblioteki o trzy pomieszczenia (do 119 m²), jednak w związku z perspektywą przeprowadzki nie próbowano modernizować ich i wyposażać w nowy sprzęt. Wyposażenie Biblioteki stanowiły już radia, magnetofon, adapter, monitor, magnetowid, a także samochód Nysa 522⁶².

I tak złe warunki lokalowe pogorszyła jeszcze powódź, która nawiedziła Ostrołękę w roku 1979. Woda dłuższy czas zalewająca piwnice budynku, spowodowała ogólne zawilgocenie i niebezpieczeństwo grzyba. Znajdujące się w budynku instytucje kolejno dostawały nowe lokale, dla Biblioteki pedagogicznej wciąż takiego nie było. W roku 1980 powiększyła ona powierzchnię o dwa pomieszczenia do 143 m², ale budynek podlegał gwałtownej ruinie. W poczuciu tymczasowości, zrezygnowania i oczekiwania na lepsze funkcjonowała Biblioteka do 1981 roku⁶³.

Obiecywany lokal otrzymała placówka w nowym obiekcie przy ulicy Artyleryjskiej 15 (potem przemianowanej na ulicę Gorbatawa)⁶⁴. Było nareszcie sucho i ciepło, ale z uzgodnionych wcześniej 209 m² Biblioteka dostała do dyspozycji 113 m². O wiele za mało na potrzeby placówki⁶⁵. Znów zaistniała wizja, że szumnie zwane działy będą musiały zadowalać się kącikiem za regałami, a niektóre nie będą mogły być uruchomione.

Pracownicy rozpoczęli przystosowanie nowego lokalu do potrzeb Biblioteki. Zrobiono ściankę w czytelni, dzięki czemu stworzono miejsce dla pracownika Działu Informacyjnego. Korytarz przemianowano w magazyn książek, umieszczono tam litera-

---

Segregator IV A. Teczka nr 0243 (BP).

⁵⁹ *Kronika PBW*. Księga 1..., s.3.

⁶⁰ Tamże, s.4.

⁶¹ *Sprawozdanie opisowe z działalności Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce za rok 1976*. (BP sygn. : j.w.).

⁶² *Sprawozdanie opisowe z działalności Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce za rok 1978*. (BP sygn. : j.w.).

⁶³ Zobacz także : Aneks 10: Jadwiga Markowska : Wspomnienia.

⁶⁴ Zobacz także : Aneks 10 : Eugeniusz Nałęcz : Wspomnienia.

⁶⁵ (E): *W pedagogicznej księżnicy*. W: Trybuna Mazowiecka, 1981, nr 208, s. 6.

turę piękną i zwielokrotnione tytuły z innych działów. Na korytarzu znalazło się też miejsce do okładania książek oraz dla propagandy książki. Zakupiono nowe meble, maszyny do pisania, dokupiono regały na książki, wymieniono firany, wykładzinę. W październiku 1984 roku Biblioteka otrzymała nowy samochód *Polonez*.

W budynku przy ulicy Gorbatowa 15 (zwanym przez ostrołęczan „Pałacykiem”, przebywała placówka do 1985 roku. Staraniem dyrektora i prezesa ogniska ZNP w grudniu tegoż roku otrzymano decyzję zamiany lokalu⁶⁶.

Do dyspozycji Biblioteki oddano pomieszczenia w budynku po Komitecie Miejskim PZPR przy ulicy Traugutta 7. Lokal był bardzo korzystnie usytuowany: w centrum miasta, w pobliżu trzech szkół średnich i trzech podstawowych.

Sprawnie przewieziono majątek Biblioteki, lecz cały I kwartał 1986 roku przeznaczono na urządzenie, skonstruowanie i konserwację książek. Udział w pracach brali wszyscy pracownicy, pomocą służyła młodzież szkolna. W trakcie przeprowadzki dokonano malowania pomieszczeń i koniecznych napraw.

Biblioteka dysponowała powierzchnią 230 m², pomieszczenia były rozmieszczone na trzech kondygnacjach. Na parterze znajdował się Dział Udostępniania: Czytelnia na 20 miejsc z magazynem księgozbioru podręcznego, a także Wypożyczalnia i magazyny. Powierzchnia magazynowa, aż w pięciu pomieszczeniach, była już na wyczerpaniu. Zaletą był duży hall, gdzie umieszczono katalogi i kartoteki. Na piętrze i zaadaptowanym strychu znalazły lokum pozostałe działy.

W ciągu trzech lat trwały prace remontowe na potrzeby mającego się wprowadzić do pozostałej części budynku Urzędu Stanu Cywilnego. Nie doszło do tego, a współlokatorem została w 1988 roku Państwowa Szkoła Muzyczna. Zależnie od zmieniających się decyzji Biblioteka kilkakrotnie była zmuszana do zmiany pomieszczeń. Po długich negocjacjach, w 1990 roku, budynek przyznano szkole muzycznej, w sprawie lokalu dla Biblioteki nie zapadły konkretne decyzje. Znowu funkcjonowała placówka w poczuciu tymczasowości, w coraz trudniejszych warunkach. Pomimo to dokonano kilku zmian w wyposażeniu Biblioteki. W roku 1988 urządzono nowoczesną Czytelnię. Zakupiono, wykonane przez olsztyńskich rzemieślników, jasne, drewniane regały na czasopisma, stoły i krzesła⁶⁷. W roku 1991 wyposażono Bibliotekę w nowy sprzęt audiowizualny: telewizor i odtwarzacz firmy „Otake”, magnetofon „Sony” i magnetowid „Funai”⁶⁸.

W październiku 1993 roku szkoła muzyczna została prawnym właścicielem posesji. Od tej pory Biblioteka musiała płacić czynsz, a co najgorsze zrezygnować z części pomieszczeń. Pozostawiono do jej dyspozycji większość parteru oraz jeden pokój na piętrze. To drastyczne zmniejszenie metrażu spowodowało bardzo złe warunki funkcjonowania placówki. Dział Zbiorów Specjalnych umieszczono z Działem Informacyjno-Bibliograficznym; w innym pokoju znalazły miejsce Dział Gromadzenia i Opracowania, gabinet dyrektora oraz pracownia poligraficzna. Dla sekretarki wygospodarowano kącik na korytarzu; część zbiorów została zmagazynowana i nie udostęp-

⁶⁶ *Kronika PBW*. Księga 1..., s. 21.

⁶⁷ *Kronika Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce*. Księga 2, 1988-1995, (BP), s.5.

⁶⁸ Tamże..., s. 54.

niana. Ze względu na ciasnotę nie można było zapewnić czytelnikom odpowiedniej obsługi. Uciążliwe sąsiedztwo szkoły muzycznej powodowało, że wszyscy pragnęli szybkiej zmiany sytuacji.

Już od kilku lat władze oświatowe obiecywały Bibliotece nowy lokal, lecz decyzja który to będzie, zapadła dopiero wiosną 1994 roku. W marcu, do nowego budynku przy ul. Oświatowej, wyprowadziło się Kuratorium Oświaty, a opuszczony lokal przekazało na własność Bibliotece pedagogicznej.

Budynek zlokalizowany w centrum miasta, przy ulicy Świętokrzyskiej 2, wymagał generalnego remontu i adaptacji do potrzeb Biblioteki. W projekcie adaptacyjnym wzięto m.in. pod uwagę obowiązujący w bibliotekach wskaźnik wytrzymałości stropów oraz przystosowanie dla użytkowników niepełnosprawnych. Remont trwał 14 miesięcy, a budynek wykończono funkcjonalnie i estetycznie.

Dwunastego czerwca 1995 roku, pomimo trwających jeszcze drobnych prac wykończeniowych, rozpoczęto przeprowadzkę. Z pomocą młodzieży z Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 i nr 2 oraz wypożyczonych środków transportu przewieziono majątek biblioteczny. Potem pracownicy rozpoczęli urządzenie pomieszczeń.

Zakupiono nowe meble do Działu Zbiorów Specjalnych, gabinetu dyrektora oraz sekretariatu, i te pokoje urządzono najwcześniej. Inne meble odnowiono, odmalowano regały; zakupiono nowe firany, a w części budynku zainstalowano żaluzje. Najpóźniej ustawiono księgozbiór w magazynach, bowiem zamówione w warsztatach szkolnych regały dostarczono dopiero w połowie lipca.

Dla czytelników otwarto Bibliotekę 4. września, ale oficjalne otwarcie lokalu odbyło się 19. września 1995 roku. Przecięcia wstęgi dokonali prezydent miasta Jędrzej Nowak, wicewojewoda Stanisław Kubeł, kurator oświaty Ryszard Załuska oraz dyrektor PBW Danuta Łata. Udział w uroczystościach wzięli wszyscy pracownicy Biblioteki – obecni oraz emerytowani. Przybyli także przedstawiciele lokalnej telewizji, radia i prasy⁶⁹.

Wolnostojący, dwukondygnacyjny budynek w kształcie litery L miał powierzchnię ogólną 350 m². Na parterze mieściły się Dział Zbiorów Specjalnych, Dział Wypożyczalni i magazyny. Na piętrze zlokalizowano działy: Gromadzenia i Opracowania, Organizacyjno-Administracyjny, Informacyjno-Bibliograficzny i Czytelni, gabinet dyrektora oraz pracownię poligraficzną. Lokal, choć przestronny i wygodny, szybko okazał się za mały na potrzeby placówki: przybywało książek, czasopism i zbiorów audiowizualnych, rosła liczba użytkowników, rozpoczynała się komputeryzacja usług bibliotecznych.

4. ZBIORY

4.1 Księgozbiór i czasopisma

Jako placówka specjalistyczna BP w Ostrołęce gromadzi zbiory pod kątem potrzeb nauczycieli, pracowników oświaty i studentów. Są to dokumenty z zakresu:

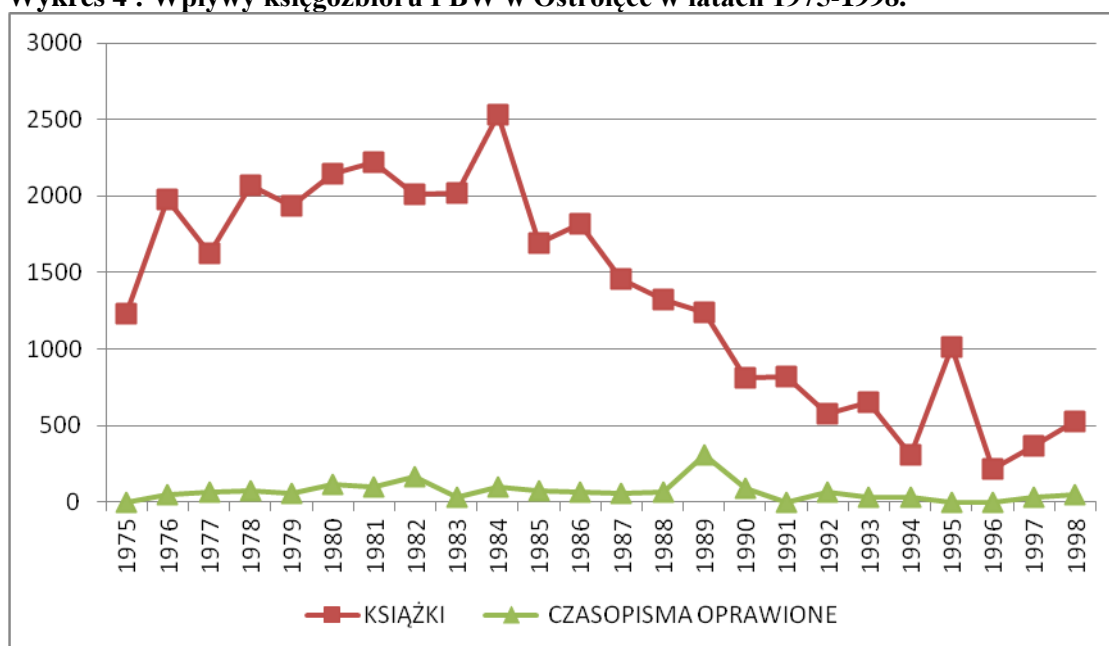
⁶⁹ And: *Książki w jasnych salach*. W: Gazeta Wyborcza, 1995, nr 219; Wkładka Gazeta w Białymstoku, s. 2.

pedagogiki i psychologii, organizacji szkolnictwa i historii wychowania, metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów i języków obcych. W nieco węższym zakresie gromadzi się literaturę piękną, zwłaszcza klasykę i bestsellery, a także dokumenty z pozostałych dziedzin wiedzy. W większości są to materiały w języku polskim, wydane po II wojnie światowej.

W szeroko rozumianym pojęciu zbiorów bibliotecznych wyróżnia się zbiory książek i wydawnictw ciągłych oraz zbiory specjalne. Na zasoby Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce składają się w przeważającej części wydawnictwa zwarte – książki i broszury. Sporą część zbiorów stanowią czasopisma należące do wydawnictw ciągłych oraz materiały audiowizualne reprezentujące szeroką grupę zbiorów specjalnych.

Książki zawsze stanowiły trzon zbiorów ostrołęckiej placówki. Najczęściej odnotowaną w księgach inwentarzowych formą wpływu jest zakup, potem dar oraz zwrot za zagubioną książkę. O planowanym gromadzeniu zbiorów można było mówić do roku 1989; potem książki kupowało się wtedy i tyle, ile było pieniędzy. Głównym kryterium stało się pierwszeństwo potrzeb wynikających z dezyderatów czytelników.

Wykres 4 : Wpływy księgozbioru PBW w Ostrołęce w latach 1975-1998.

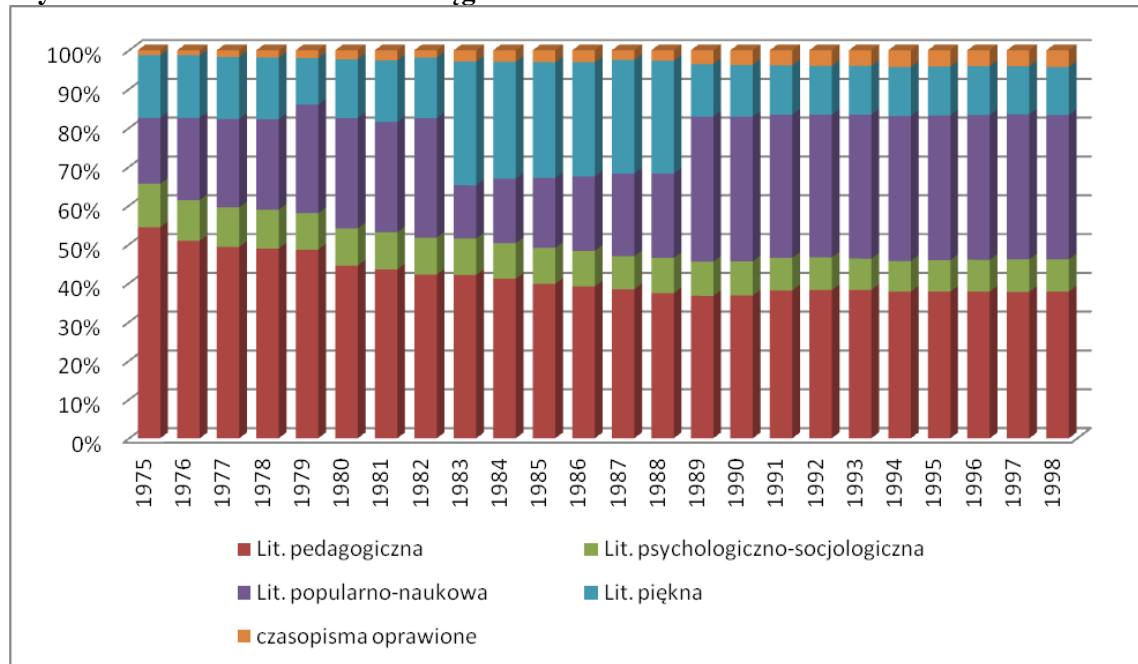

Źródło: Księgi inwentarzowe księgozbioru. Sprawozdania roczne do GUS z działalności PBW za lata 1975-1998. (BP).

Stan faktyczny księgozbioru w ostatnim dniu 1998 roku wynosił 38444 egz. o wartości 40127,14 złotych⁷⁰. Wpływy księgozbioru na przestrzeni lat 1975-1998 oraz jego strukturę treściową przedstawiają wykresy.

⁷⁰ Sprawozdanie opisowe z pracy Działu Gromadzenia i Opracowania za rok 1998. (BP sygn.: j.w.).

Wykres 5 : Struktura treściowa księgozbioru PBW w latach 1975-1998.

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności PBW w Ostrołęce za lata 1975-1998. (BP)

Wszystkie książki po zainwentaryzowaniu były i są opracowane formalnie i rzeczowo. Opis katalogowy wymieniający cechy wydawniczo-formalne jest opisem zasadniczym i umożliwia identyfikację dokumentu. Opracowanie rzeczowe, do lat 90. ubiegłego wieku jedyny język informacyjno-wyszukiwawczy, jest oparte na skróconym wydaniu Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej.

Podstawowe katalogi tradycyjne (w Wypożyczalni zamknięte na wydaniach z 2009 roku) to: alfabetyczny i rzeczowy. Katalog alfabetyczny ujmuje zbiory w porządku abecedowym według haseł autorskich lub tytułowych; katalog rzeczowy grupuje zbiory tematycznie według działów UKD.

Wyłącznie dla księgozbioru podręcznego Czytelnia prowadziła własny katalog alfabetyczny i rzeczowy oraz katalog czasopism opracowanych. Do zbiorów podręcznych trafiały głównie wydawnictwa informacyjne, albumowe, a także pozycje najbardziej poczytne.

W magazynie Czytelni księgozbiór jest ustawiony w układzie systematycznym - całość podzielono na działy i poddziały według UKD. W obrębie działów książki są ustawione alfabetycznie.

W magazynie Wypożyczalni zastosowano układ według numerów inwentarzowych (numerus currens). Do roku 1985 ustawienie zbiorów było działowe, zmiany dokonano z powodu wzrastającej ciągle liczby książek oraz rozmieszczenia ich w kilku pomieszczeniach.

Wspomniano już o części księgozbioru podręcznego – wydawnictwach zwartych; pozostałą jego część stanowią i zawsze stanowiły czasopisma. Głównym źródłem wpływu czasopism jest prenumerata.

Liczba czasopism prenumerowanych w latach 1975-1998 wahała się od 78 (rok 1975) do 145 (rok 1983). Przeważały zawsze tytuły pedagogiczne, np. *Matematyka w Szkole*, *Język Polski w Szkole*, itd.

Wpływy księgozbioru były najwyższe w latach osiemdziesiątych, od roku 1985 następował gwałtowny spadek liczby inwentaryzowanych książek do dramatycznej liczby 218 egzemplarzy w roku 1996. Powodem takiego stanu rzeczy, znanym wszystkim państwowym placówkom oświatowym, były bardzo niskie nakłady finansowe. Z tego samego powodu nie oprawiano roczników czasopism i zmniejszano liczbę tytułów prenumerowanych.

Lata małych wpływów księgozbioru charakteryzowały się natomiast wyższymi wskaźnikami jego ubytkowania. Wynikało to z dwóch powodów: pracownicy mieli więcej czasu na częstą, przemyślaną selekcję księgozbioru; po drugie konieczność selekcji wynikała z zachodzących po 1989 roku przemian ustrojowych i politycznych w Polsce i Europie.

Analizując strukturę księgozbioru można dostrzec proces zmniejszania się ilości literatury pedagogicznej oraz psychologiczno-socjologicznej, a wzrost liczby czasopism oprawionych i literatury popularno-naukowej.

Wskaźnik dotyczący literatury pięknej był najwyższy w latach osiemdziesiątych, wtedy kupowano dużo, także beletrystyki. Od 1990 roku liczba ta spadała, gdyż zaczynane książki podlegały selekcji, a nowych kupowało się bardzo mało.

Wzrost liczby czasopism oprawionych tłumaczyć należy minimalnym ich ubytkowaniem, bo przechowywane i udostępniane na miejscu nie podlegają zniszczeniu, natomiast systematycznie, choć w niewielkich ilościach, przybywają.

Od lat obserwuje się w Bibliotece zachwianie proporcji ilościowych między wydawnictwami z pedagogiki i nauk pokrewnych, a publikacjami z innych dyscyplin wiedzy na rzecz tych ostatnich.

I tak, literatura pedagogiczna i psychologiczno-społeczna stanowiła w roku 1975 65,6%, w roku 1998 – 46,1%, natomiast literatura popularno-naukowa i piękna odpowiednio: 33,1% oraz 49,6%.

Częściowo można tłumaczyć to specyfiką zawodu nauczycielskiego, wymaganą dwutorowością kwalifikacji nauczycieli. Większość z nich to specjaliści z zakresu pedagogiki z obszernymi elementami psychologii i socjologii oraz dyscypliny kierunkowej (matematyka, historia, itd.)⁷¹. Systematycznie zmieniają się także relacje w strukturze czytelników, a co za tym idzie potrzeby czytelnicze.

Biblioteka pedagogiczna, spełniając zatem warunki biblioteki uniwersalnej, specjalizuje się w jednej dziedzinie nauk humanistycznych⁷². Realizuje program placówki specjalnej zaspokajając różnorodne potrzeby intelektualne i zawodowe nauczycieli i osób związanych z oświatą.

⁷¹ *Biblioteki pedagogiczne warsztatem pracy nauczyciela*. [Materiały z sympozjum, 1-2.X.1976], Zielona Góra : Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych, 1978, s. 103.

⁷² Antoni Szczęsnulewicz : *Biblioteki pedagogiczne wczoraj i dziś*. W: Bibliotekarz, 1983, nr 7/8, s.9.

4.2 Zbiory audiowizualne

Do roku 1990 Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce sporadycznie zakupywała niewielkie ilości materiałów audiowizualnych z dwóch powodów: ograniczonej powierzchni magazynowej oraz braku środków technicznych do nagrywania i odtwarzania. Uruchomienie Działu Zbiorów Specjalnych w marcu 1990 roku, a także powszechne zainteresowanie tego typu dokumentami spowodowało gwałtowny przyrost ich liczby.

W związku z likwidacją Filmoteki Rejonowej w Ostrołęce kuratorium oświaty zakupiło w roku 1991 dla Biblioteki 1148 filmów szpulowych. Dary nadeszły także od innych placówek, część została zakupiona. Na prośbę Biblioteki z Instytutu Goethego w Monachium przysłano nieodpłatnie materiały do nauki języka niemieckiego. Były tam kasety magnetowidowe i magnetofonowe, tablice poglądowe i książki.

W roku 1991, dzięki zakupionemu sprzętowi, rozpoczęto nagrywanie audycji z bloku programowego *Telewizji Edukacyjnej*. Wzrastał stan i wykorzystanie filmów na kasetach magnetowidowych. Filmy szpulowe natomiast, wypożyczane coraz rzadziej, w związku ze zmniejszeniem Biblioteki powierzchni, zostały zmagazynowane w garażu. Już wcześniej podejmowano próby przegrania tych filmów na kasety wideo, lecz przedsięwzięcie okazało się zbyt kosztowne, a potem ograniczone prawem autorskim. W roku 1995 rozesłano oferty do szkół i bezpłatnie przekazano je chętnym placówkom. Po wejściu w życie prawa autorskiego zaprzestano nagrywania i kopiowania utworów. Biorąc pod uwagę szybkie zużycie nośników oraz wycofywanie z rynku dawnych odtwarzaczy wiele cennych materiałów ulega przedwczesnemu ubytkowaniu.

Idąc z postępowaniem technologicznym do działu kupowano zbiory audiowizualne w postaci płyt, przeźroczy, fotogramów, kaset magnetowidowych i magnetofonowych, a na koniec płyt CD i DVD. Pod względem treści dominowały materiały do nauki języków obcych, filmy edukacyjne do poszczególnych przedmiotów nauczania, lektury szkolne oraz najczęściej wykorzystywane bloki tematyczne, np. nałogi, religie i sekty, bajki bez przemocy, itd.

Dział Zbiorów Specjalnych w ostrołęckiej Bibliotece pedagogicznej rozwijał się bardzo szybko. Zapotrzebowanie na tego typu materiały, spowodowane upowszechnieniem w szkołach technik audio-wideo, stwarzało konieczność systematycznego powiększania zbiorów. Jediną przeszkodą ku temu były niewystarczające przydziały finansowe Biblioteki.

5. UŻYTKOWNICY I WYKORZYSTANIE ZBIORÓW

5.1 Użytkownicy zbiorów.

Regulamin Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce wyraźnie określał i określa, kto może korzystać z jej zbiorów. W omawianym okresie wymieniało się tu pracowników oświaty, nauczycieli, studentów, uczniów średnich szkół pedagogicznych oraz pracowników instytucji samorządowych i państwowych. Te ograniczenia dotyczyły tylko wypożyczania na zewnątrz książek i zbiorów specjalnych. Prezencyjnie księgozbiór podręczny udostępniało się wszystkim zainteresowanym.

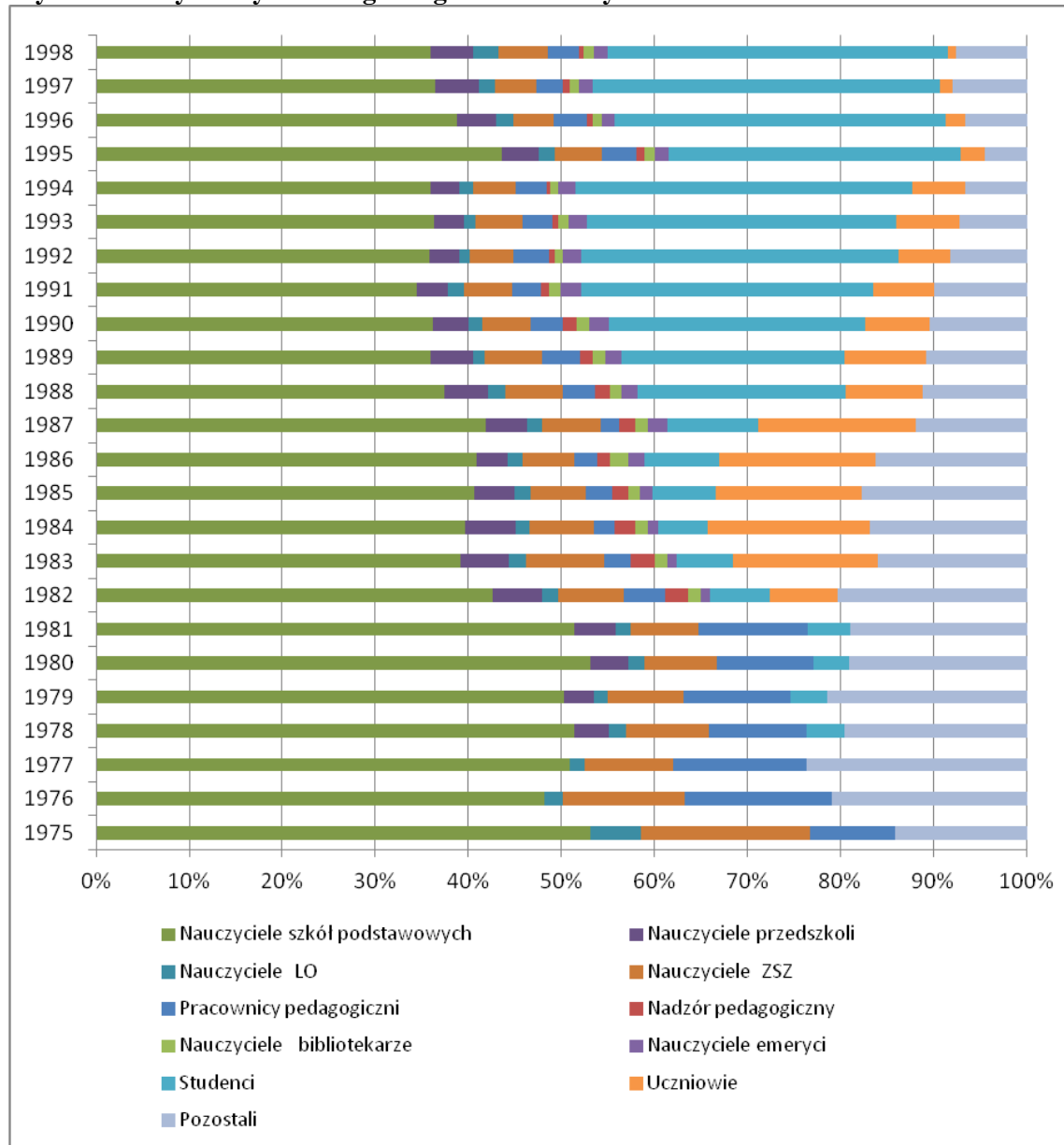
Korzystający ze zbiorów zawsze podlegali wewnątrzbibliotecznej ewidencji ruchu użytkowników. Ewidencja korzystających ze zbiorów specjalnych oraz księgozbioru podręcznego powiązana jest ściśle z ewidencją ruchu i wykorzystania zbiorów, i dlatego zostanie omówiona w innym podrozdziale. W tym miejscu analizie poddana zostanie ewidencja czytelników wypożyczających książki na zewnątrz.

Od początku istnienia placówki prowadzono rejestr czytelników zapisanych do Biblioteki. Aktualizowany co roku rejestr (od 1958 roku) wykazywał ile osób wypożycza książki dziennie, miesięcznie i rocznie; dokonywał podziału czytelników według kategorii zawodowych. W minionych latach kilkakrotnie te kategorie zmieniano i aktualizowano: od roku 1978 w strukturze czytelników wyodrębniono grupę studentów i nauczycieli przedszkoli, a od 1982 – nadzór pedagogiczny, nauczycieli-bibliotekarzy, nauczycieli emerytów oraz uczniów. Czytelników zarejestrowanych w Wypożyczalni na przestrzeni lat 1975-1998, z uwzględnieniem kategorii zawodowych, przedstawia wykres 6.

Do roku 1988 liczba zarejestrowanych czytelników wahała się, przyczyną tego były częste przeprowadzki Biblioteki (lata 1971, 1981, 1986, 1995) – krótszy czas pracy placówki znalazł odbicie we wskaźnikach liczbowych. W roku 1979 natomiast sroga zima i wiosenna powódź utrudniły nauczycielom z terenu dojazd do Biblioteki.

Po 1989 roku widoczny był systematyczny wzrost liczby czytelników, co odzwierciedlało powszechność kształcenia i doksztalcania mieszkańców Ostrołęki i okolic. Proces ten był widoczny głównie we wzroście liczby studentów: prawie dwudziestokrotnie wzrósł odnośny wskaźnik (796 osób w 1998 roku) w stosunku do roku 1978 (42 osoby). Przeważająca większość to słuchacze Kolegium Nauczycielskiego w Ostrołęce, dla których Biblioteka pedagogiczna była głównym zapleczem naukowym. Podobnie było ze studentami Wyższej Szkoły Humanistycznej w Pułtusku, którzy od początku istnienia uczelni stanowili dużą grupę czytelników.

Szczególne zainteresowanie Biblioteką uczniów przypadło na lata 1984-1987 i było związane z uruchomieniem w Ostrołęce Studium Wychowania Przedszkolnego i Studium Nauczycielskiego. W roku 1992 szkołę przemianowano na Liceum Ogólnokształcące i tylko uczniowie nielicznych klas o profilu pedagogicznym mogli zostać stałymi czytelnikami Biblioteki.

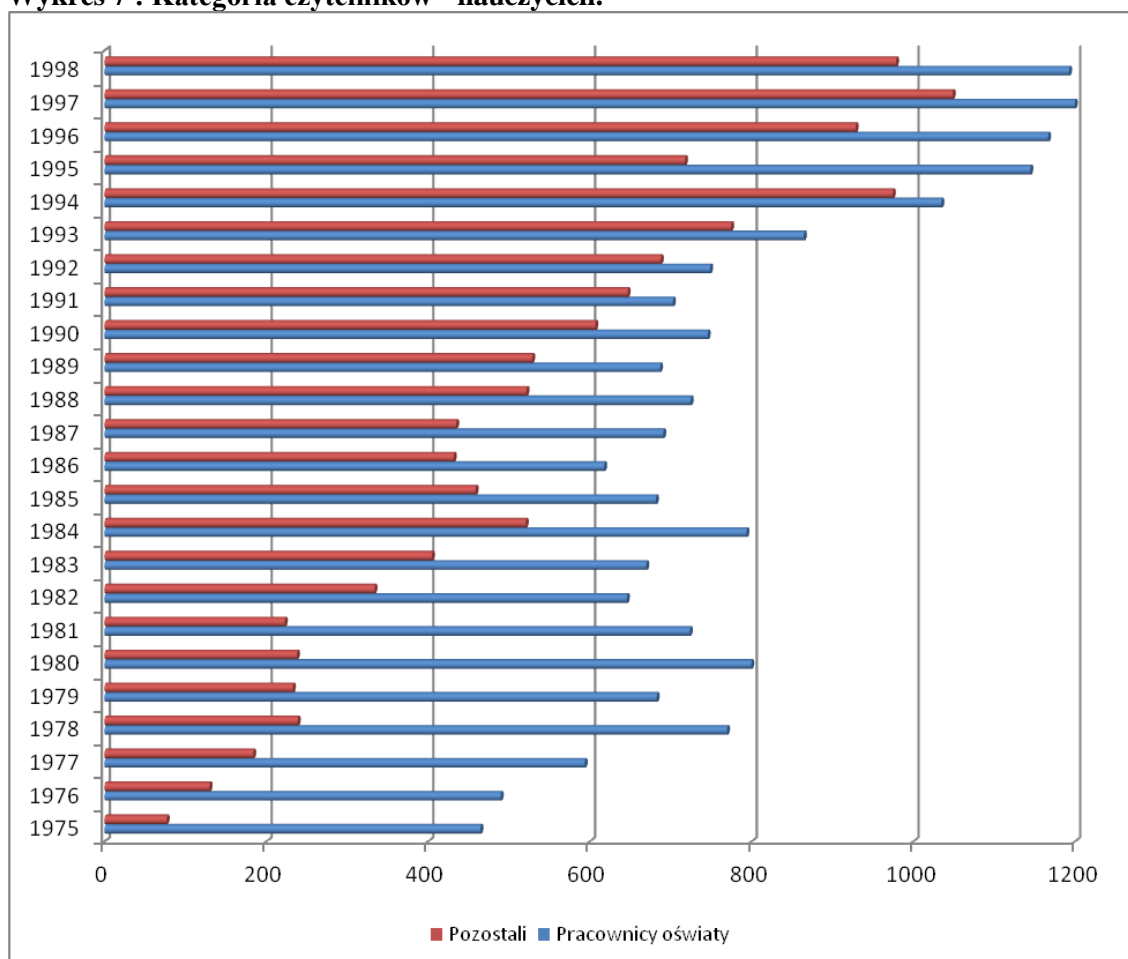
Wykres 6 : Czytelnicy PBW wg kategorii zawodowych w latach 1975-1998.

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności PBW w Ostrołęce za lata 1975-1998. (BP)

Niewielkie zainteresowanie zbiorami wykazywali natomiast pracownicy nadzoru pedagogicznego. Ich kontakt z Biblioteką był sporadyczny i wykazywał tendencję spadkową. Należy przyjąć tłumaczenie, że każdy pracownik nadzoru zaopatruje się na bieżąco w potrzebne mu książki, bowiem chce mieć najnowsze, własne i „pod ręką”. Spośród kadry kierowniczej odwiedzającej Bibliotekę największy procent stanowili nauczyciele-metodycy i dyrektorzy szkół, rzadko wypożyczali wizytatorzy i kuratorzy.

Cieszy kontakt z Biblioteką nauczycieli, którzy przechodząc w stan spoczynku systematycznie odwiedzają placówkę, wypożyczają książki, dzielą się uwagami i wskazówkami. Nauczyciele emeryci, choć nieliczni, byli i są stałymi i wiernymi czytelnikami Biblioteki.

Z danych liczbowych wynika, że najliczniejszą grupę czytelników stanowili pracownicy resortu oświaty. Znalazło to odbicie w poniższym wykresie.

Wykres 7 : Kategoria czytelników - nauczycieli.

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności PBW w Ostrołęce za lata 1975-1998. (BP).

W okresie 1975-1998 z ogólnej liczby nauczycieli i pracowników pedagogicznych zatrudnionych w rejonie działania ostrołęckiej Biblioteki część 32- do 60-procentowa choć raz rocznie skorzystała z jej księgozbioru⁷³.

Maleje niestety systematycznie liczba czytających nauczycieli w stosunku do wszystkich czytelników. W omawianym okresie wskaźnik ten zmniejszył się o 31% (1975 – 85,8% wszystkich czytelników; 1998 – 54,9%). I chociaż nadal więcej niż połowę czytelników stanowią nauczyciele, to zwiększa się uniwersalność Biblioteki. Coraz więcej osób spoza oświaty zdobywa kwalifikacje na studiach wyższych, i, jako grupa studentów, korzysta ze zbiorów.

Szczególne opieką otacza się w Bibliotece nauczycieli studiujących. Z analizy danych wynika, że szczególne zainteresowanie zbiorami wykazywała ta grupa w dwu okresach. W latach 1978-1982, zgodnie z zasadą polityki oświatowej, nauczyciele zdobywali wyższe wykształcenie na studiach magisterskich oraz na rocznych studiach zakończonych egzaminem kwalifikacyjnym w systemie IKN. Z ostatniej formy

⁷³ Sprawozdania opisowe z działalności PBW w Ostrołęce za lata 1975-1998. (BP).

korzystali nauczyciele, którzy ukończyli czterdziesty rok życia; otrzymywali oni dyplom równoważny wyższym studiom zawodowym⁷⁴.

W latach 90.XX w. obserwowano się systematyczny wzrost liczby nauczycieli studiujących odwiedzających Bibliotekę. Wynikało to z wymogu polityki oświatowej, aby wszyscy zatrudnieni nauczyciele, nie posiadający dyplomu ukończenia studiów wyższych, rozpoczęli doksztalcenie do roku 1996.

Nauczyciele studiujący zawsze byli i są uprzywilejowaną grupą czytelników w Bibliotece Pedagogicznej. Z myślą o nich gromadzi się odpowiedni profil zbiorów, zrezygnowano z dni wewnętrznych, wyłącznie dla nich zwiększono do pięciu liczbę wypożyczanych jednorazowo egzemplarzy.

Kształcenie i samokształcenie zaoczne nauczycieli, uwarunkowane ich własnymi potrzebami psychicznymi oraz presją intelektualną środowiska szkolnego i opinii społecznej, zmuszają bowiem nauczyciela do ciągłych kontaktów z literaturą naukową.

5.2 Wykorzystanie zbiorów.

Biblioteka jako instytucja społeczna, i zarazem zorganizowany zbiór materiałów bibliotecznych, dopiero wtedy realizuje swoją funkcję społeczną, kiedy w jak najszerszym zakresie i za pomocą różnych form udostępnia użytkownikom swoje zbiory⁷⁵.

Praca związana z udostępnianiem zbiorów wymaga, oprócz kondycji fizycznej i kultury osobistej, wiedzy merytorycznej z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych oraz głębokiej znajomości techniki bibliotekarskiej⁷⁶.

Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce własne zbiory oddaje do dyspozycji czytelnikom w formie bezpośredniej (prezencyjnej) oraz w formie pośredniej polegającej na przekazywaniu zbiorów do użytkowania poza Bibliotekę. Wypożycza się książki i zbiory specjalne.

WYPOŻYCZALNIA

Wypożyczalnia we własnym zakresie prowadzi ewidencję ruchu i wykorzystania zbiorów, która obejmuje liczbę wypożyczonych woluminów z podziałem na kategorie czytelników i rodzaje piśmiennictwa.

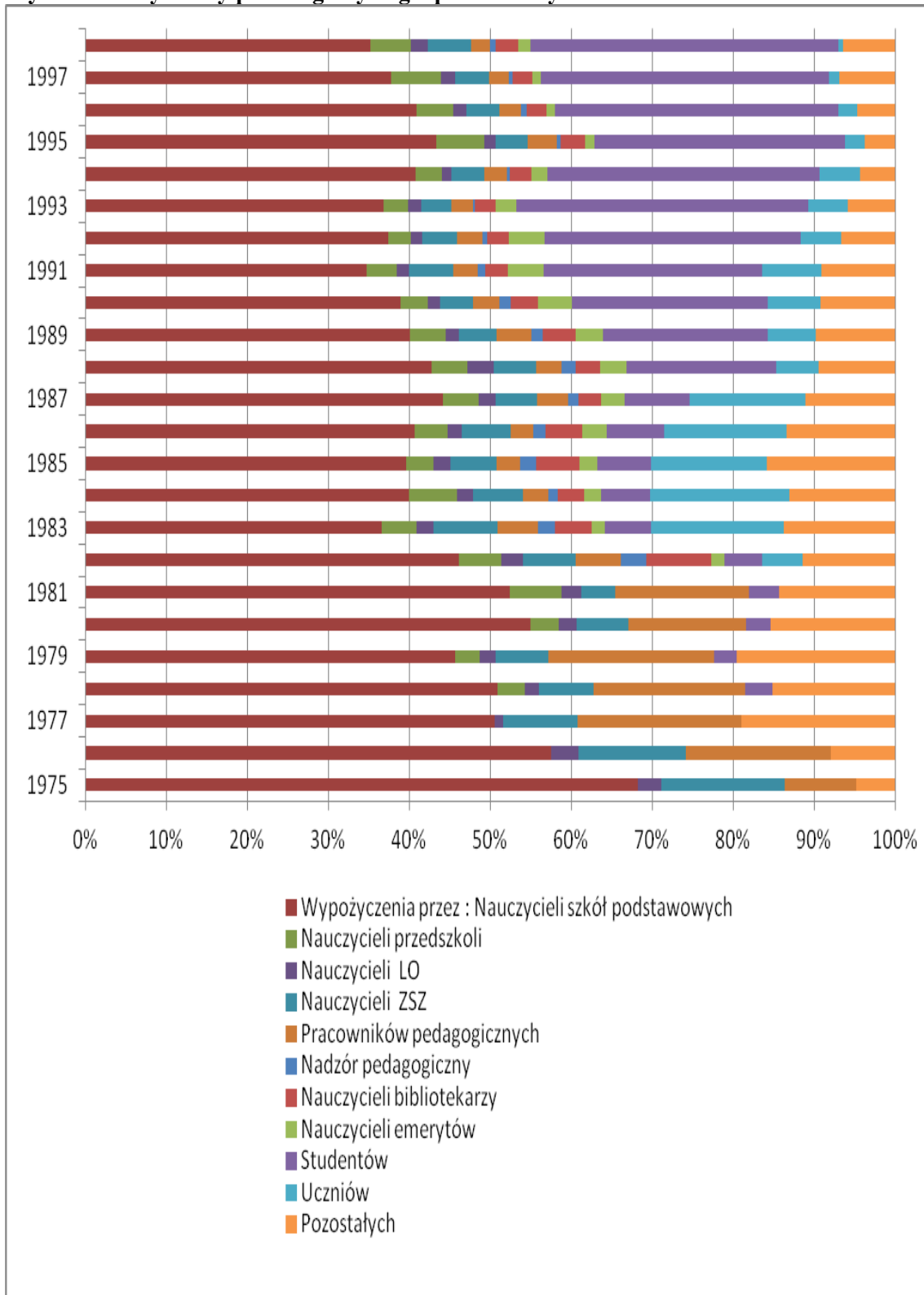
Wykorzystanie księgozbioru na przestrzeni lat 1975-1998 przedstawia wykres.

---

⁷⁴Danuta Wesołowska : *Funkcje bibliotek pedagogicznych w aspekcie historycznym*. W: Poradnik Bibliotekarza, 1983, nr 3, s.50.

⁷⁵ *Bibliotekarstwo*. Praca zbiorowa pod red. Zbigniewa Żmigrodzkiego. Wyd. 2, Warszawa : Wydaw. SBP, 1998, s. 156.

⁷⁶Roman Jurewicz : *Rola bibliotek pedagogicznych w doksztalceniu nauczycieli*. W: Nauczyciel i Wychowanie, 1975, nr 2, s.111.

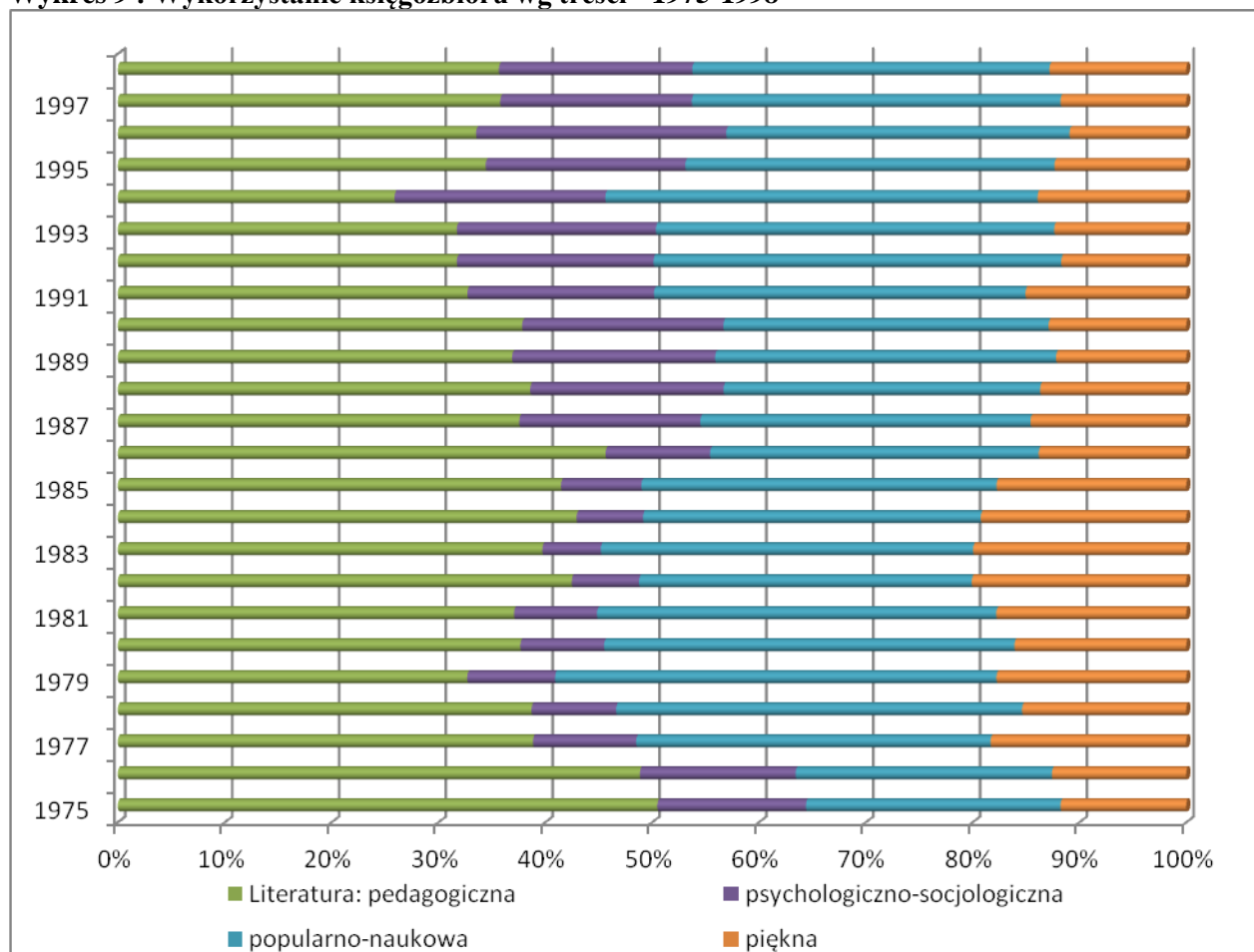
Wykres 8 : Czytelnicy poszczególnych grup zawodowych w latach 1975-1998.

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności PBW w Ostrołęce za lata 1975-1998. (BP).

Wykres następnny obrazuje wykorzystanie dokumentów według treści.

Wykres 9 : Wykorzystanie księgozbioru wg treści - 1975-1998

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności PBW w Ostrołęce za lata 1975-1998. (BP).

Z analizy danych za omawiany okres wynika, że najwięcej odwiedzin i udostępionych zbiorów zanotowała Wypożyczalnia po 1996 roku. Systematyczny wzrost liczby wypożyczeń jest spowodowany powszechnym kształceniem i doksztalcaniem się mieszkańców województwa ostrołęckiego.

Wykorzystanie literatury pedagogicznej i psychologiczno-socjologicznej zmniejszyło się na przestrzeni omawianych lat o 13,2%, wzrosło natomiast wykorzystanie literatury popularno-naukowej i pięknej. Wynikało to z zapotrzebowania nauczycieli studiujących oraz zmian w strukturze czytelników. Ponieważ biblioteki uczelniane nie mogły zapewnić odpowiedniej ilości lektur, biblioteki pedagogiczne uprofilowały księgozbiór na lektury wszystkich kierunków studiów nauczycielskich⁷⁷ i wypożyczały coraz więcej materiałów spoza pedagogiki.

W ostatnim okresie literatura pedagogiczna stanowiła tylko około 1/3 udostępionych zbiorów w ostrołęckiej bibliotece pedagogicznej, podczas gdy w roku

⁷⁷ Maria Rell : *Problemy bibliotek pedagogicznych*. W: *Bibliotekarz*, 1986, nr 7/8, s.9.

1975 - 50,5%. Dopiero razem z dokumentami o treści pokrewnej stanowi ona około połowę wykorzystanych materiałów.

Wskazuje to chyba na zmiany w funkcjach biblioteki: obsługując dużą grupę studentów nabiera ona cech biblioteki uczelnianej – w roku 1998 ponad 36% udostępnionych zbiorów wypożyczyli studenci.

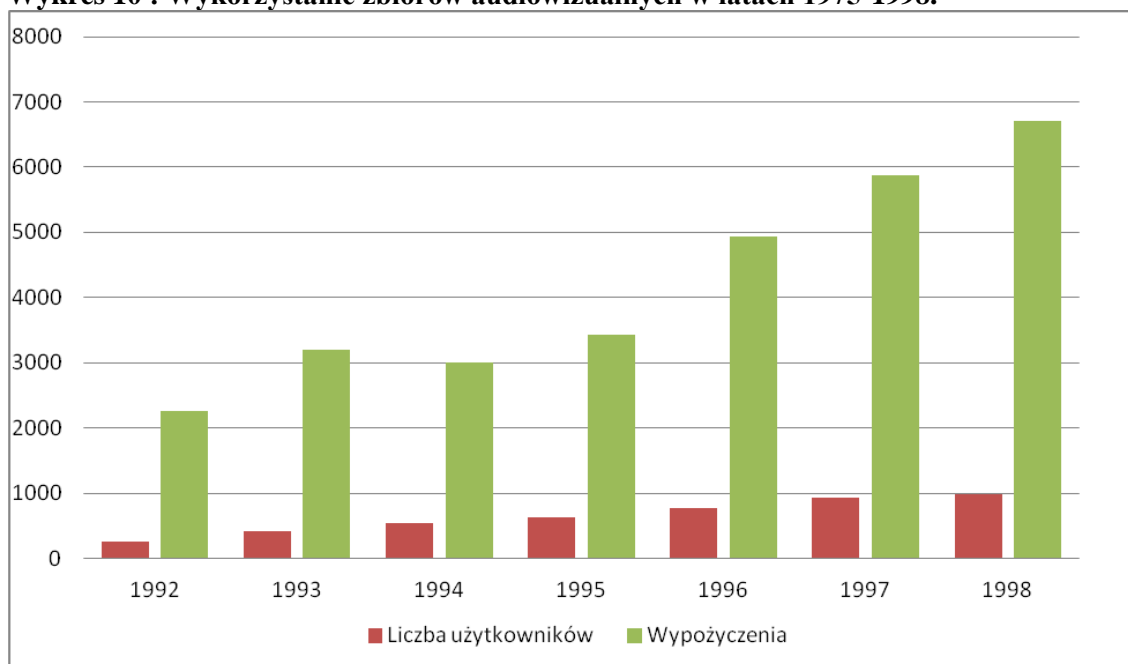
W roku 1995 nauczyciele studiujący wypożyczyli około 40% wszystkich udostępnionych zbiorów, a z obserwacji wynika, że największe zainteresowanie literaturą pedagogiczną także wykazują nauczyciele studiujący. Po ukończeniu studiów raczej nie interesują się oni możliwościami samokształcenia w oświacie, a wynika to z braku motywacji⁷⁸. Rzadko zdarza się, aby ci sami nauczyciele korzystali później w miarę systematycznie z Biblioteki. Jedynie doraźnie zwracają się oni z wykazem potrzebnej literatury do opracowania konkretnego zagadnienia, przeważnie na polecenie przełożonych.

Dział Zbiorów Specjalnych.

Dział ten jest młody, ale działa bardzo prężnie i szybko się rozwija. Rośnie liczba użytkowników zbiorów oraz liczba udostępnionych jednostek.

Ewidencji poddaje się tu wypożyczenia z podziałem na rodzaje materiałów.

Wykres 10 : Wykorzystanie zbiorów audiowizualnych w latach 1975-1998.

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności PBW za lata 1992-1995. (BP). Sprawozdania opisowe z pracy Działu Zbiorów Specjalnych za lata 1992-1995.(BP).

Statystyki nie notowały podziału wypożyczeń na kategorie użytkowników, lecz z obserwacji wynikało, że wypożyczenia zbiorów audiowizualnych zostały dokonane głównie przez nauczycieli, którzy wykorzystywali je do przeprowadzenia lekcji. Tylko

⁷⁸ Kazimiera Atamańczuk : *Biblioteki pedagogiczne a postęp w oświacie*. W: Oświata i Wychowanie, 1982, nr 17 A, s.10.

niewielką część zbiorów – materiały do nauki języków obcych – wypożyczyli studenci KN i NKJO.

Wypożyczenia międzybiblioteczne.

Ta forma udostępniania polega na wypożyczaniu przez bibliotekę, na wyraźną prośbę czytelnika, materiałów nie będących w posiadaniu biblioteki z innej placówki biblioteczno-informacyjnej.

O wypożyczeniach do roku 1987 niewiele można powiedzieć z braku dokładnych danych. Wysokie wskaźniki korzystających z tej formy wypożyczeń były najprawdopodobniej związane z równie wysoką liczbą czytelników i udostępnianych zbiorów w całej placówce. Od roku 1983 znacznie zmalała liczba wysyłanych rewersów. Mogły mieć na to wpływ przyczyny obserwowane w skali kraju: niska jakość świadczeń, zwłaszcza powolność realizacji zamówień, brak orientacji czytelników w warunkach i możliwościach korzystania, odległy od światowych standardów stopień ich satysfakcjonowania⁷⁹.

Dane z lat następnych wskazują, że około 65% wysyłanych rewersów było realizowanych. Niskie wskaźniki z roku 1995 są bezpośrednio związane z wprowadzeniem odpłatności od czytelników – zwrotu kosztów przesyłki pocztowej.

Wszystkie wypożyczenia międzybiblioteczne dotyczyły bibliotek krajowych; zawsze stosowano rewers okrężny. Wśród instytucji, które najczęściej odpowiadały na zamówienia należy wymienić: Bibliotekę Narodową, Bibliotekę Uniwersytetu Warszawskiego, Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Warszawie, Bibliotekę Instytutu Badań Edukacyjnych, Centralną Bibliotekę Wojskową, Bibliotekę Publiczną m. st. Warszawy.

Czytelnia.

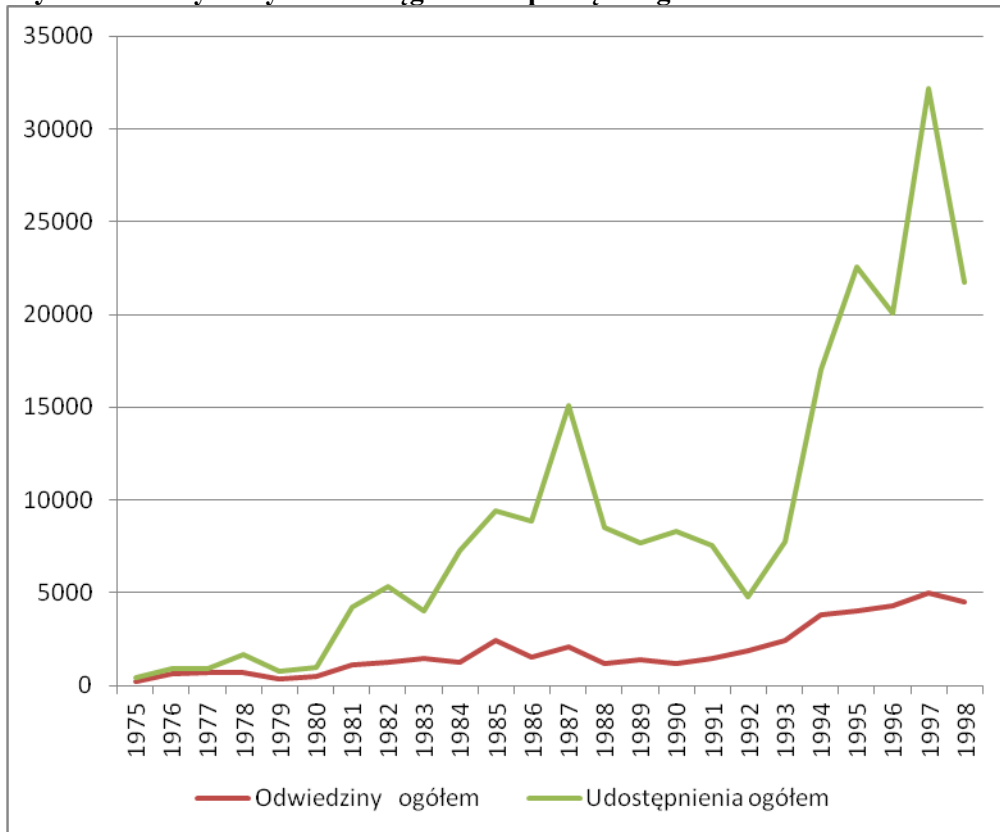
W sprawozdaniach rocznych Biblioteki do roku 1987 znajdują się tylko ogólne dane dotyczące wykorzystania księgozbioru podręcznego. Szczegółowe dane z lat następnych zaczerpnięto z bardziej dokładnych, prowadzonych dopiero od 1987 roku, sprawozdań z pracy działu. Zgodnie z zarządzeniem nowego dyrektora, kiedy utworzono oddzielną, dobrze zorganizowaną Czytelnię, rozpoczęto prowadzenie bardziej szczegółowej ewidencji. Na bieżąco prowadziło się rejestrację odwiedzin z uwzględnieniem zawodu użytkowników. (Patrz Tabela 21).

Księgozbiór podręczny przede wszystkim był udostępniany na miejscu. Praktykowało się także krótkoterminowe wypożyczenia do domu czytelnikom stałym i zaufanym na czas wolny od pracy Biblioteki. Wypożyczali także nauczyciele – głównie wydawnictwa albumowe, atlasy, jako pomoce dydaktyczne do przeprowadzania lekcji.

Wykorzystane dokumenty rejestrowane są z podziałem na formy wydawnicze oraz według treści. (Patrz Tabela 22). Poniższy wykres wykazuje ogólnie liczbę odwiedzin i udostępnień w Czytelni w omawianym okresie.

---

⁷⁹ Konferencja n. t. wypożyczeń międzybibliotecznych. W: Bibliotekarz, 1992, nr 2, s. 26.

Wykres 11 : Wykorzystanie księgozbioru podręcznego w latach 1975-1998.

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności PBW w Ostrołęce za lata 1975-1998. (BP).

Należy zaznaczyć, że dane liczbowe nie oddają pełnego wykorzystania tych zbiorów. Ewidencja dokumentów, które podaje bibliotekarz na zamówienie czytelnika, jest dokładna, lecz trudno prowadzić statystykę czasopism luźnych, które zorientowani czytelnicy sami wyjmują i odkładają na półki. Część z nich na pewno uchodzi rejestracji.

Analizując statystyki wykorzystania zbiorów podręcznych w ostrołęckiej placówce można stwierdzić, że w latach 90. XX w. systematycznie wzrastała liczba odwiedzających Czytelnię : prawie 20-krotnie w ciągu dwudziestu omawianych lat. Największą grupę korzystających zawsze stanowili uczniowie, głównie dlatego, że odmawiano im zarejestrowania w Wypożyczalni. Gwałtownie wzrosła liczba odwiedzin studentów (przeważnie z ostrołęckiego KN oraz pułtuskiej WSH), dla których brakowało lektur w Wypożyczalni. Wzrosła także liczba odwiedzających Czytelnię nauczycieli szkół podstawowych, przedszkoli oraz pracowników pedagogicznych, którzy masowo się doksztalali⁸⁰.

Wprost proporcjonalnie do liczby odwiedzin wzrosła też liczba wykorzystanych zbiorów : 50-krotnie od 1975 roku ! Dwa razy częściej prosili czytelnicy o czasopisma niż o druki zwarte; trzy razy więcej korzystali z literatury pedagogicznej niż naukowej lub wydawnictw informacyjnych⁸¹.

⁸⁰ Dokładne dane w Tab. 21 : Odwiedziny w czytelnii.

⁸¹ Dokładne dane w Tab. 22 : Wykorzystanie księgozbioru podręcznego.

Wynika to z faktu, że w księgozbiorze podręcznym zawsze znajduje się jeden albo dwa egzemplarze najbardziej poszukiwanych podręczników akademickich, lektur oraz innych pozycji najczęściej wypożyczanych w Wypożyczalni.

Część zbioru podręcznego podlega bowiem ciągłej aktualizacji, gdyż nie może on być niezmiennym kompletem o charakterze stałym. Jest to jedną z zasad dobrej obsługi użytkownika⁸².

6. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

Wyznacznikami działalności informacyjnej bibliotek pedagogicznych są potrzeby informacyjne pedagogów wynikające z ich potrzeb edukacyjnych i naukowych. Podejmowane w ostatnich latach przez te placówki wysiłki mają na celu pomoc nauczycielom w uzupełnianiu kwalifikacji⁸³.

W Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Ostrołęce wszyscy pracownicy udzielali czytelnikom informacji, lecz kompletną i udokumentowaną służbę informacyjną prowadził powołany w tym celu dział.

Na warsztat informacyjny Biblioteki składały się katalogi wykazujące całość zbiorów – katalogi księgozbioru oraz katalog zbiorów specjalnych; a także katalogi wykazujące część zbiorów – katalog czasopism oprawionych, katalog księgozbioru podręcznego.

Od roku 1980 prowadzony był katalog centralny obejmujący wydawnictwa z zakresu pedagogiki i psychologii będące w posiadaniu wojewódzkiej sieci bibliotek pedagogicznych. Pozwalało to na orientację w całości publikacji z tych dziedzin, ułatwiało wypożyczenia międzybiblioteczne i usprawniało służbę informacyjną.

Istniała w Bibliotece kartoteka prac magisterskich i doktorskich, autorstwa nauczycieli z terenu województwa, obejmująca odpowiednio 125 i 2 prace z dziedziny pedagogiki, uszeregowanych w dziesięciu działach.

Podstawowym, najbardziej aktualnym, źródłem informacji była (i jest do dzisiaj) kartoteka zagadnieniowa. Materiały do niej sporządza się na bieżąco, z autopsji na podstawie artykułów prenumerowanych przez Bibliotekę. Kartoteka poddawana jest ciągłej melioracji; w roku 1998 obejmowała, w układzie przedmiotowym, m.in. działy z metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów, bibliotekarstwa, pedagogiki. Pedagogika jako dyscyplina wiodąca rozbudowana jest najbardziej, pod hasłem ogólnym wyodrębniono hasła bardziej szczegółowe, np. edukacja alternatywna, postęp pedagogiczny, antypedagogika. Często zdarzają się hasła trzeciego stopnia szczegółowości, a korzystanie z kartoteki ułatwia alfabetyczny indeks haseł.

Systematycznie sporządzało się w ostrołęckiej placówce tematyczne zestawienia bibliograficzne, bibliografie zalecające, wykazy nabytków, zestawienia konspektów lekcji i rozkładów materiału.

Temat do opracowania zestawień bibliograficznych dyktowały wydarzenia historyczne, literackie, kulturalne lub naukowe oraz najnowsze trendy w oświacie. Często

---

⁸² *Bibliotekarstwo...*, s.166.

⁸³ Marcin Drzewiecki : *Biblioteki szkolne i pedagogiczne w Polsce. Rola w procesie dydaktycznym i miejsce w krajowej sieci biblioteczno - informacyjnej*, Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 1990, s.168.

zapotrzebowanie na konkretne zagadnienia zgłaszały instytucje, takie jak kuratorium oświaty, wojewódzki ośrodek metodyczny, kolegium nauczycielskie, lub osoby indywidualne.

Niekiedy Biblioteka wymieniała opracowane przez siebie zestawienia z innymi placówkami w kraju (pocztą tradycyjną, co w dobie Internetu trudno sobie wyobrazić). Ta forma współpracy była bardzo cenna: wzbogacało się własny warsztat informacyjny korzystając z dorobku innych placówek. Zapobiegało to dublowaniu tych samych czynności, opracowywaniu identycznych tematów. Z tego także powodu pracownicy filii i biblioteki macierzystej podzielili między siebie opracowywanie zestawień dotyczących konspektów lekcji i rozkładów materiałów z poszczególnych przedmiotów.

Warsztat informacyjny ostrołęckiej placówki dopełniał księgozbiór podręczny Działu Informacyjno-Bibliograficznego. Stanowiły go najważniejsze bibliografie ogólne i specjalne, retrospektywne i bieżące. Do dzisiaj są tu m.in.: *Bibliografia Polska Karola Estreichera*, *Bibliografia Literatury Polskiej Nowy Korbut*, *Polska Bibliografia Literacka*, itd. Systematycznie gromadzi się *Bibliografię Zawartości Czasopism i Przewodnik Bibliograficzny*, *Bibliografię Historii Polski* i *Bibliografię Literatury Polskiej*. Sporą grupę stanowią bibliografie metodyczne i osobowe z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych, np. *Bibliografia metodyki nauczania języka polskiego za lata 1918-1939 i ...1945-1969, czy Bibliografia prac psychologicznych wydanych w Polsce w latach 1945-1968 i ... 1969-1973*.

W każdym okresie funkcjonowania Biblioteka prowadziła działalność informacyjną, bibliograficzną, propagowała książkę i bibliotekę. W Bibliotece najczęściej udzielało się informacji biernej: są to informacje indywidualne, zarówno ustne, jak i telefoniczne, o charakterze informacji bibliotecznych, katalogowych, bibliograficznych i faktograficznych. Pomimo, że informacja bierna charakteryzuje się doraźnością, jest reakcją na konkretne zapytanie użytkownika, to umożliwia czytelnikom szybkie dotarcie do źródeł z określonej problematyki.

Odbiorcami informacji byli głównie nauczyciele studiujący oraz inni studenci poszukujący literatury do prac magisterskich i do egzaminów. Najczęściej udzielało się informacji z następujących dziedzin: pedagogika, psychologia, historia, nauka o literaturze.

Biblioteka rozwijała także formy czynnej działalności informacyjnej, która propagowała książkę i Bibliotekę w środowisku, głównie oświatowym.

W roku 1990 opracowano Informator o PBW w Ostrołęce, który zawierał podstawowe dane o placówce: o zakresie świadczonych usług i profilu gromadzonych zbiorów. Natomiast w roku 1994 techniką małej poligrafii wydano sześć numerów *Biuletynu Informacyjnego PBW w Ostrołęce*. Oprócz informacji z życia Biblioteki zawierał on wykazy nabytków, scenariusze imprez szkolnych itp. Ze względu na duże koszty „druku” już rok później zawieszono prace nad własnym biuletynem, a wszystkie opracowane materiały, tak jak kiedyś, były rozpowszechniane w formie odrębnych zeszytów, a na krótko dołączone do *Biuletynu Informacyjnego Kuratorium Oświaty w Ostrołęce*.

Swoje zbiory propagowała placówka poprzez wykazy wybranych nabytków ze szczególnym uwzględnieniem pedagogiki i psychologii. Sporządzano je systematycznie

raz na kwartał, a w okresach małych nabytków – po dokonaniu większego zakupu. Obejmowały one zarówno zbiory książkowe, jak i zbiory specjalne; zawierały, oprócz opisów bibliograficznych, krótkie adnotacje treściowe i sygnatury. W celu rozpropagowania rozsyłało się je do szkół, innych placówek oświatowo-wychowawczych oraz filii Biblioteki z terenu województwa.

Stale, aby została zauważona, prowadziło się akcję wystawienniczą: wydawnictw pedagogicznych w lokalu kuratorium oświaty, a wystawki okolicznościowe w hallu Biblioteki.

Wystawy tematyczne dotyczyły wydarzeń kulturalnych i literackich oraz zagadnień pedagogicznych, np. : *Podmiotowość w nauczaniu i wychowaniu; Środki dydaktyczne stosowane w procesie lekcyjnym; czy Światowy Dzień Ziemi.*

Wystawy wywoływały zainteresowanie u stałych czytelników oraz u zwiedzających placówkę uczniów ze szkół średnich oraz starszych klas szkół podstawowych.

W ramach działalności dydaktycznej dla słuchaczy Kolegium Nauczycielskiego i uczniów Liceum Ogólnokształcącego o profilu pedagogicznym przeprowadzano zajęcia z przysposobienia czytelniczego. Tematyka zajęć dotyczyła np. następujących zagadnień: *Biblioteka pedagogiczna, jej struktura organizacyjna i zbiory; Zasady korzystania z biblioteki; Katalogi i kartoteki jako źródło informacji o zbiorach czy Czasopisma dotyczące metodyki nauczania języka polskiego.*

W PBW odbywali praktykę uczniowie maturalnych klas II Liceum Ogólnokształcącego o profilu pedagogicznym; praktykę studencką odbywało tu kilkoro studentów studiów bibliotekoznawczych.

Placówka udostępniała swoje zbiory, lokal i warsztat informacyjny w celu prowadzenia zajęć dla słuchaczy KN o kierunku filologia polska.

Do akcji i wydawnictw informacyjnych propagujących książkę należały także opracowywane przez Bibliotekę scenariusze i kalendarze. Corocznie sporządzano kalendarz rocznic i uroczystości szkolnych powielany w kilkudziesięciu egzemplarzach. Systematycznie opracowywano scenariusze imprez szkolnych: montaży słowno-muzycznych, konkursów, apeli, wieczorów bajki. W latach 1995-1999 sporządzono np.: *Noc Świętojańska; Andrzejkowe nie tylko wróżby; Śpieszmy się kochać ludzi - tak szybko odchodzą; Teatr - uniwersytet wzruszeń.* Ta forma działalności spotkała się z ogromnym zainteresowaniem, scenariusze były poszukiwane i bardzo często wykorzystywane przez nauczycieli. Dwie prace autorstwa ostrołęckich bibliotekarek zostały opublikowane w ogólnopolskich czasopismach bibliotekarskich⁸⁴.

W okresie działalności PBW, wespół z innymi placówkami kulturalnymi i oświatowymi, organizowała częste spotkania autorskie. Łączono je z wystawą tematyczną, kiermaszem książki, konkursem, a uczestnikami byli przeważnie nauczyciele i młodzież szkolna. W latach 90. ograniczono te spotkania z powodu braku środków finansowych oraz trudności lokalowych. W roku 1994 z nauczycielami polonistami i bibliotekarzami

⁸⁴ Małgorzata Witeczak : *Konstytucja 3 Maja.* [Scenariusz apelu .] W: Biblioteka w Szkole, 1991, nr 3, s.26-28.

Małgorzata Zaremba : *Ręce twoje opisuję...Serce twoje opisuję...* [Montaż słowno- muzyczny na Dzień Matki.] W: Biblioteka w Szkole, 1994, nr 4, s.9-10.

spotkała się profesor Joanna Papuzińska – teoretyk bibliotekarstwa dziecięcego, pisarka, pracownik naukowo-dydaktyczny w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej Uniwersytetu Warszawskiego. Tematem referatu były *Przemiany książki dziecięcej*, a z okazji spotkania opracowano podmiotowo-przedmiotowe zestawienie bibliograficzne, zorganizowano wystawę prac Joanny Papuzińskiej oraz publikacji dotyczących jej twórczości.

Statut pedagogicznej biblioteki wojewódzkiej zobowiązał te biblioteki do udzielania pomocy instrukcyjno-metodycznej działom nauczycielskim bibliotek szkolnych⁸⁵. Praktycznie pomoc ta dotyczyła i dotyczy całości bibliotek szkolnych. W ostrołęckiej placówce współpraca z bibliotekami szkolnymi była bardziej prężna, kiedy istniał, zajmujący się tym Dział Instrukcyjno-Metodyczny. Od 1991 roku biblioteka pozostawała we współpracy z metodykiem do spraw bibliotek szkolnych, współorganizowała konferencje, udzielała pomocy i instruktażu, ale w zasadzie, czyniła to na życzenie zainteresowanych.

W przeszłości organizowano konferencje metodyczne, zespoły kształceniowe i wycieczki do innych bibliotek dla bibliotekarzy szkolnych. Systematycznie przeprowadzano kursy wprowadzające do pracy w bibliotece, rozpisywano konkursy plastyczne i literackie, quizy, praktykowano cykliczne wyjazdy w teren i instruktaż na miejscu. Przyczyną zmiany tego stanu należy dopatrywać się w sytuacji, która dotyczy wszystkich polskich bibliotek pedagogicznych, a wynika m.in. z „(...) braku informacji o formie obowiązujących powiązań między bibliotekami szkolnymi, pedagogicznymi i ośrodkami metodycznymi”⁸⁶.

W każdym okresie swojej działalności ostrołęcka Biblioteka utrzymywała kontakty i współpracowała z instytucjami kulturalnymi i naukowymi w mieście. Z Wojewódzką Biblioteką Publiczną wymieniała materiały, zestawienia bibliograficzne, informatory oraz doświadczenia, uczestniczyła w imprezach.

Placówka była w stałym kontakcie z Ostrołęckim Towarzystwem Naukowym, Towarzystwem Przyjaciół Ostrołęki, uczestniczyła w sesjach, otrzymywała publikacje tych towarzystw.

Od redakcji kwartalnika krytyczno-literackiego *Pracownia* otrzymywała bezpłatnie wszystkie numery tego pisma, a także inne czasopisma, wydawnictwa zwarte oraz dokumenty życia społecznego.

Pewną formą współpracy było także udostępnianie zbiorów Biblioteki pracownikom tych instytucji oraz przedstawicielom Muzeum Okręgowego, Ostrołęckiego Ośrodka Kultury, Galerii Ostrołęckiej, Wojewódzkiego Ośrodka Kultury.

Biblioteka utrzymywała kontakty z innymi bibliotekami pedagogicznymi. Wymieniała materiały, doświadczenia, zapraszała na imprezy. Już w roku 1977 pracownice placówki macierzystej i filii odwiedziły PBW w Krakowie, a w roku 1988 razem z bibliotekarzami szkolnymi odwiedziły PBW w Białymstoku. W 1993 roku pracownice ostrołęckiej placówki brały udział w warsztatach metodycznych

---

⁸⁵ Marcin Drzewiecki : *Biblioteka we współczesnej szkole*, Warszawa : Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich 1991, s. 102.

⁸⁶ Barbara Zybert : *Koncepcja organizacyjno - programowa informacji edukacyjnej w Polsce*, Warszawa : Wydawnictwo SBP, 1994, s.152.

zorganizowanych w bibliotece łomżyńskiej, odwiedziły też PBW w Ciechanowie, a rewizytę złożyły koleżanki z Łomży.

Reasumując, można stwierdzić, że PBW w Ostrołęce nie ograniczała się jedynie do udostępniania materiałów bibliotecznych. Na plan pierwszy wysuwała się funkcja informowania o zbiorach własnych i ich treści, a także o piśmiennictwie w ogólności. Pracownicy Biblioteki zdawali sobie sprawę, że służba informacyjna na rzecz środowiska jest pierwszoplanowym zadaniem każdej mającej ambicje instytucji. Zmuszały do tego przemiany z lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych dwudziestego stulecia: polityczne, społeczne, ekonomiczne, naukowe oraz edukacyjne. Wywierały one olbrzymi wpływ na tworzenie się nowych warunków funkcjonowania usług bibliotecznych i informacyjnych w Polsce⁸⁷. Wraz z powstaniem społeczeństwa informacyjnego, którego funkcjonowanie i rozwój zależy od sprawności przepływu informacji, wzrosło znaczenie bibliotek i bibliotekarza jako specjalisty w zakresie organizacji i zarządzania informacją.

---

⁸⁷ Barbara Sosińska-Kalata : *Bibliotekarze i pracownicy informacji w świetle potrzeb współczesności*. W: *Poradnik Bibliotekarza*, 1995, nr 9, s. 2.

Fotografie :1975-1998

*Fot. 13 : 1977 – wycieczka do PBW w Krakowie
Od lewej Wanda Załuska, NN, Barbara Załuska, Maria Kruczyk, Jadwiga Podleś, Elżbieta Żebrowska,
NN.
Źródło: Kronika Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce. Księga 1, 1975-1987, (BP), s.5*

*Fot. 14 : 1982 – zespół PBW
Od lewej Krystyna Bucińska, Elżbieta Kruczyk, Elżbieta Żebrowska, Jadwiga Markowska, Maria
Kruczyk.
Źródło: Kronika PBW, Księga 1, 1975-1987, (BP), s.9*

Fot. 15 : 1987 – PBW w Ostrołęce

Od lewej Raisa Górską – opiekun Biblioteki z KO, Anna Florczyk – dyrektor PBW, Jadwiga Markowska – kierownik Czytelni, Krystyna Cepowicz – kierownik filii w Ostrowi Maz.

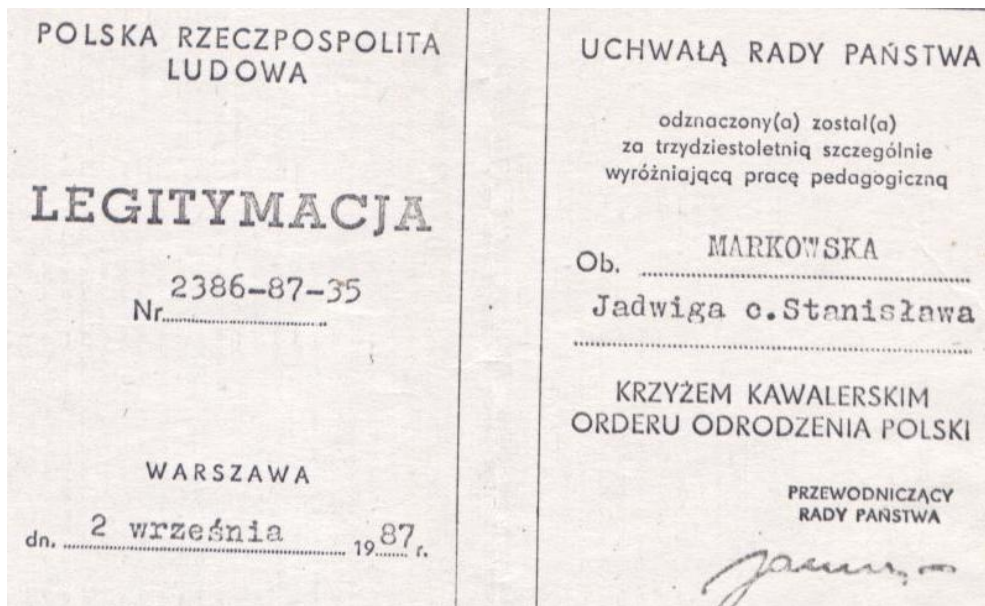
Źródło: Kronika PBW, Księga ,1975-1987, (BP), s.38

Fot. 16 : 1988 – PBW – Dzień Kobiet

Małgorzata Zaremba, Jolanta Drabicka, Dorota Ciskowska (Tyszka).

Źródło: Kronika PBW, Księga 1,1975-1987, (BP), s.47

Fot. 17 : Legitymacja poświadczająca wysokie odznaczenie państwowe Jadwigi Markowskiej.
Źródło: Ze zbiorów J. Markowskiej.

Fot. 18 : 1992 – zespół PBW
Od lewej: Maria Godlewska, Małgorzata Zaremba, Bożena Suchecka, Andrzej Augustyniak (pracownik KO i PBW), Ewa Grosfeld, Danuta Łata – dyrektor PBW, siedzą od lewej Jolanta Drabicka i Małgorzata Romanik.
Źródło: Kronika PBW, Księga 2, 1988-1995, (BP), s.76

*Fot. 19 : 1996 – PBW w Warszawie, kurs „Podstawy informatyzacji pracy bibliotekarza”.
Bożena Suchecka i Hanna M. Witczak.
Źródło: Kronika PBW, Księga 3, 1995-2003, (BP), s.20*

*Fot. 20 : 1998 – posiedzenie w filii w Przasnyszu.
Od lewej w pierwszym rzędzie, Bożena Suchecka, Grażyna Laskowska (Maków Maz.), Edyta Dobek,
Teresa Jankowska, Iwona Chylińska. Wyżej: Janina Jelińska (Maków Maz.), Krystyna Cepowicz (Ostrów
Maz.) Luiza Dawidziuk (Przasnysz), Małgorzata Komor (Wyszków), Teresa Kaczyńska (emerytka
Przasnysz), Małgorzata Zaremba, Teresa Bednarczyk (Wyszków), Anna Grabowska, Irena Kolwicz-
Markowska (Przasnysz), Ewa Żbikowska (Przasnysz).
Źródło: Kronika PBW, Księga 3, 1995-2003, (BP), s.35*

Fot. 21 : Budynek Biblioteki w latach 1975-1976 ul. Kamińskiego 3 (widok obecny)

Fot. 22 : Budynek Biblioteki w latach 1976-1981 ul. Szpitalna 35 (widok obecny)

Fot. 23 : Budynek Biblioteki w latach 1981-1985 ul. Gorbatowa 15 (widok obecny)

Fot. 24 : Budynek Biblioteki w latach 1985-1995 ul. Traugutta 7

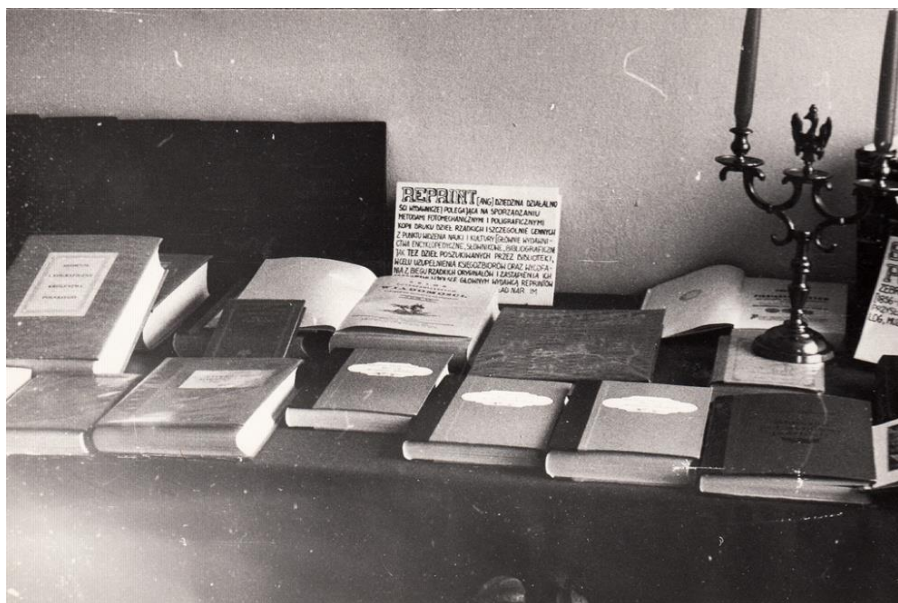

Fot. 25 : Budynek Biblioteki w latach 1995-2011 ul. Świętokrzyska 2.

*Fot. 26 : 1995 – otwarcie nowego lokalu PBW na ul. Świętokrzyskiej 2
Od lewej Danuta Łata – dyrektor PBW, Jędrzej Nowak – prezydent Ostrołęki i Stanisław Kubel –
wicewojewoda.*

Źródło: Kronika PBW, Księga 3, 1995-2003, (BP), s.11

Fot. 27 : 1988 – PBW – wystawa reprintów.

Źródło: Kronika PBW, Księga 1, 1975-1987, (BP), s.47

OSTROŁĘKA
SP 4

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 4
im. Dywizji Tadeusza Kościuszki

07-401 Ostrołęka 3 ul. Legionowa 17

25-08 Wszystkie dzieci są nasze
J. Korczak
Nasz znak 09/128, 92/93 Ostrołęka, dnia 27.04.1993r

DYREKTOR
Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej
w Ostrołęce

Serdecznie dziękujemy Pracownikom Biblioteki za życzliwość, udzielanie fachowych porad i udostępnienie wielu książek na wystawkę poświęconą twórczości pisarzy Kurpiowszczyzny. Zbiory z Biblioteki Pedagogicznej wzbogacone o zabawne portrety i karykatury naszych twórców wykonane przez uczniów SP-4 wzbudziły żywe zainteresowanie młodzieży, a także dorosłych.

Mamy nadzieję, że wystawka zaowocuje wzrostem czytelnictwa literatury z naszego regionu.

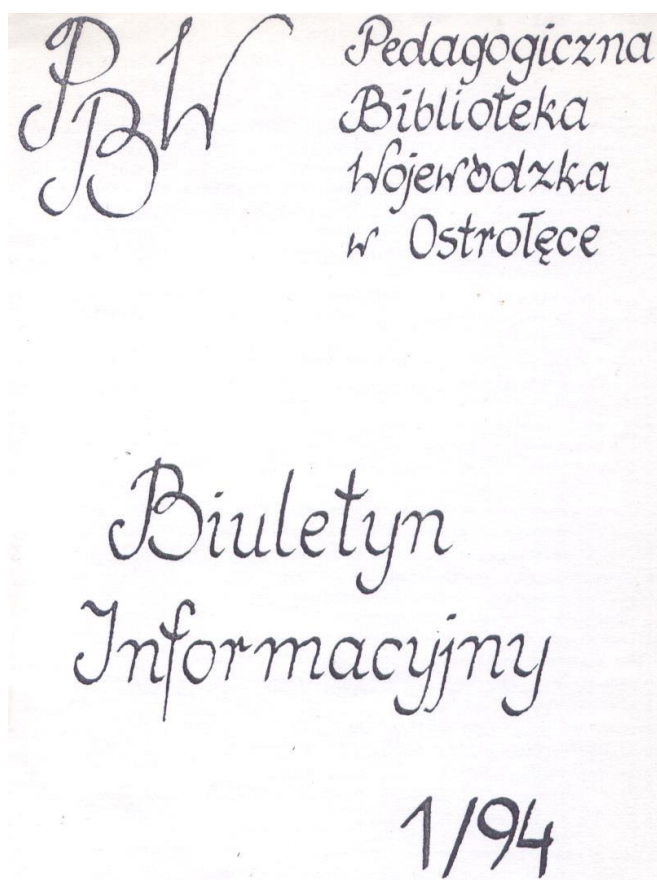
B. Zakrzewska
(mgr B. Zakrzewska)

DYREKTOR
mgr Dariusz Bartek

Fot. 28 : 1993 – podziękowanie za pomoc w zorganizowaniu imprezy czytelniczej.

Źródło: Kronika PBW, Księga 2, 1988-1995, (BP), s.47

Fot. 29 : Biuletyn Informacyjny PBW.
Źródło: Archiwum BP.

Fot. 30 : 1996 – SP nr 6: wystawka na konferencji metodycznej dla nauczycieli biologii.
Hanna M. Witczak i Małgorzata Zaremba.
Źródło: Kronika PBW, Księga 3, 1995-2003, (BP), s.21

*Fot. 31 : 1997 – Palac Kultury i Nauki w Warszawie, Targi Książki Szkolnej
Małgorzata Zaremba i Bożena Suchecka.*

Źródło: Kronika PBW, Księga 3, 1995-2003, (BP), s.26

*Fot. 32 : 1998 – pracownicy na wycieczce szkoleniowej w Bibliotece Narodowej.
Od lewej od góry: Iwona Chylińska, Teresa Jankowska, Anna Grabowska, Bożena Suchecka, Małgorzata
Lubecka, Małgorzata Zaremba, Jadwiga Ciemerych (bibliotekarka szkolna), Edyta Dobek, NN, Ewa
Żbikowska. Źródło: Kronika PBW, Księga 3, 1995-2003, (BP), s.34*

*Fot. 33 : 1998 – dzień bibliotekarza w Bibliotece Publicznej w Lelisze:
Małgorzata Zaremba i Anna Grabowska. Źródło: Kronika PBW, Księga 3, 1995-2003, (BP), s.35*

Rozdział trzeci

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W OSTROŁĘCE. 1999-2012

1. ORGANIZACJA

1 stycznia 1999 r. weszła w życie reforma administracyjna kraju. Zmniejszono wówczas liczbę województw z 49 do 16 oraz zlikwidowano województwo ostrołęckie. Ostrołęka, tak jak większość miast, które straciły prawa miast wojewódzkich weszła do grupy powiatów grodzkich, czyli miasta na prawach powiatu.

W rezultacie tej reformy organem prowadzącym Bibliotekę stał się Samorząd Województwa Mazowieckiego. Zapewnia on środki finansowe na utrzymanie Biblioteki oraz organizacyjne i kadrowe warunki do realizacji jej zadań statutowych. Nadzór pedagogiczny nad Biblioteką powierzono Mazowieckiemu Kuratorowi Oświaty. Integralną częścią Biblioteki pozostały filie w: Makowie Mazowieckim, Ostrowi Mazowieckiej, Przasnyszu i Wyszkowie. Są one podporządkowane Bibliotece głównej organizacyjnie, merytorycznie i finansowo (są objęte jej budżetem)⁸⁸.

W latach 1999-2012 struktura organizacyjna Biblioteki i liczba filii nie zmieniła się. W Bibliotece istnieją następujące działy:

- a) Gromadzenia i Opracowania,
- b) Udostępniania Zbiorów,
- c) Informacyjno-Bibliograficzny i Czytelnia,
- d) Zbiorów Specjalnych,
- e) Organizacyjno-Administracyjny.

Pod koniec 2004 r. utworzono w Bibliotece Pedagogicznej samodzielną komórkę finansową ze stanowiskiem głównego księgowego. Dotychczas obsługą finansowo-księgową Biblioteki ostrołęckiej i jej filii zajmowała się księgowość w Zespole Kolegiów Nauczycielskich.

Za całokształt spraw związanych z funkcjonowaniem Biblioteki odpowiada Dyrektor. Funkcję tę pełni od 2009 r. Anna Grabowska. Od października 2010 r. funkcję społecznego zastępcy dyrektora sprawuje Teresa Jankowska – kierownik Wypożyczalni. Filiami i działami kierują kierownicy filii i kierownicy działów.

Działalność Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce regulują akty prawne:

1. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (Dz. U. z 1997r. Nr 85, poz. 539).
2. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996r. Nr 67, poz. 329 z późniejszymi zmianami). (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz. U. z 2003 r. Nr 89, poz. 824).

---

⁸⁸ Statut Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. W: Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 22.05.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://bpostroleka.bip2.maxus.com.pl/public/?id=61259>

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 kwietnia 2003 r. w sprawie ramowego statutu publicznej biblioteki pedagogicznej (Dz. U. z 2003 r. Nr 89, poz 825).

5. Statut Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce.

Biblioteka jest placówką oświatową nieferyjną. Jest otwarta codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00 do 18.00, w soboty od 8.00 do 15.00.

2. LOKAL

Od 1995 r. Biblioteka Pedagogiczna zajmowała piętrowy budynek przy ul. Świętokrzyskiej 2 (350 m²). Z każdym rokiem coraz dotkliwiej odczuwany był brak powierzchni magazynowej we wszystkich działach gromadzących zbiory: Wypożyczalni, Czytelni i Dziale Zbiorów Specjalnych. Stopniowo zagospodarowano nie udostępnianą czytelnikom klatkę schodową. Przechowywano tam gazety oraz dublety oprawionych czasopism. W 2001 r. wynajęto niewielkie pomieszczenie w prywatnej kamienicy zlokalizowanej naprzeciwko budynku Biblioteki. W ten sposób uzyskano dodatkowy magazyn na dublety z Czytelni i rzadko wykorzystywane książki z Wypożyczalni.

Również w 2001 r. zainstalowano lokalną sieć komputerową i elektroniczny system alarmowy. W wakacje 2002 r. dokonano malowania pomieszczeń Biblioteki. W połowie 2005 r. Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Czytelnia zostały przeniesione do wynajętego lokalu o powierzchni 253 m² przy ulicy Kilińskiego 4⁸⁹. W ten sposób wszystkie działy zyskały dodatkową powierzchnię, wygospodarowano miejsce na księgowość, a Dział Zbiorów Specjalnych przeniósł się na pierwsze piętro w miejsce Czytelni. Jednak rozdzielenie Biblioteki było niekorzystnym rozwiązaniem dla Czytelników. W 2005 r. w budynku przy ul. Świętokrzyskiej wymieniono stolarkę okienną i wykonano remont elewacji budynku.

W styczniu 2006 roku przy Dziale Zbiorów Specjalnych uruchomiono Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej. Pracownia została wyposażona w 6 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, urządzenie wielofunkcyjne (skaner, drukarkę, kopiarkę) oraz pakiet programów komputerowych. Projekt wdrażało Ministerstwo Edukacji Narodowej, a finansowo wsparł Europejski Fundusz Społeczny⁹⁰.

W maju 2011 r. nastąpiła przeprowadzka Biblioteki do nowego lokalu administracyjno-biurowego dla jednostek samorządowych Województwa Mazowieckiego przy ul. Piłsudskiego 38 w Ostrołęce. Biblioteka zajmuje obecnie powierzchnię 1258,1m². Trzeba podkreślić, że jest to pierwszy budynek w historii Biblioteki, w którym architekt rzeczywiście projektował pomieszczenia z myślą o Bibliotece. Nie jest to adaptacja, ale lokal „szyty na miarę” potrzeb Biblioteki.

3. KADRA

Kwalifikacje, które powinna posiadać osoba ubiegająca się o pracę w bibliotece pedagogicznej określają akty prawne. Statut Biblioteki Pedagogicznej w § 3

⁸⁹ *Kronika Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce*. Księga 1, 2004-2010, (BP), s.24.

⁹⁰ Tamże, s. 20

ogólnikowo mówi, że w Bibliotece zatrudnia się nauczycieli i bibliotekarzy oraz pracowników administracji i obsługi⁹¹.

W 1999 r. w Ostrołęce zatrudnionych było 10 osób personelu pedagogicznego plus 1 / 2 etatu⁹².

W rozbiciu na poszczególne działy obsada przedstawiała się następująco:

Dyrektor – 1 etat – Danuta Łata

Dział Gromadzenia i Opracowania – 2 etaty – Bożena Olkowska-Balcerzak, Małgorzata Zaremba

Dział Udostępniania – Wypożyczalnia – 3 etaty – Teresa Jankowska, Anna Grabowska, Iwona Chylińska

Dział Czytelni i Informacyjno-Bibliograficzny – 3 i 1 / 2 etatu - Ewa Grosfeld, Edyta Dobek, Hanna Małgorzata Witczak, Agnieszka Symoń

Dział Zbiorów Specjalnych – 2 etaty (w tym jeden pracownik niepedagogiczny) – Bogdan Kolebacz, Maria Godlewska

oraz

1 etat referent administracyjny – Hanna Mierzejewska

1 etat specjalisty ds. filmoteki – Maria Godlewska

1 etat sprzątaczkii – Alina Rudzka

1 / 4 etatu obsługa kserokopiarki

1 / 4 etatu konserwatora

Z końcem 1999 r. roku odszedł na emeryturę Bogdan Kolebacz – pracownik Działu Zbiorów Specjalnych. Z Wypożyczalni przeszła do tego działu Anna Grabowska, a do Wypożyczalni została przesunięta Agnieszka Symoń (z Czytelni). W 2000 r. odeszła z Biblioteki Ewa Grosfeld. Na jej miejsce została zatrudniona Anna Zdunek. W następnym roku Czytelnia uzyskała dodatkowe $\frac{1}{2}$ etatu i od października rozpoczęła pracę w tym dziale Iwona Mickiewicz. W sumie w Czytelni i Dziale Informacyjno-Bibliograficznym pracowały 4 osoby. W 2002 r. na czas urlopu macierzyńskiego jednej z pracownic została zatrudniona w Czytelni Elżbieta Nakielska.

W 2003 r. w drodze konkursu Danuta Łata ponownie objęła stanowisko dyrektora Biblioteki⁹³. Z dniem 1. września 2003 na $\frac{1}{2}$ etatu na stanowisku informatyka rozpoczął pracę Artur Morawski, natomiast z końcem roku odeszła Elżbieta Nakielska.

Rok 2004 przyniósł dalsze zmiany personalne - odeszła z Biblioteki Hanna Małgorzata Witczak. W połowie grudnia 2004 r., w związku z utworzeniem księgowości została zatrudniona na stanowisku głównej księgowej Elżbieta Biedroń, a na początku 2005 r. Wioletta Załęska. Również w 2005 r. w Czytelni przy ul. Kilińskiego została zatrudniona na etacie sprzątaczkii Anastazja Dziekońska (do 2011 r.).

⁹¹ Statut Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. W: Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 12.04.2022]. Dostępny w World Wide Web: <http://bpostroleka.bip2.maxus.com.pl/public/?id=61259>

⁹² Sprawozdanie z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce w roku 1999, (BP).

⁹³ Kronika Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce, Kronika Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. Księga 3, 1995-2003, (BP), s. 81.

Od 1. września 2006 rozpoczęły pracę Edyta Lachowska – w Czytelni i Izabela Łada w Dziale Zbiorów Specjalnych. Pani Maria Godlewska odeszła na emeryturę.

Z dniem 1. września 2007 – zaczęła pracę w Dziale Gromadzenia i Opracowania Edyta Rogala (wcześniej Beczek).

23. czerwca 2008 r. został przeprowadzony konkurs na dyrektora Biblioteki, w wyniku którego stanowisko dyrektora objęła ponownie Danuta Łata⁹⁴.

W 2008 r. rozpoczęła pracę w Dziale Administracyjnym Aneta Poteraj oraz został zwiększony etat administratora sieci komputerowej – z ½ na 1.

Z dniem 1. września 2009 r. po przeprowadzonym postępowaniu konkursowym dyrektorem Biblioteki została Anna Grabowska – wcześniej kierownik Działu Zbiorów Specjalnych⁹⁵. Hanna Mierzejewska rozpoczęła pracę w Dziale Zbiorów Specjalnych, natomiast w sekretariacie została zatrudniona Sylwia Duszak (Pabich).

W 2011 r. w Wypożyczalni rozpoczęła pracę Anna Owczarek, natomiast z Księgowości odeszła Elżbieta Biedroń. Z końcem 2011 r. została zatrudniona w Dziale Księgowości Renata Macierakowska.

Obecnie w 2012 r. kadrę Biblioteki stanowią:

Dyrektor – 1 etat – Anna Grabowska

Dział Gromadzenia i Opracowania – 4 etaty: Bożena Olkowska-Balcerzak (kierownik działu), Danuta Łata, Edyta Rogala, Małgorzata Zaremba;

Dział Udostępniania – Wypożyczalnia – 5 etatów: Teresa Jankowska (kierownik działu), Iwona Chylińska, Agnieszka Symoń, Anna Zdunek i Anna Owczarek;

Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Czytelnia – 3 etaty: Edyta Dobek (kierownik działu), Edyta Lachowska, Iwona Mickiewicz;

Dział Zbiorów Specjalnych – 2 etaty: Izabela Łada (kierownik działu), Hanna Mierzejewska;

Pracownicy administracji i księgowości – 4 etaty: Sylwia Pabich, Wioletta Załęska, Aneta Poteraj, Renata Macierakowska;

Magazynier – 1 etat: Alina Rudzka;

Administrator sieci komputerowej – 1 etat: Artur Morawski.

W latach 1999-2012 pracowały również osoby, które były zatrudnione na czas określony: Renata Marcińczyk – druga połowa 2005 r., Katarzyna Morawska – w latach 2004 – 2005, Ewa Nakielska – 2005 r., Beata Kuciejczyk (Bruździak) – 2007-2009.

Jednym z wymogów współczesnej cywilizacji jest rozwój zawodowy. Pracownicy Biblioteki podnosili swoje kwalifikacje na studiach podyplomowych, uzupełniających magisterskich, kursach kwalifikacyjnych oraz uczestniczyli w różnych formach doskonalenia: kursach, warsztatach, konferencjach, seminariach.

W latach 1999-2012 doskonalenie zawodowe podejmowane przez pracowników dotyczyło różnorodnych sfer działalności Biblioteki. Były to m.in. tematy⁹⁶:

- *Obsługa programu bibliotecznego MAK*
- *Promocja biblioteki w środowisku lokalnym*
- *Komunikacja interpersonalna*

⁹⁴ *Kronika BP. Księga 1...*, s. 60.

⁹⁵ Tamże, s. 77.

⁹⁶ *Sprawozdania z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce latach 1999-2011.* (BP).

- *Katalogowanie dokumentów elektronicznych*
- *Język haseł przedmiotowych BN*
- *Mierzenie jakości pracy szkoły*
- *Doskonalenie kompetencji psychologicznych bibliotekarza*
- *Wykorzystanie technologii informacyjnej w pracy nauczyciela-bibliotekarza*
- *Biblioteka dla Seniora*
- *Biblioteki Cyfrowe, serwisy i portale internetowe – nowe źródła informacji w pracy nauczyciela-bibliotekarza*
- *Opracowanie dokumentów audiowizualnych i dźwiękowych*
- *Wprowadzenie systemu kontroli zarządczej i ustanowienie systemu zarządzania ryzykiem w jednostce*
- *Biblioterapia. Animacja czytelnictwa w środowisku lokalnym*
- *Ewaluacja wewnętrzna*
- *E-learning wyzwaniem dla bibliotek*
- *Biblioteki w systemie oświaty i kultury*
- *Nauka o informacji w okresie zmian*
- *UKD – zapis pionowy*
- *Wybrane inicjatywy z Otwartych zasobów Edukacyjnych*
- *Edukacyjne zastosowanie blogu w pracy bibliotekarza.*

W 2003 r. powołano zespoły samokształceniowe: ds. opracowania książek w systemie PROLIB oraz ds. opracowania artykułów.

Wewnątrzszkolne doskonalenie nauczycieli w Bibliotece Pedagogicznej koordynowane jest przez lidera WDN – obecnie funkcję tę pełni Luiza Dawidziuk z Filii Biblioteki Pedagogicznej w Przasnyszu.

4. ZBIORY

Zgodnie z § 9 Statutu Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce:

„1. Biblioteka gromadzi książki i czasopisma oraz inne typy dokumentów piśmienniczych i nie piśmienniczych, zgodnie z potrzebami w zakresie samokształcenia, kształcenia i doskonalenia nauczycieli, wymaganiami procesu nauczania i wychowania w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych”⁹⁷.

W latach 1999-2011 struktura zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej (w %) kształtowała się następująco:

---

⁹⁷ Statut Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. W: Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 22.05.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://bpostroleka.bip2.maxus.com.pl/public/?id=61259>

Tab. 1 : Struktura zbiorów w latach 1999-2011.

Rok	Literatura pedagogiczna	Literatura psychologiczno-socjologiczna	Literatura popularnonaukowa	Literatura piękna	Czasopisma oprawione
1999	37,7	8,7	37,2	12,3	4,1
2000	37,5	8,8	37,1	12,3	4,3
2002	36,5	9,3	37,4	12,0	4,8
2005	35,0	10,6	37,8	11,2	5,3
2008	32,7	13,8	37,3	10,7	5,5
2009	32,4	15	36,9	10,1	5,6
2010	32	16	37	10	5
2011	31,6	16,3	36,7	9,8	5,5

Strukturę zbiorów w pewnym stopniu kształtują czytelnicy i ich potrzeby. W tym celu przeprowadzane są badania potrzeb czytelników i ich stopnia satysfakcji z oferty Biblioteki.

Zauważalne jest zmniejszanie się księgozbioru typowo pedagogicznego na przestrzeni lat 1999-2011. Spowodowane to było wzrostem liczby studentów kierunków nie pedagogicznych, uruchomieniem uczelni wyższych w Ostrołęce i okolicach (np. Wyższej Szkoły Administracji Publicznej w Ostrołęce, Wyższej Szkoły Agrobiznesu w Łomży) oraz podnoszeniem kwalifikacji przez osoby pracujące w różnych firmach i instytucjach – bankach, służbie zdrowia, na poczcie itp.

Czytelnicy mogą zgłaszać swoje potrzeby i proponować zakup poszukiwanych przez nich książek wypełniając odpowiedni formularz na stronie www.bp.ostroleka.pl. Wcześniej służyła do tego kartoteka dezyderatów.

Podstawowy i najliczniejszy trzon zbiorów stanowią książki. Na dzień 31.12.2011 r. Biblioteka posiadała 55 865 woluminów. Ze względu na specyfikę Biblioteki preferowanymi dziedzinami są: pedagogika, psychologia, socjologia. Studenci kierunków nie pedagogicznych mają do dyspozycji nie tak liczny ale aktualny księgozbiór z marketingu, zarządzania, finansów, bankowości, ekonomii, prawa.

W Dziale Zbiorów Specjalnych gromadzone są multimedia. W ofercie działu znajdują się adaptacje lektur szkolnych, filmy i audycje edukacyjne do nauczania poszczególnych przedmiotów, książki mówione, muzyka, edukacyjne programy komputerowe. Na koniec 2011 r. zgromadzono 6588 jednostek w tym:

- Kaset magnetowidowych – 2776
- Kaset magnetofonowych – 436
- Zbiorów ilustracyjnych – 56
- DVD – 1354
- Dyskietek i CD-ROMów – 1966

W Czytelni prenumerowanych jest 114 tytułów czasopism⁹⁸. Są to przede wszystkim czasopisma fachowe dla nauczycieli oraz czasopisma naukowe i popularnonaukowe. Roczniki archiwalne czasopism są oprawiane i przechowywane.

⁹⁸ *Sprawozdanie statystyczne z działalności BP w Ostrołęce i filii w 2011 r.* (BP).

Podstawowym sposobem pozyskiwania zbiorów w Bibliotece Pedagogicznej jest zakup. Inną formą uzupełniania zbiorów są dary oraz egzemplarze zakupione przez czytelników w zamian za zniszczone czy zagubione pozycje. Pozyskiwane w ten sposób książki stanowią tylko niewielki procent ogólnych wpływów. Środki na zakup zbiorów zapewnia organ prowadzący, czyli Samorząd Województwa Mazowieckiego. Filie samodzielnie dokonują wyboru i zakupu książek. Zbiory Specjalne najczęściej zakupywane są centralnie przez Bibliotekę w Ostrołęce. Również prenumerata czasopism dokonywana jest w Ostrołęce dla wszystkich placówek – filii i Biblioteki głównej.

Tab. 2 : Stan zbiorów i wpływy w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce w latach 1999-2011.

Rok	Liczba vol. ogółem	W tym czasopism oprawionych	Liczba zakupionych egz.	W tym czasopism opraw.	Liczba jednostek zbiorów spec.	Liczba zakup. jednostek zbiorów spec.	Liczba czasopism
1999	39210	1629	1008	141	2069	334	102
2000	39672	1688	607	59	2209	184	111
2001	40482	1808	915	120	2563	356	110
2002	41233	1959	1145	166	2846	283	109
2003	42242	2158	1207	132	3102	256	109
2004	43704	2245	1675	87	3556	454	108
2005	45408	2425	1926	180	3610	298	107
2006	45165	2482	2138	73	4264	654	110
2007	47879	2621	2784	139	4802	577	110
2008	50507	2716	2632	95	5749	998	113
2009	53747	3036	3251	178	6405	680	111
2010	54399	2987	947	113	6428	80	110
2011	55865	3090	1466	103	6588	161	110

5. UŻYTKOWNICY I WYKORZYSTANIE ZBIORÓW

W Bibliotece Pedagogicznej można wyróżnić trzy obszary udostępniania:

1. **Wypożyczalnia**, gdzie uprawnieni czytelnicy mogą wypożyczyć książki na zewnątrz.

W Regulaminie korzystania ze zbiorów BP znajduje się zapis, że "Prawo do korzystania z Wypożyczalni mają:

a) nauczyciele i wychowawcy, pracownicy naukowcy, pracownicy oświaty, kultury, osoby przygotowujące się do zawodu nauczycielskiego oraz osoby prowadzące działalność pedagogiczną; b) pracownicy instytucji, których działalność wiąże się z

zagadnieniami oświaty i wychowania, pracownicy samorządów terytorialnych, oficerowie WP, policji, straży; c) studenci i uczniowie klas maturalnych⁹⁹”.

Czytelnik może jednorazowo wypożyczyć (od lipca 2012 r.) do 8 książek na 4 tygodnie.

2. **Czytelnia** – zbiory udostępniane są prezencyjnie, tzn. na miejscu. Z Czytelni i Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej mogą korzystać wszyscy czytelnicy legitymujący się dokumentem tożsamości.

3. **Dział Zbiorów Specjalnych** – z tego działu mogą korzystać określone kategorie czytelników:

a) nauczyciele i wychowawcy, pracownicy naukowcy, pracownicy oświaty, kultury oraz osoby prowadzące działalność pedagogiczną;

b) pracownicy instytucji, których działalność wiąże się z zagadnieniami oświaty i wychowania;

c) studenci Zespołu Kolegiów Nauczycielskich.

Użytkownik może jednorazowo wypożyczyć 8 jednostek zbiorów specjalnych na okres 7 dni.

4. Specyficznym rodzajem wypożyczeń są wypożyczenia międzybiblioteczne.

Jeśli książki albo artykuły z czasopism brak w Bibliotece ostrołęckiej i jej filiach wówczas sprowadzane są z innych bibliotek. Z tego typu wypożyczeń korzystają przede wszystkim czytelnicy piszący prace licencjackie i magisterskie.

W latach 1999-2011 obserwowany jest spadek czytelnictwa nauczycieli. W 1999 r. nauczyciele stanowili 51,9 % ogółu czytelników, natomiast w 2011 r. tylko 17,1% ogółu czytelników¹⁰⁰. Zjawisko to związane jest z sytuacją szkolnictwa i z polityką oświatową. Wielu nauczycieli zakończyło swój awans zawodowy uzyskując stopień nauczyciela dyplomowanego i rzadziej korzysta z Biblioteki. Poza tym rotacja i ruch kadrowy w szkolnictwie jest niewielki. Nieznaczna liczba młodych nauczycieli podejmuje pracę. Wzrosła natomiast liczba studentów, co jest zjawiskiem ogólnopolskim. Najliczniej korzystają ze zbiorów Biblioteki studenci ostrołęckiego Zespołu Kolegiów Nauczycielskich, Wyższej Szkoły Administracji Publicznej, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Akademii Humanistycznej w Pułtusku, Uniwersytetu w Białymstoku i uczelni warszawskich.

---

⁹⁹ Regulamin korzystania ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 22.05.2012]. Dostępny w World Wide Web:

http://www.bp.ostroleka.pl/testowy/index.php?option=com_content&task=view&id=37&Itemid=137

¹⁰⁰ Sprawozdania z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce latach 1999-2011. (BP).

Tab. 3 : Liczba czytelników i liczba wypożyczonych woluminów w Wypożyczalni w latach 1999-2011.

Rok	Liczba czytelników w Wypożyczalni	W tym nauczyciele	Liczba wypożyczonych woluminów
1999	2047	1061 – 51,9 %	15990
2000	1937	980 – 50,6 %	16205
2001	1890	933 – 49,4%	17159
2002	1910	901 – 47,2%	17188
2003	1918	923 – 48,1 %	17808
2004	1907	883 – 46,3 %	16654
2005	1953	839 – 36,8 %	17442
2006	2159	786 – 36,8%	19871
2007	2559	brak danych	30618
2008	2626	brak danych	28650
2009	2631	brak danych	29493
2010	2573	472 – 18,34%	30850
2011	2535	434 – 17,1%	30983

Od 2003 r. prowadzona jest w Wypożyczalni baza czytelników w systemie PROLIB, natomiast od września 2007 r. w Ostrołęce całkowicie zautomatyzowano proces wypożyczania. Czytelnicy korzystając ze stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu mogą on-line w systemie PROLIB wyszukiwać, rezerwować i prolongować książki.

Tab. 4 : Liczba odwiedzin czytelników i wypożyczeń w Czytelni w latach 1999-2011.

Rok	Liczba Odwiedzin	Liczba wypożyczeń
1999	4686	21681
2000	4773	24590
2001	5140	32621
2002	4736	23433
2003	5430	30304
2004	5623	35782
2005	4950	30255
2006	4688	24156
2007	4435	18330
2008	4319	22049
2009	3928	17488
2010	2637	16172
2011	2666	20866

W 2005 r. Czytelnia została przeniesiona do lokalu przy ul. Kilińskiego 4. Mimo niedużej odległości obu budynków dla czytelników była to niekorzystna bariera. Uwidacznia to spadek liczby odwiedzin i wypożyczeń.

Tab. 5 : Udostępnianie w Dziale Zbiorów Specjalnych w latach 1999-2011.

Rok	Liczba zarejestrowanych czytelników	Liczba odwiedzin	Liczba wypożyczeń
1999	1000	4188	7864
2000	1056	4921	8732
2001	1103	5155	8850
2002	1201	5914	12914
2003	1257	6332	13382
2004	774	4177	13804
2005	805	4876	16567
2006	725	4553	14161
2007	573	5731	12915
2008	525	5306	12068
2009	482	5103	12755
2010	442	4572	11521
2011	414	3878	9777

Tab. 6 : Użytkownicy Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej w latach 2006-2011.

Rok	Liczba odwiedzin
2006	1882
2007	4132
2008	4132
2009	2220
2010	1300
2011	1339

Najliczniej korzystają z ICIM-u studenci i nauczyciele. Punkt 3 Regulaminu ICIM brzmi „*Stanowiska komputerowe zainstalowane w ICIM służą do poszukiwań w sieci Internet materiałów do nauki, studiów, pracy dydaktycznej i prac naukowo-badawczych, jak również do samodzielnego redagowania prac na zainstalowanym oprogramowaniu. Użytkownicy komputerów zobowiązani są do korzystania z nich zgodnie z ich przeznaczeniem, to znaczy w celach edukacyjnych*”¹⁰¹.

6. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

„*Trudno wyobrazić sobie współcześnie bibliotekę – niezależnie od typu i rodzaju, miejsca i czasu – nie pełniącą służby informacyjnej na rzecz użytkowników*”¹⁰².

W zakresie działalności informacyjnej w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce udzielane są czytelnikom informacje ustne, telefoniczne, z wykorzystaniem komunikatorów internetowych oraz poczty elektronicznej.

Istotną rolę w działalności informacyjnej pełnią katalogi i kartoteki zagadnieniowe. W Bibliotece Pedagogicznej kartkowe katalogi zbiorów: alfabetyczny i rzeczowy wg Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej prowadzone były do 2010 r. Katalogi kartkowe w Wypożyczalni zamknięto, ale czytelnicy mają do dyspozycji katalog komputerowy w systemie PROLIB. W początkowej fazie komputeryzacji w latach 2000-2003 przy opracowaniu zbiorów korzystano z programu Mak. W 2003 r. nastąpiła konwersja baz na system Prolib. System ten posiadają wszystkie biblioteki pedagogiczne województwa mazowieckiego.

Obok katalogów alfabetycznego i rzeczowego księgozbioru podręcznego w Czytelnii prowadzone są kartoteki zagadnieniowe zawierające opisy bibliograficzne artykułów z czasopism. Kartoteki prowadzone są w formie kartkowej oraz równolegle – od 2006 r. w bazie komputerowej w systemie PROLIB. Kartoteki obejmują zagadnienia z pedagogiki, metodyki poszczególnych przedmiotów nauczania, bibliotekoznawstwa, regionalizmu.

¹⁰¹ Regulamin Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej (ICIM) Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 22.05.2012]. Dostępny w World Wide Web:

http://www.bp.ostroleka.pl/testowy/index.php?option=com_content&task=view&id=38&Itemid=137

¹⁰² *Bibliotekarstwo...*, s. 204.

W Czytelni prowadzone są również: katalog czasopism oprawionych, katalog bibliografii, katalog programów nauczania, kartoteka prac przekazanych przez nauczycieli.

W Dziale Zbiorów Specjalnych prowadzony jest katalog alfabetyczny oraz katalog działowy.

Biblioteka oferuje czytelnikom bazy elektroniczne: *Przewodnik Bibliograficzny*, *Bibliografię Zawartości Czasopism* oraz system prawny – LEGALIS.

Działalność informacyjna prowadzona jest również przez opracowanie *Biuletynów Nabytków* (2 x w roku) oraz zestawień bibliograficznych. Tematyka zestawień bibliograficznych uwzględnia ważniejsze rocznice literackie i historyczne, zagadnienia z pedagogiki, psychologii, metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów i inne zgłaszane przez czytelników. Zarówno *Biuletyny Nabytków* jak i zestawienia bibliograficzne publikowane są na stronie internetowej Biblioteki.

Sprawdzone i chętnie stosowaną formą popularyzacji czytelnictwa oraz informacji o zbiorach są wystawki tematyczne, nowości i rocznicowe. W Bibliotece Pedagogicznej eksponowane są również prace konkursowe dzieci i młodzieży. W 2012 r. przygotowano wystawę fotografii pod hasłem *Zakątki Biblioteki Pedagogicznej w młodzieżowym obiektywie*. Barwną ekspozycją przygotowaną w 2011 r. pod hasłem *Hafty i koronki – twórcy i amatorzy* były prace twórczyń ludowych. Pod koniec 2010 r. czytelnicy mogli obejrzeć wystawę obrazów ostrołęckiej malarki i poetki Zofii Stanowskiej. W 2012 r. Tydzień Bibliotek obchodzono pod hasłem *Biblioteka ciągle w grze*. Nawiązując do Euro i do hasła Tygodnia Bibliotek przygotowano interesującą wystawę. Ekspонатami były medale, puchary, ubiór i rekwizyty sędziego, szaliki kibiców, piłki, a nawet mini bramka do piłki nożnej.

Czytelnicy chętnie uczestniczą w spotkaniach autorskich. W latach 1999-2012 zorganizowano m.in. spotkania autorskie¹⁰³:

- dla uczniów, np. 2001 spotkania autorskie z ostrołęckim poetą Wiesławem J. Mikulskim oraz z pisarzem i socjologiem prof. Kazimierzem Sopuchem, w 2003 r. spotkanie autorskie z Mariolą Pryzwan nt. *Życie i twórczość Władysława Broniewskiego*;

- dla bibliotekarzy, np. 2004 spotkanie z Marią Lenartowicz nt. *normalizacji w bibliotekach* i spotkanie z Anną Radziejowską-Hilchen nt. *Biblioteki w krajach Unii Europejskiej*, w 2006 spotkanie z Dariuszem Grygrowskim nt. *UKD w systemach automatycznych*, w 2007 r. spotkanie z Danutą Świerczyńską-Jelonek nt. *Książka w życiu młodzieży współczesnej* i wykład Michała Zajęcia nt. *Praca z czytelnikiem opornym*, w 2008 – wykład Doroty Grabowskiej nt. *Aktywne metody pracy z czytelnikiem*, w 2010 – spotkanie z Zofią Zasacką – pracownikiem Instytutu Książki i Czytelnictwa BN nt. *Gimnazjalni czytelnicy*;

- dla nauczycieli, np. w 2007 spotkanie z Joanną Harężą – reżyserem i scenarzystą filmowym, w 2009 wykład Tomasza Łabuszewskiego z IPN nt. *Opór zbrojny po 1944 r. – wybór czy konieczność*, w 2011 wykład Beaty Drabot nt. *Cyberprzemoc*.

¹⁰³ Sprawozdania z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce latach 1999-2011. (BP).

Tradycyjną formą działalności dydaktycznej Biblioteki są lekcje biblioteczne i wycieczki edukacyjne. Uczestnikami zajęć są uczniowie wszystkich typów szkół. Najczęściej lekcje prowadzone są na temat opracowania bibliografii załącznikowej do prezentacji maturalnej z języka polskiego, posługiwania się słownikami i encyklopediami, korzystania z katalogów komputerowych i kartkowych, zasobów bibliotek cyfrowych. Cieszy nas, że niektórzy uczniowie zostają naszymi czytelnikami, przychodzą tu poczytać czasopisma, skorzystać z Internetu czy po prostu spędzić swój wolny czas.

Ostrołęcka Biblioteka włącza się również w szeroko rozumianą edukację regionalną. Wielokrotnie organizowano spotkania uczniów z twórczyniami ludowymi: Wiesławą Bogdańską i Czesławą Lewandowską. Uczestnicy zajęć wykonywali regionalne ozdoby choinkowe, palmy kurpiowskie, kwiaty z papieru, świąteczne ozdoby wielkanocne. W 2007 r. przygotowano ekspozycję Pokochaj swój region i w oparciu o wystawę przeprowadzono lekcje.

W Bibliotece popularyzowana jest wśród nauczycieli biblioterapia. Przy współpracy z MSCDN-em zorganizowano warsztaty dla nauczycieli: *Biblioterapia w pracy z uczniami o szczególnych potrzebach edukacyjnych* (2004) i *Biblioterapia jako metoda z tekstem literackim stymulująca rozwój emocjonalny i intelektualny uczniów* (2006). Prowadzone są zajęcia dla dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym celu nawiązano współpracę z „Naszą Szkołą” – Niepubliczną Szkołą Podstawową z Oddziałami Przedszkolnymi Realizującą Program Rehabilitacji w Ostrołęce. W 2012 r. uczniowie odwiedzili naszą Bibliotekę i uczestniczyli w zajęciach.

W Bibliotece Pedagogicznej nie powołano Działu Instrukcyjno-Methodycznego, ale działalność na rzecz bibliotekarzy szkolnych jest prowadzona. Udzielane są bibliotekarzom szkolnym indywidualne konsultacje. Zapytania można również zgłaszać pocztą elektroniczną oraz przy pomocy komunikatorów internetowych (gg).

Z myślą o doskonaleniu zawodowym bibliotekarzy szkolnych organizowane są szkolenia¹⁰⁴. W terminie 4.12.1999 – 1.04.2000 zorganizowano w Bibliotece w ramach I edycji grantów edukacyjnych kurs doskonalący dla nauczycieli-bibliotekarzy. Tematyka kursu *Biblioteka szkolna w rozwijaniu umiejętności korzystania z informacji*. Organizowano warsztaty np. w 2001 r. pod hasłem *W gąszczu mass mediów. Zbiory audiowizualne w bibliotece szkolnej*. Warsztaty dotyczyły ewidencji i katalogowania kaset magnetowidowych. W 2008 r. przeprowadzono warsztaty nt. *Zasady opracowania bibliografii załącznikowej*. W 2009 r. zorganizowano konferencję *Biblioteka dla dzieci i młodzieży w XXI wieku – doświadczenia i prognozy*. Prelekcje zaprezentowali Dorota Grabowska i Michał Zajac z Uniwersytetu Warszawskiego oraz Jolanta Podolak z olsztyńskiej biblioteki *Planeta 11* i Elżbieta Majchrzak z Multimedialnej Biblioteki dla Dzieci i Młodzieży *Nautilus*. Dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty nt. ewidencji i skontrum w bibliotece oraz wykorzystania programu PowerPoint w promocji biblioteki. W październiku 2010 r. z okazji Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych obchodzonego pod hasłem *Różnorodność, wyzwanie, elastyczność – biblioteki szkolne mają to wszystko* zorganizowano warsztaty dla bibliotekarzy

---

¹⁰⁴ Tamże.

szkolnych. W lutym 2012 r. bibliotekarze szkolni uczestniczyli w spotkaniu z Joanną Kwiatkowską z Biblioteki Narodowej, która wygłosiła wykład nt. *Zmiany w zapisie symboli UKD w Bibliotece Narodowej*.

Od 2006 r. Biblioteka opracowuje i rozsyła do szkół *Materiały metodyczne dla nauczycieli-bibliotekarzy*. Zamieszczane są tu wskazówki pomocne przy opracowaniu zbiorów, scenariusze zajęć bibliotecznych i świetlicowych, zestawienia bibliograficzne, quizy, scenariusze imprez szkolnych.

W 2008 r. powołano Zespół Samokształceniowy Nauczycieli-Bibliotekarzy. Spotkania, które się odbyły dotyczyły m.in. biblioterapii, form promocji biblioteki, metod pracy w bibliotece szkolnej.

W Bibliotece podejmowane są działania popularyzujące talenty uczniów i zachęcające ich do rozwijania swoich pasji. W związku z tym w 2008 r. i 2010 zorganizowano *Wieczorek autorski młodych twórców*. Również w 2010 r. zorganizowano wystawę twórczości młodzieży – prace plastyczne, origami. Rok szkolny 2011/2012 Minister Edukacji Narodowej ogłosiła Rokiem z Pasją, dlatego zachęcono uczniów do prezentowania swoich prac na wystawie. W ten sposób promowana jest również szkoła, która zauważa talenty. Fotogaleria została zamieszczona na stronie internetowej Biblioteki.

W 2010 r. Biblioteka przystąpiła do opracowania Edukacyjnych Zasobów Internetu – adnotowanych adresów stron internetowych, które zainicjowała Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczną oraz podjęto współpracę z Elektroniczną Biblioteką Pedagogiczną.

Współczesną wizytówką Biblioteki i źródłem aktualnej wiedzy na temat jej oferty jest strona internetowa. Prace nad stroną internetową podjęła w 2001 r. Bożena Olkowska-Balcerzak. W następnym roku zredagowano i umieszczono stronę Biblioteki na serwerze. Obecnie strona funkcjonuje pod adresem www.bp.ostroleka.pl. Biblioteka Pedagogiczna dołączyła również do coraz liczniejszej internetowej społeczności na Facebooku.

Biblioteka informuje o swojej działalności w lokalnych mediach: Radiu Oko, Tygodniku Ostrołęckim, Kurierze Ostrołęckim, Rozmaitościach oraz na regionalnych portalach internetowych: Mojej Ostrołęce, e-Ostrołęce, Nowej Ostrołęce. Do placówek oświatowych rozsyła informacje o swojej ofercie, zestawienia bibliograficzne.

W Bibliotece organizowane są liczne konkursy, niektóre z nich weszły na trwałe do kalendarza imprez.

Fotografie: 1999-2012

*Fot. 34 : 2001 – spotkanie autorskie z pisarzem i socjologiem prof. Kazimierzem Sopuszem.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 35 : 2004 – wykład Anny Radziejowskiej-Hilchen „Biblioteki w Unii Europejskiej”.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 36 : 2007 – spotkanie z Danutą Świerczyńską-Jelonek „Książka w życiu młodzieży współczesnej”.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 37 : Lokal Czytelni BP przy ul. Kilińskiego 4 w latach 2005-2011.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 38 : 2005 – Czytelnia BP przy ul. Kilińskiego 4.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

Fot. 39 : 2006 – Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej przy ul. Świętokrzyskiej 2.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 40 : 2008 – konkurs „Wydajemy gazetkę szkolną”.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 41 : 2009 – finaliści konkursu na zakładkę do książki pod hasłem „By czytać się chciało zakładkę zrób wspaniałą”.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

*Fot. 42: 2010 – warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli-bibliotekarzy z okazji Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 43 : 2010 –wieczorek autorski młodych twórców.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 44 : 2012 – budynek UM przy ul. Piłsudskiego 38. Parter i I piętro w widocznej części budynku zajmuje BP.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 45 : 2012 – Wypożyczalnia BP.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 46 : 2012 – Informatorium BP.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

Fot. 47 : 2012 – Czytelnia BP.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 48 : 2011 – zajęcia z edukacji regionalnej z twórczynią ludową Czesławą Lewandowską – kwiaty z papieru.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 49 : 2011 – wystawa „Hafty i koronki – twórcy i amatorzy” oraz twórczynie prac.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

*Fot. 50 : 2011 – laureaci konkursu „Ekologiczny krajobraz”.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 51 : 2011 – szkolenie pracowników Biblioteki Pedagogicznej nt. „Promocja szkoły w środowisku lokalnym”.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

Fot. 52 : 2012 – zajęcia z edukacji regionalnej z twórczynią ludową Czesławą Lewandowską – palmy wielkanocne.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 53 : 2012 – finaliści konkursu „Jestem cyfrowym odkrywcą”.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 54 : 2012 – finaliści konkursu „Moje ulubione źródło informacji”.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 55 : 2012 – kadra Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce.

U góry od lewej: A. Zdunek, I. Łada, W. Załęska, A. Symolon, H. Mierzejewska ; poniżej od lewej : I. Mickiewicz, T. Jankowska, A. Grabowska, M. Zaremba, A. Owczarek, I. Chylińska, A. Rudzka, A. Poteraj, B. Olkowska-Balcerzak, E. Rogala, A. Bałas, S. Pabich, E. Dobek, R. Macierakowska, E. Lachowska.

Rozdział czwarty

FILIE BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ W OSTROŁĘCE

Strukturę organizacyjną Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce dopełniają jej filie w terenie: w Makowie Mazowieckim, Ostrowi Mazowieckiej, Przasnyszu i Wyszkanie. Powstawały one w latach pięćdziesiątych¹⁰⁵ i do roku 1975 były samodzielnymi bibliotekami powiatowymi. Tak jak placówka ostrołęcka podlegały merytorycznie Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Warszawie i prężnie działały¹⁰⁶.

W ślad za powstaniem województwa ostrołęckiego, na mocy *Orzeczenia organizacyjnego*¹⁰⁷, placówki te przekształcono w filie Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce. Teren działania poszczególnych filii przedstawia Aneks I.

Placówki filialne działają na podstawie aktów prawnych dotyczących wszystkich polskich bibliotek pedagogicznych.

Od roku 1975 bezpośrednią opiekę merytoryczną sprawuje nad nimi Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce, opiekę finansową najpierw miejscowe Miejskie Zespoły Ekonomiczno-Administracyjne Szkół, a od 2005 księgowość w placówce macierzystej.

Pracą bibliotek bezpośrednio zarządzali i zarządzają kierownicy filii. W roku 1975 miały one po 2 etaty, kolejne przydzielono im dopiero w roku 1994. W związku z reformą administracyjną kraju z roku 1999 biblioteki z byłego województwa ostrołęckiego przeszły pod zarząd Samorządu Województwa Mazowieckiego; dotychczasowe placówki terenowe Biblioteki ostrołęckiej pozostały nadal jej filiami i odtąd noszą nazwę „Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce Filia w.....”.

W 1999 roku filie miały po 2,5 etatu pedagogicznego, jedynie Przasnysz miał już 3 etaty. Bardzo potrzebne ½ etatu uzyskał w 2003 roku także Maków Maz., a trzy lata później wszystkim filiom przyznano po 1 etacie. Niekiedy zatrudniano tymczasowo bibliotekarza, który dopiero zdobywał kwalifikacje pedagogiczne.

Obecnie (rok 2012) filie w Makowie Maz. i Ostrowi Maz. mają po 3,5 etatu pedagogicznego, a Przasnysz i Wyszkanie po 4 etaty pedagogiczne; oprócz tego wszystkie placówki dysponują ½ lub całym etatem obsługi (sprzątaczk).

---

¹⁰⁵ *Informator o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce. 1999*, Warszawa, 1999, poz. 2630, 3049, 3558, 5406

¹⁰⁶ Patrz Tab. 12 .

¹⁰⁷ *Orzeczenie organizacyjne....*

Tab. 7 : Kadra pedagogiczna filii w roku 2012.

FILIA	ROK ZAŁOŻENIA	KADRA
Maków Maz.	1954	Łata Ewa – kierownik
		Szymkowska Katarzyna
		Brzuzy Barbara
		Jelińska Janina
Ostrów Maz.	1953	Jamorska Bożena – kierownik
		Szabłowska Ewa
		Krokwińska Katarzyna (na urlopie wychowawczym)
		Dzielak Anna
		Bałas Anita (zastępstwo)
Przasnysz	1951	Żbikowska Ewa – kierownik
		Dawidziuk Luiza
		Kolwicz-Markowska Irena
		Dobrzyńska Aneta
Wyszków	1956	Wrzosek Anna – kierownik
		Komor Małgorzata
		Jaworska Sylwia
		Malinowska Marta Katarzyna

Źródło: *O Bibliotece Filie*. [on-line]. [Dostęp 03.06.2012]. Dostępny w World Wide Web:

http://www.bp.ostroleka.pl/testowy/index.php?option=com_content&task=view&id=42&Itemid=69

Sytuacja lokalowa placówek w roku 2012 jest zróżnicowana. Filie w Przasnyszu i Wyszkowie mieszczą się w lokalach będących własnością Samorządu Województwa Mazowieckiego i nie muszą płacić czynszu. Te filie mają bardzo dobre warunki lokalowe oraz lokalizację. Placówka w Makowie Maz. wynajmuje lokal od Zespołu Szkół Zawodowych prowadzonego przez Starostwo Powiatowe i ma słabe warunki lokalowe, ale nie płaci czynszu. Biblioteka w Ostrowi Maz. wynajmuje lokal od Bursy Szkolnej utrzymywanej przez Starostwo Powiatowe, ma słabe warunki lokalowe (za małą powierzchnią) i od 2011 roku płaci czynsz.

Mankamentem lokali (oprócz wyremontowanego w Wyszkowie) jest niedogodny, charakterystyczny dla internatów podział pomieszczeń, brak oddzielnych wejść, co znacznie utrudnia obsługę czytelników.

Tak jak placówka macierzysta filie od 2005 roku pracują w systemie PROLIB (wypożyczalnie od 2008 roku) tworząc wspólnie katalog centralny zbiorów. Widoczne są też we wspólnym katalogu on-line¹⁰⁸.

¹⁰⁸ Katalog BP i filii. [on-line]. [Dostęp 03.06.2012]. Dostępny w World Wide Web:

http://192.168.1.1/cgi-bin/wspd.cgi.sh/WService=wsbroker1/wo2_search.p?R=1&IDBibl=79&ID1=DMIMLHHMQMGNFIDL&ln=pl

Filie we własnym zakresie gromadzą i opracowują zbiory, stanowią je wydawnictwa zwarte, wydawnictwa ciągłe oraz zbiory specjalne. Stan zbiorów poszczególnych placówek na koniec 2011 roku przedstawia poniższa tabela.

Tab. 8 : Stan zbiorów filii w 2011 r.

Biblioteka	Księgozbiór		Zbiory specjalne
	ilość egz.	w tym czasopisma opraw.	
Maków Maz.	29.593	1.001	1.328
Ostrów Maz.	27.150	1.563	1.287
Przasnysz	30.822	1.018	1.406
Wyszków	30.295	1.079	1.535

Struktura treściowa księgozbiorów filii wyglądała (w %) tym czasie następująco:

Tab. 9 : Struktura treściowa księgozbiorów filii w 2011 r.

Biblioteka	Lit. pedagog.	Lit. psych- socjolog.	Lit. pop- nauk.	Lit. piękna	Czasopisma opraw.
Maków Maz.	37,4	13,1	29,4	16,7	3,4
Ostrów Maz.	37,8	11,7	37,2	7,5	5,8
Przasnysz	41	15	32	9	3
Wyszków	47,4	14,7	22,8	11,5	3,6

Ze zbiorów bibliotecznych korzystają przede wszystkim nauczyciele, zwłaszcza studiujący, studenci, uczniowie.

Tab. 10 : Czytelnicy w filiach wg kategorii zawodowych - 2011 r.

Czytelnicy	Maków Maz.	Ostrów Maz.	Przasnysz	Wyszków
Nauczyciele szkół podst. i gimn.	65	137	107	86
Nauczyciele przedszkola	13	19	29	38
LO	3	12	9	2
ZSZ	33	38	25	33
Pracownicy placówek oświatowych	35	30	51	29
Bibliotekarze	13	16	19	15
Emeryci	11	14	9	10
Studenci	491	542	671	544
Uczniowie	22	48	47	78
Inni	67	185	168	272
Razem	753	1041	1135	1107

Zbiory wypożycza się na zewnątrz oraz udostępnia w czytelnich. W ostatnim 2011 roku sytuacja w tym zakresie przedstawiała się następująco:

Tab. 11 : Wykorzystanie księgozbiorów filii w roku 2011.

Biblioteka	Ilość wypożyczonych książek	Ilość udostępnionych czasopism i druków zwartych	Ilość wypożyczonych zbiorów specjalnych	Liczba odwiedzin ICIM
Maków Maz.	10.227	4.639	979	266
Ostrów Maz.	12.085	14.545	3.160	318
Przasnysz	12.992	5.029	731	237
Wyszków	11.717	5.504	1.521	339

Jak wykazuje powyższa tabela dużą grupę odwiedzających biblioteki stanowią użytkownicy Internetowych Centrów Informacji Multimedialnej działających od 2006 roku.

We wszystkich bibliotekach prężnie i ustawicznie prowadzona jest działalność promująca bibliotekę, książkę i czytelnictwo. Dbą się o potrzeby środowiska lokalnego, a szczególnie osób związanych z oświatą. Udziela się informacji, zarówno ustnie, jak i telefonicznie; opracowuje się zestawienia bibliograficzne, organizuje warsztaty dla dorosłych i dzieci, spotkania autorskie, zajęcia z biblioterapii, konkursy, lekcje biblioteczne i wiele innych ciekawych form.

Placówki filialne Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce, chociaż niejednokrotnie pozostawały w bardzo trudnej sytuacji finansowej i kadrowej, zawsze odczuwały potrzebę istnienia, są bowiem najbliższym i najzasobniejszym źródłem wiedzy dla nauczycieli. Dysponują bogatym zapleczem, wykwalifikowaną i ambitną kadrą oraz pieczołowicie i systematycznie gruntowanym miejscem w środowisku¹⁰⁹.

Niestety, w momencie pisania pracy (kwiecień 2012), nadeszły złe wieści z Urzędu Marszałkowskiego – wszystkim filiom ograniczono (do 3) etaty pedagogiczne. Ważą się też losy formy organizacyjnej, a może nawet istnienia tych bibliotek w ogólności.

¹⁰⁹ Więcej o bibliotekach w Przasnyszu i Wyszkowie: *Z historii Biblioteki Pedagogicznej w Przasnyszu : 1951-2011.* - Przasnysz : Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce Filia w Przasnyszu. 2011.

Jaworska, Sylwia : *Zarys dziejów Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce Filii w Wyszkowie (1956-2010).* Wyszków ; Leszczydół Stary : Sylwia Jaworska, 2011.

Rozdział piąty

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA W OSTROŁĘCE. 2013-2022

1. ORGANIZACJA

Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce obchodzi swoje 70-lecie niezmiennie jako nieferyjna placówka oświatowa służąca głównie wspieraniu procesu kształcenia i doskonalenia nauczycieli, a także wspomaganie działalności szkół, w tym bibliotek szkolnych. Nadzór pedagogiczny nad Biblioteką sprawuje Mazowiecki Kurator Oświaty.

Jako jednostkę budżetową od 1999 roku Bibliotekę prowadzi Samorząd Województwa Mazowieckiego. Jego organ - Urząd Marszałkowski w Warszawie zabezpiecza finanse i nadzoruje funkcjonowanie placówki. Od roku 2016 prowadzi także zakupy centralne dla podległych jednostek. Ma to swoje zalety (nieco mniej pracy), ale i wady : wydłużony czas od zgłoszenia do realizacji oraz mały wybór w standardowej ofercie, co niekiedy skutkuje niedopasowanymi meblami czy niekompatybilnym sprzętem komputerowym.

W skład struktury organizacyjnej Biblioteki wchodzi wciąż cztery filie : w Makowie Mazowieckim, Ostrowi Mazowieckiej, Przasnyszu i Wyszku, które tworzą placówkę zintegrowaną organizacyjnie, merytorycznie i finansowo. Tak jak w 2012 roku w każdej z filii są zatrudnione 3 pracownice pedagogiczne oraz 1 pracownica obsługi.

Organami Biblioteki są Dyrektor, Rada Pedagogiczna, kierownicy działów oraz kierownicy filii. Od 2009 roku stanowisko dyrektora piastuje Anna Grabowska. Od roku 2017 funkcję społecznego zastępcy dyrektora sprawuje Anna Zdunek.

Placówka ostrołęcka nie zmieniła swojej struktury, obecnie istnieją działy: Gromadzenia i Opracowania, Udostępniania Zbiorów – Wypożyczalnia, Informacyjno-Bibliograficzny i Czytelnia, Zbiorów Specjalnych oraz Organizacyjno-Administracyjny.

Podstawą prawną działalności Biblioteki są aktualnie (styczeń 2022):

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2021 poz. 1915)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. 2021 poz. 1082)
3. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach (Dz.U. 2019 poz. 1479)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz.U. 2013 poz. 369)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 kwietnia 2003 r. w sprawie ramowego statutu publicznej biblioteki pedagogicznej (Dz. U. 2003 r. Nr 89, poz. 825)
6. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. 2020 poz. 1289)

7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. 2020 r. poz. 1551)
8. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych (Dz.U. 2008 nr 205 poz. 1283)
9. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. 2021 poz. 1762)
10. Statut Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce¹¹⁰ oraz Regulamin organizacyjny Biblioteki Pedagogicznej w z dnia 14 września 2021¹¹¹

W lipcu 2013 roku w Bibliotece przeprowadzona została przez Kuratorium Oświaty zewnętrzna ewaluacja problemowa w zakresie obszarów Procesy i Środowisko. Zespół wizytatorów zbierał informacje z wielu źródeł : dyrektora, nauczycieli-bibliotekarzy, partnerów biblioteki i przedstawicieli samorządu lokalnego, aby określić poziom spełnienia 6 wymagań. Cztery z nich zostały ocenione najwyżej (poziom A), a dwa nieco niżej (poziom B)¹¹². Wnioski z ewaluacji były satysfakcjonujące i zachęcające do dalszego rozwoju.¹¹³

W ramach nadzoru pedagogicznego od roku 2013 prowadzono w Bibliotece także ewaluację wewnętrzną, a wyniki badania danego obszaru służyły poprawie funkcjonowania placówki. Tematy dotyczyły np. : organizowania i prowadzenia wspomagania bibliotek szkolnych; narzędzi informacyjno-wyszukiwawczych wspomagających dostęp i wyszukiwanie informacji w zasobach Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce; czy prowadzonej polityki gromadzenia zbiorów względem oczekiwań i satysfakcji użytkowników biblioteki. W roku 2021 adekwatnie do realiów zbadano zasady działania Biblioteki w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania placówki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19.

Stałą organizację Biblioteki - jak większości instytucji w Polsce - zakłóciła bowiem epidemia spowodowana Covid-19. W początkowym jej okresie (marzec-maj 2020) Biblioteka była zamknięta dla czytelników, bibliotekarze pracowali zdalnie. Potem placówka działała w reżimie sanitarnym : pracowników i czytelników obowiązywał dystans, maseczki, dezynfekcja, a zwracane książki miały trzydniową kwarantannę (do września 2021).

Praca zdalna spowodowana epidemią wzmogła i przyspieszyła i tak szybką komputeryzację usług. Od roku 2021 działa sprawniejszy i szybszy Internet bezprzewodowy oraz platforma do webinarów i videokonferencji ClickMeeting. Unowocześniono również stronę internetową Biblioteki¹¹⁴, działają media społecznościowe : Facebook¹¹⁵ oraz Instagram¹¹⁶ i YouTube¹¹⁷ (od 2021r.). Hasło

---

¹¹⁰ Statut Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. W: Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 12.04.2022]. Dostępny w World Wide Web: <http://bpostroleka.bip2.maxus.com.pl/public/?id=61259>

¹¹¹ Regulamin organizacyjny Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. W: Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 12.04.2022]. Dostępny w World Wide Web: <http://bpostroleka.bip2.maxus.com.pl/public/?id=61262>

¹¹² Raport z ewaluacji problemowej: *Procesy Środowisko*. (BP).

¹¹³ Patrz Fot. 56: *Raport z ewaluacji problemowej*.

¹¹⁴ <http://bp.ostroleka.pl/>

¹¹⁵ <https://www.facebook.com/bibliotekapedagogicznaostroleka/>

¹¹⁶ https://www.instagram.com/pedagogiczna_ostroleka/

„Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce” pojawiło się także na stronie Wikipedii (2020r.), gdzie można przeczytać m. in. o historii biblioteki, jej zbiorach, strukturze oraz usługach.¹¹⁸

2. LOKAL

Od maja 2011 r. Biblioteka mieści się w budynku administracyjno-biurowym przy ul. Piłsudskiego 38 w Ostrołęce będącym własnością Urzędu Marszałkowskiego w Warszawie. Swoją siedzibę mają tu także następujące jednostki organizacyjne województwa mazowieckiego : Delegatura Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Ostrołęce, Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych, Mazowieckie Biuro Geodezji i Urządzeń Rolnych, Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Administratorem budynku jest Mazowiecki Zarząd Nieruchomości w Warszawie.

Biblioteka zajmuje powierzchnię 1258,1m² na dwóch kondygnacjach oraz kilkanaście miejsc na parkingu podziemnym. Parter przyznanego lokalu mieści Wypożyczalnię, Dział Zbiorów Specjalnych oraz przestronne magazyny z regałami przesuwными. Na pierwszym piętrze umieszczono Czytelnię, Dział Gromadzenia i Opracowania oraz pomieszczenia administracyjne.

W 2012 roku w magazynie książek zamontowano system regałów przesuwanych z napędem elektrycznym zapewniający efektywne wykorzystanie powierzchni składowania zbiorów oraz przejrzystość i ergonomię środowiska pracy.

W okresie 2013-2022 wymieniano niektóre meble; np. w roku 2017 nastąpiła modernizacja Działu Zbiorów Specjalnych – zamontowano robione na wymiar regały i ladę biblioteczną, a pomieszczenie zyskało nowy, nowoczesny wystrój. Systematycznie zmieniano na nowszy sprzęt komputerowy, zakupiono mobilne skanery kodów kreskowych, dokupowano pomoce dydaktyczne, trzykrotnie dokonywano aktualizacji systemu bibliotecznego Prolib (2014, 2016, 2018); w roku 2016 wymieniono wyszukiwarkę OPAC na multiwyszukiwarkę Prolib INTEGRO¹¹⁹.

Każdy z pracowników ma samodzielne i dobrze wyposażone stanowisko do pracy, a czytelnicy mają do dyspozycji 13 stanowisk komputerowych (8 w ICIM, 3 w Wypożyczalni i 2 w DZS), gdzie mogą on-line w systemie PROLIB wyszukiwać, rezerwować i prolongować książki.

Wśród sprzętu wspomagającego pracę współczesnej biblioteki trzeba jeszcze wymienić : urządzenia wielofunkcyjne, skanery, drukarki kolorowe, projektor i ekran do prezentacji, kamerki i słuchawki do przeprowadzania szkoleń, laptopy. W trakcie realizacji przez organ prowadzący jest zakup serwera oraz wprowadzenia projektu e-usługi we wszystkich bibliotekach mazowieckich.

¹¹⁷ <https://www.youtube.com/channel/UCPs5B9S0rNMgpWM2FBn4HQA>

¹¹⁸ https://pl.wikipedia.org/wiki/Biblioteka_Pedagogiczna_w_Ostro%C5%82%C4%99ce

¹¹⁹ <http://opac.bp.ostroleka.pl/catalog>

3. KADRA

Główny trzon kadry w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce – jak we wszystkich placówkach oświatowych – stanowią pracownicy pedagogiczni. W 2022 roku w poszczególnych działach pracuje 14 nauczycieli-bibliotekarzy.

W Dziale Gromadzenia i Opracowania są zatrudnione 3 osoby - kierownik Bożena Olkowska-Balcerzak, Małgorzata Zaremba i Edyta Rogala. W 2012 roku zlikwidowano jeden etat, a Danuta Łata odeszła na emeryturę.

W Dziale Udostępniania Zbiorów - Wypożyczalni są obecnie zatrudnione 4 pracownice - kierownik Anna Zdunek, Iwona Chylińska, Agnieszka Piaszczyk (Symołon), Ewelina Przychodzeń. W tym dziale rotacja kadry była dosyć częsta. W roku 2012 było tu 5 etatów: Teresa Jankowska (kierownik działu), Iwona Chylińska, Agnieszka Symołon, Anna Zdunek i Anna Owczarek.

Już w 2012 roku do obsady dołączyła Anita Bałas - dotychczasowa pracownica filii w Ostrowi Mazowieckiej. Po kilku miesiącach przejęła stanowisko w Dziale Zbiorów Specjalnych, bo opuściła je Hanna Mierzejewska, wybierając pracę w administracji Biblioteki.

Anna Owczarek zmieniała dział przechodząc najpierw do Czytelni (wrzesień 2012), potem do Działu Gromadzenia (2015) w zastępstwie za Edytę Rogalę, i w 2016 roku na stałe wróciła do Czytelni.

W latach 2015-2017 w Wypożyczalni na zastępstwa (za Agnieszkę Piaszczyk) były zatrudniane jeszcze panie: Justyna Pędzich (marzec – październik 2015), Emilia Olk (listopad 2015-styczeń 2016) oraz Anna Grudzińska (luty 2016-styczeń 2017).

We wrześniu 2017 roku Teresa Jankowska odeszła na emeryturę, ale jeszcze pracowała w Wypożyczalni na pół etatu w okresie styczeń-wrzesień 2018.

W roku 2017 obsadę wypożyczalni zmniejszono o jeden etat na korzyść czytelnia i stan ten istnieje do dzisiaj.

Ewelina Przychodzeń dołączyła do obsady działu w marcu 2020 po uzyskaniu kwalifikacji z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, a potem z pedagogiki; wcześniej pracowała w dziale administracyjnym Biblioteki.

Razem z Wypożyczalnią Dział Udostępniania współtworzy Dział Zbiorów Specjalnych; w którym pracują 2 osoby - Izabela Łada i Anita Bałas, a kieruje nim Anna Zdunek.

Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Czytelnia to obecnie 5 pracownic ; kierownik Edyta Dobek oraz Edyta Lachowska, Iwona Mickiewicz, Anna Owczarek i Małgorzata Stepnowska. Pani Stepnowska (wcześniej Liszewska) dołączyła do kadry w 2013 roku. Wcześniej pracowała w I LO w Ostrołęce, a posiada wykształcenie wyższe o kierunku filologia polska.

Nauczyciele są grupą zawodową, która stale podnosi swoje kwalifikacje i kompetencje. Wszyscy pracownicy pedagogiczni Biblioteki niezmiennie dbają o rozwój osobisty i doskonalą się zawodowo. W ostatnim dziesięcioleciu uczestniczyli w różnych licznych formach dokształcania : kursach doskonalących, warsztatach, konferencjach naukowych i seminariach, szkoleniach on-line, webinarach. Pandemia COVID-19 w roku 2020 zmieniła formy szkoleń na prawie wyłącznie zdalne z wykorzystaniem różnych platform, m.in. ZOOM, Clickmeeting, Teams. Zdalnie odbywały się też

szkoleniowe posiedzenia rady pedagogicznej i spotkania zespołów samokształceniowych. Nie ma danych pokazujących liczbę szkoleń wyłącznie dla pracowników z Ostrołęki, ale dane z całej placówki ukazują olbrzymi wzrost liczby form doskonalenia w ostatnich latach. Z 67 form w roku szkolnym 2012/2013, poprzez 78 w roku 2017/18 do 147 form w roku 2020/2021¹²⁰. Należy to tłumaczyć dużym zainteresowaniem różną tematyką szkoleń, potrzebą dokształcania, ale przede wszystkim łatwością uczestnictwa w e-learningu. Tematyka doskonalenia najczęściej dotyczyła wykorzystania TIK w pracy nauczyciela bibliotekarza, zarządzania placówką i jej promocji, psychologicznych aspektów pracy z czytelnikiem i metod pracy z nim. Sporą grupę stanowiły szkolenia doskonalące warsztat pracy bibliotekarza, np. *Opracowanie rzeczowe dokumentów z wykorzystaniem tablic skróconych UKD*, *Zastosowanie DBN w katalogowaniu publikacji z poszczególnych dyscyplin*. Pracownice biorą aktywny udział w Sieci Nauczycieli Bibliotekarzy Bibliotek Pedagogicznych Opracowujących Zbiory za pomocą Deskryptorów Biblioteki Narodowej, a wcześniej haseł przedmiotowych.

Doskonalenie zawodowe nauczycieli bibliotekarzy z bibliotek pedagogicznych również jest niezbędne w zdobywaniu kolejnych stopni na szczeblach awansu zawodowego. W latach 2012-2021 kolejne pracownice uzyskały najwyższy stopień awansu t.j. nauczyciel dyplomowany : Izabela Łada i Edyta Lachowska w roku 2016, a Edyta Rogala w 2020. W chwili obecnej do uzyskania tego stopnia dążą 2 osoby : Anna Owczarek i Małgorzata Stepnowska, a w przerwie na drodze awansu ze stopniem nauczyciela kontraktowego jest Ewelina Przychodzeń.

Funkcjonowanie Biblioteki wraz z filiami zabezpieczają pracownicy Działu Organizacyjno-Administracyjnego, w chwili obecnej są to 4 pracownice administracji : Hanna Mierzejewska (samodzielny referent, specjalista - sekretariat), Wioletta Załęska (główny księgowy), Sylwia Pabich (pracownik księgowości), Aneta Poteraj (kadrowa), a także administrator sieci komputerowej - Artur Morawski i magazynier - Teresa Pajka.

Liczba etatów w dziale pozostawała w mijającej dekadzie taka sama, ale następowały zmiany osobowe. W grudniu 2012 roku z Biblioteki odeszła Renata Macierakowska; w kwietniu 2013 z sekretariatu do księgowości przeniosła się Sylwia Pabich, którą w latach 2014-2021 (w czasie urlopu macierzyńskiego) zastępowały kolejno Magdalena Dąbkowska, Beata Kuciejczyk i Ewelina Przychodzeń. Od 2017 roku pracuje Teresa Pajka, która w październiku 2021 roku objęła stanowisko magazyniera, bowiem Alina Rudzka odeszła na emeryturę. Teresę Pajkę od 1 marca 2022 roku zastępuje tymczasowo Adam Piaszczyk

Całą kadrą, filiami i ogółem zadań zarządza od 2009 roku dyrektor Biblioteki Anna Grabowska. Corocznie dokonuje kontroli i oceny prowadzonych przez nauczycieli zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz innych zajęć i czynności wynikających z działalności statutowej. Za osiągnięcia w pracy przy okazji Dnia Edukacji Narodowej nagradza wybrane osoby, a dbając o integrację zespołu inicjuje wycieczki edukacyjne i wyjazdy do instytucji kultury. Ostatnio pracownicy

¹²⁰ Sprawozdania z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce latach 2012-2021. (BP).

jeździli m.in. w Bieszczady (2015), do Sandomierza i okolic (2016), do Wrocławia z wizytą w Dreźnie i Czechach (2019). Chętnie uczestniczono także w spektaklach teatralnych, (np. *Boeing, Boeing* w teatrze Buffo – 2016r., *Szalone nożyczki* w teatrze Komedia – 2021r.) oraz widowiskach operowych i musicalach (*Carmen* w Filharmonii Podlaskiej - 2015r. czy *Piloci* w teatrze Roma -2018r.). Dyrektor Grabowska dwukrotnie wygrała konkurs na stanowisko dyrektora BP, a za osiągnięcia zawodowe była wielokrotnie nagradzana przez marszałka województwa.

4. ZBIORY

Jako biblioteka specjalistyczna Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce gromadzi materiały piśmiennicze i nie piśmiennicze „zgodnie z potrzebami w zakresie samokształcenia, kształcenia i doskonalenia nauczycieli, wymaganiami procesu nauczania i wychowania w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych”¹²¹

Kierunki gromadzenia wyznaczały głównie priorytety MEN na każdy rok szkolny oraz dezyderaty czytelników zgłaszane bezpośrednio bibliotekarzom oraz poprzez skrzynkę elektroniczną na stronie biblioteki¹²².

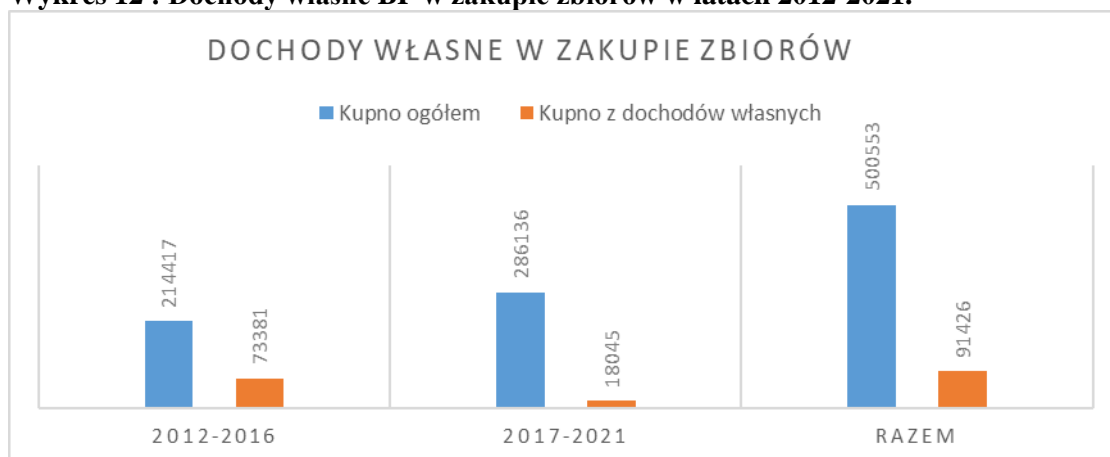
Zależnie od dostępnych środków finansowych uzupełniano nowości wydawnicze; i chociaż większe zakupy miały miejsce 2-3 razy w roku, starano się nie przeczyć potrzebnych tytułów odkładając je do schowka w księgarniach internetowych. Ten sposób zakupu stał się wiodący w ostatnich latach, także ze względu na epidemię Covid-19. Są to zakupy bezpieczne i łatwe, ale odbierają możliwość bezpośredniego kontaktu z książką. Środki na zakup zbiorów zapewnia organ prowadzący, czyli Samorząd Województwa Mazowieckiego, ale też dużą część zakupów pokrywano ze środków własnych, czyli pieniędzy z kar od czytelników, za wydanie karty, za upomnienia, itp. W omawianym dziesięcioleciu 51% z dochodów własnych przeznaczono na zakup książek i zbiorów audiowizualnych (91425,58 zł), co stanowi ponad 18% wartości wszystkich zakupionych dokumentów. Wcześniej spore dochody pochodziły także z usług kserograficznych, których zaprzestano w 2017 roku z powodu centralizacji Vat i wtedy aż 34% wartości zakupów książek i zbiorów specjalnych pokryto z dochodów własnych¹²³.

---

¹²¹ Statut Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. W: Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 24.01.2022]. Dostępny w World Wide Web: <http://bpostroleka.bip2.maxus.com.pl/public/?id=61259>

¹²² Propozycja zakupu. [on-line]. [Dostęp 24.01.2022]. Dostępny w World Wide Web: <http://bp.ostroleka.pl/propozycja-zakupu/>

¹²³ Informacja z księgowości i dane z raportu *Zestawienie zmian w księgozbiorze*. System Prolib

Wykres 12 : Dochody własne BP w zakupie zbiorów w latach 2012-2021.

Źródło : Informacja z księgowości BP.

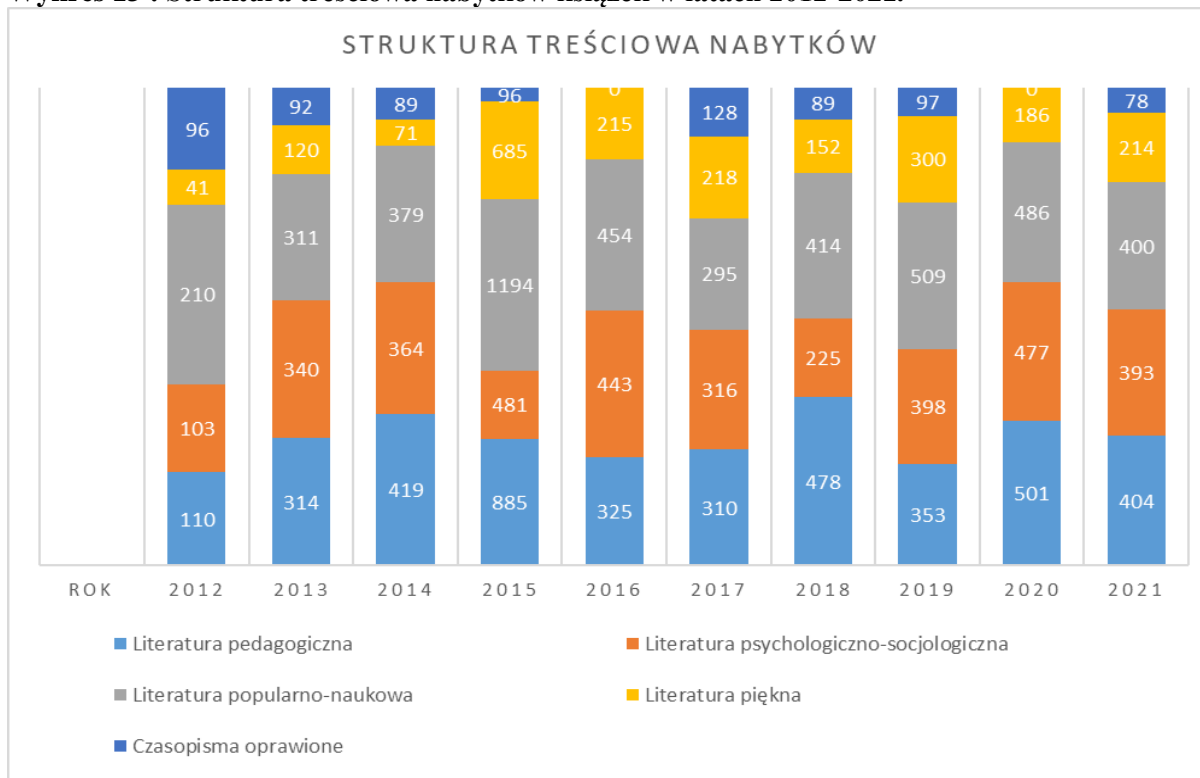
Zbiory zwarte

Są to w szczególności publikacje naukowe i popularnonaukowe z pedagogiki i nauk pokrewnych; objęte planami nauczania; stanowiące wsparcie szkół i placówek w realizacji ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Gromadzi się także lektury szkolne, podręczniki akademickie oraz piśmiennictwo z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. W ostatnich latach zakupiono więcej niż zwykle literatury dla dzieci, bowiem dezyderaty użytkowników dotyczyły dydaktycznej literatury pięknej, z motywami, np. o śmierci, tęsknocie, wykorzystywaniu dziecka.

Wśród sposobów nabycia zbiorów zawsze najczęstszy był zakup – w omawianym dziesięcioleciu było to 67% wszystkich nabytków. Dużą część wpływów stanowiły dary od instytucji i osób prywatnych, zarówno nowe publikacje, jak i używane.

W roku 2015 biblioteka Zespołu Kolegiów Nauczycielskich w Ostrołęce przekazała nieodpłatnie Bibliotece 2418 egzemplarzy wydawnictw zwartych i miało to związek z likwidacją kolegiów nauczycielskich w Polsce. W latach 2012-2021 dary stanowiły w Bibliotece 28% nabytków, 5% to czasopisma oprawione pochodzące z prenumeraty, a niecałe pół procenta - pozycje zwrócone przez czytelników za książki zagubione. W omawianym okresie wpływy kształtowały się na podobnym poziomie, za wyjątkiem roku 2015 dzięki wspomnianym darom z kolegium.

W latach 2012-2021 struktura treściowa nabytków wydawnictw zwartych w Bibliotece Pedagogicznej kształtowała się następująco:

Wykres 13 : Struktura treściowa nabytków książek w latach 2012-2021.

Źródło : Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w latach 2012-2021 r. (BP)

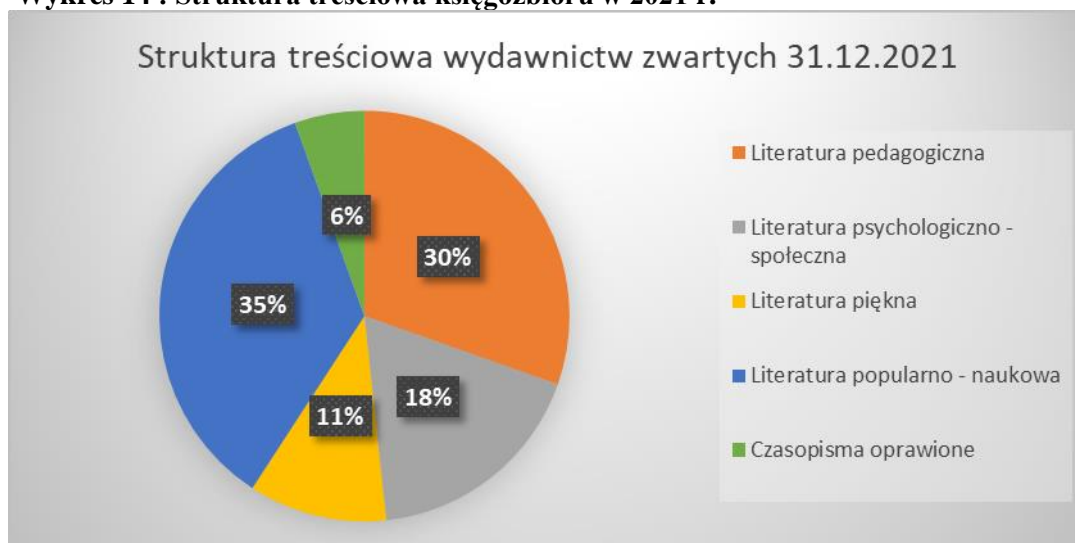
W roku 2014 rozpoczęto drukowanie księgi inwentarzowej książek z systemu PROLIB, co znacznie zaoszczędziło czas ewidencji wpływów.

Systematycznie dokonuje się selekcji zbiorów: usuwa się tytuły zdezaktualizowane, nieczytane, zniszczone oraz pozycje wieloegzemplarzowe. W omawianej dekadzie usunięto z księgozbioru 2332 woluminy w większości z powodu dezaktualizacji (1257). Pracownicy starają się, aby księgozbiór był bogaty, aktualny, dostosowany do potrzeb odbiorców i zgodny z koncepcją Biblioteki.

Na koniec roku 2021 stan faktyczny księgozbioru wynosił 68792 woluminy o wartości 1417631,87.¹²⁴

¹²⁴ Sprawozdanie statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w 2021 r. (BP). Dane za okres 2012-2021 w tabeli 15.

Wykres 14 : Struktura treściowa księgozbioru w 2021 r.

Źródło : Sprawozdanie statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w 2021 r. (BP)

W roku 2014 Województwo Mazowieckie podpisało umowę z Wydawnictwem Naukowym PWN tworząc konsorcjum Mazowieckie Biblioteki Pedagogiczne. Od tego czasu Biblioteka ostrołęcka razem z innymi może zaoferować corocznie swoim czytelnikom od 300 do 900 tytułów publikacji w serwisie książek elektronicznych IBUK LIBRA. W przykładowym roku szkolnym 2020/21 (przypomnijmy - epidemicznym) statystyka korzystania z serwisu przedstawiała się następująco:

- Liczba sesji – 5.209
- Liczba otwarć – 7.062
- Liczba otwartych stron – 37.361
- Czas czytania – 1402:06:08¹²⁵

Po odebraniu w bibliotece indywidualnego kodu PIN, czytelnik może zalogować się i czytać wybrane pozycje w dowolnym miejscu z dostępem do Internetu : na ekranie komputera, tabletu czy telefonu.

W 2016 roku w Bibliotece w porozumieniu z Biblioteką Narodową uruchomiono również terminal cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych Academica.

Zbiory audiowizualne

W Dziale Zbiorów Specjalnych gromadzone są multimedia. Na koniec 2021 roku wszystkich zbiorów było 8062 jednostki o wartości 236.778,03 zł.¹²⁶ Ze względu na formę zgromadzono dotychczas:

- Kasety magnetowidowe 1125
- Pomoce dydaktyczne 382
- Zbiory ilustracyjne 92
- Dokumenty elektroniczne 303
- Dokumenty dźwiękowe 895
- Książki mówione (audiobooki) 794

¹²⁵ Sprawozdanie z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce w roku szkolnym 2020/2021. (BP)

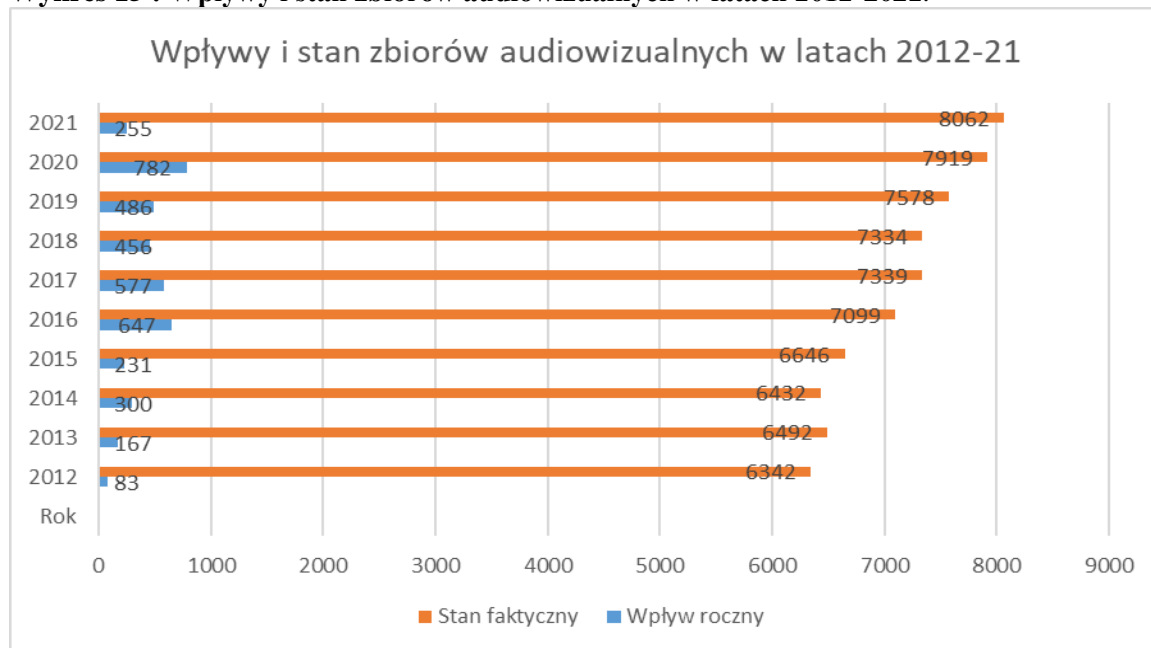
¹²⁶ Sprawozdanie statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w 2021 r. (BP)

- DVD 4447
- Blu-ray 24¹²⁷

W ciągu ostatniej dekady pojawiły się nowe nośniki, np. blu-ray (pierwszy w 2018 roku), a wycofano niektóre przestarzałe, bez możliwości odtworzenia, np. dyskiety. Odpowiadając na zapotrzebowanie czytelników w 2017 roku zaczęto gromadzić pomoce dydaktyczne, np. edukacyjne gry planszowe.

Swoim odbiorcom dział oferuje filmy i audycje edukacyjne do nauczania poszczególnych przedmiotów, lektury szkolne do oglądania (adaptacje) i słuchania (audiobooki), edukacyjne programy komputerowe, gry edukacyjne i inne pomoce metodyczne.

Wykres 15 : Wpływy i stan zbiorów audiowizualnych w latach 2012-2021.

Źródło : Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w latach 2012-2021. (BP)

Czasopisma

Prenumerata czasopism w latach 2012-2021 była ograniczona przyznawanymi środkami finansowymi – początkowo było to ok. 100 tytułów rocznie, a w ostatnim 2021 roku - 67. Przeważały pisma fachowe dla nauczycieli oraz periodyki naukowe i popularnonaukowe, np. *Dyrektor Szkoły*, *Język Polski*, *Wychowawca*, *Świat Nauki*, *Przyroda Polska*. Nieodpłatnie, ale sukcesywnie biblioteka otrzymywała też kilkanaście tytułów prasowych, np. *Ruch Literacki*, *Świat Problemów*, *Języki Obce*.¹²⁸ Corocznie (oprócz lat 2016 i 2020) roczniki wcześniejsze oprawiano i wpisywano do inwentarza.

Księgozbiór podręczny niezmiennie obok czasopism stanowią książki – przekazuje się tam wszystkie wydawnictwa informacyjne, albumowe oraz tytuły najbardziej wykorzystywane. W omawianym okresie zapotrzebowanie na korzystanie

¹²⁷ Struktura zbiorów specjalnych stan na 31 grudnia 2021. [on-line]. [Dostęp 11.02.2022]. Dostępny w World Wide Web: <http://bp.ostroleka.pl/zbiory/>

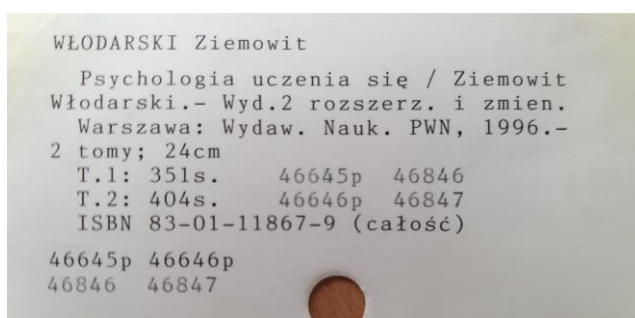
¹²⁸ Sprawozdanie z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce w roku szkolnym 2020/2021. (BP)

ze zbiorów na miejscu było niewielkie więc nie było potrzeby dużego wzbogacania księgozbioru podręcznego, a nawet rozpoczęto jego aktualizację i selekcję.

Regularnie zbiory Biblioteki poddaje się kontroli ilościowej i wartościowej – przeprowadza się skontrum. Już w roku 2010, i ostatnie w 2017 przeprowadzono przy użyciu systemu bibliotecznego Prolib. Automatyczna rejestracja dokumentów wypożyczonych i zubytkowanych, skanowanie kodów książek na półkach ogromnie ułatwia i skraca proces inwentaryzacji.

Ważne zmiany zaszły także w opracowaniu zbiorów : za Biblioteką Narodową zrezygnowano ze stosowania Języka Haseł Przedmiotowych, a wprowadzono Deskryptory BN. Prace melioracyjne trwają od roku 2016 i już są na ukończeniu. Wcześniej od 2012 roku prowadzono aktualizację symboli UKD dostosowując je do nowej edycji tablic UKD. Wszystkie prace mają służyć szybkiemu i sprawnemu znalezieniu potrzebnej informacji w bazach bibliotecznych, a poszukiwania ułatwiają czytelnikom dołączane do opisów skany okładek i spisów treści

Poniżej przykład dla porównania ilości informacji o tej samej książce na karcie tradycyjnej w latach 90-ych oraz obecnie w katalogu elektronicznym:

Szczegóły	MARC 21	Multimedia	
Szczegóły	MARC 21	Multimedia	

PSYCHOLOGIA UCZENIA SIĘ

Ziemowit Włodarski

SPIS TREŚCI

129

Tytuł: Psychologia uczenia się, [T.] 1
Autorzy: Włodarski, Ziemowit (1925-2014)
Wydawca: Warszawa : Wydaw. Naukowe PWN
Rok wydania: 1996
Wydanie: Wyd. 2 rozsz. i zm
Opis fizyczny: 351, [1] s. : rys., wykr. ; 24 cm
Współtwórcy: Wydawnictwo Naukowe PWN. Wydawca
Temat: Uczenie się
 Psychologia
Gatunek / Forma: Podręcznik
 Książki
 Publikacje naukowe
 Publikacje dydaktyczne
ISBN: 8301118687 t. 1
 8301118679 całość

#	Nazwa
1	Psychologia uczenia się, T. 1 spis treści 1
2	Psychologia uczenia się, T. 1 spis treści 2
3	Psychologia uczenia się, T. 1 spis treści 4
4	Psychologia uczenia się, T. 1 spis treści 5
5	Psychologia uczenia się, T. 1 spis treści 3

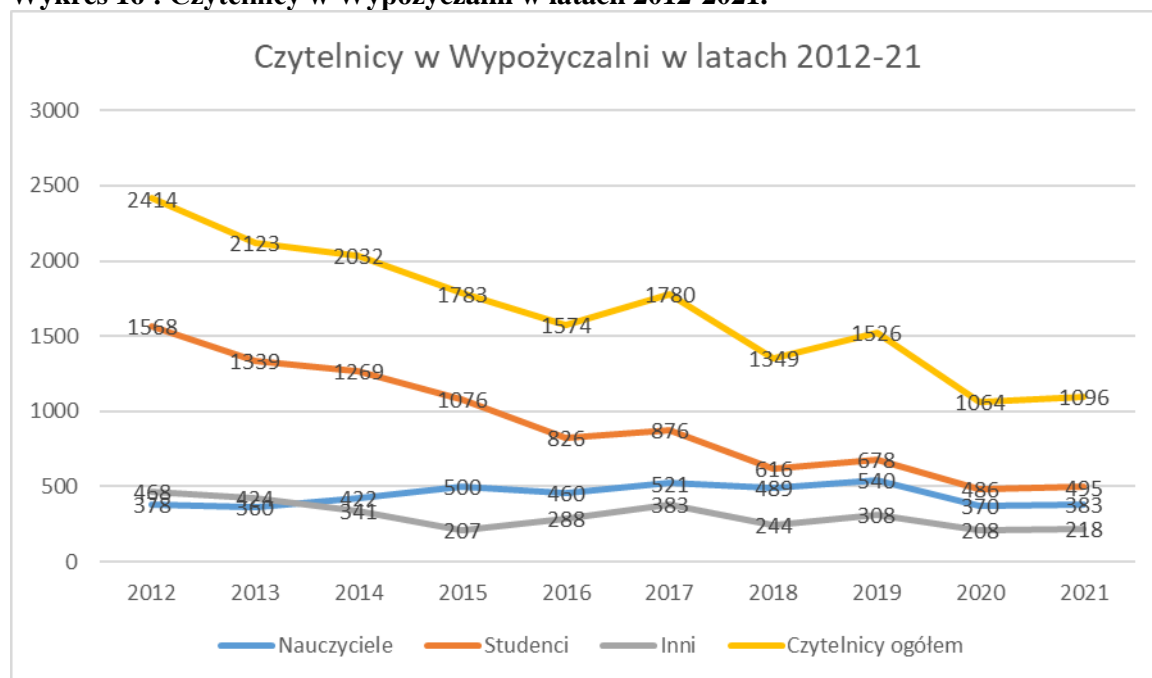
5. UŻYTKOWNICY I WYKORZYSTANIE ZBIORÓW

W zakresie obsługi użytkownika w Bibliotece w ostatnim dziesięcioleciu nastąpiły tylko niewielkie zmiany. Szczegółowo warunki i zasady określa - jak zawsze - Regulamin Korzystania ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce aktualizowany ostatnio w 2017 roku¹³⁰.

Od 2013 roku czytelnicy mogą samodzielnie online rejestrować się do Biblioteki, i do końca 2021 zrobiło to 260 osób¹³¹.

Od 2018 roku – zgodnie z potrzebami GUS - stosuje się uproszczoną statystykę użytkowników i wykorzystania zbiorów : zrezygnowano np. z nadawania szczegółowych statusów nauczycielom poszczególnych typów szkół i połączono w jeden dotychczasowe statusy – nauczyciel gimnazjum, przedszkoli, LO, itp.¹³²

Wykres 16 : Czytelnicy w Wypożyczalni w latach 2012-2021.

Źródło : Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w latach 2012-2021. (BP)

W latach 2012-2021 notowała Biblioteka stały spadek liczby zarejestrowanych czytelników. Dopelnieniem tego trendu była ograniczona działalność placówki z powodu epidemii w ostatnich dwóch latach. W Wypożyczalni nadal najliczniejszą grupę stanowili studenci, choć ich liczba znacznie zmalała, co m.in. było wynikiem likwidacji ZKN w roku 2015. W roku 2017 prawo do wypożyczeń indywidualnych nabyły wszystkie osoby pełnoletnie zamieszkałe i/lub zameldowane na terenie województwa mazowieckiego, rozszerzono grupę uczniów z maturzystów do uczniów szkół średnich, ale po początkowym wzroście zainteresowania, liczba odwiedzających zmalała.

¹³⁰ Regulamin korzystania ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 12.04.2022]. Dostępny w World Wide Web: <http://bp.ostroleka.pl/o-bibliotece/regulaminy/>

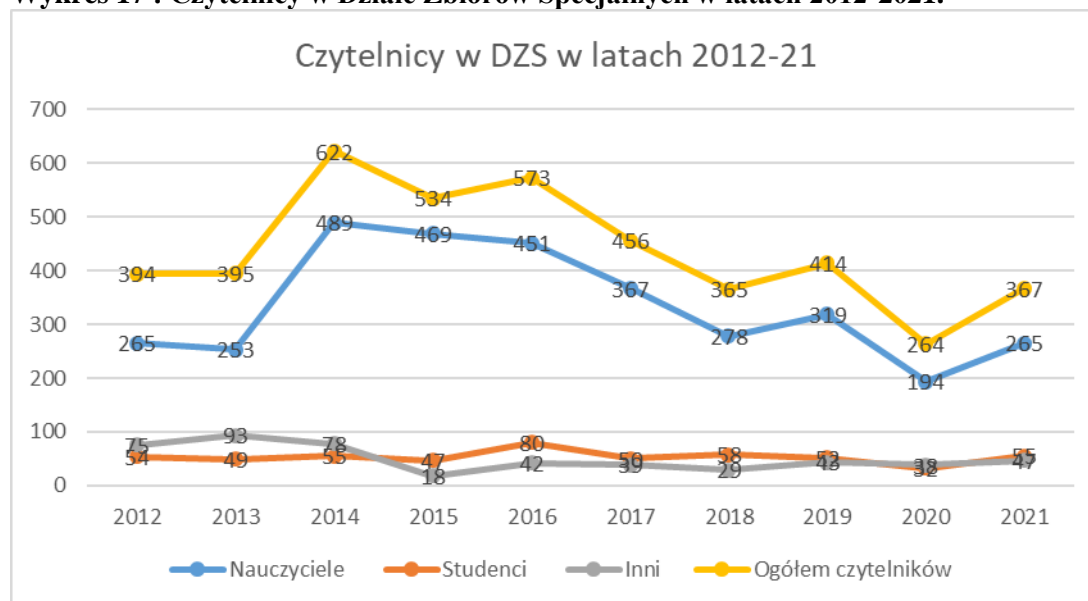
¹³¹ Raport Statystyka. System Prolib

¹³² Patrz tabela 18.

Cieszy natomiast utrzymujący się poziom zainteresowania Biblioteką wśród nauczycieli, a w stosunku do spadającej ogólnej liczby czytelników – nawet spory wzrost ich liczby. W 2012 roku nauczyciele stanowili tylko 17% ogółu czytelników, w 2016 – 29,2%, a w 2021 – 35%¹³³.

W DZS sytuacja była bardzo podobna : odnotowano ogólny trend spadkowy, ale czytelnicy zawsze stanowili najliczniejszą grupę odbiorców. Odpowiednio : w 2012 roku 67,3% ogółu czytelników, w 2016 – 78,7%, a w 2021 – 72,2%¹³⁴.

Wykres 17 : Czytelnicy w Dziale Zbiorów Specjalnych w latach 2012-2021.

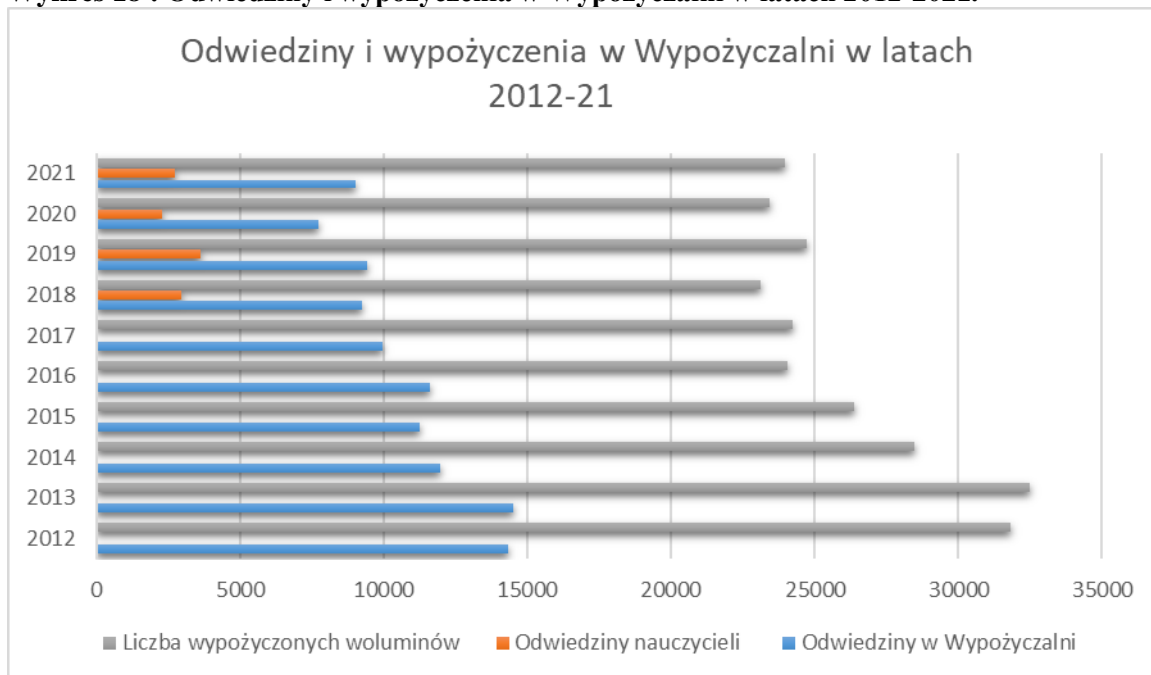
Źródło : Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w latach 2012-2021. (BP)

W ostatnich 4 latach stanowili ponad 35% ogólnej liczby odwiedzin w Wypożyczalni, i aż 53% w Dziale Zbiorów Specjalnych.¹³⁵

¹³³ Sprawozdania z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce latach 2012-2021. (BP).

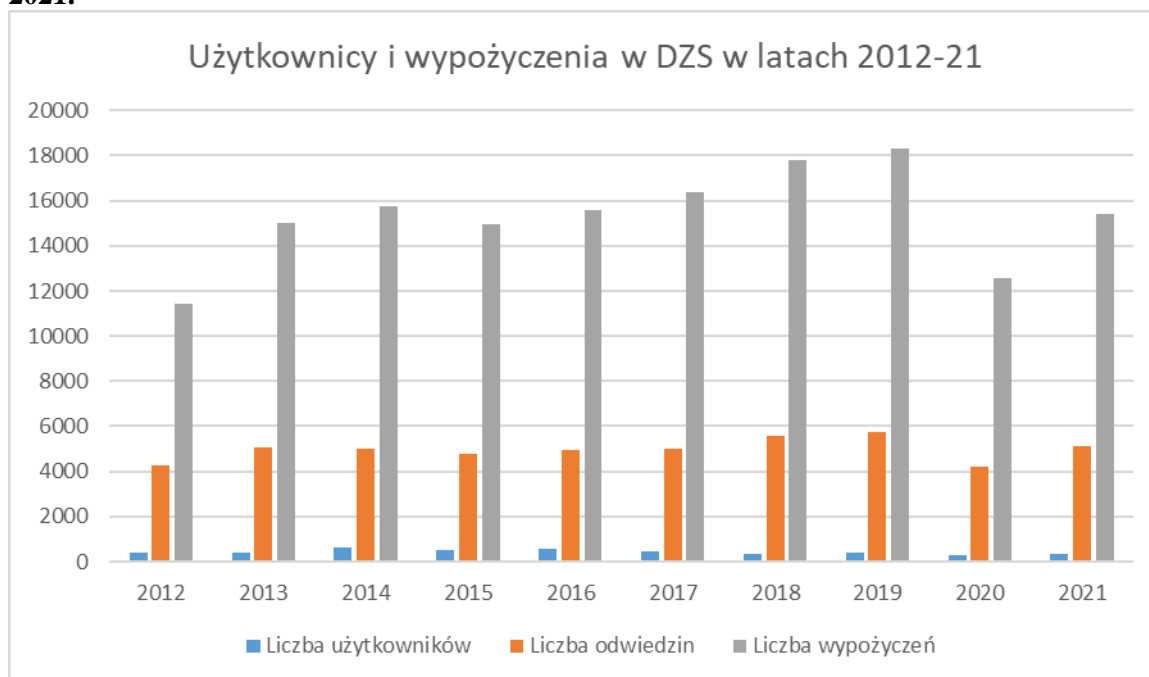
¹³⁴ Sprawozdania z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce latach 2012-2021. (BP) oraz Raport Statystyka. System Prolib

¹³⁵ Raport Statystyka. System Prolib

Wykres 18 : Odwiedziny i wypożyczenia w Wypożyczalni w latach 2012-2021.

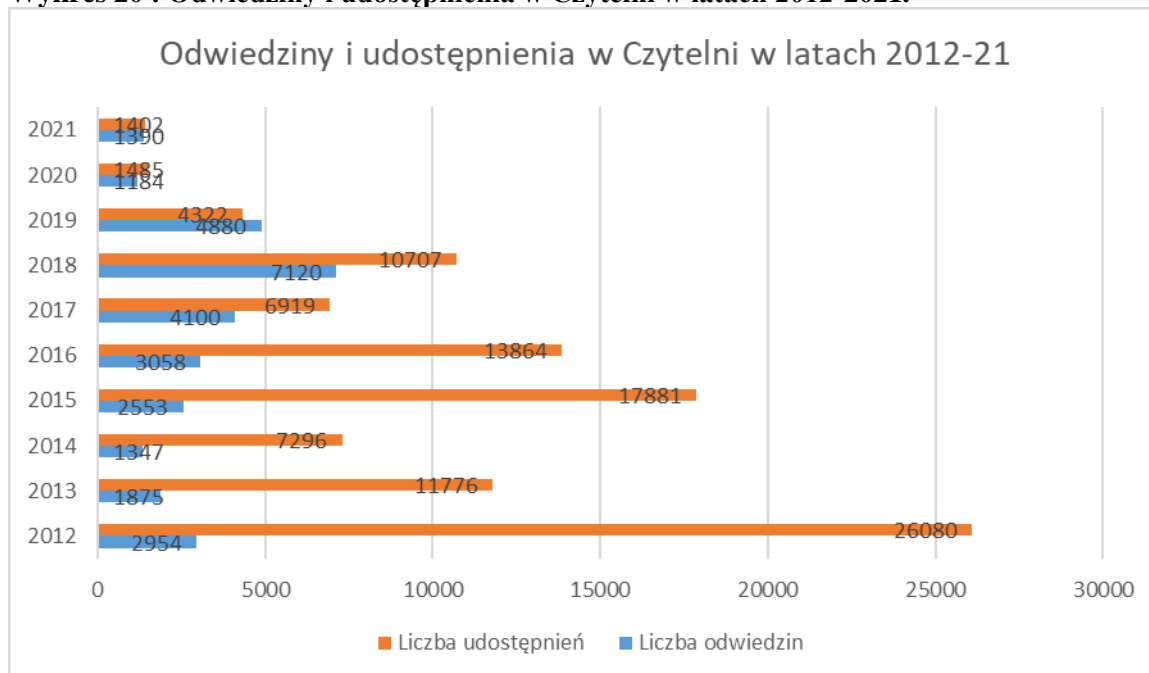
Źródło : Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w latach 2012-2021. (BP)

Ogólna liczba wypożyczeń po wzroście na początku dekady zaczęła maleć i nie przekracza w Wypożyczalni 25 tysięcy woluminów rocznie, natomiast udostępnienia w DZS wciąż wzrastały – pomijając lata ograniczeń epidemicznych. Takie trendy należy tłumaczyć coraz większą różnorodnością i powszechnością innych niż drukowana form książki oraz poszukiwaniem przez nauczycieli atrakcyjnych i nowoczesnych pomocy dydaktycznych.

Wykres 19 : Użytkownicy i wypożyczenia w Dziale Zbiorów Specjalnych w latach 2012-2021.

Źródło : Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w latach 2012-2021. (BP)

Największy spadek zarówno odwiedzin jak i udostępnionych jednostek zarejestrowano w Czytelni; istniejący w całej dekadzie trend pogłębiło ograniczenie dostępu do działu z powodu pandemii. Rekompensując tę niedogodność Biblioteka wypożyczała chętnym także księgozbiór podręczny.

Wykres 20 : Odwiedziny i udostępnienia w Czytelni w latach 2012-2021.

Źródło : Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w latach 2012-2021. (BP)

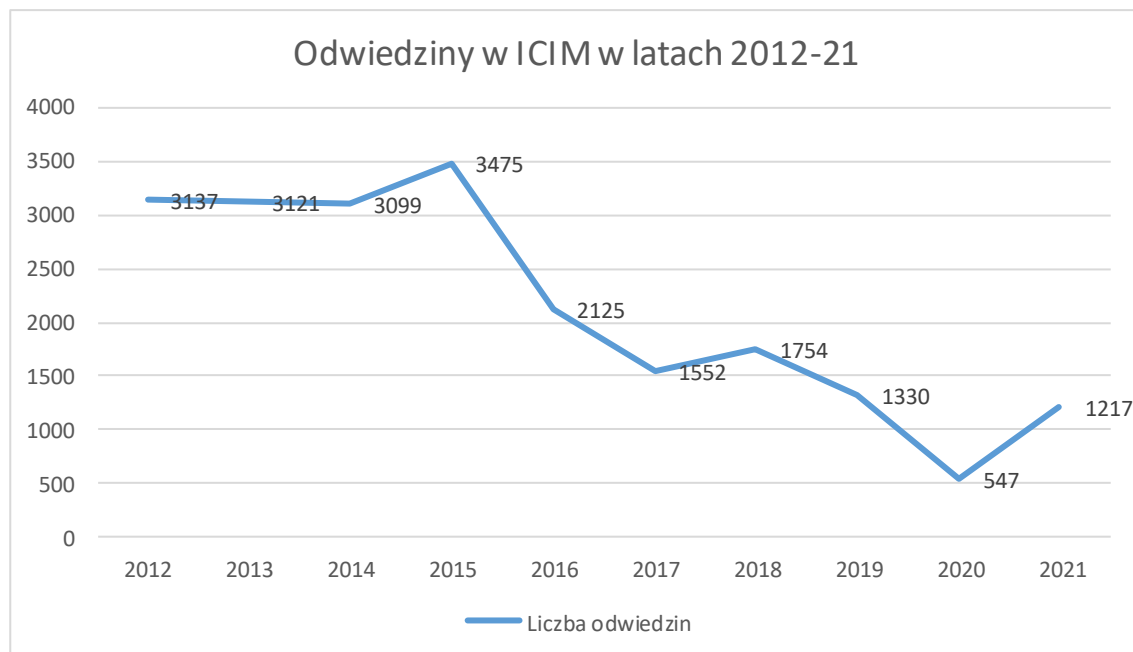

Zainteresowanie wypożyczeniami międzybibliotecznymi w latach 2012-2018 kształtowało się na podobnym poziomie : około 50 osób rocznie korzystało ze sprowadzonych książek (od 17 do 70 na rok). Potem zainteresowanie zmalało, a w ostatnim roku, prawdopodobnie też z powodu obostrzeń związanych z Covid-19, z usługi tej nie skorzystał żaden czytelnik¹³⁶.

Chętnie korzystają czytelnicy natomiast z usługi skanowania na zamówienie : pocztą elektroniczną bezpłatnie wysyła się skany artykułów z czasopism i z książek. Statystyka pokazuje ogromny wzrost liczby korzystających z tej usługi, szczególnie w dwóch ostatnich epidemicznych latach. W roku szk. 2020/21 wysłano 1477 skanów do 364 czytelników; dla porównania w 2015/16 było 118 skanów, w 2018/19 – 484¹³⁷.

W Bibliotece działa wciąż Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej i, jak wynika z obserwacji, wciąż najczęściej z ICIM korzystają uczniowie.

Wykres 21 : Odwiedziny w ICIM w latach 2012-2021.

Źródło : Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce w latach 2012-2021. (BP)

Liczba użytkowników i wykorzystania stanowisk komputerowych w ICIM systematycznie spadała, trzeba to tłumaczyć powszechnością sprzętu oraz dostępnością Internetu bez ograniczeń, np. w telefonach. Wyjątkowo mało odwiedzin zanotowano w 2020 roku ponieważ Biblioteka była przez długi czas zamknięta dla czytelników.

Dopełnieniem tematu zbiorów Biblioteki i ich wykorzystania niech będą głosy samych czytelników. Przeprowadzona w 2018 roku ewaluacja wewnętrzna miała na celu uzyskanie informacji na temat prowadzonej polityki gromadzenia zbiorów względem oczekiwań i satysfakcji użytkowników biblioteki. Jej wyniki były satysfakcjonujące : ponad połowa respondentów (64%) oceniła, że rodzaj gromadzonej

¹³⁶ Sprawozdania z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce latach 2012-2021 (BP).

¹³⁷ Sprawozdania z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce latach 2012-2021 (BP).

literatury w stopniu bardzo dobrym zaspakaja ich potrzeby czytelnicze. Prawie wszyscy ankietowani korzystają z tradycyjnych źródeł informacyjnych (książki 99%) i ponad połowa z czasopism (58%), najwięcej respondentów (73%) korzysta z książek pedagogicznych i z czasopism pedagogicznych (89%), większość ankietowanych korzysta ze zbiorów w celu edukacyjnym (93%).¹³⁸

W podsumowaniu należy podkreślić, że Biblioteka stara się dostosować do wymogów i potrzeb użytkowników, nadszając za postępowem technologicznym, oferuje bogate zbiory i różnorodne formy korzystania z nich, a i tak nie omija ją obserwowane powszechnie malejące zainteresowanie czytelnictwem i biblioteką.

6. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA

Spotkania autorskie

Cenioną formą popularyzacji czytelnictwa są spotkania autorskie. W ostatniej dekadzie zorganizowano w ostrołęckiej Bibliotece spotkania z biografką i bibliotekarką Mariolą Pryzwan. Pisarka opowiadała o swoich książkach poświęconych znanym piosenkarkom - Annie German (2013), Annie Jantar (2015) i Irenie Jarockiej (2017). Czytelnicy spotkali się również z Iwoną Kielzner (2018) - autorką książek historycznych oraz z regionalnymi poetami – Januszem Mikulskim (2016) i Grażyną Reszką (2019). We współpracy ze Związkiem Kurpiów odbyła się prezentacja książki *Kurpie – najważniejsi w dziejach* (2016), w której zamieszczono biogramy znaczących postaci w dziejach regionu. Małgorzata Lubecka zaprezentowała swoją naukową publikację pt. *Kościół katolicki w powiecie ostrołęckim wobec polityki państwa w latach 1944-1966* (2016).

Wystawy

Wystawy są chętnie wykorzystywane w działalności kulturalno-oświatowej Biblioteki. Organizowano wystawy okolicznościowe, rocznicowe, pokonkursowe, tematyczne i towarzyszące ważnym wydarzeniom, a także uwzględniające kierunki realizacji polityki oświatowej państwa. Ekspozycje nie tylko zapoznawały ze zbiorami placówki, ale również, prezentowały twórczość ludową i rękodzieło oraz twórczość uczniów i podopiecznych placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Współpraca z Grupą RADOSNA TWÓRCZOŚĆ działającą w ramach Stowarzyszenia UNIKAT-Przyjazna Gmina zaowocowała cyklem wystaw. W latach 2013-2022 prezentowano prace m.in. Czesławy Lewandowskiej, Renaty Domian, Wiesławy Chaberek, Krystyny Lachowskiej, Anny Ceberek, Marty Krukowskiej, Marii Prusaczyk, Grażyny Dziekońskiej. Twórczynie wystawiały swoje prace wykonane na szydełku, hafty, wycinanki, papierowe kwiaty, kierce, karty pocztowe, patchworki, figurki z wosku oraz ozdoby świąteczne.

Interesujące wystawy zostały przygotowane dzięki eksponatom Ostrołęckiego Klubu Kolekcjonerów działającego w ramach Stowarzyszenia UNIKAT-Przyjazna Gmina. W latach 2013-2022 czytelnicy mogli obejrzeć m. in. wystawy autografów,

¹³⁸ Raport z ewaluacji wewnętrznej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce 2018 r. (BP)

komiksów, orzełków, monet, banknotów, kart telefonicznych, płyt winylowych, minerałów i modeli zabytkowych aut.

Kolekcjonerzy podczas spotkań z uczniami z pasją opowiadali jak powstawały ich zbiory, jak pozyskiwali kolejne eksponaty oraz zachęcali do rozwijania swojego hobby.

W Bibliotece chętnie były wystawiane prace osób kreatywnych i utalentowanych. W latach 2013-2022 prezentowano m.in. wiklinę papierową i decoupage Bożeny Warych, biżuterię soutage Marty Dobkowskiej, decoupage i karty okolicznościowe Ireny Łoniewskiej, ozdoby z filcu Urszuli Bielickiej-Gromek, fotografie Katarzyny Gadzały i Romana Załuski, prace na szydełku Teresy Pabich.

Czytelnicy mogli obejrzyć różnorodne wyroby na wystawach w cyklu *Pasje i fascynacje ostrołęckich nauczycieli* (2013-2015). Swoją twórczość prezentowały m.in. Anna Dobrowolska, Iwona Załęska, Ewa Cechowska, Agata Sakowska, Marta Dobkowska i Katarzyna Dziekońska.

W ostatnim dziesięcioleciu swoje prace prezentowali również: uczestniczki Pracowni Decoupage z Ostrołęckiego Centrum Kultury, uczestnicy Pracowni Ceramicznej i Plastycznej *BatiArt*, podopieczni Warsztatu Terapii Zajęciowej *Otwarte Serca*, Środowiskowego Domu Samopomocy z ul. Farnej, Środowiskowego Domu Samopomocy z ul. Sikorskiego, Dziennego Domu Pobytu Senior+ i wychowankowie Zakładu Poprawczego w Laskowcu.

W Bibliotece Pedagogicznej często wystawiane były prace uczniów z ostrołęckich szkół oraz z powiatu ostrołęckiego. Co roku w kwietniu z okazji Światowego Dnia Świadomości Autyzmu swoje prace plastyczne prezentują uczniowie ze Szkoły Podstawowej nr 4. Plakaty uczniów z I Liceum Ogólnokształcącego można było zobaczyć w cyklu wystaw pod nazwą *Żywioły*. Młodzież prezentowała również plakaty ilustrujące lektury szkolne. Zorganizowano także wystawę prac wychowanków Bursy Szkolnej, wystawę rysunków uczennic ze Szkoły Podstawowej nr 6 i wernisaż fotografii Szymona Cieślaka *Szara godzina*.

Inny cel przyświecał cyklowi wystaw *Początki bibliotek szkolnych w Ostrołęce* (2018-2019), gdzie bibliotekarze szkolni mogli przedstawić najciekawsze i najstarsze książki z bibliotecznych księgozbiorów, książki z dedykacjami autorskimi, dokumenty. Swoją historię zaprezentowały biblioteki szkolne ze Szkoły Podstawowej nr 2, Szkoły Podstawowej nr 4, I Liceum Ogólnokształcącego oraz Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Ostrołęce.

Znakiem czasu są prezentowane na stronie internetowej Biblioteki oraz w mediach społecznościowych wystawy wirtualne. Czytelnicy mogli zapoznać się m.in. z wirtualną wystawą z okazji *Międzynarodowego Dnia Języka Ojczystego*, *Międzynarodowego Dnia Kobiet*, wystawą *Patroni Roku 2022*, *Bezpieczny Internet - wystawa publikacji dostępnych w BP* oraz cyklem wystaw *Twórczy Nauczyciel*.

Konkursy

Konkursy organizowane w Bibliotece Pedagogicznej skierowane są przede wszystkim do uczniów. W ostatniej dekadzie ogłoszono m.in. konkursy plastyczne: z

okazji Tygodnia Edukacji Globalnej, *Twórczość księdza Jana Twardowskiego widziana oczami dziecka*, *Ilustracja do baśni H.Ch. Andersena, Moja ulubiona przygoda bohaterów powieści H.Sienkiewicza „W pustyni i w puszczy”*, *Obraz Józefa Piłsudskiego. Ilustracja do wiersza Jana Brzechwy "Rewia"*, *W świecie wierszy Juliana Tuwima*, *Lapbook o Polsce*, *Mój ulubiony bohater filmowy*, *Bezpieczni w sieci*, konkursy literackie: *Wisła – królowa polskich rzek*, *Kto zdrowia nie szanuje, ten na starość żałuje*, konkurs na prezentację multimedialną - *Książka, którą polecam*, konkurs fotograficzny- *Gry planszowe - mój sposób na nudę*, konkurs na audiobook *Brzechwa łączy pokolenia*– nagranie na nośniku elektronicznym recytacji.

Konkursy są organizowane również w mediach społecznościowych. Na profilu Facebook przeprowadzono m.in. konkursy z okazji Dnia Matki, Dnia Ojca i Dnia Dziecka oraz konkursy popularyzujące czytelnictwo.

Akcje

Biblioteka włącza się w akcje o zasięgu ogólnopolskim. Placówka przystąpiła w 2015 r. do *Pierwszej Ogólnopolskiej Nocy Bibliotek*, oraz do II edycji wydarzenia (2016) organizując szereg atrakcji dla czytelników.

Włączono się również w akcję miesięcznika *Biblioteka w Szkole* przebiegającą pod hasłem *Jak nie czytam jak czytam* polegającą na ustanowieniu rekordu czytania w jednym momencie w całej Polsce – wspólnie z bibliotekarzami szkolnymi ze Szkoły Podstawowej nr 2 i Zespołu Szkół Zawodowych nr 4 (2016, 2018) oraz w akcję *Czytanie Mickiewicza* w Szkole Podstawowej nr 2 (2015) i *Czytanie Norwida* w II Liceum Ogólnokształcącym (2017).

W Bibliotece przeprowadzono zbiórki książek: *Podaruj książkę bibliotece szkolnej* (2013), *Książka dla szpitala* (2018). W 2020 Biblioteka przyłączyła się do *Wielkiej Zbiórki Książek* organizowanej przez Fundację Zaczytani.org. Każda z akcji mobilizowała naszych czytelników, którzy hojnie dzielili się swoimi książkami.

W 2021 Biblioteka zainicjowała akcję plantcrossingu pod hasłem *Bądź eko z biblioteką* polegającą na wymianie roślinnych sadzonek i popularyzowaniu wiedzy o roślinach pokojowych. W akcję włączyło się wiele placówek oświatowych.

W 2016 r. zorganizowano w Bibliotece regał bookcrossingowy, gdzie czytelnicy mogą zostawiać swoje przeczytane książki i zabierać ze sobą te książki, które ich zainteresują. Akcja "uwalniania książek" ma wielu sympatyków.

Lekcje biblioteczne, warsztaty dla uczniów i rodziców

W stałej ofercie skierowanej do uczniów są lekcje biblioteczne, warsztaty i różnego rodzaju zajęcia czytelnicze. Tematy zajęć uwzględniają kierunki polityki oświatowej, przypadające rocznice, święta, podstawę programową. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia z mnemotechnik, ćwiczenia słownikowe, lekcje na temat bezpiecznego korzystania z Internetu, edukacji ekologicznej, doradztwa zawodowego. Przeprowadzono zajęcia z okazji Międzynarodowego Dnia Kropki, Światowego Dnia Origami, Międzynarodowego Dnia Gier Planszowych, Tygodnia Edukacji Globalnej, Dnia Ziemi oraz Dnia Drzewa.

Dzieci chętnie uczestniczyły w zajęciach z wykorzystaniem teatryku kamishibai, w którym w formie kolorowych plansz przedstawione są klasyczne baśnie,

legendy oraz japońskie opowieści. Przeprowadzono również zajęcia z elementami kodowania i zabawy z chustą Klanzy.

Uczniowie z I Liceum Ogólnokształcącego w Ostrołęce przygotowali przedstawienia oraz zabawy dla dzieci z okazji Światowego Dnia Książki dla Dzieci (2015, 2018).

We współpracy z wydawnictwem Zakamarki zostały zorganizowane *Warsztaty czytelniczo-detektywistyczne Lassego i Mai* dla uczniów szkół podstawowych oraz wystawa-zabawa w oparciu o tablice ilustrujące publikacje dla dzieci (2018, 2021).

W związku z 100. rocznicą odzyskania Niepodległości (2018) oraz z 80. rocznicą wybuchu II wojny światowej (2019) zorganizowano dla uczniów cykl spotkań z ostrołęckimi historykami oraz grę biblioteczną. Młodzież z zainteresowaniem wysłuchała prelekcji oraz uczestniczyła w realizacji poszczególnych zadań.

W 2020 r. zainicjowano cykliczne spotkania dla dzieci i rodziców pod hasłem *Kreatywne zajęcia z książką w tle*.

Konferencje, szkolenia, warsztaty

Stałą pozycję w ofercie Biblioteki Pedagogicznej stanowią szkolenia dla nauczycieli, konferencje i warsztaty. We współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrołęce, Komendą Miejską Policji oraz Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną zorganizowano m.in. szkolenia *Bezpieczeństwo w ruchu drogowym* (2013), *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka* (2013), *Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach* (2015), *Dopalacze - współczesne zagrożenia* (2016).

Inne szkolenia, które odbyły się w Bibliotece, to m.in.: *Szkolnictwo zawodowe a rynek pracy* (2014), *Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach* (2015), *Edukacja włączająca jako alternatywna forma kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi* (2015), *Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości* (2016), *Wzmacnianie bezpieczeństwa dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole - organizacja i realizacja procesu edukacyjnego* (2016), *Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły* (2017), *Liberatura i teksty wizualne* (2017), *Przekształcenia organizacyjne bibliotek związane z reformą oświaty - wymiana doświadczeń* (2017), *Kształcenie zawodowe oparte na ścisłej współpracy z pracodawcami. Rozwój doradztwa zawodowego* (2018), *Astra inspiruje, czyli jak pokolorować świat warsztaty dla nauczycieli* (2018), *Inspiracje plastyczne Bambino, czyli jak zachęcić dzieci do podejmowania aktywności artystycznej* (2019), *Warsztaty dla nauczycieli Mam autyzm - tak mogę odczuwać świat* (2019), *Grasz w zielone? edukacyjne zastosowanie gier planszowych* (2019), *warsztaty 5 sposobów na Czerwonego Kapturka. Wykorzystanie baśni klasycznych w pracy z dziećmi* (2021), *Mutyzm wybiórczy* (2021), *Prawa własności intelektualnej* (2021).

Owocnie układa się współpraca z twórczyniami ludowymi z Grupy RADOSNA TWÓRCZOŚĆ. Panie wielokrotnie prowadziły warsztaty dla nauczycieli i uczniów ucząc tworzenia kwiatów z bibuły, palm wielkanocnych, stroików, ozdób choinkowych, decupage, wycinanek, ozdabiania pisanek woskiem, quillingu. Warsztaty prowadzone były m.in. przez Czesławę Lewandowską, Dorotę Zalewską, Annę Ceberek, Hannę Kilimon. Poza tym zorganizowano warsztaty rzeźbienia płaskorzeźby z Andrzejem Staśkiewiczem, filcowania na mokro i na sucho, tworzenia biżuterii sutage, makramy,

wikliny papierowej, papieroplastyki techniką iris folding, szydełkowych bombek i pisanek ze wstążki.

Biblioteka wspiera bibliotekarzy szkolnych i podejmuje inicjatywy na rzecz integracji środowiska bibliotekarskiego. Przy Bibliotece Pedagogicznej działa Zespół Samokształceniowy Bibliotekarzy Szkolnych. Organizowane są również warsztaty i szkolenia. W latach 2013-2022 zorganizowano m.in. *Blogujemy – blog jako forma promocji i prezentacji biblioteki szkolnej* (2014), *Zajęcia z elementami biblioterapii - to warto wiedzieć* (2014), *Zasoby pełnotekstowe w Internecie* (2015), *Dozwolony użytek materiałów edukacyjnych* (2015), *Zabawy edukacyjne z chustą Klanzy* (2016), *Książki Iwony Chmielewskiej, Serge`a Blocha i Herv`a Tullet`a - warsztaty* (2017), *Jak organizować zajęcia czytelnicze z książką obrazową. Inspiracje do pracy z dziećmi i młodzieżą* (2017), *Trudne tematy w literaturze dla dzieci i młodzieży - inicjacja czytelnicza z elementami biblioterapii* (2017), *Lapbook - tworzymy książkę na kolanach* (2018), warsztaty *Dobór nowości do bibliotecznych księgozbiorów dla dzieci i młodzieży* (2019). Platformą wymiany doświadczeń jest blog *Biblioteki szkolne w Ostrołęce*.

Media społecznościowe

Biblioteka Pedagogiczna aktywnie działa w mediach społecznościowych. Profile na Facebooku oraz na Instagramie skupiają sympatyków Biblioteki, ale również służą do promocji placówki, informowaniu o ofercie, nowościach i szkoleniach. Ich największym atutem jest możliwość interakcji z czytelnikiem - udzielania odpowiedzi na zadane pytania i zamieszczania komentarzy.

Czytelnicy mają możliwość zasubskrybowania Newslettera Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce i otrzymywania informacji o zbliżających się wydarzeniach na swoją skrzynkę pocztową.

Sytuacja związana z Covid-19, praca zdalna, obostrzenia związane z korzystaniem z Biblioteki spowodowały, że wiele działań zostało przeniesionych do sfery wirtualnej aktywizując ten kierunek działań. Nagrywano podcasty popularyzujące czytelnictwo oraz publikowano je na kanale YouTube i w zakładce Podcasty na stronie www Biblioteki. Również na kanale YouTube oraz na Facebooku zamieszczano filmiki promujące Bibliotekę i czytelnictwo we współpracy z wydawnictwami *Jedność* oraz *Literatura* pod nazwą *Spotkania z książką w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce*. Utworzono kody QR promujące Bibliotekę.

Materiały metodyczne opracowane dla nauczycieli zamieszczano na stronie internetowej Biblioteki, profilu Fb oraz blogu *Biblioteki szkolne w Ostrołęce*.

W ciągu dekady Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce systematycznie powiększała swoje zbiory oraz rozszerzała ofertę edukacyjną i kulturalną. Podejmowała działania skierowane do szerokiego kręgu odbiorców a także rozszerzyła obszar swoich działań w mediach społecznościowych. Biblioteka Pedagogiczna jest placówką nowoczesną i stale rozwijającą się.

Fotografie: 2013-2021

Wnioski z ewaluacji:

1. Biblioteka działa zgodnie z przyjętą koncepcją pracy, która realizowana jest przede wszystkim w środowisku lokalnym, w miarę potrzeb modyfikowana i zaspokaja potrzeby swoich klientów.
2. Najważniejsza modyfikacja koncepcji pracy placówki dotyczyła automatyzacji wszystkich procesów bibliotecznych i wpłynęła na pełne unowocześnienie funkcjonowania placówki.
3. Biblioteka posiada bogatą ofertę, wynikającą głównie ze zdiagnozowanych potrzeb klientów, dba o zapewnienie jakości świadczonych usług, aktywnie współpracuje z wieloma podmiotami i skutecznie promuje się, co sprawia, że jest pozytywnie postrzegana w środowisku.
4. Modyfikacje oferty biblioteki dotyczą najczęściej: księgozbioru, zmian w edukacji, usług bibliotecznych, efektywnego wykorzystania różnorodnych technologii informacyjnych oraz aktualnych działań podejmowanych na rzecz zaspokojenia potrzeb lokalnego środowiska.
5. Współpraca z wieloma instytucjami i organizacjami oraz funkcjonowanie w oparciu o zasoby środowiska lokalnego wpływa korzystnie na rozwój placówki.
6. Promocja i popularyzacja imprez, uroczystości i wystaw jest uważana za cenny wkład biblioteki w edukację regionalną społeczności lokalnej.
7. Biblioteka skutecznie promuje wartość edukacji poprzez działania edukacyjno-kulturalne i profesjonalną jakość świadczonych usług.

Fot. 56 : Raport z ewaluacji problemowej : Procesy Środowisko Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce. (BP)

Fot. 57 : 2015 - wycieczka w Bieszczady.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

*Fot. 58 : 2015 - warsztaty szydełkowe dla seniorów
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 59 : 2016 - wycieczka do Puław, Sandomierza i okolic.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

Fot. 60 : 2016 - Edyta Dobek i Ewa Żbikowska z filii w Przasnyszu odbierają medale „W dowód uznania”.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 61 : 2017 - warsztaty dla nauczycieli Płaskorzeźba w różnych materiałach.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP

Fot. 62 : 2017 - wycieczka po Wielkopolsce, na zdj. w Bibliotece Kórnickiej.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 63 : 2018 - finał konkursu plastycznego „W świecie wierszy Juliana Tuwima”.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

*Fot. 64 : 2019 - szkolenie pracowników dotyczące zasad udzielania pierwszej pomocy.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 65 : 2019 - Dzień Nauczyciela w Przasnyszu.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

Fot. 66 : 2019 - zajęcia czytelnicze dla przedszkolaków.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP

Fot. 67 : 2019 - wystawa pod hasłem „Koronki i hafty”.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 68 : 2020 – szkolenie dla bibliotekarzy pt. „Nowoczesne źródła i narzędzia informacji w pracy nauczyciela bibliotekarza”.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

Fot. 69 : 2020 - udział w #GaszynChallenge - z pomocą dla Zosi.

Stoją od lewej : Wioletta Załęska, Iwona Mickiewicz, dyr. Anna Grabowska, Sylwia Pabich, Ewelina Przychodzeń, Małgorzata Zaremba, Teresa Pajka, Anita Balas, Izabela Łada, Bożena Olkowska-Balcerzak, Agnieszka Piaszczyk, Aneta Poteraj, Iwona Chylińska, Anna Owczarek, Hanna Mierzejewska, Edyta Dobek, Artur Morawski i Małgorzata Stepnowska.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.

*Fot. 70 : 2020 - biblioteka działająca w reżimie sanitarnym.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

*Fot. 71 : 2020 – życzenia świąteczne dla czytelników składane w reżimie sanitarnym.
Siedzą od lewej : Anna Owczarek, Alina Rudzka, dyr. Anna Grabowska, Iwona Mickiewicz i Anna Zdunek; stoją od lewej : Edyta Rogala, Bożena Olkowska-Balcerzak, Edyta Lachowska, Artur Morawski, Iwona Chylińska, Agnieszka Piaszczyk, Edyta Dobek, Ewelina Przychodzeń, Izabela Łada i Anita Balas.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

Fot. 72 : 2021 - zajęcia czytelnicze dla uczniów.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP

Fot. 73 : 2021 - akcja Bądź eko z biblioteką – plantcrossing.

Źródło: dokumentacja cyfrowa BP

*Fot. 74 : 2021 - wystawa prac plastycznych uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 4 w związku z obchodami Miesiąca wiedzy o autyzmie
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP*

*Fot. 75 : 2022 – kadra BP.
Siedzą od lewej : Anna Owczarek, Małgorzata Zaremba, Agnieszka Piaszczyk, Bożena Olkowska-Balcerzak, dyr. Anna Grabowska, Ewelina Przychodzeń, Aneta Poteraj, Wioletta Załęska; stoją od lewej : Edyta Lachowska, Iwona Mickiewicz, Edyta Dobek, Małgorzata Stepnowska, Anita Balas, Iwona Chylińska, Artur Morawski, Izabela Łada, Adam Piaszczyk, Anna Zdunek, Sylwia Pabich, Hanna Mierzejewska i Edyta Rogala.
Źródło: dokumentacja cyfrowa BP.*

ZAKOŃCZENIE

Zamierzeniem niniejszej pracy było przedstawienie historii Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce, jej organizacji i pracy.

Dotychczasową sześćdziesięcioletnią działalnością udowodniła Biblioteka potrzebę swego istnienia w środowisku. Powołana, aby służyć kadrze pedagogicznej, taką rolę starała się pełnić i pełni ją dotąd.

Placówka, utworzona w sprzyjających warunkach czasowych i przestrzennych, od początku cieszyła się dużym zainteresowaniem środowiska oświatowego. Znaczne zmiany w Bibliotece i zwiększenie jej rangi nastąpiło w roku 1975 – w momencie przemianowania w Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką. Po transformacji ustrojowej 1989 roku Biblioteka, tak jak wszystkie tego typu placówki w kraju, przeżywała kryzys, którego najważniejszymi przyczynami były: brak informacji o formie obowiązujących powiązań między bibliotekami szkolnymi, pedagogicznymi i ośrodkami metodycznymi; wynikająca z tego niedostateczna między nimi współpraca oraz znaczne ograniczenia finansowe bibliotek¹³⁹.

Pomimo tych przeszkód w ostrołęckiej placówce następował przyrost zbiorów, przybywało kwalifikowanej kadry, skomputeryzowano procesy biblioteczne, uzyskano piękny nowoczesny lokal, prężnie działano na rzecz środowiska.

Udowodniliśmy, że potrafimy przetrwać trudne lata, nie boimy się nowych wyzwań, i szybko dostosowujemy się do oczekiwań odbiorców.

Dzisiaj systematycznie współpracujemy ze szkołami i innymi instytucjami, organizujemy różne imprezy czytelnicze, publikujemy na portalach bibliotekarskich, nasze zbiory i opracowania są widoczne w sieci, jesteśmy obecni na fecebooku.

Niestety głównym problemem w ostatnich 2-3 latach jest, obok braku funduszy, chaotyczna reorganizacja ogólnopolskiej sieci bibliotek pedagogicznych.

Bardzo niepokojące są kolejne projekty organów prowadzących, wdrażane częściowo lub wcale, a wywołujących zamieszanie w środowisku bibliotekarskim. Dotyczy to projektów powołania Ośrodków Rozwoju Edukacji, powstania centralnej biblioteki wojewódzkiej, przekazania części bibliotek (zwłaszcza filii) pod zarząd powiatów, łączenia np. ze szkolnymi, przekształcania w uczelniane, do ostatecznej likwidacji tych bibliotek włącznie¹⁴⁰. Często zmieniane pomysły budzą nie tylko dezorientację i niepewność jutra wśród pracowników, ale przede wszystkim burzą poważny wizerunek placówek budowany od dziesięcioleci.

Kadra Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce jest za zmianami, ale mądrymi i nie niszczącymi dorobku w postaci bogatych zbiorów, zautomatyzowanych systemów

---

¹³⁹ Elżbieta Barbara Zybert : *Koncepcja organizacyjno - programowa informacji edukacyjnej w Polsce*, Warszawa : Wydawnictwo SBP, 1994, s.152.

¹⁴⁰ Wg GUS w roku 2009 było 331 bibliotek pedagogicznych wraz z filiami, a w 2001 – 344. Źródło : Informacja telefoniczna z GUS.

opracowania i wyszukiwania informacji, nowoczesnych lokali i statusu wykwalifikowanego nauczyciela-bibliotekarza.

Tego życzymy wszystkim pracownikom bibliotek pedagogicznych, a przede wszystkim sobie przy okazji Jubileuszu.

Ostrołęka, 2012

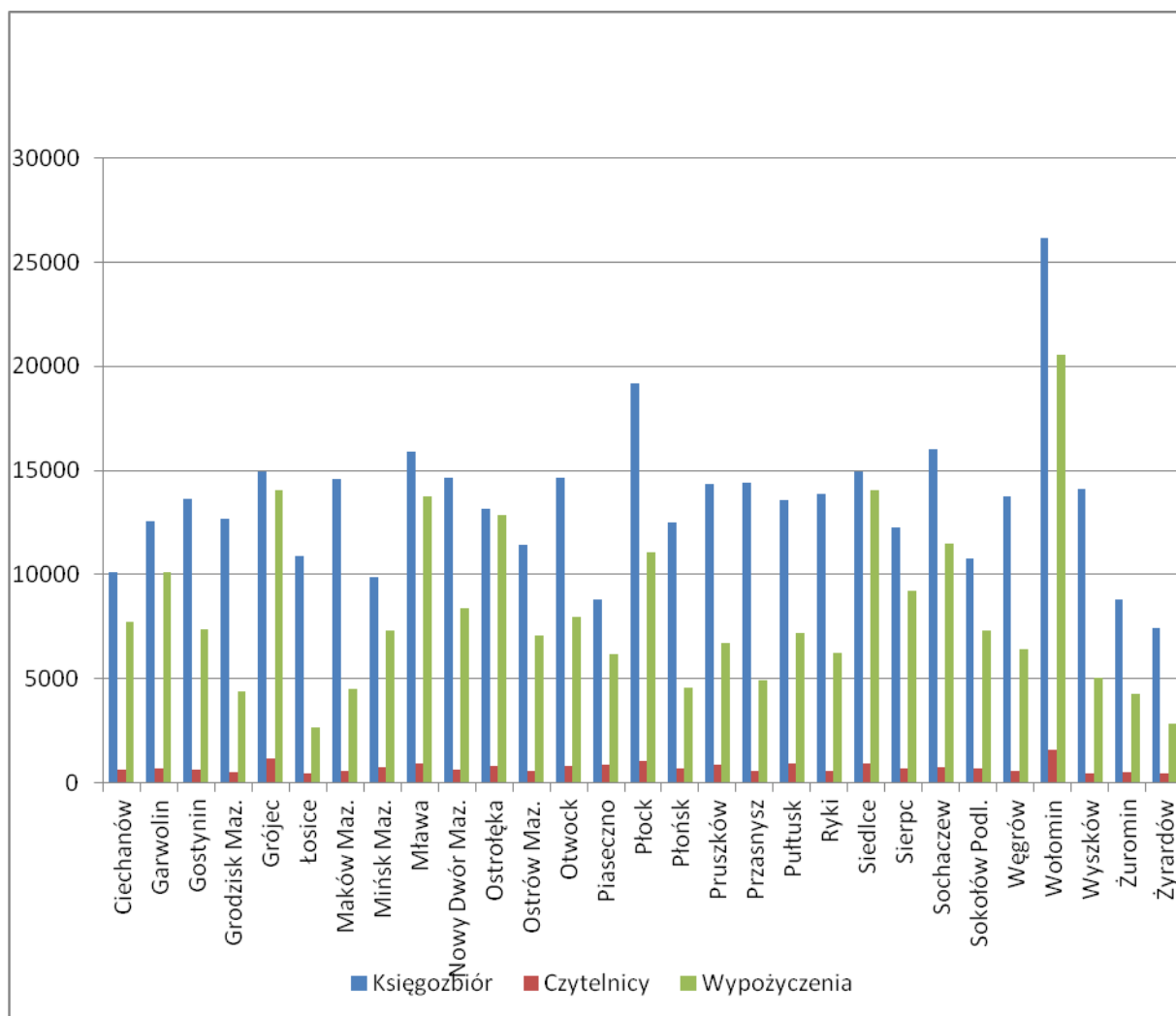
ZAKOŃCZENIE DO WYDANIA 70 LAT BIBLIOTEKI PEDAGOGICZNEJ W OSTROŁĘCE. 1952-2022.

W powyższym zakończeniu wyczuwało się niepokój o przyszłość Biblioteki, podyktowany redukcją etatów czy planami likwidacji filii w Ostrowi Mazowieckiej. Na szczęście po smutnym roku 2012 nadszedł okres stabilizacji i spokojnej pracy. Dziesięciolecie minęło pod znakiem ciągłego, wielokierunkowego rozwoju : doskonalila się kadra, modernizowano lokal i sprzęt, a przede wszystkim wprowadzano różnorodne technologie informacyjne i komputerowe. W Bibliotece chętnie wykorzystywano do działalności narzędzia nowe, atrakcyjne, pomocne w pracy i nauce; z łatwością też, np. w okresie pracy zdalnej, tworzono i udostępniano materiały multimedialne i interaktywne. Zdajemy sobie sprawę, że e-usługi to już codzienność współczesnej Biblioteki i jesteśmy na to przygotowani. Z ochotą chcemy służyć środowisku lokalnemu i pełnić misję, do której zostaliśmy powołani.

Ostrołęka, 2022

TABELE

Tab. 12 : Księgozbiór i jego wykorzystanie w PBP w Ostrołęce na tle bibliotek woj. warszawskiego na przykładzie roku 1974

Źródło: Sprawozdanie statystyczne do GUS PBW w Warszawie za rok 1974. (PBW w Warszawie)

Tab. 13 : Stan etatyzacji w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce na przestrzeni lat 1975–2021.

Tab. 13 A : Stan etatyzacji w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce na przestrzeni lat 1975–2011.

Rok	Dyrektor	Dział Udostępniania		Dział Informacyjno-Bibliograficzny	Dział Gromadzenia i Opracowania	Wizytator-metodyk	Dział Zbiorów Specjalnych	Dział Administracyjny	Obsługa	
		Wypożyczalnia	Czytelnia						kierowca	sprzątaczką
1975	1	2		0	1	1	0	0	1	ryczałt
1976	1	2		0	1	1	0	0	1	½
1977	1	2 + godz.		1	1	1	0	0	1	½
1978	1	2 + godz.		1	1	1	0	0	1	½
1979	1	2 + godz.		1	2	1	0	0	1	½
1980	1	2 + godz.		1	2	1	0	0	1	½
1981	1	2	2		2	1	0	0	1	½
1982	1	2	2		2	1	0	½	1	½
1983	1	2	2		2	0	0	½	1	½
1984	1	2	2		2	0	0	½	1	½
1985	1	2	1	2	2	0	0	½	1	¾
1986	1	2 + godz.	1+ ½	1+ godz.	2	0	0	1	1	¾
1987	1	2 + godz.	1+ godz.	1+ godz.	1	0	0	1	1	¾
1988	1	2 + godz.	2	1	1	0	0	1	1	¾
1989	1	2 + godz.	2	1	2	0	0	1	1	¾
1990	1	2 + godz.	2	1	2 + godz.	0	1	1	1	¾
1991	1	2 + godz.	1+ godz.	1	1 + godz.	0	1	1	1	¾
1992	1	2 + godz.	1+ godz.	1	2	0	1	1	1	¾
1993	1	2 + godz.	2	1	2	0	1	1	1	¾
1994	1	3	2	1	2	0	2	1	1	1
1995	1	3	2	1	2	0	2	1	1	1
1996	1	3 + godz.	3 + godz.		2	0	2	2 ½	0	1
1997	1	3	2 + godz.	2	2	0	2	2 ½	0	1
1998	1	3	3 + godz.		2	0	2	2 ½	0	1

1999	1	3	3 ½	2	0	2	2 ½	0	1
2000	1	3	3 ½	2	0	2	2 ½	0	1
2001	1	3	4	2	0	2	2 ¼	0	1
2002	1	3	4	2	0	2	3	0	1
2003	1	3	3	2	0	2	3	0	1
2004/5*	1	3	3	2	0	2	4 ½	0	1
2005/6	1	3	3	2	0	2	5	0	2
2006/7	1	3	4	2	0	2	6 ½	0	2
2007/8	1	3	4	3	0	2	6 ½	0	2
2008/9	1	3	4	3	0	2	7	0	2
2009/10	1	3	4	3	0	3	5	0	2
2010/11	1	4	3	4	0	2	5	0	2

+ godz. - godziny ponadwymiarowo. 1/2 lub 1 etat rozdzielono pomiędzy pracowników stałych bądź osoby dochodzące.

* od tego roku sprawozdania opisowe sporządzano na rok szkolny

Źródło: Akta osobowe pracowników. Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1975-2011.(BP). Relacje pracowników.

Tab. 13. B : Stan etatyzacji w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce w latach 2012–2021.

Rok	Dyrektor	Dział Udostępniania – Wypożyczalnia	Dział Informacyjno- Bibliograficzny i Czytelnia	Dział Gromadzenia i Opracowania	Dział Zbiorów Specjalnych	Pracownicy administracji	Magazynier
2012/2013	1	5	4	3	2	5	1
2012/2013	1	5	4	3	2	5	1
2014/2015	1	5	4	3	2	5	1
2015/2016	1	5	4	3	2	5	1
2016/2017	1	5	4	3	2	5	1
2017/2018	1	4	5	3	2	5	1
2018/2020	1	4	5	3	2	5	1
2020/2021	1	4	5	3	2	5	1

Źródło: Akta osobowe pracowników. Źródło: Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce za lata 2012-2021.(BP)

Tab. 14 : Stan księgozbioru w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce na przestrzeni lat 1975-2021

ROK	WPLYWY w tym			STAN W KSIĘDZE INW		UBYTKI
	KSIĄŻKI	CZASOPISMA OPRAWIONE	BROSZURY	KSIĄŻEK	BROSZUR	
1975	1229	0	0	16212	0	12
1976	1981	52	0	18193	0	34
1977	1627	69	0	19820	0	107
1978	2070	73	204	21890	204	297
1979	1940	53	111	23830	315	136
1980	2144	114	143	25974	458	83
1981	2222	97	187	28196	645	807
1982	2011	163	186	30207	831	8
1983	2022	29	177	32229	908	227
1984	2535	98	33	34764	941	0
1985	1693	73	182	36457	1123	13
1986	1816	67	11	38273	1134	59
1987	1457	53	95	39730	1229	58
1988	1320	65	100	41050	1329	31
1989	1242	306	271	42292	1600	1265
1990	808	89	238	43100	1838	247
1991	823	0	103	43923	1941	1366
1992	581	68	37	44504	1978	100
1993	652	33	75	45156	2053	398
1994	308	32	121	45464	2174	1376
1995	1010	0	33	46474	2207	107
1996	218	0	77	46692	2284	86
1997	364	30	77	47056	2361	152
1998	529	51	38	47585	2399	196

1999	1008	141	278	48593	2677	242
2000	607	59	162	49200	2839	145
2001	915	120	109	50115	2948	105
2002	1145	166	124	51260	3072	394
2003	1075	132	83	52467	3155	198
2004	1588	87	35	54142	3190	213
2005	1746	180	124	56068	3314	222
2006	2065	73	90	58206	3404	2381
2007	2645	139	60	60990	3464	70
2008	2537	95	39	63622	3503	4
2009	3073	178	45	66873	3548	11
2010	834	113	15	67820	3563	295
2011	1363	103	26	69286	3589	0
2012	560	96	6	69846	3595	258
2013	1177	92	5	71023	3600	44
2014	1322	89	28	72345	3628	130
2015	3341	96	13	75686	3641	0
2016	1437	0	34	77123	3675	269
2017	1267	128	1	78390	3676	155
2018	1358	89	1	79748	3677	1023
2019	1657	97	10	81405	3687	2
2020	1650	0	2	83055	3689	178
2021	1489	78	2	84544	3691	272

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1975-2011.(BP).

Źródło: Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce za lata 2012-2021.(BP)

Tab. 15 : Struktura treściowa księgozbioru w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce na przestrzeni lat 1975-2021

Rok	LITERATURA w %					Stan faktyczny księgozbioru	
	Lit. pedagog.	Lit. socjol.	psychol.-	Lit. popul.-nauk.	Lit. piękna		czasopisma opraw.
1975	54,4		11,2	17	16,1	1,3	14224
1976	50,9		10,5	21,2	16,1	1,3	16171
1977	49,3		10,2	22,8	16	1,7	17691
1978	48,9		10	23,3	15,9	1,9	19464
1979	48,6		9,4	28	12	2	21268
1980	44,5		9,6	28,4	15,2	2,3	23329
1981	43,5		9,6	28,4	15,9	2,6	24744
1982	42,2		9,5	30,8	15,6	1,9	26747
1983	42,1		9,4	13,7	31,9	2,9	28542
1984	41,1		9,2	16,6	30,1	3	31077
1985	39,8		9,3	18	29,8	3,1	32757
1986	39,1		9,2	19,2	29,4	3,1	34514
1987	38,4		8,5	21,3	29,3	2,5	35913
1988	37,4		9,1	21,7	29,1	2,7	37202
1989	36,7		8,8	37,4	13,5	3,6	37179
1990	36,8		8,8	37,3	13,3	3,8	37740
1991	38,1		8,4	36,9	12,7	3,9	37197
1992	38,2		8,4	36,8	12,6	4	37678
1993	38,2		8,1	37,1	12,6	4	37932
1994	37,8		7,9	37,3	12,7	4,3	36864
1995	37,8		8,1	37,3	12,6	4,2	37767
1996	37,8		8,2	37,3	12,6	4,1	37899
1997	37,7		8,4	37,4	12,4	4,1	38111
1998	37,8		8,3	37,2	12,4	4,3	38444
1999	37,7		8,6	37,2	12,3	4,1	39210

2000	37,5	8,9	37,2	12,2	4,2	39672
2001	37,5	8,8	37,2	12,3	4,2	40482
2002	36,4	9,3	37,5	12	4,7	41233
2003	36,1	9,4	37,6	11,8	5,1	42242
2004	35,5	9,9	37,9	11,5	5,1	43704
2005	35	10,6	37,9	11,2	5,3	45408
2006	33,5	11,8	37,9	11,3	5,5	45165
2007	32,7	13,1	37,7	11	5,5	47879
2008	32,4	14,4	37,2	10,5	5,3	50507
2009	31,8	15,5	37	10	5,6	53747
2010	31,7	15,7	37	10	5,5	54399
2011	31,6	16,3	36,7	9,8	5,5	55865
2012	19,7	18,4	37,5	7,3	17,1	56167
2013	27	29	26	10	8	57300
2014	32	27	29	5	7	58492
2015	32,5	15,6	27,2	21,8	2,9	61833
2016	21	30,6	32,9	15,5	0	63001
2017	24,4	25	23,3	17,2	10,1	64113
2018	35,2	16,57	30,49	11,19	6,55	64448
2019	23,2	24	28,8	18,1	5,9	66103
2020	30,37	28,91	29,45	11,27	0	67575
2021	27,14	26,39	26,86	14,37	5,24	68792

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1975-2011.(BP).

Źródło: Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce za lata 2012-2021.(BP)

Tab. 16 : Stan i wykorzystanie zbiorów audiowizualnych w latach 1989-2021.

Rok	Liczba użytkowników	Wypożyczenia	Stan zbiorów
Do roku 1989	*	*	259
1990	*	*	1666
1991	*	*	1826
1992	248	2256	2132
1993	411	3206	2208
1994	535	3008	2290
1995	621	3429	1288
1996	770	4940	1425
1997	925	5875	1716
1998	983	6699	1733
1999	1000	7864	2069
2000	1056	8732	2209
2001	1103	8850	2563
2002	1201	12914	2846
2003	1257	13382	3102
2004	774	13804	3556
2005	805	16567	3610
2006	725	14161	4264
2007	573	12915	4802

2008	525	12068	5749
2009	482	12755	6405
2010	442	11521	6428
2011	414	9777	6588
2012	394	11408	6342
2013	395	15022	6492
2014	622	15769	6432
2015	534	14941	6646
2016	573	15596	7099
2017	456	16363	7339
2018	365	17808	7334
2019	414	18317	7578
2020	264	12565	7919
2021	367	15389	8062

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1989-2011.(BP)

Źródło: Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce za lata 2012-2021.(BP)

* brak danych

Tab. 17 : Czytelnicy według kategorii zawodowych w wypożyczalni w latach 1975-2021**Tab. 17 A : Czytelnicy według kategorii zawodowych w wypożyczalni w latach 1975-2011**

Rok	Ogółem czytelników w	Nauczyciele szkół podstawowych	Nauczyciele przedszkoli	Nauczyciele LO	Nauczyciele ZSZ	Pracownicy pedagog.	Nadzór pedagog.	Nauczyciele bibliotekarzy	Nauczyciele emeryci	Studenci	Uczniowie	Pozostali
1975	542	288	0	29	99	49	0	0	0	0	0	77
1976	620	299	0	12	81	98	0	0	0	0	0	130
1977	778	396	0	12	74	112	0	0	0	0	0	184
1978	1009	519	37	19	89	106	0	0	0	42	0	197
1979	916	460	30	14	74	105	0	0	0	37	0	196
1980	1038	551	42	18	81	108	0	0	0	40	0	198
1981	947	487	42	15	69	111	0	0	0	43	0	180
1982	980	418	52	17	69	43	25	13	9	63	72	199
1983	1075	421	55	21	90	30	28	15	10	66	167	172
1984	1315	522	71	19	92	29	29	18	14	70	229	222
1985	1143	464	49	19	68	33	20	13	16	78	178	203
1986	1050	429	35	17	58	26	15	21	17	85	176	171
1987	1126	472	49	19	70	23	19	16	23	110	191	134
1988	1247	467	58	24	77	42	21	15	21	279	104	139
1989	1226	437	55	15	76	49	17	16	22	291	106	132
1990	1353	489	52	21	70	46	21	18	29	372	94	141
1991	1350	465	45	23	71	42	11	17	29	424	88	135
1992	1437	515	46	16	68	55	8	12	29	490	80	118
1993	1640	596	52	20	83	53	10	18	33	544	113	118
1994	2010	722	63	30	90	69	6	17	38	727	116	132
1995	1863	812	75	31	95	69	15	22	26	586	47	85
1996	2096	813	89	37	92	74	13	21	28	747	44	138
1997	2249	818	107	39	101	63	17	22	33	838	32	179
1998	2172	780	100	58	117	71	11	25	31	796	17	166
1999	2047	678	70	51	116	69	10	33	34	784	15	187

2000	1937	628	70	41	103	71	0	30	37	802	12	143
2001	1890	596	72	39	88	71	0	26	41	790	26	141
2002	1910	604	61	34	82	63	0	20	37	905	11	93
2003	1918	561	56	36	105	88	0	27	50	862	18	115
2004	1907	546	57	36	101	81	0	26	36	900	28	96
2005	1953	492	49	43	90	94	0	35	36	984	48	82
2006	2159	461	38	37	89	95	0	27	39	1245	50	78
2007	2585	316	40	36	82	106	0	25	39	1683	95	70
2008	2639	314	45	42	59	98	0	25	42	1822	133	59
2009	2631	289	37	37	51	74	0	26	33	1905	132	47
2010	2573	292	30	40	45	66	0	28	26	1866	132	48
2011	2535	242	37	40	50	65	0	31	27	1798	184	61

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1975-2011.(BP).

Tab. 17. B : Czytelnicy wg kategorii zawodowych w wypożyczalni w latach 2012-2021

Rok	Ogółem czytelnicy	Nauczyciele	Studenci	Inni
2012	2414	378	1568	468
2013	2123	360	1339	424
2014	2032	422	1269	341
2015	1783	500	1076	207
2016	1574	460	826	288
2017	1780	521	876	383
2018	1349	489	616	244
2019	1526	540	678	308
2020	1064	370	486	208
2021	1096	383	495	218

Źródło: Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce za lata 2012-2021.(BP)

Tab. 18 : Czytelnicy nauczyciele w Wypożyczalni. Lata 1975-2021

Rok	Nauczyciele	Ogółem czytelników
1975	416	542
1976	392	620
1977	482	778
1978	664	1009
1979	578	916
1980	692	1038
1981	613	947
1982	578	980
1983	612	1075
1984	736	1315
1985	629	1143
1986	577	1050
1987	649	1126
1988	662	1247
1989	621	1226
1990	679	1353
1991	650	1350
1992	686	1437
1993	802	1640
1994	960	2010
1995	1061	1863
1996	1080	2096
1997	1120	2249
1998	1111	2172
1999	1061	2047
2000	980	1937
2001	933	1890
2002	901	1910
2003	923	1918
2004	883	1907
2005	839	1953
2006	786	2159
2007	*	2559
2008	*	2626
2009	*	2631
2010	472	2573
2011	434	2535

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1975-2011.(BP).

*brak danych.

Rok	Nauczyciele	Ogółem czytelników
2012	378	2414
2013	360	2123
2014	422	2032
2015	500	1783
2016	460	1574
2017	521	1780
2018	489	1349
2019	540	1526
2020	370	1064
2021	383	1096

Źródło: Sprawozdania statystyczne z działalności BP w Ostrołęce za lata 2012-2021.(BP).

Tab. 19 : Wykorzystanie księgozbioru wg kategorii czytelników. Lata 1975-2011

Rok	Nauczycieli szkół podstawowych	Nauczycieli przedszkoli	Nauczycieli LO	Nauczycieli ZSZ	Pracowników pedagog.	Nadzór pedagog.	Nauczycieli bibliotekarzy	Nauczycieli emerytów	Studentów	Wypożyczenia przez			Ogółem wypożyczenia	Odwiedziny w Wypożyczalni
										Uczniów	Pozostałych			
1975	5814	0	253	1288	755	0	0	0	0	0	409	8519	4394	
1976	6096	0	349	1403	1905	0	0	0	0	0	833	10586	5860	
1977	3823	0	73	697	1523	0	0	0	0	0	1435	7551	4135	
1978	4871	321	159	648	1796	0	0	0	312	0	1450	9557	4964	
1979	3450	225	149	497	1536	0	0	0	217	0	1472	8047	6836	
1980	6319	396	255	733	1671	0	0	0	340	0	1764	11478	5856	
1981	3891	478	176	312	1230	0	0	0	278	0	1058	7423	3764	
1982	4227	479	246	591	510	291	735	141	430	459	1042	9151	5388	
1983	3443	405	195	741	476	189	428	155	531	1545	1289	9397	6181	
1984	4655	694	237	715	367	134	387	238	703	2006	1519	11656	7275	
1985	3221	278	170	460	234	165	433	184	541	1161	1283	8130	5121	
1986	2729	269	118	404	189	101	306	206	471	1015	897	6708	4556	
1987	3609	355	177	414	313	107	227	234	657	1164	906	8136	6063	
1988	3712	374	282	460	275	148	265	280	1597	452	820	8665	5269	
1989	3038	328	123	355	327	103	313	253	1537	452	736	7565	4988	
1990	3354	291	137	353	278	121	293	355	2089	563	789	8623	5535	
1991	3227	349	137	508	278	91	256	411	2506	676	841	9280	5760	
1992	3916	295	148	450	328	59	282	469	3306	526	697	10476	6826	
1993	4053	335	173	415	284	34	280	282	3959	534	644	10993	7929	
1994	5369	436	152	531	369	51	349	256	4423	650	573	12959	9787	
1995	5919	817	187	545	490	71	399	171	4213	341	508	13661	9508	
1996	6582	737	252	666	428	100	405	163	5639	364	754	16090	11568	
1997	6982	1154	319	773	463	87	434	195	6590	231	1276	18504	12376	
1998	6314	880	390	948	428	121	494	278	6802	99	1149	17903	11823	

1999	5215	668	400	904	394	49	370	221	6319	132	1318	15990	10773
2000	5006	675	388	902	531	0	443	225	6901	55	1079	16205	10100
2001	4682	687	381	681	574	0	535	369	8039	115	1096	17159	10148
2002	4340	506	360	743	642	0	435	363	8871	89	839	17188	10116
2003	4213	423	301	704	698	0	585	389	9454	89	952	17808	11327
2004	3273	399	270	771	765	0	661	303	8071	172	872	16654	10821
2005	3619	360	244	767	956	0	460	508	9435	317	776	17442	11213
2006	3861	316	262	938	969	0	455	484	11489	294	803	19871	12321
2007	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	30618	16967
2008	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	28650	16215
2009	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	29493	15733
2010	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	30850	15324
2011	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	30983	14611

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1975-2011.(BP).

*brak danych w systemie PROLIB. W latach 2012-2021 nie prowadziło się takiej statystyki.

Tab. 20 : Wykorzystanie księgozbioru wg treści w wypożyczalni. Lata 1975-2011

Rok	Ogółem wypożyczenia	W tym literatura			
		pedagogiczna	psychologiczno-socjologiczna	popularno-naukowa	piękna
1975	8519	4302	1186	2029	1002
1976	10586	5172	1544	2539	1331
1977	7551	3028	752	2584	1427
1978	9557	3701	757	3631	1468
1979	8047	2632	662	3324	1429
1980	11478	4325	899	4409	1845
1981	7423	2753	577	2774	1319
1982	9151	3888	576	2850	1837
1983	9397	3735	513	3275	1874
1984	11656	5005	725	3684	2241
1985	8130	3373	611	2703	1443
1986	6708	3063	656	2063	926
1987	8136	3068	1383	2522	1190
1988	8665	3345	1568	2568	1184
1989	7565	2792	1438	2414	921
1990	8623	3263	1625	2624	1111
1991	9280	3037	1620	3227	1396
1992	10476	3325	1928	3998	1225
1993	10993	3489	2048	4098	1358
1994	12959	3098	2360	4837	1664
1995	13661	4703	2553	4720	1685
1996	16090	5396	3768	5170	1756
1997	18504	6624	3319	6385	2176
1998	17903	6386	3241	5985	2291
1999	15990	5448	2757	5585	2200
2000	16205	5343	2481	5506	2875
2001	17159	5524	2986	5840	2809
2002	17188	5587	3390	5593	2618
2003	17808	5986	3396	5576	2850
2004	16654	5279	3076	5615	2684
2005	17442	*	*	*	*
2006	19871	*	*	*	*
2007	30618	*	*	*	*
2008	28650	*	*	*	*
2009	29493	*	*	*	*
2010	30850	*	*	*	*
2011	30893	*	*	*	*

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1975-2011.(BP).

*brak danych w systemie PROLIB. W latach 2012-2021 nie prowadziło się takiej statystyki.

Tab. 21 : Odwiedziny w czytelnii 1975-2011

Rok	Odwiedziny ogółem	Nauczyciele szkół podstawowych	Nauczyciele przedszkoli	Nauczyciele LO	Nauczyciele ZSZ	Nauczyciele emeryci	Pracownicy pedagogiczni	Administracja szkolna	Uczniowie	Studenci	Pozostali
1975	229	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1976	626	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1977	690	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1978	718	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1979	362	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1980	504	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1981	1130	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1982	1248	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1983	1483	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1984	1251	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1985	2432	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1986	1545	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
1987	2110	354	30	210	156	35	280	140	603	87	215
1988	1203	225	29	65	56	23	84	10	515	107	89
1989	1424	265	25	63	51	34	30	28	743	122	63
1990	1207	327	48	54	75	43	40	20	407	131	62
1991	1485	287	47	42	56	42	74	3	699	179	56
1992	1899	540	37	57	70	41	211	4	313	562	64
1993	2458	722	68	72	59	29	188	19	351	871	79
1994	3791	1129	207	59	109	26	222	10	682	1234	113
1995	4004	1279	208	67	79	20	101	9	785	1373	83
1996	4283	1353	178	73	98	20	59	9	856	1497	140
1997	4977	1412	297	184	140	16	64	14	657	2055	138
1998	4523	1139	222	126	137	32	60	23	581	2082	121

1999	4686	1122	115	169	159	26	42	19	634	2194	206
2000	4773	1108	140	226	192	49	90	24	483	2265	196
2001	5140	1170	177	131	153	43	79	18	864	2231	274
2002	4736	1046	121	158	139	32	76	12	761	2194	197
2003	5430	1226	147	148	202	44	104	20	753	2530	256
2004	5623	833	83	135	147	19	74	5	1281	2799	247
2005	4950	573	62	149	108	70	86	13	1169	2378	342
2006	4688	474	67	119	91	138	85	11	1090	1963	650
2007	4435	409	58	132	116	237	55	12	1178	1454	784
2008	4319	483	72	183	162	224	47	9	1107	1370	662
2009	3928	341	78	108	190	163	34	4	960	1573	477
2010	2610	179	81	39	110	31	17	9	555	1112	477
2011	3928	341	78	108	190	163	34	4	960	1573	477

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1975-2011.(BP).

*brak danych. W latach 2012-2021 nie prowadziło się takiej statystyki.

Tab. 22 : Wykorzystanie księgozbioru podręcznego w Czytelni. Lata 1975-2011

Rok	Ogółem udostępniono woluminów	Wykorzystanie na miejscu w woluminach w tym:						Wypożyczenia do domu w woluminach	
		druki zwarte	czasopisma	czasopisma oprawione	literatura pedagogiczna	literatura naukowa	wydawnictwa informacyjno-encyklopedyczne	druki zwarte	czasopisma
1975	403	273	130	*	*	*	*	*	*
1976	894	310	332	*	*	*	*	*	*
1977	912	279	411	*	*	*	*	*	*
1978	1680	760	920	*	*	*	*	*	*
1979	756	180	576	*	*	*	*	*	*
1980	962	562	310	*	*	*	*	*	*
1981	4251	2430	1821	*	*	*	*	*	*
1982	5328	3213	2115	*	*	*	*	*	*
1983	4040	2159	1881	*	*	*	*	*	*
1984	7277	3546	3731	*	*	*	*	*	*
1985	9399	4217	5182	*	*	*	*	*	*
1986	8839	3690	5149	*	*	*	*	*	*
1987	15088	7014	8074	658	1036	1733	2503	161	711
1988	8523	3865	4658	738	624	869	1634	148	768
1989	7666	4366	3300	960	482	1490	1434	220	1034
1990	8345	3831	4514	1150	584	999	1098	251	1021
1991	7531	2596	4935	452	1185	621	1056	211	684
1992	4788	1290	2588	910	1401	847	767	347	623
1993	7741	2155	4184	1402	4291	1285	1001	801	753
1994	16996	4664	9297	3035	11306	3110	2509	1086	1107
1995	22588	5173	13076	4339	13939	4366	2509	416	474
1996	20046	5740	10625	3681	12816	4054	3176	446	355
1997	32177	6342	19790	6045	21192	6330	4655	403	578
1998	21714	6244	10831	4639	14023	3731	3960	271	196

1999	21681	6500	10294	4887	12910	3950	4821	183	258
2000	24590	6911	11025	6654	15222	6033	3335	222	319
2001	32621	10283	13376	8962	19197	10099	3325	240	283
2002	23433	8452	8333	6648	14556	6198	2679	167	210
2003	30304	12082	9698	8524	18801	8702	2801	230	216
2004	35782	15746	10763	9255	21510	9021	5251	145	263
2005	30255	12594	8010	9651	18502	8183	3570	210	150
2006	24156	10519	5987	7650	14390	7617	2149	81	133
2007	18330	8389	4349	5548	9811	5851	2668	94	100
2008	22046	9445	6559	6042	10427	7621	3998	59	101
2009	17488	7876	4681	4931	10185	4380	2923	33	85
2010	16172	7243	3938	4991	10470	4027	1675	40	105
2011	17488	7876	4681	4931	10185	4380	2923	46	96

Źródło: Sprawozdania opisowe z działalności BP w Ostrołęce za lata 1975-2011.(BP).

*brak danych.

ANEKSY

Aneks 1 : Teren działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce i jej filii.

Źródło: <http://www.wios.warszawa.pl/porta1/pl/35/100/Ostroleka.html>

Aneks 2 : Kierownicy i dyrektorzy Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. 1950-2012.**Eugenia Olszewska 1950-1960.**

Urodziła się w 1907 r. Po wojnie uczyła w Szkole Podstawowej nr 1 w Ostrołęce.

W 1950 r. na polecenie Inspektoratu Oświaty zaczęła organizować bibliotekę pedagogiczną. Była twórczynią pierwszej dokumentacji związanej z Biblioteką: w 1950 r. dokonała pierwszego wpisu książek do księgi inwentarzowej, w 1952 r. zarejestrowała dwóch pierwszych czytelników. Współpracowała z Inspektoratem Oświaty i Związkiem Nauczycielstwa Polskiego. Dzięki jej staraniom księgozbiór liczący początkowo niecałe 300 egzemplarzy znacznie się zwiększył. Podczas swojej dziesięcioletniej pracy w Bibliotece prowadziła intensywną propagandę czytelnictwa. Starła się ułatwić dostęp do książki nauczycielom z Ostrołęki i okolic, dlatego też organizowała punkty biblioteczne w pobliskich miejscowościach, m.in. w Troszynie, Piskach, Czarni i Goworowie.

W 1960 odeszła z Biblioteki i rozpoczęła pracę w Inspektoracie Oświaty na stanowisku podinspektora szkolnego. Od 1968 roku pracowała w Poradni Wychowawczo-Zawodowej, skąd odeszła na emeryturę. .

Zmarła 26.12.1984 r., pochowana została na cmentarzu parafialnym w Ostrołęce.

Źródło: Kronika BP w Ostrołęce

Parzych, Czesław. Cmentarz parafialny w Ostrołęce. Ostrołęka: Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki, 1997. ISBN 83-903196-7-5

Janina Kalinowska 1961-1971.

Urodziła się 27.06.1906 r. w USA w rodzinie chłopskiej. Po powrocie do kraju zamieszkała w miejscowości Borki położonej w gminie Goworowo. Po ukończeniu SP w Wąsewie kontynuowała naukę w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Łomży. Po zdaniu matury w roku 1925 rozpoczęła pracę w SP w Lubczy nad Niemnem. W 1927 roku przeniosła się do Pecyny – wioski położonej koło Długosiodła gdzie nadal pracowała jako nauczyciel. Tu zaczęła organizować pierwszą miejscową bibliotekę. W 1929 r. na własną prośbę została przeniesiona do rodzinnego Wąsewa, gdzie kontynuowała pracę w zawodzie nauczyciela.

W 1934 r. była zaoczną słuchaczką Wyższego Kursu Nauczycielskiego prowadzonego z ramienia ZNP. Z powodu problemów osobistych nie zdołała ukończyć studiów. Zaraz potem przerwała pracę w szkole i rozpoczęła państwowy Wyższy Kurs Nauczycielski w Warszawie. Ukończyła go w 1935 r. Pod koniec studiów czynnie działała jako społeczniczka. Wstąpiła do Koła Sportowego przy WKN-ie, a także była członkiem zespołu inscenizacyjnego. Tu od postaw poznała warsztat inscenizacyjny, a zdobyta wiedza była bardzo użyteczna w późniejszej pracy w szkole. Po zakończeniu nauki po raz kolejny powróciła do Wąsewa.

W roku szkolnym 1936/1937 przeniosła się do szkoły w Goworowie, gdzie pracowała jako nauczyciel języka polskiego i gimnastyki. Dodatkowo prowadziła kółko teatralne.

W latach 1939-1944 wraz z rodziną powróciła do Wąsewa, jednak przestała pracować w zawodzie, gdyż nie pozwalały na to obowiązujące w tym czasie przepisy. Mimo to w latach okupacji prowadziła tajne nauczanie m.in. historii polskiej, literatury i geografii.

W 1944 r. przeniosła się do Długosiodła i ponownie rozpoczęła pracę w szkole. Po dwóch latach przeprowadziła się do Ostrołęki, gdzie zaczęła pracować jako nauczycielka języka polskiego m.in. w SP nr 2, Szkole Mechanicznej, szkole krawieckiej, a także w szkole wieczorowej. W roku szkolnym 1947/1948 oprócz etatu w szkole objęła funkcję instruktorki spółdzielni uczniowskich przy Inspektoracie Oświaty.

W 1950 r. ukończyła zaoczne studium Instytutu Pedagogicznego w Warszawie.

Z dniem 1 października 1960 r. rozpoczęła pracę w Pedagogicznej Bibliotece Powiatowej w Ostrołęce. Przez ponad dziesięć lat jako jej kierowniczką propagowała czytelnictwo wśród ostrołęckich nauczycieli. Jako nauczyciel-bibliotekarz pełniła funkcję sekretarza Zarządu Powiatowego ZNP. Za swoje zasługi w pracy była nagradzana, m.in. w 1965 r. Złotą Odznaką ZNP, a także Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W sierpniu 1971 r. zakończyła pracę w Bibliotece i tym samym odeszła na emeryturę. Zmarła 5.02.1988r.

Źródło: Kalinowska, Janina. Moje pokolenie nauczycieli. Zeszyty Naukowe. Ostrołęka: Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe, 1995, z. IX, s. 370-388. ISSN 0860-9608

Maria Kruczyk 1971-1975, 1981-1987.

Urodziła się 2.02.1939 r. W Ostrołęce. Ukończyła historię na WSP w Kielcach i podyplomowe studia bibliotekoznawstwa na UJ w Krakowie.

Początkowo pracowała jako bibliotekarka w SP nr 2 w Ostrołęce, gdzie dodatkowo była zatrudniona na ½ etatu jako nauczyciel. 1 lutego 1969 r. rozpoczęła pracę w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce, tym samym objęła drugi etat współpracując z p. Janiną Kalinowską. W latach 1971-1975 r. była kierownikiem Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej w Ostrołęce. W latach 1975-1981 pozostając na etacie pracownika placówki pełniła funkcję wizytatora metodyka do spraw bibliotek.

W 1977 r. ukończyła Wyższe Studium Nauczycielskie i uzyskała przygotowanie bibliotekarskie. W 1981 r. ponownie objęła stanowisko dyrektora Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. Za swoje zasługi w pracy była doceniana i nagradzana m.in. w 1984 r. nagrodą kuratora oświaty. W 1987 r. zakończyła pracę w Bibliotece i odeszła na emeryturę. Zmarła w 1995 r., została pochowana na cmentarzu parafialnym w Ostrołęce.

*Źródło: Akta personalne pracowników BP.
Relacje rodziny.*

Wanda Załuska-Macewicz 1975-1981.

Urodziła się 26.04.1930 r. w Ostrołęce. W 1947 r. ukończyła szkołę podstawową w Ostrołęce. W 1951 r. została absolwentką Liceum Pedagogicznego. W 1974 ukończyła Wyższe Studium Nauczycielskie w Siedlcach. W 1978 uzyskała tytuł magistra filologii polskiej na Uniwersytecie Warszawskim. Przez wiele lat pracowała jako nauczycielka w ostrołęckich szkołach m.in. w SP nr 1, Szkole Ćwiczeń przy Państwowym Liceum Pedagogicznym, Technikum Przemysłu Papierniczego, a także jako nauczyciel bibliotekarz w ZSZ nr 2. W 1970 r. ukończyła dwuletni Państwowy Korespondencyjny Kurs Bibliotekarzy. W 1975 r. objęła stanowisko dyrektora Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce. Podczas swojej pracy starała się jak najlepiej propagować czytelnictwo wśród nauczycieli. Za swoje zasługi została wielokrotnie nagradzana, m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i Złotą Odznaką ZNP.

W 1981 r. odeszła na emeryturę, ale nadal pracowała na część etatu w Muzeum Okręgowym na stanowisku kierownika tamtejszej biblioteki. Zmarła w 1993 r., pochowana w Ostrołęce.

*Źródło: Pajka, Stanisław. Słownik biograficzny Kurpiowszczyzny XX wieku.
Kadziło: Kurpik, 2008. ISBN 83-916349-2-2
Kronika BP w Ostrołęce*

Anna Florczyk 1987-1991.*

Urodziła się 12.03.1946 r. Ukończyła Liceum Pedagogiczne w Ostrołęce. Następnie uzyskała tytuł magistra filologii polskiej na Uniwersytecie Gdańskim. Pracowała 37 lat w zawodzie nauczyciela m.in. w Szkole Podstawowej w Lelisie, Zespole Szkół Zawodowych nr 2 w Ostrołęce, a także – najdłużej – w I Liceum Ogólnokształcącym w Ostrołęce. Z dniem 1 września 1987 r. objęła stanowisko dyrektora Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce. W sierpniu 1991 r. zrezygnowała z pełnienia tej funkcji i wróciła do pracy w I Liceum Ogólnokształcącym na etat nauczyciela języka polskiego. Za swoje osiągnięcia w pracy zawodowej była wielokrotnie nagradzana, m.in. w 1987 r. odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, w 1989 r. nagrodą kuratora i w 1990 r. nagrodą Ministra Edukacji Narodowej. Obecnie przebywa na emeryturze i nadal mieszka w Ostrołęce.

*Źródło: Kronika BP w Ostrołęce
Relacje pracowników.*

* Anna Florczyk zmarła w 2014 r., została pochowana na cmentarzu parafialnym w Ostrołęce.

Danuta Łata 1991-2009.

Urodziła się 31.10.1957 r. w Makowie Maz. Pochodzi z Gąsewa (pow. Maków Maz.).

W 1980 r. uzyskała tytuł magistra z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie. Od 16 sierpnia 1980 r. rozpoczęła pracę w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Ostrołęce, mieszczącej się wówczas na ulicy Szpitalnej. W 1983 r. objęła funkcję kierownika Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. W latach 1985 – 1988 pracowała w bibliotece szkolnej Studium Nauczycielskiego. Powróciła do pracy w Bibliotece pedagogicznej obejmując stanowisko kierownika Działu Udostępniania i Czytelni. W 1991 r. w drodze konkursu objęła stanowisko dyrektora Biblioteki. Funkcję tę pełniła do lutego 2009 r.

W trakcie swojej wieloletniej pracy zawodowej dokształcała się, m.in. w 2000 r. ukończyła studia podyplomowe na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego w zakresie bibliotek naukowych i szkolnych. Rok później zakończyła studia podyplomowe na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim na Wydziale Pedagogiki i Wychowania Artystycznego w zakresie zarządzania placówką oświatową, a w 2003 na tej samej uczelni ukończyła studia podyplomowe z zakresu administracji publicznej.

Od 2009 r. po ustąpieniu ze stanowiska dyrektora nadal pracowała w Bibliotece jako nauczyciel-bibliotekarz w Czytelni, obecnie w Dziale Gromadzenia i Opracowania Zbiorów.

Za zasługi osiągnięte w pracy zawodowej była wielokrotnie nagradzana, m.in. w 1989 r., 1991 r., 1994 r., 1997 r. nagrodą kuratora oświaty, w 2006 r. Medalem Komisji Edukacji Narodowej, a w 2006 i w 2008 r. Nagrodą Marszałka Województwa Mazowieckiego. W sierpniu 2012 r. odeszła na emeryturę.

Mieszka w Ostrołęce.

*Źródło: Akta personalne pracowników BP.
Relacje pracowników.*

Anna Grabowska 2009- ....

Urodziła się 25.12.1970 r. Uczęszczała do Studium Nauczycielskiego w Ostrołęce, w 1993 r. ukończyła Wyższą Szkołę Pedagogiczną w Olsztynie w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. W trakcie trwania studiów magisterskich odbywała praktykę w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Ostrołęce. W 1994 roku po uzyskaniu tytułu magistra bibliotekoznawstwa rozpoczęła pracę w Bibliotece pedagogicznej w Wypożyczalni. W 1999 r. przeszła do Działu Zbiorów Specjalnych, a następnie została jego kierownikiem. Pracując jako nauczyciel-bibliotekarz doskonaliła się zawodowo zdobywając nowe umiejętności i kompetencje potrzebne do pracy w zawodzie.

W 2001 r. ukończyła studia podyplomowe na Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Matematyki, Informatyki, Mechaniki w zakresie informatyki dla nauczycieli. Następnie rozpoczęła studia podyplomowe w Instytucie Badań Naukowych MEN w zakresie zarządzania oświatą. Dyplom ukończenia studiów uzyskała w 2008 r.

Od lutego 2009 r. pełniła obowiązki dyrektora Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce, a następnie w wyniku konkursu w sierpniu 2009 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego powierzył jej stanowisko dyrektora placówki. Po objęciu tej funkcji nadal doskonaliła się zawodowo m.in. rozpoczynając studia podyplomowe w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie w zakresie zarządzania jednostką organizacyjną w administracji publicznej. Ukończyła je w 2011 r.

Za zasługi i osiągnięcia w pracy zawodowej w 2011 r. otrzymała Nagrodę Marszałka Województwa Mazowieckiego.*

Jako dyrektor Biblioteki Pedagogicznej dąży do kreowania jej pozytywnego wizerunku poprzez propagowanie czytelnictwa i książki. Stara się o to, aby placówka ta jak najlepiej służyła środowisku Ostrołęki i okolic, a zwłaszcza jej użytkownikom, m.in. nauczycielom, studentom i innym pracownikom oświaty. Obecnie mieszka w Czerwinie.

Źródło: Akta personalne pracowników BP. Relacje pracowników

* kolejne nagrody marszałek przyznał w 2014, 2016, 2018 i 2020 r.

Aneks 3 : Kadra pedagogiczna Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. 1952-2022.

Nazwisko i imię	Lata pracy	Wykształcenie
Bałas Anita	2012- do chwili obecnej	wyższe magisterskie, podyplomowe studia z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej
Boguszevska Janina*	1987	wyższe magisterskie
Bucińska Krystyna	1982-1986	średnie pedagogiczne '85 – wyższe magisterskie
Chylińska Iwona	1993- do chwili obecnej	wyższe magisterskie, przygotowanie bibliotekarskie
Ciborowska (Kruczyk) Elżbieta	1983-1986	wyższe magisterskie, przygotowanie bibliotekarskie
Cichocka (Romanik) Małgorzata	1988-1997	średnie, '95 – wyższe magisterskie bibliotekoznawcze
Ćwintal Krystyna	1982-1983	wyższe magisterskie
Dobek Edyta	1993- do chwili obecnej	wyższe magisterskie z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej
Drabicka Jolanta	1985-1993	wyższe magisterskie bibliotekoznawcze
Florczyk Anna	1987-1991	wyższe magisterskie
Grabowska Anna	1994- do chwili obecnej	wyższe magisterskie bibliotekoznawcze
Gromek Danuta	1977-1980, 1982-1983	wyższe magisterskie bibliotekoznawcze
Grosfeld Ewa	1991-2000	wyższe magisterskie bibliotekoznawcze
Grudzińska Anna	2016-2017	wyższe magisterskie
Jankowska Teresa	1997-2017, 2018	wyższe magisterskie, podyplomowe studia z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej
Kalinowska Janina	1960-1971	wyższe pedagogiczne
Kisiel Roman	1984-1990	średnie
Kolebacz Bogdan	1994-1999	wyższe doktoranckie
Kołąkowska Władysława	1979-1982	wyższe zawodowe
Kruczyk Maria	1969-1987	WSN, '77 – wyższe magisterskie, przygotowanie bibliotekarskie
Lachowska Edyta	2006- do chwili obecnej	wyższe magisterskie z informacji naukowej i bibliologii

Lubecka Małgorzata	1997-1998	wyższe magisterskie
Łada Izabela	2006- do chwili obecnej	wyższe magisterskie, podyplomowe studia z bibliotekoznawstwa, informacji naukowej i edukacji czytelnicy i medialnej
Łata Danuta	1980-1985, 1987- 2012	wyższe magisterskie bibliotekoznawcze
Marcińczyk Renata	2005	wyższe magisterskie
Markowska Beata*	1986-1987	wyższe magisterskie
Markowska Jadwiga	1977-1991	wyższe zawodowe
Mickiewicz Iwona	2001- do chwili obecnej	wyższe magisterskie, podyplomowe studia z bibliotekoznawstwa, informacji naukowej i edukacji czytelnicy i medialnej
Mierzejewska Hanna	2009-2013	wyższe magisterskie, podyplomowe studia bibliotekoznawstwa i informacji naukowej
Morawska Katarzyna	2004-2005	wyższe magisterskie
Nakielska Elżbieta	2002-2003	wyższe magisterskie bibliotekoznawcze
Nakielska Ewa	2005	wyższe magisterskie
Nałęcz Irena*	1987	wyższe magisterskie
Olk Emilia	2015-2016	wyższe magisterskie
Olkowska-Balcerzak Bożena	1992- do chwili obecnej	wyższe magisterskie bibliotekoznawcze
Olszewska Eugenia	1951-1960	brak danych
Owczarek Anna	2008 -2009, 2011- do chwili obecnej	wyższe magisterskie z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej
Pędzich Justyna	2015	wyższe magisterskie
Piaszczyk Agnieszka	1999- do chwili obecnej	wyższe magisterskie, licencjat z bibliotekoznawstwa
Podleś Jadwiga	1976-1991	wyższe zawodowe, kurs bibliotekarski
Pokornicka Alina	1989-1990	średnie
Przychodzeń Ewelina	2020-do chwili obecnej	wyższe magisterskie, podyplomowe studia z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej

Rogała Edyta	2006- do chwili obecnej	wyższe magisterskie z bibliotekoznawstwa i informacji naukowej
Stepnowska Małgorzata	2014- do chwili obecnej	wyższe magisterskie, podyplomowe studia z bibliotekoznawstwa z informacją naukową i edukacją czytelniczo-medialną
Szulińska Małgorzata*	2006-2007	licencjat z informatyki
Tyszko Zbigniew*	1983	wyższe magisterskie
Witczak Hanna Małgorzata	1989-2004	wyższe magisterskie, przygotowanie bibliotekarskie
Wojtalewska Anita*	1984-1985	średnie
Załużska Barbara	1975-1981	wyższe zawodowe, przygotowanie bibliotekarskie
Załużska Wanda	1975-1981	WSN, '77 – wyższe magisterskie
Zaremba Małgorzata	1985- do chwili obecnej	wyższe magisterskie bibliotekoznawcze
Zdunek Anna	2000- do chwili obecnej	wyższe magisterskie, podyplomowe studia z bibliotekoznawstwa
Żebrowska Elżbieta	1975-1984	SN, '84 – wyższe magisterskie
Żebrowska Helena	1971-1976	średnie pedagogiczne

* - pracownicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze godzin.

Czcionka pogrubiona – obecni pracownicy

Źródło: Akta personalne pracowników BP.

Relacje pracowników.

Aneks 4 : Pracownicy administracyjni BP w Ostrołęce. 1975-2022

Nazwisko i imię	Lata pracy	Pełniona funkcja
Augustyniak Andrzej	1990-1994	obsługa kserokopiarki
Biedroń Elżbieta	2005-2011	główny księgowy
Bloch Marek	1984-1986, 1987-1995	kierowca
Chmielewska Elżbieta	1982-1983	sprzątaczką, referent administracyjny
Dąbkowska Magdalena	2014	starszy referent
Dziekońska Anastazja	2005-2011	sprzątaczką
Godlewska Maria	1990-2007	specjalista do spraw filmoteki
Iglik Elżbieta	1978-1980	sprzątaczką
Kamedulski Jerzy	1980-1982	kierowca
Kruczyk Arkadiusz	1986-1987	referent administracyjny
Kubeł Mariusz	1989-1990	obsługa kserokopiarki
Kuciejczyk Beata	2014-2015	starszy referent
Macierakowska Renata	2012	referent do spraw księgowych
Mażewska Irena	1977-1978	sprzątaczką
Mierzejewska Hanna	2000-2009, 2013-do chwili obecnej	samodzielny referent, specjalista
Morawski Artur	2003- do chwili obecnej	starszy informatyk
Olszewski Andrzej	1976-1977	kierowca
Ostrowska Danuta	1980-1982	sprzątaczką
Pabich Sylwia	2009- do chwili obecnej	starszy księgowy
Pajka Teresa	2017-2018 2021-do chwili obecnej	referent magazynier
Parzych Halina	1976-1977	sprzątaczką
Pawłowska Krystyna	1975	sprzątaczką
Piaszczyk Adam	2022-do chwili obecnej	magazynier
Piątak Daniela	1982-1995	sprzątaczką
Piątak Stefan	1983-1984	kierowca
Piersa Andrzej	1977-1980	kierowca
Poteraj Aneta	2008- do chwili obecnej	samodzielny referent
Przychodzeń Ewelina	2017-2020	samodzielny referent
Rudzka Alina	1995- 2021	sprzątaczką, magazynier
Tomczyńska Monika	2011-2012	referent
Tyszka Andrzej	1986-1987	kierowca
Tyszka (Ciskowska) Dorota	1987-2003	referent administracyjny
Załęska Wioletta	2005- do chwili obecnej	referent do spraw księgowych, starszy księgowy, główny księgowy

Czcionka pogrubiona – obecni pracownicy

Źródło: Akta personalne pracowników BP. Relacje pracowników.

Aneks 5 : Wykaz ważniejszych wydarzeń z działalności BP w Ostrołęce**1959**

- pierwszy konkurs zorganizowany dla bibliotek pedagogicznych

1960

- udział w kursie dla bibliotekarzy zorganizowanym w Warszawie przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką
- wystawa konkursowych prac dziecięcych z okazji obchodów *Dni Oświaty, Książki i Pracy*
- organizacja punktów bibliotecznych w pobliskich miejscowościach m.in. w Troszynie, Piskach, Czarni, Goworowie

1961

- cykliczne spotkania władz powiatowych z młodymi nauczycielami rozpoczynającymi pracę pedagogiczną

1962

- spotkanie z bibliotekarzami województwa warszawskiego w ramach obchodu *Roku Ziemi Mazowieckiej*
- wycieczka edukacyjna bibliotekarzy do Nowogrodu i Łomży; zwiedzanie Muzeum Ziemi Kurpiowskiej, spotkanie ze znawcą Kurpiowszczyzny Adamem Chętnikiem

1963

- spotkanie z pisarzem Witoldem Zalewskim oraz prezentacja jego prac
- spotkanie nauczycieli z redaktorem *Polityki* Stanisławem Bieleckim
- wystawa prezentująca nowości pedagogiczne biblioteki
- prelekcje profesorów z Uniwersytetu Warszawskiego w ramach obchodu setnej rocznicy Powstania Styczniowego
- konferencja z okazji obchodów *Dnia Karty Nauczyciela*
- wycieczka edukacyjna do Płocka
- konferencja wyjazdowa do Grójca i powiatu grójeckiego

1964

- udział w konferencjach organizowanych dla nauczycieli przez władze oświatowe

1965

- organizacja trzydniowej konferencji dla kierowników pedagogicznych bibliotek powiatowych z okazji *Dni Oświaty, Książki i Prasy*

1966

- współorganizacja licznych imprez w ramach obchodów dwudziestolecia Polski Ludowej m.in. spotkań z pisarzami: Leszkiem Prorokiem, Krystyną Pająkową, Danutą Bieńkowską
- wystawy tematyczne organizowane w *Dniach Oświaty, Książki i Prasy*
- konferencja wyjazdowa do Ciechanowa, Opinogóry
- spotkanie z prof. Bogdanem Suchodolskim na temat konsekwencji pedagogicznych wynikających ze współczesnej kultury i cywilizacji

- udział w konferencji bibliotekarzy zorganizowanej przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Warszawie

1967

- udział w dwudniowej konferencji bibliotekarzy województwa warszawskiego w Warszawie (Muzeum Lenina) i Żyrardowie
- udział w obchodach *Dni Kultury Kurpiowskiej* (3-4 czerwca)
- wycieczka edukacyjna do Krakowa i Warszawy

1968

- udział w konferencji dla bibliotekarzy zorganizowanej przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Warszawie
- konferencja w Pedagogicznej Bibliotece Powiatowej w Mińsku Maz.

1969

- wystawka nowości pedagogicznych z okazji XI Zjazdu ZNP
- udział w konferencjach organizowanych przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką w Warszawie

1970

- udział w konferencji wojewódzkiej dla bibliotekarzy w Płocku
- konkurs czytelniczy *Popularyzujemy książki polityczno-społeczne*
- wystawa książek o tematyce polityczno-społecznej
- współorganizacja spotkania *Niedziela literacka* z pisarzem, scenarzystą i reporterem Andrzejem Mularczykiem

1971

- prelekcja prof. Wincentego Okonia na temat nowych tendencji w dydaktyce
- likwidacja punktów bibliotecznych w pobliskich miejscowościach

1972

- spotkanie z wiceministrem oświaty doc. dr. Jerzym Wołczykiem i kierownikiem Zakładu Organizacji Szkolnictwa Instytutu Pedagogiki doc. dr. Tadeuszem Wilochem
- prelekcja doc. dr. Edwarda Fleminga *Sposoby uaktywniające proces nauczania*
- spotkanie z prof. Zofią Krzysztozek na temat organizacji pracy wychowawczej w szkole
- wystawki nowości książkowych propagujące wybitnych pedagogów

1973

- spotkanie z prof. Zofią Krzysztozek na temat *Praca ideowo – wychowawcza szkoły*

1975

- pierwsza konferencja Rady Bibliotecznej dla pracowników biblioteki, bibliotekarzy z pobliskich miejscowości, a także wizytatorów

1976

- konkurs dla bibliotekarzy szkolnych *Usprawniamy pracę naszej biblioteki*

1977

- wycieczka dla nauczycieli-bibliotekarzy do Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Krakowie

1982

- organizacja dwóch konferencji dla bibliotekarzy szkolnych, tematem przewodnim była praca pedagogiczna z czytelnikiem.

1984

- przeprowadzenie badań i analizy stanu czytelnictwa za lata 1982-1983
- Biblioteka prawnie zaczęła przynależeć do ZNP
- zorganizowano szereg konferencji dla nauczycieli bibliotekarzy szkolnych i pedagogicznych w Ostrołęce i na terenie jej filii nt. *Opis bibliograficzny i Przysposobienie czytelnicze*

1985

- utworzenie dla bibliotekarzy szkolnych Pedagogicznego Studium Bibliotekarskiego
- uczestnictwo w trzech ogólnopolskich konferencjach szkoleniowych, które odbyły się w Olsztynie, Łowiczu i Piotrkowie Trybunalskim

1986

- w związku z trwaniem *XIX Dekady Książki Społeczno-Politycznej Człowiek-Świat-Polityka* zorganizowano sesję popularno-naukową dla nauczycieli, dwa konkursy dla młodzieży *Najnowsza historia książki i Nasi sąsiedzi oraz wystawę książki społeczno-politycznej*
- konferencje dla nauczycieli-bibliotekarzy szkół podstawowych i ponadpodstawowych na temat przysposobienia czytelniczego, opisu bibliograficznego oraz oceny funkcjonowania bibliotek szkół ponadpodstawowych

1987

- dwa spotkania z Marią Józefacką: dla młodzieży i dla nauczycieli oraz bibliotekarzy
- wystawa z okazji *Międzynarodowego Roku Dziecka*
- szkolenie dla bibliotekarzy szkolnych *Dokumentacja biblioteki szkolnej*
- spotkania z pisarzami regionalnymi: Leszkiem Pakułą i Mieczysławem Czychowskim w ramach *Kurpiowskich Dni Literatury*
- mityng poetycki grupy literatów z klubu *Narew*: recytacje, dyskusja, wystawa

1988

- wycieczka dla nauczycieli-bibliotekarzy do muzeum Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego
- spotkania autorskie z Rochem Sulimą
- obchody siedemdziesięciolecia Polski: wystawa, zestawienie bibliograficzne, lekcje biblioteczne
- wycieczka dla pracowników PBW i bibliotekarzy szkolnych do Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Białymstoku
- spotkanie z pisarzem Henrykiem Syską dla aktywu bibliotecznego

1989

- wystawa prac malarskich autorstwa nauczycieli szkół z Ostrołęki i okolic
- *Artyści Książki* – duża wystawa z okazji *Dni Oświaty, Książki i Prasy*

- wystawa gobelinów – znaków graficznych oficyn wydawniczych, wykonanych przez uczniów szkoły zawodowej o kierunku hafciarstwo
- quiz czytelniczy dla uczniów szkół podstawowych *Biblioteka-książka-kultura*
- wycieczka dla bibliotekarzy szkolnych do Muzeum Romantyzmu w Opinogórze
- spotkanie autorskie z Wacławem Królem, pilotem Wojska Polskiego
- spotkanie z ppor. Alfonsem Olkiewiczem, członkiem 1 Morskiego Pułku Strzelców, obrońcą Gdyni z 1939 r.

1990

- kurs wprowadzający do pracy w bibliotece szkolnej z udziałem Alicji Dembowskiej – przedstawiciela ODN z Rembertowa
- wystawa książek i lekcje biblioteczne *Mistrzowie sztuki drukarskiej i introligatorskiej*
- spotkanie z pisarzem Cezarym Chlebowskim dla nauczycieli historii i młodzieży pod hasłem *Katyń i nie tylko Katyń*

1991

- wystawa zbiorów niemieckojęzycznych otrzymanych z Instytutu Goethego z Monachium
- konkurs plastyczny *Kalejdoskop odkryć i wynalazków*
- wystawa zbiorów i prac malarskich uczniów o ekologii; szereg lekcji bibliotecznych
- obchody rocznicy Konstytucji 3 Maja – wystawa, lekcje, scenariusz apelu, prelekcja Andrzeja Markowskiego – nauczyciela historii

1992

- współdziałal w organizacji kursu dla nauczycieli-bibliotekarzy szkolnych
- ankieta dotycząca izb tradycji w szkołach

1993

- współdziałal w organizacji wystawy *Twórczość pisarzy Kurpiowszczyzny*
- wycieczka dla bibliotekarzy do Biblioteki Narodowej
- odwiedziny bibliotekarek z PBW w Łomży
- współorganizacja konferencji szkoleniowej dla nauczycieli-bibliotekarzy *Niekonwencjonalne formy pracy w bibliotece szkolnej*

1994

- spotkanie z Joanną Papuzińską nauczycieli-bibliotekarzy i polonistów; wystawa, zestawienie bibliograficzne
- kiermasz książki dziecięcej wydawnictwa *Nasza Księgarnia*
- udział w rozstrzygnięciu konkursu dla uczniów *Moja rodzina i ja*
- udział w seminariach naukowych na temat kształcenia ustawicznego organizowanego przez PBW w Warszawie

1995

z powodu planowanej przeprowadzki Biblioteki oraz nikłych środków finansowych nie zorganizowano żadnych większych imprez

1996

- udział w kursach komputerowych *Podstawy informatyzacji pracy bibliotekarza i Pakiet MAK w pracy bibliotekarza* w Warszawie
- udział w cyklu konferencji metodycznych organizowanych w ostrołęckich szkołach podstawowych

1997

- udział w *Targach Książki Szkolnej* organizowanych w Warszawie
- spotkanie z dr Ewą Tomasik *Biblioterapia. Metodyka pracy z czytelnikiem*
- narada szkoleniowa na której wygłoszono referaty *Nowe akty prawne w oświacie* oraz *Ustawa o bibliotekach z 1997*

1998

- wyjazd wraz z bibliotekarzami szkolnymi do Biblioteki Narodowej w Warszawie
- udział w obchodach *Wojewódzkiego Dnia Bibliotekarza* organizowanego w Lelisie
- narada szkoleniowa podczas której wygłoszono referat *Zmiany w UKD i opisie bibliograficznym*

1999

- udział w komisji Międzyszkolnego Konkursu Recytatorskiego *Poezja uczy, bawi, wychowuje* organizowanym przez SP w Dzbeninie
- uczestnictwo w obchodach 50-lecia Biblioteki Publicznej w Czerwinie
- automatyzacja Biblioteki; rozpoczęcie pracy w programie MAK
- organizacja kursu doskonalącego dla nauczycieli bibliotekarzy szkolnych *Biblioteka szkolna w rozwijaniu umiejętności korzystania z informacji*
- zwycięstwo w konkursie na granty edukacyjne i otrzymanie dofinansowania z MEN na realizację zgłoszonego projektu
- udział w kursie pod nazwą *Pakiet MAK w pracy bibliotekarza* w Warszawie

2000

- wycieczka do Warszawy w celu zwiedzenia Biblioteki Uniwersyteckiej (BUW)
- udział w składzie komisji konkursu *Prezentacje Europejskie 2000 i Śpieszmy się kochać ludzi*
- uczestnictwo w warsztatach szkoleniowych *Edukacja czytelnicza i medialna* prowadzonych przez Barbarę Tomkiewicz

2001

- spotkanie z Wiesławem Januszem Mikulskim – ostrołęckim poetą i publicystą
- kiermasz książki zorganizowany przy współudziale Księgarni Szkolno-Pedagogicznej
- wyjazd do Teatru Komedia w Warszawie na sztukę *Prywatna Klinika*
- spotkanie z prof. Kazimierzem Sopuchem oraz prezentacja jego książki *Na obrzeżu. Studia z socjologii religii, antropologii kultury i regionalizmu*
- prezentacja warsztatowa dla nauczycieli przedszkoli i szkół podstawowych *Sposoby integrowania treści, metod i form pracy w zajęciach kształcenia*

zintegrowanego zorganizowana przy współdziale Wydawnictwa Szkolnego PWN

- uczestnictwo w kursach komputerowych mających na celu doskonalenie umiejętności z zakresu wiedzy i techniki informacyjnej

2002

- warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli-bibliotekarzy *Dziecko, książka, biblioteka*
- spotkanie warsztatowe *Przygotowanie uczniów do egzaminu zewnętrznego w zakresie umiejętności matematycznych*
- konkurs recytatorski *Wiosna w poezji* zorganizowany przy współpracy Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ostrołęce
- udział w spotkaniu plenerowym z okazji Dnia Bibliotekarza zorganizowanym dla bibliotekarzy w Lelisie
- powstanie strony internetowej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce
- dalsza komputeryzacja Biblioteki, zaczęto pracować w nowym systemie bibliotecznym PROLIB

2003

- warsztaty szkoleniowe *Uczyć czytać, ale jak?* i *Kształcenie pojęć matematycznych w nauczaniu zintegrowanym zorganizowanych* dla nauczycieli bibliotekarzy
- spotkanie z Mariolą Pryzwan – pracownikiem Biblioteki Pedagogicznej w Warszawie, a także autorką książek wspomnieniowych i biograficznych o znanych postaciach ze świata książki, muzyki i filmu
- udział w spotkaniu plenerowym zorganizowanym z okazji *Dnia Bibliotekarza i Bibliotek* w Zawadach
- finał konkursu na najciekawszą gazetkę szkolną
- udostępnienie czytelnikom komputerowej bazy danych informujących o zbiorach Biblioteki

2004

- udział w spotkaniu z okazji *Dnia Bibliotekarza i Bibliotek* w Kadzidle powiązane z 55 rocznicą powołania Powiatowej Biblioteki Publicznej w Ostrołęce
- spotkanie z Marią Lenartowicz – pracownikiem Polskiej Akademii Nauk, którego tematem była *Normalizacja w bibliotece, przepisy katalogowania, prace normalizacyjne*
- warsztaty szkoleniowe *Katalogowanie zbiorów audiowizualnych w systemie PROLIB*
- prelekcja wygłoszona przez pracownika Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UW Annę Radziejowską-Hilchen nt. Biblioteki w Unii Europejskiej
- warsztaty szkoleniowe *Biblioterapia w pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych* zorganizowane w ramach wygranych grantów
- Walne Zebranie Koła Bibliotekarzy Pedagogicznych i Szkolnych połączone ze szkoleniem *Wydawnictwa w bibliotece szkolnej*

2005

- organizacja i finał międzyszkolnego konkursu literackiego dla szkół podstawowych *Książka do której często wracam*
- wycieczka do biblioteki multimedialnej Planeta 11 w Olsztynie
- szkolenie dla nauczycieli-bibliotekarzy *Czy wiesz, co uczeń robi w Internecie?*, które poprowadziła Małgorzata Piastun z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Przasnyszu
- warsztaty szkoleniowe *Mierzenie jakości pracy* zorganizowane przy współpracy Kuratorium Oświaty w Ostrołęce

2006

- uruchomiono Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej (ICIM), które znajdowało się w Dziale Zbiorów Specjalnych
- konkurs plastyczny popularyzujący bibliotekę i książkę, przeznaczony dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych
- spotkanie autorskie z poetą Wiesławem Januszem Mikulskim
- warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli-bibliotekarzy *Zasady opracowania bibliografii załącznikowej i stosowania przypisów*
- szkolenie z zakresu *Stosowania języka haseł przedmiotowych w opracowaniu wydawnictw zwartych* poprowadzone przez Aldonę Borowską – pracownika Biblioteki Narodowej w Warszawie
- warsztaty metodyczne dla nauczycieli przedszkoli zorganizowane przy współpracy Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych
- powiatowy konkurs czytelniczy dla uczniów szkół podstawowych *Mój ulubiony bohater baśniowy, mityczny, fantastyczny*
- szkolenie dla bibliotekarzy szkół podstawowych i gimnazjów *Opracowanie wydawnictw zwartych*

2007

- spotkanie autorskie z Joanną Harężą – reżyserką telewizyjną i filmową, scenarzystką
- konkurs plastyczny na plakat z hasłem reklamowym ulubionej książki skierowany do uczniów szkół podstawowych
- wycieczka do Warszawy w celu zwiedzenia Sejmu i Biblioteki Sejmowej
- spotkanie z Michałem Zającem – pracownikiem IINiSB UW *Czytelnicy oporni w bibliotece – zjawisko, metody pracy, dobór literatury*
- spotkanie dla nauczycieli-bibliotekarzy i polonistów *Nowy kanon lektur*
- spotkanie z Danutą Świerczyńską-Jelonek z UW *Książka w życiu współczesnych nastolatków*
- szkolenie *UKD – nowe i zmienione symbole*, które poprowadził dr Dariusz Grygowski – pracownik IINiB UW
- szkolenie w Nowogrodzie zorganizowane w ramach projektu *Europa bez granic* przeznaczone dla nauczycieli-bibliotekarzy bibliotek szkolnych

- spotkanie z kurpiowską twórczynią ludową Wiesławą Bogdańską, w którym udział wzięli uczniowie szkół podstawowych z Ostrołęki i okolic

2008

- konkurs na najlepszą gazetkę szkolną przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum
- Wieczorek Autorski przeznaczony dla młodych twórców z ostrołęckich szkół
- konkurs *Wydajemy własną książkę*
- szkolenie dla nauczycieli-bibliotekarzy *Aktywne metody pracy z czytelnikiem* poprowadzone przez dr Dorotę Grabowską – pracownika IINiSB UW

2009

- spotkanie z dr. Tomaszem Łabuszewskim – naczelnikiem Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN *Opór zbrojny po 1944 – wybór czy konieczność?*
- warsztaty metodyczne *Nowy kanon lektur szkolnych dla klas IV-VI* zorganizowane przy współpracy z WSiP
- prelekcja Olgi Topolewskiej – pracownika Centrum Edukacji Nauczycieli *Wykorzystanie technologii i narzędzi Web. 2.0 w pracy nauczyciela-bibliotekarza. Biblioteki 2.0 dla nauczycieli-bibliotekarzy szkolnych*
- druga edycja konkursu *Wydajemy własną książkę pt. Zawsze mogę liczyć na swoich bliskich* przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych
- konferencja *Biblioteka dla dzieci i młodzieży w XXI wieku – doświadczenia i prognozy dla bibliotekarzy szkolnych i nauczycieli*
- konkurs literacki *Biblioteka moich marzeń* przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych
- spotkanie z Justyną Kaczorek – kierownikiem Gminnej Biblioteki Publicznej w Baranowie nt. możliwości pozyskiwania funduszy europejskich na edukację, przeznaczone dla nauczycieli-bibliotekarzy szkolnych
- wyjazd do Warszawy do Teatru Roma na musical *Upiór w operze*
- konkurs *By czytać się chciało – zakładkę zrób wspianiął* dla uczniów szkół podstawowych
- wystawa eksponatów m.in. obrazów, haftów, serwetek, szali itp. wykonanych przez nauczycieli
- spotkanie z kurpiowską twórczynią ludową Czesławą Lewandowską dla uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych

2010

- spotkanie z Barbarą Szczepańską – kierownikiem Biblioteki i Zasobów Informacyjnych kancelarii prawnej Lovells w Warszawie na temat prawa autorskiego w działalności bibliotecznej
- wystawa prac uczniów wykonanych metodą origami
- spotkanie z Zofią Zasacką – pracownikiem Instytutu Książki i Czytelnictwa Biblioteki Narodowej dla bibliotekarzy szkolnych i polonistów *Gimnazjalni czytelnicy*
- Wieczorek Autorski dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych

- trzecia edycja konkursu *Wydajemy własną książkę* pod hasłem *Przepisy na udane urodziny – moja książeczka kucharska* dla szkół podstawowych i gimnazjum
- warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli-bibliotekarzy *Różnorodność, wyzwanie, elastyczność: biblioteki szkolne mają to wszystko*
- wycieczka edukacyjna do Wilna
- wystawa ostrołęckiej malarki Zofii Stanowskiej
- spotkanie z Justyną Kaczorek – kierownikiem Biblioteki Publicznej w Baranowie na temat pozyskiwania funduszy unijnych na edukację

2011

- wycieczka edukacyjna do Pragi
- konkurs fotograficzny *Moja mała Ojczyzna – najpiękniejsze miejsca regionu* dla uczniów klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- spotkanie z dziećmi z PM nr 17 w Ostrołęce w ramach akcji *Cała Polska czyta dzieciom*
- spotkanie nauczycieli-bibliotekarzy z Beatą Drabot – psychologiem z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Ostrołęce nt. Cyberprzemoc
- wystawa twórczości ludowej *Hafty i koronki – twórcy i amatorzy*
- wyjazd do Warszawy do Teatru Buffo
- zbiórka książek dla bibliotek szkolnych *Podaruj książkę bibliotece szkolnej*
- konkurs *Ekologiczny krajobraz* zorganizowany w związku z Tygodniem Edukacji Globalnej przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych
- szkolenie dotyczące promocji placówki w środowisku lokalnym skierowane do nauczycieli-bibliotekarzy poprowadzone przez Piotra Kołakowskiego – dyrektora Zespołu Medycznych Szkół Policealnych w Przasnyszu
- spotkanie z twórczynią ludową Czesławą Lewandowską

2012

- konkurs plastyczny na plakat i hasło *Jestem cyfrowym odkrywcą* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych
- spotkanie z dziećmi z PM nr 13 w Ostrołęce w ramach obchodu 130. rocznicy urodzin Alana Alexandre’a Milne’a – twórcy postaci Kubusia Puchatka
- szkolenie dla nauczycieli-bibliotekarzy z Joanną Kwiatkowską – pracownikiem Biblioteki Narodowej *Zmiany w zapisie symboli UKD w Bibliotece Narodowej*
- konkurs na *Logo BP w Ostrołęce* dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
- spotkanie uczniów szkół gimnazjalnych z Łukaszem Wilczewskim w ramach obchodu *Dnia Bezpiecznego Internetu*
- konkurs plastyczny *Moje ulubione źródło informacji w bibliotece* dla uczniów szkół podstawowych
- Wieczorek Autorski dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych
- spotkanie uczniów ostrołęckich szkół z twórczynią ludową Czesławą Lewandowską

- spotkanie miłośników fotografii z Adamem Wołoszem – prezesem Ostrołęckiego Towarzystwa Fotograficznego
- wystawa zdjęć wykonanych przez uczniów *Zakątki Biblioteki Pedagogicznej w młodzieżowym obiektywie*
- warsztaty dla nauczycieli-bibliotekarzy *Praca indywidualna z czytelnikiem*
- wycieczka edukacyjna do Szwecji
- obchody Tygodnia Bibliotek pod hasłem *Biblioteka ciągle w grze*
- IV edycja konkursu *Wydajemy własną książkę* pt. *Moja niezwykła przygoda w bibliotece...* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych
- udział w akcji doposażenia bibliotek szkolnych *Podaruj książkę bibliotece szkolnej*
- wystawa dzieł twórczyni ludowej Czesławy Lewandowskiej
- konkurs plastyczny na plakat zorganizowany w związku z obchodami Tygodnia Edukacji Globalnej dla uczniów szkół podstawowych
- spotkanie z uczniami ze SP nr 6 w Ostrołęce na temat historii i rozwoju pisma
- wydanie pierwszej monografii o bibliotece w formie drukowanej *60 lat Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce*
- obchody jubileuszu 60-lecia działalności Bibliotek Pedagogicznej w Ostrołęce
- warsztaty dla nauczycieli *Czytanie ze zrozumieniem*
- spotkanie dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich na temat symboliki Orła Białego zorganizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Unikat
- organizacja Mikołajkowego Kiermaszu Książki we współpracy z Wydawnictwem IBIS
- wystawa prac plastycznych Adriana Kosińskiego - ucznia ZSZ nr 1 w Ostrołęce
- wystawa prac rękodzieła Bożeny Warych
- wystawa promująca region kurpiowski *W kurpiowskiej chacie...*
- spotkania uczniów szkół podstawowych i średnich z twórczynią ludową Czesławą Lewandowską popularyzujące tradycję kurpiowską związaną z Bożym Narodzeniem

2013

- spotkanie z dziećmi z PM nr 13 w Ostrołęce w związku z obchodami *Roku Juliana Tuwima*
- warsztaty dla nauczycieli z wykorzystaniem metod pedagogiki zabawy *Kreatywny nauczyciel – kreatywny uczeń*
- warsztaty dla nauczycieli z rękodzieła ludowego *Wielkanoc na Kurpiach*
- konkurs na audiobook *Poezja Juliana Tuwima* dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- konkurs literacki *Bajka dla Przedszkolaka* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych

- spotkanie dla nauczycieli bibliotekarzy *Wyjdź z za regału, czyli o promocji biblioteki szkolnej* z Juliuszem Wasilewskim redaktorem naczelnym czasopisma *Biblioteka w Szkole*
- spotkanie z Mariolą Pryzwan na temat życia i twórczości Anny German *Anna German – Biały Anioł polskiej piosenki*
- warsztaty dla nauczycieli *Wiklina papierowa*
- spotkanie informacyjno - szkoleniowe dla nauczycieli i wychowawców *Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka* zorganizowane we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrołęce
- wystawa fotograficzna prezentująca zdjęcia Adam Wołosza
- wystawa prezentująca autografy z kolekcji Staszka Orłowskiego – wiceprezesa Stowarzyszenia Unikat *Chwila zaklęta w podpisie*
- warsztaty dla nauczycieli *Filcowanie na sucho*
- wystawa i kiermasz prac uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej *Tacy Sami*
- spotkanie dla dyrektorów, psychologów, pedagogów itp. zorganizowane w ramach akcji *Bezpieczeństwo w ruchu drogowym* oraz we współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną
- warsztaty dla nauczycieli *Filcowanie na mokro*
- wystawa książkowa zorganizowana w ramach obchodu *Tygodnia Zakazanych Książek*
- akcja *Aktywny Czytelnik* zorganizowana dla użytkowników Biblioteki Pelagicznej w Ostrołęce
- warsztaty dla nauczycieli bibliotekarzy *Elementy biblioterapii – na dobry początek*
- konkurs plastyczny *Ilustracja do wiersza Juliana Tuwima* dla uczniów szkół podstawowych
- szkolenie dla nauczycieli *Zdrowy i bezpieczny uczeń – działania szkoły*
- warsztaty *Choinka i ozdoby świąteczne z wikliny papierowej* poprowadzone przez Bożenę Warych
- wystawa prac plastycznych wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego zorganizowana w ramach obchodów *Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych*
- konferencja *Od totalitaryzmu do demokracji* zorganizowana w ramach współpracy z Ostrołęckim Towarzystwem Naukowym im. Adama Chętnika
- wystawa świątecznych ozdób szydełkowych autorstwa Grażyny Dziekońskiej

2014

- wystawa *Rozwój techniki i komunikacji międzyludzkiej* prezentująca różnorodne eksponaty pochodzące z prywatnych zbiorów osób związanych ze Stowarzyszeniem Unikat
- spotkanie czytelnicze z dziećmi z PM nr 13 w Ostrołęce
- warsztaty szydełkowania z Teresą Pabich zorganizowane dla studentów ZKN
- wystawa książek wydanych przez Związek Kurpiów w Ostrołęce

- warsztaty dla nauczycieli *Szydełkowanie dla wszystkich*
- konkurs literacki *Kto zdrowia nie szanuje ten na starość żałuje* dla uczniów szkół podstawowych
- warsztaty dla nauczycieli *Bizuteria z filcu*
- spotkanie Zespołu Samokształceniowego Bibliotekarzy Szkolnych w ramach którego przeprowadzone zostały warsztaty *Wspierania uzdolnień uczniów*
- warsztaty z rękodzieła ludowego *Palmy i kwiaty świąteczne* zorganizowane dla nauczycieli
- spotkanie przedszkolaków z twórczynią ludową Czesławą Lewandowską podczas którego wykonane zostały palmy wielkanocne
- wystawa dla czytelników *Różnorodne pisanki*
- wystawa prac uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej *Otwarte serca*
- warsztaty dla studentów ZKN z twórczynią ludową Czesławą Lewandowską *Palmy i kwiaty świąteczne*
- wystawa *Różnorodne pisanki*, podczas której zaprezentowano jajka wielkanocne zdobione różnego rodzaju technikami np. decoupage, szydełkowanie itp.
- konkurs na audiobook *Brzechwa łączy pokolenia* dla uczniów szkół podstawowych
- spotkanie z dziećmi z PM nr 8 w Ostrołęce podczas którego przedszkolaki zwiedziły bibliotekę i zapoznały się z pracą nauczycieli bibliotekarzy
- cykl szkoleń dla seniorów zorganizowanych w celu zapoznania ich z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi
- warsztaty fotograficzne dla młodzieży z prezesem Ostrołęckiego Towarzystwa Fotograficznego - Adamem Wołoszem
- wykład Jerzego Kijowskiego *Transformacja ustrojowa w latach 80. i 90. XX w na przykładzie Ostrołęki* wygłoszony w ramach obchodów 25-lecia wolnych wyborów w Polsce
- spotkanie uczniów szkół podstawowych ze Staszkiem Orłowskim na temat sztuki komiksowej
- wystawa *Wycinanka kurpiowska* autorstwa Anny Ceberek
- szkolenie dla nauczycieli szkół zawodowych *Szkolnictwo zawodowe a rynek pracy*
- wystawa prac plastycznych uczniów I LO w Ostrołęce
- warsztaty dla nauczycieli bibliotekarzy *Zajęcia z elementami biblioterapii – to warto wiedzieć*
- wystawa z cyklu *Pasje i fascynacje ostrołęckich nauczycieli*
- spotkanie z Mariolą Pryzwan *Anna Jantar - Bursztynowa dziewczyna*
- wystawa eksponatów Ostrołęckiego Klubu Kolekcjonerów *Zachwyć się pięknem przyrody, poznaj skarby ziemi*
- wystawa i kiermasz prac uczniów klasy integracyjnej z Gimnazjum nr 1 w Ostrołęce
- wystawa pierników wykonanych przez wychowanków Bursy nr 3 w Łomży

- wystawa prac uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej *Otwarte serca*
- warsztaty dla nauczycieli pod hasłem *Stroiki i karty świąteczne*
- wystawa prac nagrodzonych w II Międzyinternackim Konkursie Plastycznym na *Najpiękniejszą Kartę Bożonarodzeniową*
- wystawa prac plastycznych uczniów Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Ostrołęce

2015

- wystawa prac pani Grażyny Dziekońskiej *Praktycznie i estetycznie na szydełku*
- szkolenie dla nauczycieli *Zasoby pełnotekstowe w Internecie: książki i czasopisma*
- warsztaty dla nauczycieli, wychowawców i rodziców *Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach*
- konkurs plastyczny *Twórczość ks. Jana Twardowskiego widziana oczami dziecka* dla uczniów szkół podstawowych
- spotkanie czytelnicze dla przedszkolaków z PM nr 13 w Ostrołęce
- wystawa jajek pisanych woskiem i zdobionych na szydełku autorstwa Renaty Domian oraz Izabeli i Gabrieli Sucheckich
- zajęcia czytelnicze dla dzieci z *Naszej Szkoły*
- zajęcia integracyjne *TY i JA* zorganizowane dla młodzieży z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego oraz gimnazjalistów z ZS STO i z Gimnazjum nr 1 w Ostrołęce
- warsztaty *Wielkanocne palmy i pisanki* dla nauczycieli i studentów ZKN w Ostrołęce
- warsztaty tworzenia biżuterii w technice soutache
- wystawa prezentująca biżuterię wykonaną techniką soutache autorstwa Katarzyny Polak
- szkolenie dla nauczycieli *Edukacja włączająca jako alternatywna forma kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*
- zajęcia dla przedszkolaków zorganizowane z okazji obchodów *Światowego Dnia Książki dla Dzieci* oraz 210. rocznicy urodzin Hansa Christiana Andersena
- wystawa plakatów *Lektury na plakacie* uczniów I LO w Ostrołęce
- warsztaty szydełkowe dla nauczycieli poprowadzone przez Aldonę Stepnowską i Edytę Morawską
- warsztaty dla nauczycieli *Pisać każdy może – zabawy i ćwiczenia z wierszem*
- konkurs plastyczny *Przemocy mówimy STOP* dla uczniów szkół podstawowych
- spotkanie z Adamem Kilimonem – prezesem Stowarzyszenia UNIKAT nt. architektury miast i miasteczek w zbiorach ostrołęckich kolekcjonerów zorganizowane dla uczniów szkół podstawowych
- włączenie się w obchody ogólnopolskiej akcji *Noc Bibliotek*
- wycieczka edukacyjna w Bieszczady
- wystawy znaczków poczty podziemnej wydanych w okresie stanu wojennego pochodzących z kolekcji Hanny i Stanisława Nowaków

- wystawa prac szydełkowych autorstwa Krystyny Lachowskiej
- warsztaty dla nauczycieli *Wiklina papierowa*
- akcja popularyzującą czytelnictwo pod nazwą *Zakochaj się w czytaniu!* zorganizowana na Facebooku biblioteki
- wystawa różnorodnych prac wykonanych przez nauczycieli zaprezentowanych w ramach cyklu wystaw *Pasje i fascynacje ostrołęckich nauczycieli*
- szkolenie dla nauczycieli *Czytelnictwo dzieci i młodzieży – lokalnie i globalnie*
- konkurs plastyczny *Ilustracja do baśni Andersena* dla uczniów szkół podstawowych
- warsztaty dla nauczycieli *Kurpiowska wycinanka* poprowadzone przez Annę Ceberek
- wystawa prac plastycznych wychowanków Zakładu Poprawczego i Schroniska dla Nieletnich w Laskowcu
- wystawa *Mandale* prezentująca prace plastyczne wykonane przez uczniów I LO w Ostrołęce
- spotkanie zorganizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem Unikat – Przyjazna Gmina w Ostrołęce dotyczące symboliki Orła Białego dla uczniów szkół podstawowych
- wyjazd do Filharmonii Podlaskiej na widowisko operowe *Carmen*
- wystawa prezentująca rzeźby wykonane z drewna autorstwa Andrzeja Staśkiewicza
- zajęcia czytelnicze dla przedszkolaków zorganizowane z okazji obchodów *Międzynarodowego Dnia Postaci z Bajek*
- warsztaty edukacyjne dla uczniów szkół średnich i nauczycieli zorganizowane w ramach współpracy z *Fundacją Legalna Kultura*
- warsztaty dla nauczycieli *Torebka mamy Muminka – metody pedagogiki zabawy w pracy z tekstem literackim*
- warsztaty dla nauczycieli *Ozdoby z nici i kordonka* poprowadzone przez Małgorzatę Dreas
- warsztaty dla nauczycieli *Stroiki i ozdoby choinkowe*

2016

- wystawa obrazów wykonanych różnorodnymi technikami autorstwa Stanisławy Orzechowskiej
- wystawa tematyczna zaprezentowana w ramach obchodu Roku Sienkiewicza *Rok 2016 Rokiem Henryka Sienkiewicza*
- wystawa prac wychowanki Bursy Regionalnej w Ostrołęce – Iwony Nowickiej
- warsztaty dla nauczycieli *Biżuteria z filcu – filcowanie na mokro*
- wystawa obrazów wykonanych różnorodnymi technikami autorstwa Anety Salamuchy
- spotkanie promujące książkę *Kurpie – najważniejsi w dziejach* wydaną przez Związek Kurpiów
- konkurs na audiobook *W Stumilowym Lesie* dla uczniów szkół podstawowych

- szkolenie dla nauczycieli *Wzmacnianie bezpieczeństwa dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole – organizacja i realizacja procesu edukacyjnego*
- konkurs plastyczny *Moja ulubiona przygoda bohaterów powieści Henryka Sienkiewicza „W pustyni i puszcy”* dla uczniów szkół podstawowych
- wystawa prac autorstwa Marty Krukowskiej
- szkolenie dla nauczycieli *Dopalacze – współczesne zagrożenia*
- warsztaty *Pisanki ze wstążki* poprowadzone przez Beatę Tercjak
- wystawa i kiermasz prac uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej *Otwarte Serca*
- spotkanie uczniów III LO w Ostrołęce z Karolem Samslem zorganizowane z okazji *Światowego Dnia Poezji*
- warsztaty dla nauczycieli *Słowne i matematyczne zabawy dydaktyczne*
- wystawa prac plastycznych uczniów ze spektrum autyzm
- spotkanie Zespołu Samokształceniowego Nauczycieli Bibliotekarzy Szkolnych
- warsztaty dla nauczycieli *Animacja tekstów literackich z wykorzystaniem teatryku kamishibai*
- zajęcia czytelnicze dla przedszkolaków zorganizowane w ramach obchodów *Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich*
- zajęcia czytelnicze dla uczniów szkół podstawowych z wykorzystaniem teatryku kamishibai
- wystawa plakatów promujących twórczość Henryka Sienkiewicza wykonanych przez uczniów I LO w Ostrołęce
- wycieczka edukacyjna do Sandomierza
- warsztaty fotograficzne dla młodzieży zorganizowane we współpracy z Ostrołęckim Towarzystwem Fotograficznym
- wystawa z cyklu *Pasje i fascynacje ostrołęckich nauczycieli*, podczas której zaprezentowano dzieła autorstwa Anny Dobrowolskiej i Ewy Cechowskiej
- spotkanie dla uczniów szkół podstawowych zorganizowane wspólnie ze Stowarzyszeniem Unikat – Przyjazna Gmina w Ostrołęce dotyczące 5 Pułku Ułanów Zasławskich
- warsztaty plastyczne dla nauczycieli *Kartka dla Mamy*
- wystawa prac Wiesławy Chaberek.
- włączenie się do ogólnopolskiej akcji *NOC BIBLIOTEK*
- włączenie się w akcję masowego czytania *Jak nie czytam jak czytam*
- rajd rowerowy *Z książką w plener* zorganizowany we współpracy z Zarządem Koła Bibliotekarzy Pedagogicznych i Szkolnych SBP
- wystawa prac wykonanych z wikliny autorstwa Haliny Fabisiak
- akcja popularyzacji czytelnictwa tzw. *BOOKCROSSING*
- warsztaty dla nauczycieli bibliotekarzy *Nasza szkoła otrzymała dofinansowanie z Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa i... co dalej*”, które poprowadziła Olga Topolewska

- spotkanie promujące książkę dr Małgorzaty Lubeckiej pt. *Kościół katolicki w powiecie ostrołęckim wobec polityki państwa w latach 1944-1966* zorganizowane we współpracy z Ostrołęckim Towarzystwem Naukowym
- zajęcia dla uczniów szkół podstawowych *Zabawy z językiem angielskim* zorganizowane w ramach obchodów *Międzynarodowego Dnia Języków Obcych*
- wernisaż wystawy Szymona Cieślaka *Szara godzina*
- szkolenie dla nauczycieli *Inicjacja czytelnicza dzieci i młodzieży z elementami biblioterapii*
- wystawa prac autorstwa uczniów Gimnazjum nr 1 w Ostrołęce *Drugie życie książki*
- wyjazd do Teatru Buffo na spektakl *Boeing, Boeing*
- warsztaty dla nauczycieli *Kurpiowska wycinanka*
- szkolenie dla nauczycieli *Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości*
- zajęcia o tematyce ekologicznej dla uczniów szkół podstawowych *Przyjaciele Planety Ziemia* zorganizowane w ramach obchodu Tygodnia Edukacji Globalnej
- warsztaty dla nauczycieli *Płaskorzeźba*, które poprowadził Andrzej Staśkiewicz
- warsztaty plastyczne dla nauczycieli *Hej ludzie, idą święta*
- wystawa biżuterii autorstwa Marty Dobkowskiej
- warsztaty dla uczniów *Choinkowe ozdoby z bibuły*, które poprowadziła Czesława Lewandowska
- wystawa prac uczniów i przyjaciół Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. ks. Jana Twardowskiego w Ostrołęce
- wystawa prac wykonanych z wosku autorstwa Urszuli Kaliszewskiej
- wystawa prac uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno –Wychowawczego w Ostrołęce powstałych w ramach konkursu plastycznego *Ponad barierami*

2017

- wystawa *Rok 2017 Rokiem Marszałka Józefa Piłsudskiego*
- spotkanie bibliotekarzy szkolnych w ramach Zespołu Samokształceniowego Bibliotekarzy Szkolnych
- warsztaty dla nauczycieli *Płaskorzeźba w różnych materiałach*, które poprowadził Andrzej Staśkiewicz
- warsztaty dla nauczycieli *Quilling krok po kroku*, które poprowadziła Dorota Frądczyk
- warsztaty dla nauczycieli *Wycinanka kurpiowska w praktyce*, które poprowadziła Wiesława Chaberek
- wystawy ozdób świątecznych m.in. kart okolicznościowych, stroików, pisanek wykonanych różnymi technikami
- spotkanie autorskie z Mariolą Pryzwan *Wymyśliłam Cię. Irena Jarocka we wspomnieniach*

- warsztaty dla nauczycieli *Jak organizować zajęcia czytelnicze z książką obrazową? Inspiracje do pracy z dziećmi i młodzieżą*
- konkurs plastyczny *Obraz Józefa Piłsudskiego. Ilustracja do wiersza Jana Brzechwy "Rewia"* dla uczniów szkół podstawowych
- wystawy prac plastycznych uczniów ze spektrum autyzmu zorganizowana w ramach obchodu *Światowego Dnia Wiedzy na Temat Autyzmu*
- wystawę ozdób świątecznych wykonanych przez uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej *Otwarte Serca*
- warsztaty dla miłośników rękodziela artystycznego, które przeprowadziła Marta Dobkowska
- warsztaty dla nauczycieli *Wielkanoc już blisko*
- wycieczka edukacyjna po Wielkopolsce
- zajęcia dla przedszkolaków *W krainie baśni* zorganizowane w ramach obchodu *Tygodnia Bibliotek Szkolnych*
- spotkanie autorskie z poetą Wiesławem Januszem Mikulskim zorganizowane dla uczniów klas licealnych
- konkurs literacki *Wisła – królowa polskich rzek* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych
- udział w akcji czytelniczej *Książka TAK! – Uzależnienia NIE!* zorganizowanej przez Gimnazjum im. K. K. Baczyńskiego w Nowej Wsi
- wystawa prac artystów związanych z ostrołęcką pracownią ceramiki „BatiArt”
- wystawa z cyklu *Zbiory Ostrołęckiego Klubu Kolekcjonerów*
- wystawa prac twórczyni ludowej Czesławy Lewandowskiej *30 lat pracy twórczej Czesławy Lewandowskiej*
- szkolenie dla nauczycieli *Trudne tematy w literaturze dla dzieci i młodzieży*
- wystawa prac plastycznych uczniów I LO w Ostrołęce
- szkolenie dla nauczycieli *Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły*
- spotkanie autorskie i promocja książki Jerzego Kijowskiego *Nad Narwią, Orzem i Omulwią: powiat ostrołęcki w wierszu i fotografii*
- wystawa *LiBeratura* czyli tzw. literatury w nowym kształcie autorstwa Barbary Zakrzewskiej
- wystawa plakatów promujących czytelnictwo autorstwa uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno Wychowawczego im. ks. Jana Twardowskiego w Ostrołęce.
- wystawa prac autorstwa Elżbiety Niedźwieckiej-Równej
- spotkanie dla nauczycieli dotyczące *Liberatury i tekstów wizualnych*, które poprowadziła Barbara Zakrzewska
- szkolenie dla nauczycieli *Bezpieczeństwo w Internecie*
- warsztaty dla nauczycieli *Odkrywamy kumihimo - bransoletki ze sznurka*
- wystawa dotycząca życia i działalności Marii Skłodowskiej – Curie zorganizowana w ramach obchodów 150 rocznicy urodzin noblistki
- warsztaty dla nauczycieli *Oryginalne ozdoby choinkowe*
- warsztaty dla nauczycieli *Szydełkowe bombki*

2018

- wystawa prezentująca patronów 2018 roku
- wystawa prac plastycznych uczniów klasy integracyjnej ze SP nr 2 w Ostrołęce
- wystawa plakatów promujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci internetowej zorganizowana z okazji obchodu *Dnia Bezpiecznego Internetu*
- warsztaty dla nauczycieli *Lapbook – tworzymy książkę „na kolanach”*
- konkurs plastyczny *W świecie wierszy Juliana Tuwima* dla uczniów szkół podstawowych
- wystawa obrazów szytych z tkanin wykonanych przez Marię Prusaczyk
- warsztaty dla nauczycieli *Uczniowie ze specjalnymi potrzebami i z niepełnosprawnością w edukacji włączającej*
- warsztaty dla nauczycieli *Sutasz od podstaw – szyjemy bransoletkę*
- wystawa prac plastycznych uczniów z autyzmem
- zajęcia dla przedszkolaków przygotowane we współpracy z uczniami I LO w Ostrołęce obchodzone z okazji *Dnia Książki dla Dzieci i Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich*
- wystawa obrazów autorstwa Marii Prusaczyk
- warsztaty dla nauczycieli *Prezent dla Mamy*
- zajęcia dla przedszkolaków zorganizowane w ramach obchodu *Tygodnia Bibliotek Szkolnych*
- warsztaty czytelnicze dla uczniów szkół podstawowych zorganizowane we współpracy z przedstawicielami wydawnictwa *Zakamarki*
- wystawa masek wykonanych z ceramiki szklonej autorstwa uczniów I LO w Ostrołęce
- wystawa cennych i unikatowych pozycji książkowych pochodzących ze zbiorów biblioteki szkolnej *Biblioteka szkolna ZSZ nr 1 im. Józefa Psarskiego*
- konkurs plastyczny *Bezpieczni w sieci* dla uczniów szkół podstawowych
- wystawa rzeźb i płaskorzeźb wychowanków Bursy Regionalnej w Ostrołęce
- wystawa prac ceramicznych autorstwa Agaty Sakowskiej i Katarzyny Dziekońskiej
- organizacja akcji, której celem było pozyskanie książek dla pacjentów ostrołęckiego szpitala *Książka dla szpitala*
- warsztaty plastyczne dla nauczycieli zorganizowane we współpracy z firmą *Astra*
- konferencja naukowa *Mazowsze – droga do samorządności* zorganizowana we współpracy z Ostrołęckim Towarzystwem Naukowym
- zajęcia plastyczne dla uczniów szkół podstawowych zorganizowane z okazji *Światowego Dnia Origami*
- prelekcja Adama Kilimona *Zmiany wizerunku Orła Białego na przestrzeni wieków* wygłoszona dla uczniów szkół podstawowych
- cykl spotkań o tematyce historycznej zorganizowanych dla młodzieży szklonej w ramach obchodów 100 rocznicy odzyskania przed Polskę niepodległości
- konkurs plastyczny *Lapbook o Polsce* dla uczniów szkół podstawowych

- wystawa prac plastycznych wykonanych tuszem autorstwa Niny Śledzik *Postacie Fantasy*
- wystawa fotografii wychowanek Bursy Regionalnej w Ostrołęce – Gabrieli Kuś i Natalii Gwary
- wyjazd do Teatru Roma na musical *Piloci*
- warsztaty dla nauczycieli *Kotylicy i kwiaty*
- szkolenie dla nauczycieli *Kształcenie zawodowe oparte na ścisłej współpracy z pracodawcami. Rozwój doradztwa zawodowego*
- warsztaty dla nauczycieli *Bombkowe wariacje*
- warsztat wprowadzający z *Pozytywnej Dyscypliny*, który poprowadziła Dorota Woroncow
- spotkanie z Iwoną Kienzler autorką książki *Kobiety niepodległości. Bohaterki, żony, powiernice*
- spotkanie na temat zwyczajów i obrzędów bożonarodzeniowych zorganizowane dla uczniów szkół podstawowych z twórczynią ludową Panią Krystyną Łaszczych
- warsztaty dla nauczycieli *Uroki Bożego Narodzenia – karty świąteczne i aniolki z wosku*

2019

- wystawa prac wykonanych własnoręcznie z użyciem szydełka, drutów i krosna autorstwa Eweliny Czupryn
- spotkanie Zespołu Samokształceniowego Bibliotekarzy Szkolnych w ramach których odbyło się szkolenie *Kreatywne metody pracy z książką*
- wystawa prac plastycznych uczniów ze SP nr 6 w Ostrołęce
- wystawa rękodzieła *Koronki i hafty* twórczyń z Grupy RADOSNA TWÓRCZOŚĆ
- wystawa prac wykonanych przez uczestników Dziennego Domu Pobytu Senior+.
- spotkanie autorskie *A moje serce się nie poddaje* poświęcone twórczości pani Grażyny Reszki
- wystawa prac plastycznych wykonanych przez uczniów ZSZ nr 2 w Ostrołęce
- szkolenie dla nauczycieli dotyczące zasad udzielania pierwszej pomocy
- warsztaty dla nauczycieli *Grasz w zielone? Edukacyjne zastosowanie gier planszowych*, które poprowadziła Luiza Dawidziuk
- wystawa fotograficzna *Ja i moje miasto w fotografii*
- warsztaty dla nauczycieli *Kartki wielkanocne – inspiracje*
- warsztaty dla nauczycieli *Wielkanocne palmy i pisanki*
- wystawa wielkanocna połączona z kiermaszem prac uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ostrołęce
- konkurs plastyczny *Mój ulubiony bohater filmowy* dla uczniów szkół podstawowych
- warsztaty sensoryczne dla nauczycieli *Mam autyzm – tak mogę odczuwać świat*
- wystawa biżuterii wykonanej przez Martę Dobkowską

- wystawa prac plastycznych wykonanych za pomocą kredki Victorii Grabowskiej – uczennicy I LO w Ostrołęce
- wystawa prezentująca budowle z klocków
- szkolenie dla bibliotekarzy *Dobór nowości do bibliotecznych księgozbiorów dla dzieci i młodzieży*
- zajęcia z grami planszowymi zorganizowane dla uczniów szkół podstawowych
- wystawa prac plastycznych podopiecznych z Środowiskowego Domu Samopomocy w Ostrołęce
- wycieczka edukacyjna do Wrocławia z wizytą w Dreźnie
- zajęcia czytelnicze dla przedszkolaków zorganizowane w ramach obchodu *Międzynarodowego Dnia Kropki*
- włączenie się w akcję podarunkową książek dla *Domu Samotnej Matki* w Łodzi
- wystawa wytworów z gliny wykonanych przez artystów związanych z pracownią „BatiArt” w Ostrołęce
- cykl spotkań o tematyce historycznej zorganizowanych dla młodzieży szklonej w ramach obchodów 80 rocznicy wybuchu II wojny światowej
- wystawa materiałów dydaktycznych przeznaczonych dla osób niewidomych
- wystawa plakatów *Książka niejedno ma imię*, wykonanych przez uczniów I LO w Ostrołęce
- szkolenie dla nauczycieli *Współczesne uzależnienia*
- spotkanie nauczycieli emerytów II grupy ZNP w Ostrołęce z Barbarą Zakrzewską *Czy literatura słusznie przestaje być uważana za zwykłe gadżeciarstwo*
- warsztaty edukacyjne na temat bezpiecznego i legalnego korzystania z Internetu zorganizowane we współpracy z *Fundacją Legalna Kultura*
- warsztaty plastyczne dla nauczycieli *Inspiracje plastyczne Bambino, czyli jak zachęcić dzieci do podejmowania aktywności artystycznej* zorganizowane we współpracy z firmą *St. Majewski*
- szkolenie dla nauczycieli *Automotywacja w pracy nauczyciela. Techniki motywowania samego siebie*
- warsztaty dla nauczycieli *Aniołki z makramy*
- konkurs plastyczny *Nigdy więcej wojny*
- warsztaty dla nauczycieli *Bombki wykonane techniką decoupage oraz ozdoby choinkowe z bibuły*
- wystawa prezentująca świąteczne ozdoby *Boże Narodzenie już blisko*

2020

- wystawa fotografii autorstwa Romana Załuski *Dzieci świata*
- wystawa tematyczna *Patroni Roku 2020*
- wystawa prac wykonanych różnorodnymi technikami autorstwa Wioletty Tarnowskiej
- szkolenie dla nauczycieli *Matematyka 3D*

- szkolenie dla bibliotekarzy *Nowoczesne źródła i narzędzia informacji w pracy nauczyciela bibliotekarza*
- wystawa ozdób wielkanocnych autorstwa Joanny Grzyb
- warsztaty dla nauczycieli *Gry planszowe jako forma pracy z uczniami*
- wystawa zdjęć autorstwa Katarzyny Gadzały
- cykl spotkań czytelniczych dla dzieci i rodziców
- zamknięcie biblioteki i praca zdalna podjęta w wyniku wybuchu pandemii Covid-19
- włączenie się w akcję charytatywną *Gaszyn Challenge*
- wystawa książkowa zorganizowana ramach obchodu *XIX Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom*
- wystawa multimedialna zaprezentowana z okazji obchodów *Międzynarodowego Dnia Języków Obcych*
- wystawa książkowa utworzona w ramach obchodów *Międzynarodowego Dnia Muzyki*
- włączenie się w obchody *Dnia Szpilki*
- konkurs na najciekawszą prezentację multimedialną *Książka którą polecam* przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych
- włączenie się do Wielkiej Zbiórki Książek organizowanej przez *Fundację Zaczytani.org*.
- wystawa książek o tematyce ekologicznej utworzona w ramach obchodów *Tygodnia Edukacji Globalnej*
- wykorzystanie platformy ClickMeeting w celu organizacji różnorodnych webinarów dla nauczycieli
- organizacja akcji *Stroimy choinkę biblioteczną!*

2021

- w wyniku trwającej pandemii większość materiałów przydatnych dla nauczycieli, uczniów i rodziców udostępnianych było za pomocą strony internetowej i mediów społecznościowych biblioteki tj. Facebooka, Instagrama i serwisu internetowego YouTube
- wirtualna wystawa książek zaprezentowana z okazji *Dnia Bezpiecznego Internetu*
- wystawa ozdób wielkanocnych *Wielkanocnych ozdób czas...*
- wystawa książkowa zaprezentowana z okazji *Dnia Kobiet*
- wystawa prac plastycznych uczniów z autyzmem
- konkurs plastyczny *230 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja* dla uczniów szkół podstawowych
- warsztaty dla nauczycieli bibliotekarzy *5 sposobów na Czerwonego Kapturka. Przykłady wykorzystania baśni klasycznych w pracy z dziećmi*
- wystawa rękodzieła autorstwa Grażyny Dziekońskiej
- wystawa książkowa zaprezentowana z okazji *Światowego Dnia Turystyki*
- *Wystawa - Zabawa* zorganizowana we współpracy z wydawnictwem *Zakamarki*
- włączenie się w ogólnopolską akcję *#sadziMY*

- wystawa tematyczna zaprezentowana z okazji *Dnia Drzewa*
- zajęcia czytelnicze dla uczniów *Naszej Szkoły*
- szkolenie dla nauczycieli *Mutyzm wybiórczy – podstawy pracy terapeutycznej z dzieckiem milczącym*
- organizacja akcji ekologicznej *Bądź eko z biblioteką – plantcrossing w Czytelni*
- szkolenie dla nauczycieli *Wzmocnienie edukacji ekologicznej w szkołach*
- konkurs fotograficzny *Gry planszowe – mój sposób na nudę* dla uczniów szkół podstawowych
- wyjazd do Teatru Komedia na spektakl *Szalone nożyczki*
- wystawa na temat mutyzmu wybiórczego autorstwa Anny Czujak
- warsztaty edukacyjne dla nauczycieli *Jak legalnie i bezpiecznie korzystać z Internetu?* Zorganizowane w ramach współpracy z Fundacją Legalna Kultura
- zajęcia czytelnicze dla uczniów ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ostrołęce
- wystawy on-line *Twórczy nauczyciel* – cykl wirtualnych wystaw promujących pasje nauczycieli
- warsztaty dla nauczycieli *Kwietnik z makramy*
- wystawa prac plastycznych uczniów szkół podstawowych *Z Lemem wśród gwiazd* zaprezentowana w ramach obchodów *Roku Stanisława Lema*
- warsztaty dla nauczycieli *Tradycyjne i nowoczesne ozdoby choinkowe – bombki z bibuły oraz zdobione techniką decoupage*
- wystawa książkowa zaprezentowana z okazji *Światowego Dnia AIDS*

Źródło: Kroniki BP,

Sprawozdania opisowe z działalności BP

Aneks 6 : Konkursy organizowane przez Bibliotekę Pedagogiczną oraz ich laureaci**1959**

- pierwszy konkurs zorganizowany dla bibliotek pedagogicznych 1970/1971

- konkurs czytelniczy *Popularyzujemy książki polityczno-społeczne*

1976

- konkurs dla bibliotekarzy szkolnych pod hasłem *Usprawniamy pracę naszej biblioteki*

1985

- konkurs czytelniczy *Najnowsza historia Polski*
- konkurs czytelniczy *Nasi sąsiedzi*

1987

- konkurs *Polska Ludowa i my* dla uczniów szkół podstawowych i średnich

1988

- konkurs plastyczny na Exlibris Pedagogicznej Biblioteki w Ostrołęce dla uczniów szkół średnich

1989

- quiz czytelniczy *Biblioteka-Książka-Kultura* dla uczniów szkół podstawowych

1991

- konkurs plastyczny *Kalejdoskop odkryć i wynalazków*

2002

- konkurs recytatorski *Wiosna w poezji* zorganizowany przy współpracy Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Ostrołęce

2003

- konkurs na najciekawszą gazetkę szkolną dla szkół podstawowych i gimnazjalnych

Nagrodzone pisma:

- ✓ Żaczek, SP Troszyn
- ✓ Puls, Gimnazjum Sypniewo

2004

- międzyszkolny konkurs plastyczny *Jan Chrystian Andersen i jego baśnie* dla uczniów szkół podstawowych

Osoby nagrodzone:

- ✓ I miejsce: Paweł Wyrzykowski, SP nr 2 Ostrołęka
- ✓ II miejsce: Konrad Bazydło, SP nr 6 Ostrołęka
- ✓ III miejsce: Magdalena Kadłubańska, SP nr 2 Ostrołęka

2005

- międzyszkolny konkurs literacki *Książka do której często wracam* dla uczniów szkół podstawowych

Osoby nagrodzone:

- ✓ I miejsce: Aleksandra Dobkowska, SP nr 6 Ostrołęka
- ✓ II miejsce: Magdalena Gocłowska, SP nr 6 w Ostrołęka

- ✓ III miejsce: Katarzyna Kłos, SP nr 2 w Ostrołęka i Adrianna Makowska, SP nr 1 Ostrołęka

2006

- konkurs plastyczny popularyzujący bibliotekę i książkę dla uczniów szkół podstawowych

Osoby nagrodzone:

- ✓ I miejsce: Lidia Krzynówek, SP Myszyniec Stary
- ✓ II miejsce: Aleksandra Dobrowolska, SP nr 6 Ostrołęka
- ✓ III miejsce: Małgorzata Mrozek, SP nr 2 Ostrołęka

- powiatowy konkurs czytelniczy i plastyczny pt.:
Mój ulubiony bohater baśniowy dla uczniów klas IV
Mój ulubiony bohater mityczny dla uczniów klas V
Mój ulubiony bohater fantastyczny dla uczniów klas VI
Łącznie nagrodzonych zostało 18 uczniów ze szkół podstawowych.

2007

- konkurs plastyczny na plakat z hasłem reklamowym ulubionej książki dla uczniów szkół podstawowych

Osoby nagrodzone:

- ✓ I miejsce: Kamila Brożek, SP Olszewo Borki
- ✓ II miejsce: Radosław Gadomski, ZS nr 3 Ostrołęka
- ✓ III miejsce: Sonia Parzych, SP Nasiadki

2008

- konkurs na najlepszą gazetkę szkolną dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych

Nagrodzone gazetki w kategorii szkół podstawowych:

- ✓ I miejsce: Koszałek – Opalek, SP Nur

Wyróżnienia:

- ✓ Szkolne ABC, SP Troszyn
- ✓ Nasze To i Owo, SP Sypniewo
- ✓ Szkolny Świat, SP Maków Maz.

Nagrodzone gazetki w kategorii szkół gimnazjalnych:

- ✓ I miejsce: Nasz Świat, Gimnazjum Gąsewo

Wyróżnienia:

- ✓ Addenda Jedyunki, Gimnazjum nr 1 Ostrołęka
- ✓ Gimnazjalny Młynek, Gimnazjum Młynarze

- Wieczorek Autorski dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych

Nagrodzeni uczniowie ze szkół gimnazjalnych:

- ✓ I miejsce: Ewelina Lipka, Gimnazjum nr 1 Ostrołęka

Wyróżnienie: Magdalena Olesińska, Gimnazjum nr 5 Ostrołęka

Nagrodzeni uczniowie ze szkół średnich:

- ✓ I miejsce: Sylwia Bodytka, ZSZ nr 4 Ostrołęka

Wyróżnienie: Edyta Majewska, ZSZ nr 4 Ostrołęka

- konkurs *Wydajemy własną książkę*

Nagrodzono 33 uczestników konkursu

2009

- druga edycja konkursu *Wydajemy własną książkę* pt.: *Zawsze mogę liczyć na moich bliskich* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych

Nagrodzeni w kategorii klas I-III szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Aneta Szwejk, ZSP Karniewo
- ✓ II miejsce: Patrycja Dawid, SP Baranowo
- ✓ III miejsce: Marta Gontarz, ZS STO Ostrołęka

Wyróżnienia:

- ✓ Łucja Drężek, SP Myszyniec Stary
- ✓ Justyna Bojkowska, SP nr 1 Wyszaków
- ✓ Karolina Biedka, SP Chorzele

Nagrodzeni w kategorii klas IV – IV szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Wioletta Samuel, SP Zalesie
- ✓ II miejsce: Anita Kulesza, SP nr 2 Wyszaków
- ✓ III miejsce: Maria Karolina Rusak, SP nr 2 Wyszaków

Wyróżnienia:

- ✓ Jakub Pliszka, SP Myszyniec Stary
- ✓ Sylwia Gulanowska, SP Przysań
- ✓ Hubert Kobiąka, SP Długosiodło

Nagrodzeni w kategorii klas gimnazjalnych:

- ✓ I miejsce: Anna Maria Tybuchowska, Gimnazjum Krasne
- ✓ II miejsce: Milena Puchalska, Gimnazjum Warmiak
- ✓ III miejsce: Luiza Kasprzak, Gimnazjum Krasne

Wyróżnienia:

- ✓ Anna Tomczak, Gimnazjum Krasne
- ✓ Ewelina Jurga, Gimnazjum nr 2 Ostrołęka

- konkurs literacko-plastyczny *Biblioteka moich marzeń* dla uczniów szkół podstawowych

Nagrodzeni w kategorii klas I-III szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Aleksandra Kinga Janicka, SP Przysań
- ✓ II miejsce: Anna Szulborska, SP nr 1 Ostrów Maz.
- ✓ III miejsce: Kinga Gawrych, ZS STO Ostrołęka

Wyróżnienia otrzymało 6 uczniów.

Nagrodzeni w kategorii klas IV – VI szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Wiktoria Sumara, ZS STO Ostrołęka
- ✓ II miejsce: Sylwia Gulanowska, SP Przysań
- ✓ III miejsce: Mateusz Siwak, SP Kadzidło

Wyróżnienia otrzymało 10 uczniów

- konkurs plastyczny *By czytać się chciało – zakładkę zrób wspaniałą* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum

Nagrodzeni w kategorii klas I – III szkoły podstawowej:

- ✓ Angelika Gutowska, SP Szczawin
- ✓ Klaudia Karaśkiewicz, ZS nr 1 Maków Maz.
- ✓ Dominik Kuliś, SP Kadzidło
- ✓ Agata Lustyk, SP Karniewo
- ✓ Iga Pocztowska, SP nr 1 Przasnysz
- ✓ Sandra Klik, SP Drażdzewo
- ✓ Ewa Siedlecka, SP nr 1 Przasnysz
- ✓ Wiktoria Stepnowska, SP nr 6 Ostrołęka
- ✓ Patrycja Obrębska, SP Cierpięta
- ✓ Anna Godlewska, SP Wąsewo

Nagrodzeni w kategorii klas IV-VI szkoły podstawowej:

- ✓ Justyna Niedźwiecka, SP Zawady
- ✓ Weronika Deptuła, SP Kadzidło
- ✓ Zuzanna Zielińska, SP Baranowo
- ✓ Wiktoria Krajewska, SP nr 1 Wyszaków
- ✓ Oliwia Tyszka, SP Troszyn
- ✓ Natalia Załęska, SP Kunin
- ✓ Jakub Piersa, SP Przyszań
- ✓ Katarzyna Ziemek, SP Szczawin
- ✓ Milena Plata, SP Szczawin
- ✓ Dawid Poślada, SP Łączyn

Nagrodzeni w kategorii szkół gimnazjalnych:

- ✓ Klaudia Młynarska, Gimnazjum nr 1 Ostrołęka
- ✓ Anna Ludwiczak, Gimnazjum nr 1 Ostrołęka
- ✓ Małgorzata Mrozek, Gimnazjum nr 1 Ostrołęka
- ✓ Klaudia Laskowska, Gimnazjum nr 1 Ostrołęka
- ✓ Karolina Sobotka, Publiczne Gimnazjum Warmiak
- ✓ Alicja Pisowłocka, Publiczne Gimnazjum Warmiak
- ✓ Brygida Tadra, Publiczne Gimnazjum Baranowo
- ✓ Izabela Żywicka, Publiczne Gimnazjum Baranowo
- ✓ Hubert Szcześniak, Publiczne Gimnazjum Baranowo
- ✓ Agnieszka Niszczyk, Publiczne Gimnazjum Chorzele

2010

- trzecia edycja konkursu *Wydajemy własną książkę pt.: Przepisy na udane urodziny – moja książeczka kucharska* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych

W konkursie nagrodzono 18 prac

2011

- konkurs fotograficzny *Moja mała Ojczyzna – najpiękniejsze miejsca regionu* dla uczniów szkół gimnazjalnych

Osoby nagrodzone:

- ✓ I miejsce: Klaudia Ejzemberg, Gimnazjum Baranowo
- ✓ II miejsce: Ewelina Patrycja Prusaczyk, Gimnazjum Dylewo
- ✓ III miejsce: Gabriela Ciszewska Gimnazjum nr 2 Ostrołęka

Wyróżnienia:

- ✓ Paulina Dąbrowska, Gimnazjum Baranowo
- ✓ Ewa Bastek, Gimnazjum Dylewo
- ✓ Paulina Załuska, Gimnazjum nr 2 Ostrołęka
- ✓ Aleksandra Kamila Łaszczych, Gimnazjum Kadzidło
- ✓ Monika Grabowska, Gimnazjum Baranowo
- ✓ Maja Lelujka, Gimnazjum nr 2 Ostrołęka

- konkurs plastyczny *Ekologiczny krajobraz* dla uczniów szkół podstawowych

Nagrodzeni w kategorii klas I-III szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Krystyna Podsiadlik, SP nr 1 Laskowiec
- ✓ II miejsce: Dominika Dawid, SP Czarnotrzew
- ✓ III miejsce: Wiktoria Kubeł, SP Łęg Starościński

Wyróżnienia:

- ✓ Magdalena Kobus, SP Zdunek
- ✓ Ewa Wiktoria Ruszczyk, SP Zdunek
- ✓ Ewa Waś, SP nr 10 Ostrołęka
- ✓ Magdalena Maria Koziątek, SP Zawady

Nagrodzeni w kategorii klas IV-VI szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Małgorzata Załęska, SP Olszewo-Borki
- ✓ II miejsce: Kinga Markiewicz, SP Olszewo-Borki
- ✓ III miejsce: Oliwia Martyna Mrozek, SP Nasiadki

Wyróżnienia:

- ✓ Aleksandra Chochowska, SP nr 5 Ostrołęka
- ✓ Paulina Kryszpin, SP Olszewo-Borki
- ✓ Alicja Tabor, SP Pasieki
- ✓ Wiktor Wilga, SP Wola Błędowska

2012

- konkurs plastyczny na plakat i hasło *Jestem cyfrowym odkrywcą* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych

Nagrodzeni w klasach I-III szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Patrycja Kryszpin, SP Olszewo Borki
- ✓ II miejsce: Oliwia Twardziak, SP nr 1 Laskowiec
- ✓ III miejsce: Krystyna Podsiadlik, SP nr 1 Laskowiec

Wyróżnienie:

- ✓ Kinga Perzanowska, SP nr 1 Laskowiec
- ✓ Monika Baclawska, SP Nasiadki

Nagrodzeni w klasach IV-VI szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Julia Zbiczynska, SP nr 2 Ostrołęka
- ✓ II miejsce: Alicja Tabor, SP Pasieki
- ✓ III miejsce: Justyna Załęska, ZS Wykrot

Wyróżnienie:

- ✓ Kamila Duszak, SP Nasiadki
- ✓ Roksana Pruczyk, SP Nasiadki
- ✓ Joanna Dobkowska, SP Troszyn

Nagrodzeni w kategorii Gimnazja:

- I miejsce: Zuzanna Zielińska, Zespół Szkół Gminnych Baranowo
- II miejsce: Sylwia Szcześniak, Zespół Szkół Gminnych Baranowo
- III miejsce: Marek Nadolny, Publiczne Gimnazjum Łyse

Wyróżnienie:

- Sylwia Budna, ZSG Baranowo
- Ewelina Abramczyk, ZSG Baranowo
- konkurs plastyczny *Moje ulubione źródło informacji w bibliotece* dla uczniów szkół podstawowych

Nagrodzeni w klasach I-III szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Jakub Siok, SP Laskowiec
- ✓ II miejsce: Dominika Prusaczyk SP Laskowiec
- ✓ III miejsce: Natalia Brakoniecka SP Czarnia

Wyróżnienia:

- ✓ Julia Suplicka, SP Laskowiec
- ✓ Karolina Mroczkowska, SP Przysań
- ✓ Klaudia Wołosz SP, Przysań
- ✓ Magdalena Opęchowska, SP Laskowiec

Nagrodzeni w kategorii klas IV-VI:

- ✓ I miejsce: Klaudia Domurad, SP nr 2 Ostrołęka
- ✓ II miejsce: Wiktoria Popielarczyk, SP Kadzidło
- ✓ III miejsce: Justyna Duszak, SP Chudek

Wyróżnienia:

- ✓ Alicja Suchecka, SP Kadzidło
- ✓ Aleksandra Nowicka, SP Baranowo
- ✓ Gabriela Pieńkos, SP Bakuła-Ziomek
- ✓ Emilia Samuel, SP nr 1 Ostrołęka
- konkurs na *LOGO BP w Ostrołęce* dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

Osoby nagrodzone:

- ✓ I miejsce: Eliza Kulesza, ZS Nr 1 Ostrołęka

Wyróżnienia:

- ✓ Mariola Marzewska, Publiczne Gimnazjum Kadzidło
- ✓ Krzysztof Pijanowski, ZS Lelis
- ✓ Patrycja Wołosz, Gimnazjum Nr 1 Ostrołęka

- czwarta edycja konkursu *Wydajemy własną książkę pt. Moja niezwykła przygoda w bibliotece...* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych

Nagrodzeni w klasach I-III szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Patrycja Nowacka, SP Przysań
- ✓ II miejsce: Zuzanna Grzyb, Społeczna Szkoła Podstawowa STO Ostrołęka
- ✓ III miejsce: Aleksandra Nowacka, SP Przysań

Wyróżnienia:

- ✓ Angelika Staszewska, SP Nr 10 Ostrołęka
- ✓ Alicja Szczygieł, SP Przysań

Nagrodzeni w kategorii klas IV-VI:

- ✓ I miejsce: Jonatan Czugaj, SP nr 2 Ostrołęka
- ✓ II miejsce: Aleksandra Rybaczyk, SP Kunin
- ✓ III miejsce: Dominika Warmjak, SP Warmiak

Wyróżnienia:

- ✓ Magdalena Sender, PSP Zalesie

Nagrodzeni w kategorii Gimnazja:

- ✓ I miejsce: Milena Głazewska, PG Czerwin
- ✓ II miejsce: Karolina Mierzejeska, PG Czerwin
- ✓ III miejsce: Karolina Biernacka, Gimnazjum Nr 1 Ostrołęka

Wyróżnienie:

- ✓ Aneta Narowska, PG Czerwin
- ✓ Patrycja Jakacka, Gimnazjum Nr 1 Ostrołęka

- konkurs plastyczny na plakat zorganizowany w związku z obchodami Tygodnia Edukacji Globalnej dla uczniów szkół podstawowych

Nagrodzeni w klasach I-III szkoły podstawowej:

- ✓ I miejsce: Patrycja Nowacka, SP Przysań
- ✓ II miejsce: Patrycja Brakoniecka, SP Czarnia
- ✓ III miejsce: Błażej Kuliś, SP Laskowiec

Wyróżnienia:

- ✓ Patrycja Drężewska, SP Zawady
- ✓ Wiktor Gocel, SP Przysań
- ✓ Karolina Oleszczak, SP Przysań
- ✓ Oliwia Twardziak, SP Laskowiec

Nagrodzeni w kategorii klas IV-VI:

- ✓ I miejsce: Alicja Szczygieł, SP Przysań
- ✓ II miejsce: Julia Zbiczynska, SP nr 2 Ostrołęka
- ✓ III miejsce: Aleksandra Nowacka, SP Przysań

Wyróżnienia:

- ✓ Julia Dąbrowska, SP nr 2 Ostrołęka
- ✓ Jennifer Maria Gałkowska, SP Cierpięta
- ✓ Magdalena Opęchowska, SP Laskowiec
- ✓ Wiktoria Steckowska, SP Łyse

2013

- konkurs na audiobook *Poezja Juliana Tuwima* dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych
- konkurs literacki *Bajka dla przedszkolaka* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych
- konkurs plastyczny *Ilustracja do wiersza Juliana Tuwima* dla uczniów szkół podstawowych

2014

- konkurs literacki *Kto zdrowia nie szanuje ten na starość żałuje* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs na audiobook *Brzechwa łączy pokolenia* dla uczniów szkół podstawowych

2015

- konkurs plastyczny *Twórczość ks. Jana Twardowskiego widziana oczami dziecka* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs plastyczny *Przemocy mówimy STOP* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs plastyczny *Ilustracja do baśni Andersena* dla uczniów szkół podstawowych

2016

- konkurs na audiobook *W Stumilowym Lesie* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs plastyczny *Moja ulubiona przygoda bohaterów powieści Henryka Sienkiewicza „W pustyni i puszcy”* dla uczniów szkół podstawowych

2017

- konkurs plastyczny *Obraz Józefa Piłsudskiego. Ilustracja do wiersza Jana Brzechwy "Rewia"* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs literacki *Wisła – królowa polskich rzek* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych

2018

- konkurs plastyczny *W świecie wierszy Juliana Tuwima* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs plastyczny *Bezpieczni w sieci* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs plastyczny *Lapbook o Polsce* dla uczniów szkół podstawowych

2019

- konkurs plastyczny *Mój ulubiony bohater filmowy* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs plastyczny *Nigdy więcej wojny* dla uczniów szkół podstawowych

2020

- konkurs na prezentację multimedialną *Książka, którą polecam* dla uczniów szkół podstawowych

2021

- konkurs plastyczny *230 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs fotograficzny *Gry planszowe – mój sposób na nudę* dla uczniów szkół podstawowych

2022

- konkurs plastyczny *70 lat Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce* dla uczniów szkół podstawowych
- konkurs na prezentację multimedialną *Ekologicznie żyjemy i przyrodę szanujemy* dla uczniów szkół podstawowych

Źródło: Kroniki BP.

Źródło: Strona internetowa BP

Aneks 7 : Publikacje o Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce.**Artykuły, wydawnictwa zwarte**

1. (And), *Książki w jasnych salach*, W: Gazeta Wyborcza, 1995, nr 219; Wkładka Gazeta w Białymstoku, s. 2.
2. (And), *Kto studiuje, ten czytuje*, Ratusz Ostrołęcki, 1997, nr 2, s. 10
3. (ar), *Minął właśnie rok...*, W: Tygodnik Ostrołęcki, 1996, nr 41, s.7
4. (AW), *Biblioteka Pedagogiczna*, W: Ratusz Ostrołęcki, 1998, nr 9, s. 10
5. (AW), *Biblioteka belfrów*, W: Rozmaitości Ostrołęckie, 2005, nr 105.
6. (awo), *Biblioteka jutra*, W: Tygodnik Ostrołęcki z dn. 12 maja 2009, s. 20.
7. (E), *W pedagogicznej księżnicy*, W: Trybuna Mazowiecka, 1981, nr 208, s.6
8. (E.I.P.), *Służby pomocą nauczycielom*, W: Nasza Trybuna, 1980, nr 201, s.6
9. (HM), *Biblioteka pomaga pedagogom*, W: Trybuna Mazowiecka, 1965, nr 174, s. 2.
10. (ik), *Uczniowie autorami książek*, W: Kurier Ostrołęcki, z dn. 7.05.2009, s. 6.
11. (jaz), *Dyrektorka doceniona*, W: Tygodnik Ostrołęcki, 2006, nr 44, s. 10
12. (mm), *Wydajemy własną książkę*, W: Tygodnik Ostrołęcki z dn. 12 maja 2009, s. 23
13. (nan), *Belfry surfują*, W: Gazeta Współczesna: dziennik regionalny: Ostrołęka, 2006, nr 25, s. 9.
14. (PH), *Akt wmurowany*, W: Rozmaitości Ostrołęckie, 2009, nr 199, s. 3.
15. (po), *Marszałek przeciął wstęgę*, W: Tygodnik Ostrołęcki, z dn. 26 kwietnia 2011, s. 4.
16. Bartnicka Agata, *Działalność Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce w latach 1975-1995*, Olsztyn 1998.
17. Hołda Bogumił, *Wakacje z książką*, W: Nasza Trybuna, 1978, nr 130, s. 1.
18. Jakubowski Stefan, *W służbie studiujących nauczycieli*, W: Głos Nauczycielski, 1976, nr 17, s. 8.
19. Kijowski Jerzy, *Dzieje Ostrołęki. 1944 – 2000*, Ostrołęka, Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki, 2002, Cześć IV, Rozdział III, Kultura, s. 421.
20. Olkowska-Balcerzak Bożena, Dobek Edyta, Rogala Edyta, *60 lat Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce*, Ostrołęka 2012.
21. Pajka Stanisław, *Chociaż wakacje...*, W: Trybuna Mazowiecka, 1966,
22. Pajka Stanisław, *Książka pedagogiczna na Kurpiach*, W: Trybuna Mazowiecka, 1964, nr 40, s. 6.
23. Suchecka Bożena, *Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Ostrołęce. 1950-1995*, Warszawa 1996.

Materiały online:*

1. *60. urodziny ostrołęckiej Biblioteki*. [on-line]. [Dostęp 16.04.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.moja-ostroleka.pl/60-urodziny-ostroleckiej-biblioteki,1334571038,2.html>

2. „Cyfrowi odkrywcy” nagrodzeni. [on-line]. [Dostęp 27.02.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://kurierostrolecki.pl/92989,Ostroleka-Cyfrowi-odkrywcy-nagrodzeni.html>
3. *Amnestia dla zapominalskich czytelników zakończona*. [on-line]. [Dostęp 02.01.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1325513841,2.html>
4. *Biblioteka Pedagogiczna przeprowadziła się*. [on-line]. [Dostęp 11.05.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.to.com.pl/apps/pbcs.dll/article?AID=/20110511/OSTROLEKA/991429279>
5. *Biblioteka Pedagogiczna w oczach gimnazjalistów*. [on-line]. [Dostęp 24.04.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.moja-ostroleka.pl/biblioteka-pedagogiczna-w-oczach-gimnazjalistow,1335241853,2.html>
6. *Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce podsumowała konkurs plastyczny "Jestem cyfrowym odkrywca"*. [on-line]. [Dostęp 27.02.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/biblioteka-pedagogiczna-w-ostrolece-podsumowala-konkurs-plastyczny-jestem-cyfrowym-odkrywca-zdjecia,1330342716,2.html>
7. *Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce podsumowała rok 2011*. [on-line]. [Dostęp 01.03.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1325600025,2.html>
8. *Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce zaprasza nauczycieli-bibliotekarzy na spotkanie pod hasłem „Cyberprzemoc”*. [on-line]. [Dostęp 03.10.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1317645101,2.html>
9. *Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce zaprasza*. [on-line]. [Dostęp 11.05.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/biblioteka-pedagogiczna-w-ostrolece-zaprasza,1305114099,2.html>
10. *Biblioteka Pedagogiczna zaprasza na "Wieczorek Autorski"*. [on-line]. [Dostęp 03.04.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.moja-ostroleka.pl/biblioteka-pedagogiczna-zaprasza-na-wieczorek-autorski,1333459270,2.html>
11. *Biblioteki wzbogaciły się o nowe książki*. [on-line]. [Dostęp 22.11.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/biblioteki-szkolne-wzbogacily-sie-o-nowe-ksiazki,1321990297,2.html>
12. *Biurowiec przy ul. Piłsudskiego poświęcony i oddany do użytku*. [on-line]. [Dostęp 20.04.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1303301363,2.html>
13. *Dzień Bezpiecznego Internetu w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce*. [on-line]. [Dostęp 08.02.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1328732247,2.html>
14. *Hafty i koronki - twórcy i amatorzy*. [on-line]. [Dostęp 26.10.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1319635927,2.html>

15. *Konkurs plastyczny dla uczniów szkół podstawowych*. [on-line]. [Dostęp 05.03.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.moja-ostroleka.pl/konkurs-plastyczny-dla-uczniow-szkol-podstawowych,1330947450,2.html>

16. *Napisz i wydaj własną książkę*. [on-line]. [Dostęp 08.05.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.moja-ostroleka.pl/napisz-i-wydaj-wlasna-ksiazke,1336476736,2.html>

17. *Ostrołęcka biblioteka wzbogaciła się o nowe czasopisma*. [on-line]. [Dostęp 11.04.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.moja-ostroleka.pl/ostrolecka-biblioteka-wzbogacila-sie-o-nowe-czasopisma,1334174242,2.html>

18. *Ostrołęka: Inwestycja, choć z turbulencjami, doleciała do finału*. [on-line]. [Dostęp 20.04.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://kurierostrolecki.pl/46885,Ostroleka-Inwestycja-choc-z-turbulencjami-doleciala-do-finalu.html>

19. *Ostrołęka: Twórczynie otrzymały dyplomy i podziękowania za wyjątkową wystawę*. [on-line]. [Dostęp 17.10.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://kurierostrolecki.pl/73356,Ostroleka-Tworczynie-otrzymaly-dyplomy-i-podziekowania-za-wyjatkowa-wystawe.html>

20. *Podaruj książkę bibliotece szkolnej*. [on-line]. [Dostęp 05.09.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1315219530,2.html>

21. *Przedświąteczne warsztaty w ostrołęckiej bibliotece*. [on-line]. [Dostęp 21.03.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.moja-ostroleka.pl/przedswiateczne-warsztaty-w-ostroleckiej-bibliotece,1332329505,2.html>

22. *Spotkanie dla miłośników fotografii w ostrołęckiej bibliotece*. [on-line]. [Dostęp 20.03.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.moja-ostroleka.pl/spotkanie-dla-milosnikow-fotografii-w-ostroleckiej-bibliotece,1332247509,2.html>

23. *Świąteczna amnestia dla czytelników w bibliotece pedagogicznej*. [on-line]. [Dostęp 13.12.2011]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1323778986,2.html>

24. *Warsztaty fotograficzne w ostrołęckiej bibliotece*. [on-line]. [Dostęp 04.04.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.moja-ostroleka.pl/warsztaty-fotograficzne-w-ostroleckiej-bibliotece-zdjecia,1333537716,2.html>

25. *Zaprojektuj logo Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce*. [on-line]. [Dostęp 08.02.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1328698381,2.html>

26. *Zaprojektuj plakat, wymyśl hasło i weź udział w konkursie*. [on-line]. [Dostęp 12.11.2012]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.archiwum.moja-ostroleka.pl/moja-ostroleka-artykul-ostroleckie,1326374458,2.html>

* Publikacje z lat 2012-2021 o wydarzeniach w Bibliotece dostępne na stronach www : aktualnej <http://bp.ostroleka.pl/> oraz archiwalnej <http://old.bp.ostroleka.pl/>

Aneks 8 : Publikacje drukowane pracowników Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce.

60 lat Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce / Bożena Olkowska-Balcerzak, Edyta Dobek, Edyta Rogala ; Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce. - Ostrołęka : Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe im. Adama Chętnika, 2012. - ISBN 978-83-62775-14-9.

Anita Bałas

1. *Kreatywny nauczyciel - kreatywny uczeń : scenariusz zajęć warsztatowych dla nauczycieli z wykorzystaniem metod pedagogiki zabawy* / Anita Bałas. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2013, nr 5, s. 40-41
2. *Dzień Nauczyciela : zestawienie bibliograficzne artykułów z czasopism* / Anita Bałas. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2012, nr 10, s. 40-41
3. *Edukacja biblioteczna i informacyjna : zestawienie bibliograficzne w wyborze za lata 2005-2012* / Anita Bałas. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2012, nr 9, s. 40-43
4. *Gry planszowe w edukacji : zestawienie bibliograficzne w wyborze* / Anita Bałas. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2019, nr 6, s. 35-38
5. *Polska komedia filmowa : scenariusz wystawy* / Anita Bałas, Izabella Łada. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2015, nr 2, s. 40-42

Edyta Dobek

1. *"Krzyżacy" Henryka Sienkiewicza w otwartych zasobach edukacyjnych. Korelacja języka polskiego i informatyki : scenariusz lekcji języka polskiego dla kl. III gimnazjum* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2016, nr 9, s. 39-40
2. *60 lat Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2012, nr 7/8, s. 43-45
3. *Biblioteki szkolne na świecie: zestawienie bibliograficzne artykułów z czasopism* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2011, nr 3, s. 41
4. *Historia i rozwój pisma – scenariusz zajęć bibliotecznych* / Edyta Dobek, Edyta Magdalena Lachowska, Iwona Mickiewicz. W: Poradnik Bibliotekarza. – 2013, nr 3, s. 42-43.
5. *Jak i gdzie poszukiwać informacji oraz ich źródeł na przykładzie Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce: konspekt lekcji bibliotecznej dla szkół ponadgimnazjalnych* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2009, nr 9, s. 38-39
6. *Maria Skłodowska-Curie (1867-1934): bibliografia podmiotowo-przedmiotowa* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2011, nr 5, s. 38-40
7. *O stawaniu się czytelnikiem - słów kilka* / Edyta Dobek. W: Meritum. - 2008, nr 2, s. 75-76
8. *Pasowanie na czytelnika: zestawienie bibliograficzne* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2011, nr 9, s. 38-39
9. *Porozmawiajmy o emocjach: scenariusz zajęć dla uczniów gimnazjum* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2010, nr 6, s. 36-37
10. *Poszukujemy informacji o Bogurodzicy: konspekt lekcji w klasie III gimnazjum* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2009, nr 10, s. 41-43
11. *Quiz bibliotekarski* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2012, nr 7/8, s. 56-58
12. *Uchodźcy : zestawienie bibliograficzne w wyborze* / Edyta Dobek. W: Poradnik Bibliotekarza. - 2016, nr 6, s. 39-40

13. *Unia Lubelska (1569) : zestawienie bibliograficzne* / Edyta Dobek. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2019, nr 9, s. 40
14. *Wyszukiwanie informacji w oparciu o warsztat informacyjno-encyklopedyczny biblioteki: konspekt lekcji bibliotecznej dla klasy VI szkoły podstawowej* / Edyta Dobek. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2008, nr 10, s. 39-40
15. *Zwykła matka: scenariusz inscenizacji dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych* / Edyta Dobek. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2011, nr 4, s. 38-40

Edyta Magdalena Lachowska

1. *Cyprian Kamil Norwid – test wiedzy* / Edyta Magdalena Lachowska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. – 2013, nr 2, s. 46-47
2. *Historia i rozwój pisma – scenariusz zajęć bibliotecznych* / Edyta Dobek, Edyta Magdalena Lachowska, Iwona Mickiewicz. W: *Poradnik Bibliotekarza*. – 2013, nr 3, s. 42-43.
3. *Jak ważny jest przyjaciel?: scenariusz zajęć z elementami biblioterapii dla uczniów przedszkola i szkoły podstawowej* / Edyta Magdalena Lachowska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2011, nr 7/8, s. 51-52
4. *Jan Heweliusz - test wiedzy* / Edyta Magdalena Lachowska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2011, nr 7/8, s. 49-50
5. *Każdy z nas jest inny: scenariusz zajęć biblioterapeutycznych* / Edyta Magdalena Lachowska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2010, nr 10, s. 39-41
6. *Konkurs nt. życia i twórczości Henryka Sienkiewicza* / Edyta Magdalena Lachowska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2016, nr 6, s. 36-37
7. *Nasze babcie są wspaniałe!, Dla naszych dziadków: scenariusze imprez z okazji Dnia Babci i Dziadka* / Edyta Magdalena Lachowska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2012, nr 1, s. 41-42
8. *Popularyzacja kultury lokalnej w bibliotece pedagogicznej* / Edyta Magdalena Lachowska. W: *Biblioteka w Szkole*. - 2010, nr 10, s. 26
9. *Władysław Stanisław Reymont- test wiedzy* / Edyta Magdalena Lachowska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. – 2015, nr 11, s. 40-41
10. *Życie i twórczość Czesława Miłosza: test wiedzy* / Edyta Magdalena Lachowska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2011, nr 9, s. 40-41

Izabela Łada

1. *Polska komedia filmowa : scenariusz wystawy* / Anita Bałas, Izabela Łada. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2015, nr 2, s. 40-42

Iwona Mickiewicz

1. *Historia i rozwój pisma – scenariusz zajęć bibliotecznych* / Edyta Dobek, Edyta Magdalena Lachowska, Iwona Mickiewicz. W: *Poradnik Bibliotekarza*. – 2013, nr 3, s. 42-43.

Anna Owczarek

1. *Co w Tobie drzemie? Czy już wiesz? : odkrywamy nasze talenty* / Anna Owczarek. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2020, nr 6, s. 33-34
2. *Kim zostanę, gdy dorosnę? - doradztwo zawodowe dla najmłodszych na podstawie tekstu Danuty Wawilow "A jak będę dorosła" - Scenariusz zajęć czytelniczych dla dzieci z klas 0-III* / Anna Owczarek. W: *Biblioteka Publiczna* – 2021, nr 9, s. 38-39

3. *Obchody 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce* / Anna Owczarek, Małgorzata Liszewska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2019, nr 2, s. 25-26

Małgorzata Stepnowska

1. *Dlaczego drzewa są ważne? : scenariusz zajęć czytelniczo-ekologicznych na podstawie książki "Drzewo darów" Shela Silversteina* / Małgorzata Stepnowska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2022, nr 2, s. 39-40
2. *Jak kreatywnie wybrnąć z kłopotu? : scenariusz zajęć bibliotecznych na podstawie książki Iwony Chmielewskiej "Kłopot"* / Małgorzata Liszewska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2017, nr 10, s. 39-40
3. *Krzyżówka dotycząca życia i twórczości ks. Jana Twardowskiego* / Małgorzata Liszewska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2015, nr 7/8, s. 63-64
4. *Obchody 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce* / Anna Owczarek, Małgorzata Liszewska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2019, nr 2, s. 25-26
5. *Rok 2016 Rokiem Henryka Sienkiewicza : scenariusz wystawy* / Małgorzata Liszewska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2016, nr 5, s. 38-40
6. *Rozwijanie przez pomaganie : scenariusz zajęć bibliotecznych na podstawie książki Iwony Chmielewskiej "O tych, którzy się rozwijali"* / Małgorzata Liszewska. W: *Poradnik Bibliotekarza*. - 2017, nr 11, s. 39-40

Hanna Małgorzata Witczak

1. *Konstytucja 3 Maja: scenariusz apelu* / Małgorzata Witczak. W: *Biblioteka w Szkole*. - 1991, nr 3, s. 26-28

Małgorzata Zaremba

1. *Edukacja ekologiczna - moda czy konieczność?: scenariusz apelu* / Małgorzata Zaremba. W: *Biblioteka w Szkole*. - 1996, nr 4, s. 22-23
2. *Empatia: zestawienie tematyczne* / Małgorzata Zaremba. W: *Biblioteka w Szkole*. - 1999, nr 5, s. 26
3. *Miłość niejedno ma imię: montaż poetycki na Dzień zakochanych* / Małgorzata Zaremba. W: *Biblioteka w Szkole*. - 1997, nr 10, s. 10-11
4. *Noc Świętojańska: tradycja, obrządek, zwyczaje* / Małgorzata Zaremba. W: *Biblioteka w Szkole*. - 1997, nr 3, s. 14-15
5. *Przemoc w rodzinie: zestawienie tematyczne w wyborze (1990-1998)* / Małgorzata Zaremba. W: *Biblioteka w Szkole*. - 1999, nr 5, s. 26-27
6. *Ręce twoje opisują... Serce twoje opisują...: montaż słowno-muzyczny na Dzień Matki* / Małgorzata Zaremba. W: *Biblioteka w Szkole*. - 1994, nr 4, s. 9-10

Anna Dorota Zdunek

1. *Między biblioteką szkolną, publiczną i pedagogiczną: projekt edukacyjny* / Anna Dorota Zdunek. W: *Biblioteka w Szkole*. - 2009, nr 4, s. 22-23

Aneks 9 : Odznaczenia i nagrody pracowników BP

Odznaczenia

- Janina Kalinowska – Złota Odznaka ZNP, 1965 r.
- Janina Kalinowska – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, lata 60-te
- Wanda Załuska – Złoty Krzyż Zasługi, 1975 r.
- Jadwiga Markowska – Medal Komisji Edukacji Narodowej, 1984 r.
- Jadwiga Podleś – odznaka Za zasługi dla woj. ostrołęckiego, 1984 r
- Anna Florczyk – Złoty Krzyż Zasługi, 1987 r.
- Jadwiga Podleś – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, 1987 r.
- Jadwiga Markowska – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, 1987 r.
- Teresa Jankowska – Brązowy Krzyż Zasługi, 2005 r.
- Danuta Łata – Medal Komisji Edukacji Narodowej, 2006 r.
- Małgorzata Zaremba – Honorowa Odznaka SBP, 2015 r.
- Edyta Dobek - Medal „W dowód uznania”, 2016 r.

Nagrody

- Jadwiga Podleś – Nagroda Ministra Edukacji Narodowej, 1986 r.
- Anna Florczyk – Nagroda Ministra Edukacji Narodowej, 1990 r.
- Danuta Łata – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2006 r.
- Bożena Olkowska-Balcerzak – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2007 r.
- Danuta Łata – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2008 r.
- Teresa Jankowska – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2010 r.
- Anna Grabowska – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2011 r.
- Edyta Dobek – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2013 r.
- Anna Grabowska – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2014 r.
- Anna Grabowska – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2016 r.
- Bożena Olkowska-Balcerzak – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2016 r.
- Anna Grabowska – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2018 r.
- Anna Grabowska – Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2020 r.
- Małgorzata Zaremba - Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, 2021 r.

Aneks 10 : Wspomnienia

Eugeniusz Nałęcz: Wspomnienia

*Eugeniusz Nałęcz,
wicekurator oświaty i wychowania,
wicewojewoda ostrołęcki,
aktywny czytelnik Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce**

Jeszcze przed 1 czerwca 1975 r., dniem utworzenia nowych województw, ostrołęcki księgozbiór pedagogiczny został usunięty z kamienicy na rogu ulic Świętokrzyskiej i Kościuszki; złożono go w mniejszej sali siedziby władz Związku Nauczycielstwa Polskiego, w przyzmy pod ścianami, bacząc by można było korzystać z tego lokum na narady czy konferencje. Do zwolnionych pomieszczeń wprowadzili się urzędnicy Wojewódzkiego Komitetu Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego; polityka łatwo wygrywa z kulturą i oświatą.

Pierwsza dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Pedagogicznej, mgr Wanda Załuska-Macewicz urzędowała w części zrujnowanego starego szpitala, mieszczącego się naprzeciwko Fary; zdeponowano tam również kilka tysięcy woluminów.

W przydzielonym mi, jako wicekuratorowi oświaty i wychowania, zakresie obowiązków był nadzór nad ksiąźnicą pedagogiczną, praktycznie rzecz biorąc czytelnikom niedostępna. Zabiegałem u sprawującego pieczę nad oświatą, kulturą i sportem wicewojewody Kazimierza Błaszczaka o godziwy lokal dla biblioteki pedagogicznej – niezbędnej rzeszom, tak licznie, jak nigdy wcześniej, studiujących zaocznie nauczycieli. Mój zwierzchnik kochał sport i turystykę, więc te dziedziny wspierał. Kulturę i oświatę traktował jak pasierbów, ich potrzeb nie rozumiał.

Możliwości rozwoju, w tym inwestycyjne, w drugiej połowie dekady Edwarda Gierka kurczyły się z dnia na dzień, narastała gorycz – nadzieja, że Polska będzie nieustannie „rosła w siłę, a Polacy będą żyli dostatnio” okazała się płonna.

Centralizowanie, jednoczenie instytucji, było w rozumieniu wielu remedium na przejawy dysfunkcji. Mizeria lokalowa Ostrołęki to myślenie wzmacniała. Błaszczak przekonywał mnie, że włączenie zbiorów pedagogicznych do publicznych to najbardziej racjonalne rozwiązanie, ja oponowałem – wspierając się dowodami na różnorodność organizmów w sferze kultury. Różnorodność, dla której specyfiki glajchsaltowanie, tj. ujednolicanie na siłę jest zgubne.

Wydarzenia czerwcowe 1976 r., reakcja na zamierzoną drastycznie podwyżkę cen żywności, miały różne reperkusje. W wojewódzkiej Ostrołęce wymuszono rezygnację z zamiaru wprowadzenia się urzędników Komitetu Wojewódzkiego do – budowanego ze środków Urzędu Wojewódzkiego – budynku przy ul. Gorbatowa. Z nowych możliwości lokalowych skorzystały obie biblioteki – publiczna i pedagogiczna.

Maria Kruczyk – okoliczności, które spowodowały jej odejście ze stanowiska nie powinny przekreślać jej dokonań – uczyniła z wojewódzkiej biblioteki pedagogicznej ważne ogniwo wojewódzkiej struktury oświatowej. Szefowe bibliotek w Makowie Mazowieckim, w Ostrowi Mazowieckiej, w Przasnyszu i Wyszku stały się doradcami (użyjmy słowa: radczyniami) działów nauczycielskich bibliotek szkolnych. Stworzono system zintegrowanej informacji o zbiorach (akurat taki aspekt centralizacji służy kulturze).

Uczestniczyłem w zebraniach tego nieformalnego zespołu, pamiętam twarze i mądre słowa Krystyny Cepowiczowej z Ostrowi Maz., Wandy Leszczyńskiej z Makowa Mazowieckiego i Teresy Kaczyńskiej z Przasnysza. Z przekonaniem wspierałem zamierzenia i działania tego gremium, cieszyły mnie dokonania tych kobiet, zabiegałem by pieniędzy na zakup książek i czasopism nie brakowało.

Stan wojenny ogłoszony 13 grudnia 1981 r. sprawił, że tzw. Pałac na Gorbatowa stał się koszarami ORMO (Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej), więc biblioteka pedagogiczna przemierzyła nowy szlak tułactwa. Dotarła na ul. Traugutta, do budynku użytkowanego wcale niedawno przez Komitet Miejski, a później również przez komórki organizacyjne Komitetu Wojewódzkiego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.

Chwała mgr inż. Ryszardowi Władysławowi Załusce, który pod moją – wtedy, wicewojewody – presją, zgodził się zostać w r. 1988 kuratorem oświaty i wychowania i że siedzibę urzędu nadzorującego szkolnictwo przeniósł z ul. Świętokrzyskiej na Oświatową, a przez to umożliwił – po generalnym remoncie – zlokalizowanie tam księgozbioru.

Od daty odejścia na emeryturę staram się pobudzać moje szare komórki do aktywności. Zasoby ostrołęckiej Biblioteki Pedagogicznej traktuję jako źródło nieustannie wzbogacanej wiedzy. Myślę czasem, czy w czasie mi danym zrobiłem dla tej księżnicy tyle ile było naówczas możliwe, czy może, niestety, nie zdołałem wesprzeć ją mocniej.

8 marca 2012.

*Eugeniusz Nałęcz zmarł w 2015 r., został pochowany na cmentarzu miejskim w Ostrołęce.

Jadwiga Markowska: Wspomnienia

*Jadwiga Markowska – pracownik Biblioteki
Pedagogicznej w latach 1977-1991,
kierownik czytelnicy od 1981 r.
Wcześniej nauczycielka języka polskiego
w Szkole Podstawowej nr 2.
Przeszkolenie bibliotekarskie zdobyła w 1983 r.
W roku 1991 odeszła na emeryturę.*

W Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej w Ostrołęce przepracowałam 11 lat na pełnym etacie jako nauczyciel bibliotekarz oraz 3 lata w wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu będąc już na emeryturze. Pracę rozpocząłam 1 grudnia 1977 r. przechodząc ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Ostrołęce, gdzie byłam nauczycielką języka polskiego.

Biblioteka wówczas mieściła się w starym szpitalu przy ulicy Szpitalnej. Warunki lokalowe były bardzo ciężkie wręcz prymitywne. Budynek przypominał ruinę. Brak kanalizacji, wodociągu. Ogrzewanie zajmowanych pomieszczeń stanowiły piece akumulacyjne, które z powodu przestarzałej instalacji elektrycznej bardzo często przestawały działać. Wzywani byli odpowiedni fachowcy, aby to źródło grzewcze mogło działać. Kończąc pracę o godz. 18.00 dyżurująca bibliotekarka musiała pamiętać o odłączeniu pieców od sieci, aby zachować w ten sposób bezpieczeństwo. Aby zagotować wodę na herbatę lub kawę, umyć szklanki czy ręce musiałyśmy wcześniej przynieść w wiadrach wodę z budynku usytuowanego przy ul. T. Kościuszki, w którym mieściły się biura niektórych wydziałów milicji obywatelskiej. W tym budynku korzystałyśmy również nie tylko z wody, ale i urządzeń sanitarnych. Z powodu nielegalnego pobierania wody i użytkowania ubikacji nie spotkały nas ze strony właścicieli żadne nieprzyjemne zajścia. Najwyraźniej rozumieli naszą sytuację i związane z tym potrzeby. Wielu pracowników milicji, bądź ich dzieci, studiowało na różnych uczelniach często na kierunkach pedagogicznych, psychologicznych, resocjalizacji, więc na zasadzie dobrego sąsiedztwa byli naszymi czytelnikami. Staraliśmy się w sposób profesjonalny i życzliwy zaspokoić ich potrzeby czytelnicze.

Mimo ciężkich warunków lokalowych biblioteka funkcjonowała przez sześć dni w tygodniu w godzinach od 8.00 – 18.00. Przez długi czas byliśmy jedynymi użytkownikami tego budynku. Nieszczelne drzwi i okna, woda w piwnicach powodowały wilgoć i zagrzybienie ścian i sufitów. Szpital był w pewnym sensie pustostanem przeznaczonym do kapitalnego remontu. Różne instytucje, w tym miejska biblioteka, które urzędowały pod tym adresem zostały przeniesione do innych lokali w mieście. Przez dłuższy okres jedynie PBW zasiedlała ten lokal.

W tym czasie dyrektorem biblioteki była pani Wanda Załuskowa. Prócz niej zatrudnione były panie: Barbara Załuska, Jadwiga Podleś, Elżbieta Żebrowska, Jadwiga Markowska. Po pewnym czasie zatrudnione zostały panie – Władysława Kołakowska i Danuta Łata.

Zarówno pani dyrektor jak i wszystkie pozostałe pracownice starałyśmy się mimo wszystkich uciążliwości, stworzyć naszym czytelnikom dobrze zaopatrzony księgozbiór i estetycznie urządzić wszystkie pomieszczenia. Oprócz wypożyczalni była czytelnia z księgozbiorem podręcznym i dużą ilością czasopism. Trzeba pamiętać, że były to czasy sprawiające trudność w kupieniu odpowiedniej prasy i czasopism nie wspominając o czasopismach fachowych. W pomieszczeniach bibliotecznych znajdowało się bardzo dużo hodowanych przez nas kwiatów doniczkowych. W sezonie wiosenno-letnio-jesiennym do wazonów przynosiłyśmy kwiaty cięte z własnych ogródków.

Zależało nam bardzo na tym, żeby miejsce spotkań czytelnika z książką i czasopiśmie odbywało się w miarę możliwości w warunkach estetycznych, pozytywnie kojarzonych z odwiedzinami.

W tym okresie Ostrołęka była województwem. Miejscowości szkół na pograniczu kurpiowsko-mazurskim były w znacznym oddaleniu od PBW. Nauczyciele zazwyczaj nie byli posiadaczami aut, a połączenia autobusowe nie sprzyjały częstym odwiedzinom Ostrołęki i biblioteki. A potrzeby kontaktu z biblioteką były duże, ponieważ w tym czasie bardzo dużo pedagogów studiowało w systemie zaocznym. Rozumiejąc potrzeby i trudności wyżej wymienione zorganizowałyśmy formę biblioteki objazdowej. Biblioteka była posiadaczem samochodu nysa i etatu kierowcy. Nie było więc przeszkód transportowych.

Po wcześniejszym telefonicznym kontakcie z dyrekcją szkół w uwzględnionym terminie przywoziłyśmy wyselekcjonowany księgozbiór przydatny dla nauczycieli studiujących, ale i dla tych, którzy już studia mieli ukończone. Tą formą wypożyczeń objęłyśmy szkoły z Kadzidła, Łysych, Myszyńca, Czarni, Dąbrów, Rozóg, Klonu, Występu, Faryn, Lipnik i innych.

Pozyskiwałyśmy nowych czytelników dostarczając potrzebne lektury, zbierałyśmy zamówienia na interesujące dane osoby książki. Zgłaszane potrzeby realizowałyśmy podczas kolejnych odwiedzin. Wyjazdy w teren były czynnościami pracownic – Jadwigi Podleś, Elżbiety Żebrowskiej, Jadwigi Markowskiej.

Pragnę zaznaczyć, że oprócz pozytywów tych wypożyczeń występowały i trudności w odzyskaniu wypożyczonych pozycji. Przyczyny były różne, np.: zmiana miejsca pracy i zamieszkania czy zwyczajna niefrasobliwość w traktowaniu cudzej własności.

Osobiście bardzo lubiłam te wyjazdy. Przyjeżdżając do danej szkoły wprowadzałyśmy pewien rodzaj fermentu, ale takiego pozytywnego, twórczego. Z innego powodu cieszyłam się na wyjazd do Klonu. W tamtym czasie była to piękna wieś skansen. Stare drewniane domy o bardzo ciekawej i funkcjonalnej architekturze. W podobnym stylu zabudowania gospodarcze – obory, stodoły, spichlerze. Byłam zauroczona scenerią tej miejscowości. Zdawało mi się, że są to dekoracje, scenografia przygotowane na potrzeby jakiegoś filmu. Słowem miejsce urokliwe, niespotykane.

Bezpośrednią opiekę nad biblioteką z ramienia kuratorium sprawował pan Eugeniusz Nałęcz. Nasz pan kurator to filolog, humanista, erudyta. W sposób profesjonalny obserwował naszą pracę i w sposób właściwy oceniał starania i wysiłki na rzecz doskonalenia własnego warsztatu pracy w zakresie czytelnictwa oraz udzielania pomocy nauczycielom bibliotekarzom szkół podstawowych i średnich. Był

naszym stałym czytelnikiem. Zdarzało się, że pożyczał mi pozycje z własnych zbiorów. Pamiętam, że pożyczałam panu kuratorowi, z własnych zbiorów bibliotecznych, *Zniewolony umysł* Czesława Miłosza. Była to pozycja niedostępna w tamtym czasie na rynku wydawniczym.

W roku 1981 biblioteka przeniosła się do lokalu przy ulicy Gorbatowa do tzw. pałacyku. Radość była wielka. Duża powierzchnia użytkowa, czytelnia, magazyny, osobne pomieszczenia dla działu opracowań, gabinet dla dyrekcji. Budynek nowy, ogrzewany, woda kanalizacja. Słowem inny świat. Przybyło etatów. Przyszły nowe panie do pracy. W tym czasie odeszła na emeryturę dyrektor Wanda Załuska. Jej miejsce zajęła pani Maria Kruczyk.

Po przeprowadzce zostałam awansowana na stanowisko kierownika czytelnia. Z chęcią i radością organizowałam pracę. Czytelnia była czynna sześć dni w tygodniu w godz. 8.00-18.00. Obsługiwałam w niej czytelników wspólnie z p. Elżbietą Żebrowską. Podzielone były godziny pracy między nami. Dyżury jednoosobowe. Bardzo miło wspominam ten okres pracy. Współpraca i wzajemne relacje z koleżanką Elżbietą Żebrowską były koleżeńskie, a nawet serdeczne. Troszczyłyśmy się o perfekcyjną obsługę czytelników i o estetykę tego miejsca. Porządek i ład, oraz przejrzystość zbiorów, dużo kwiatów, piękne ceramiczne wazony – to wszystko składało się na to, że wszystko robiło dobre wrażenie na użytkownikach. W sierpniu 1984 r. pani Elżbieta odeszła do pracy w szkole nr 7 na etat nauczycielki polonistki. Rozstałyśmy się w przyjaznej, życzliwej atmosferze.

Po kilku latach z ulicy Gorbatowa biblioteka przeniosła się do budynku – też pałacyku – przy ul. Traugutta 7. Warunki jeszcze lepsze, no i bardzo korzystna lokalizacja. W bliskim sąsiedztwie dużo szkół, a więc i możliwości współpracy zwiększyły się. Czytelnia urzędowała na parterze w pięknym pomieszczeniu dla czasopism, ze stolikami dla czytelników, katalogami i przylegającym pokojem, w którym zgromadzony był księgozbiór podręczny. Korzystając ze znajomości z panią kierownik Czytelni BPW w Olsztynie zamówiłyśmy bardzo funkcjonalne regały na czasopisma, stoliki, krzesła. W tym czasie dyrektorem biblioteki została p. Anna Florczyk.

Mając takie warunki (lokalowe i topograficzne) z pasją zaczęłam organizować w czytelni lekcje biblioteczne dla uczniów szkół średnich i pedagogicznych. Nauczyciele zaakceptowali tę współpracę. Po kontaktach telefonicznych ustalałyśmy czas i tematykę. Każdej lekcji towarzyszyła tematyczna wystawka np. *Porcelana w poezji i literaturze* – oprócz tekstów literackich na ten temat wystawione były zbiory, okazy unikalnej porcelany przyniesionej przez pracownice biblioteki i zaprzyjaźnione czytelniczki. Jako wieloletnia nauczycielka miałam potrzebę tego rodzaju działalności. Odbyłam kilkadziesiąt takich spotkań.

W tym samym czasie organizowałam dla nauczycieli i wybranych czytelników spotkania z ciekawymi ludźmi. Wymienię tylko niektóre np.: spotkanie z Włodzimierzem Sokorskim, Cezarym Chlebowskim, Kirą Gałczyńską – spotkanie w Leśniczówce Pranie.

Oprócz tej działalności dbałam o wyposażenie Czytelni. Nawiązałam kontakt z księgarnią i antykwariatem w Olsztynie. Czytelnia w wyniku tych wyjazdów wzbogaciła się o wiele cennych pozycji – reprinty encyklopedii, słowników.

Prace nasze były pozytywnie oceniane przez naszych zwierzchników. Byłyśmy nagradzane nagrodami pieniężnymi, odznaczane najwyższymi odznaczeniami np. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej i innymi.

W Dniu Nauczyciela lub Dniu Kobiet zawsze odwiedzał nas składając życzenia, przynosząc kwiaty przedstawiciel kuratorium – p. kurator E. Nałęcz, p. kurator Ryszard Załuska, p. kurator Czesław Chmura, p. kurator Tadeusz Zaniewski oraz wizytatorki Daniela Laskowska i Raisa Górska. Z sympatią wspominam czasy pracy w bibliotece i spotkane tam osoby.

Jestem na emeryturze już wiele lat, ale żyję sprawami „mojej” biblioteki. Zmieniło się nowe pokolenie, a dzieło kontynuowane jest jeszcze lepiej, w każdym razie inaczej. Cieszę się, że jest to biblioteka na miarę dwudziestego pierwszego wieku. Przestrzeń, wyposażenie. Z sympatią obserwuję pracę czytelników w Czytelni przy komputerach. Wizualnie nawet można ocenić, że biblioteka współpracuje ze szkołami, organizuje konkursy. Prace uczniów prezentowane są w pomieszczeniach Czytelni i Wypożyczalni.

Miło jest nam, że dyrekcja [poprzednia] pani Łata, obecna dyrekcja pani Anna Grabowska pamiętają o nas, o emerytkach. Jesteśmy zapraszane na spotkania opłatkowe, Dzień Nauczyciela, na organizowane wycieczki. W imieniu własnym i koleżanek serdecznie dziękuję za pamięć.

Marzec, 2012

Wanda Leszczyńska: Wspomnienia

Wanda Leszczyńska – pracownik Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce Filia w Makowie Mazowieckim w latach 1975-1993, pracownik tej placówki od 1972 r., a w latach 1973-1991 jej kierownik. Wcześniej nauczycielka nauczania początkowego i języka polskiego. Przeszkolenie bibliotekarskie zdobyła kończąc Studium Specjalne w Olsztynie. W 1983 r. ukończyła studia bibliotekarskie magisterskie na WSP w Olsztynie. W okresie 1990-1999 była doradcą metodycznym nauczycieli bibliotekarzy szkolnych. W 1993 r. odeszła na emeryturę. Mieszka w Makowie Maz.

Do roku 1975 biblioteki pedagogiczne powiatowe podlegały merytorycznie Wojewódzkiej Bibliotece Pedagogicznej w Warszawie. Tam spotykałam się na naradach z ówczesną dyrektorką Biblioteki Pedagogicznej Powiatowej w Ostrołęce p. Marią Kruczyk.

Po reformie administracyjnej kraju w 1975 r. Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa w Ostrołęce przekształciła się w wojewódzką, a biblioteki: w Makowie Maz., Ostrowi Maz., Przasnyszu i Wyszkuwały się filiami jej i tak jest do dziś. Na narady i szkolenia jeździłam odtąd do Ostrołęki. Tam też składało się sprawozdanie okresowe i roczne z pracy biblioteki filialnej.

Współpracowałam z kilkoma dyrektorami Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. Były to: p. Maria Kruczyk, p. Wanda Załuska, p. Anna Florczyk i p. Danuta Łata. Kierownikami filii bibliotek pedagogicznych byli: w Makowie Maz. – p. Grażyna Laskowska (od 1991 r.), w Ostrowi Maz. – p. Krystyna Cepowicz, w Przasnyszu – p. Teresa Kaczyńska, w Wyszkuwały – p. Stefan Jeż potem p. Teresa Bednarczyk.

Pani Marii Kruczyk zawdzięczam to, że namówiła mnie na podjęcie studiów magisterskich, które ukończyłam, mimo bardzo trudnej sytuacji rodzinnej, jaką wtedy miałam.

Panią Wandę Załuskę wspominam bardzo ciepło. Ceniłam ją za wysoką kulturę osobistą i takt.

Z p. Danutą Łatą i kierownikami filii współpracowałam jako doradca metodyczny.

W lokalach bibliotek pedagogicznych, które wyżej wymieniłam, organizowałam m.in. spotkania z nauczycielami, bibliotekarzami szkolnymi i zawsze mogłam liczyć na pomoc ze strony kierownictwa i pracowników.

Obecnie jestem wyłącznie na emeryturze, ale z Biblioteką Pedagogiczną w Ostrołęce mam nadal kontakt. Jestem zapraszana na spotkania z okazji Dnia Nauczyciela, a od trzech lat biorę udział w świetnie zorganizowanych wycieczkach turystycznych. Wycieczki to moja pasja od dziecka, którą staram się kontynuować, nawet mimo przeszkód natury zdrowotnej. Wspólne wyjazdy integrują nas, pozwalają

lepiej się poznać i wywołują wspomnienia. Jestem wdzięczna obecnej dyrektor biblioteki – p. Annie Grabowskiej, że mogę w tych wyjazdach uczestniczyć.

Cieszę się bardzo z faktu, że Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce i jej filie mają skomputeryzowane w całości zbiory biblioteczne, stanowiąc tym samym jedną sieć. Czytelnik może obecnie bardzo szybko znaleźć potrzebną mu informację dotyczącą zbiorów każdej z tych bibliotek. Może też skserować potrzebne mu materiały, zarówno z książek jak i z czasopism.

Pisząc monografię biblioteki pedagogicznej w Makowie Maz. jako pracę magisterską zawarłam we wnioskach pewne postulaty na przyszłość. Obecne działania bibliotek przerosły moje wcześniejsze oczekiwania.

Kiedy usłyszałam, że w ramach oszczędności los bibliotek pedagogicznych może być niepewny, zastanawiałam się nad sensem tych decyzji, do których oby nie doszło. To znaczyłoby zaprzepaszczenie wysiłków i dorobku wielu pokoleń bibliotekarzy, którzy z poświęceniem, nie licząc często godzin pracy, organizowali zaplecze naukowe dla kadr nauczycielskich oraz młodzieży uczącej się, a głównie studiującej w trybie zaocznym.

Mam nadzieję, że placówki te przetrwają i będą dalej służyć społeczeństwu.

Maków Maz., 2012

BIBLIOGRAFIA

Źródła rękopiśmienne:

- 1.** *Akta osobowe pracowników.* (BP). Ostrołęka
- 2.** *Instrukcja w sprawie przejęcia majątku i całkowitej opieki nad Pedagogicznymi Bibliotekami Powiatowymi przez Inspektoraty Oświaty.* Załącznik do zarządzenia Kuratora z dn. 30 listopada 1959 r. (PBW w Warszawie).
- 3.** *Kronika Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej w Ostrołęce, 1950-1975,* (BP).
- 4.** *Kronika Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce, Księgi 1-3, 1975-1999,* (BP).
- 5.** *Kronika Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce, Księgi 1-2, 1999-2012,* (BP).
- 6.** *Księga Pamiątkowa Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Warszawie, Nr 1-2, 1945-1975.* (PBW w Warszawie).
- 7.** *Orzeczenie organizacyjne o powołaniu Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce z dnia 27 sierpnia 1975 roku.* Teczka nr 0110, (BP).
- 8.** *Plany pracy Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce. 1975-1995.* Segregator III. Teczka nr 0240/1/, (BP).
- 9.** *Protokół zdawczo-odbiorczy z dnia 14 stycznia 1960 roku w sprawie przejęcia majątku od PBW w Warszawie przez Inspektorat Oświaty w Ostrołęce.*
- 10.** *Regulamin Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce.* Segregator I. Teczka nr 0110, (BP).
- 11.** *Spis inwentarza Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej w Ostrołęce.* (BP).
- 12.** *Sprawozdania opisowe z działalności Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej w Ostrołęce. 1950-1974.* Segregator IV A. Teczka nr 0243, (BP).
- 13.** *Sprawozdania opisowe z działalności Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej Ostrołęce. 1975-1995.* Segregator IV A. Teczka nr 0243, (BP).
- 14.** *Sprawozdania opisowe z działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce z lat 1996-2011.*
- 15.** *Sprawozdania roczne do GUS z działalności Pedagogicznej Biblioteki Powiatowej w Ostrołęce. 1954-1974.* Segregator IV A. Teczka nr 0343. (BP.)
- 16.** *Sprawozdanie statystyczne do GUS PBW w Warszawie za rok 1974.* (PBW w Warszawie).
- 17.** *Sprawozdanie statystyczne z działalności BP w Ostrołęce i filii w 2011r.* (BP)
- 18.** *Statut Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Ostrołęce.* Segregator I. Teczka nr 0110. (BP).
- 19.** *Załącznik do protokołu zdawczo-odbiorczego z dnia 14 stycznia 1960 roku w sprawie przejęcia majątku od PWW w Warszawie.*
- 20.** *Zarządzenie w sprawie przejęcia majątku od Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Warszawie Aleje Jerozolimskie 30 przez Inspektoraty Oświaty w powiatach woj. Warszawskiego.* Pismo Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego nr O.P.B.-30/59.

Źródła drukowane:

1. *Dekret z dnia 17 kwietnia 1946 roku o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi*, W: Dziennik Ustaw, 1946, nr 26, poz. 163.
2. *Instrukcja z dnia 13 marca 1957 roku w sprawie bibliotekarzy bibliotek szkolnych i pedagogicznych*, W: Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty, 1957, nr 3, poz. 35.
3. *Instrukcja Ministerstwa Oświaty z dnia 26 września 1957 roku w sprawie organizacji pedagogicznych bibliotek powiatowych*, W: Zarzębski Tadeusz : Polskie prawo biblioteczne 1773-1990, Warszawa 1991, poz. 648.
4. *Ustawa o bibliotekach z dnia 9 kwietnia 1968 roku*, W: Dziennik Ustaw, 1968, nr 12, poz. 63.
5. *Ustawa z dnia 28 maja 1975 roku o dwustopniowym podziale administracyjnym państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych*, W: Dziennik Ustaw, 1975, nr 16, poz. 91.
6. *Zarządzenie Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 maja 1969 roku w sprawie statutów pedagogicznej biblioteki wojewódzkiej i pedagogicznej biblioteki powiatowej*, W: Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. 1969, nr B – 8, poz. 65.
7. *Zarządzenie Ministra Oświaty i Wychowania z dnia 2 lipca 1973 roku zmieniające zarządzenie w sprawie statutów pedagogicznej biblioteki powiatowej*, W: Dziennik Urzędowy Ministerstwa Oświaty i Wychowania, 1973, nr 11, poz. 91.

Artykuły z czasopism:

1. (And), *Książki w jasnych salach*, W: Gazeta Wyborcza, 1995, nr 219; Wkładka Gazeta w Białymstoku, s. 2.
2. (bh), *Biblioteki pedagogiczne odsłaniają tajemnice*, W: Trybuna Mazowiecka, 1967, nr 60, s. 5.
3. (E), *W pedagogicznej księżnicy*, W: Trybuna Mazowiecka, 1981, nr 208, s. 6.
4. Atamańczuk Kazimiera, *Biblioteki pedagogiczne a postęp w oświacie*, W: Oświata i Wychowanie, 1982, nr 17A, s. 10.
5. Czacharowska Sylwia, *Co dalej z bibliotekami pedagogicznymi?*, W: Bibliotekarz, 2012, nr 1, s. 1-3.
6. Drzewiecki Marcin, *Biblioteki szkolne i pedagogicznej w Polsce w perspektywie 1990 roku. Założenia a rzeczywistość*, W: Poradnik Bibliotekarza, 1989, nr 7/8/9, s.5.
7. Jurewicz Roman, *Rola bibliotek pedagogicznych w doształcaniu nauczycieli*, W: Nauczyciel i Wychowanie, 1975, nr 2, s. 111.
8. *Konferencja n.t. wypożyczeń międzybibliotecznych*, W: Bibliotekarz, 1992, nr 2, s. 26.
9. Maciąg Krzysztof, *Czy biblioteki pedagogiczne są potrzebne nauczycielom?*, W: Bibliotekarz, 2011, nr 6, s. 5-11.
10. Rell Maria, *Problemy bibliotek pedagogicznych*, W: Bibliotekarz, 1986, nr 7/8, s. 9.
11. Sosińska-Kalata Barbara, *Bibliotekarze i pracownicy informacji w świetle potrzeb współczesności*, W: Poradnik Bibliotekarza, 1995, nr 9 s. 2.

12. Szczęsnulewicz Antoni, *Biblioteki pedagogiczne wczoraj i dziś*, W: Bibliotekarz, 1983, nr 7/8, s. 9.
13. Wesołowska Danuta, *Funkcje bibliotek pedagogicznych w aspekcie historycznym*, W: Poradnik Bibliotekarza, 1983, nr 3, s. 50.
14. Wierzbicki Kazimierz, *Bezdomne biblioteki z okazji „Dni Oświaty, Książk[i] i Prasy”*, W: Trybuna Mazowiecka, 1961, nr 112, s. 4.
15. Witczak Małgorzata, *Konstytucja 3 maja. (Scenariusz apelu)*, W: Biblioteka w Szkole, 1991, nr 3, s. 26-28.
16. Zaremba Małgorzata, *Ręce twoje opisują...Serce twoje opisują...(Montaż słowno-muzyczny na Dzień Matki)*, W: Biblioteka w Szkole, 1994, nr 4, s. 9-10.

Wydawnictwa zwarte:

1. Dąbrowska Zofia, *Działalność sieci bibliotek pedagogicznych w dziedzinie informacji naukowej w latach 1945-1975*, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 1986. ISBN 83-229-0038-4.
2. *Bibliotekarstwo*. Pod red. Zbigniewa Żmigrodzkiego. Wyd. 2. Warszawa: Wydawnictwo SBP, 1998. ISBN 83-87629-09-X.
3. *Biblioteki pedagogiczne warsztatem pracy nauczyciela. [Materiały z sympozjum, 1-2.X.1976]*. Zielona Góra: Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych, 1978.
4. Drzewiecki Marcin, *Biblioteki szkolne i pedagogiczne w Polsce. Rola w procesie dydaktycznym i miejsce w krajowej sieci biblioteczno-informacyjnej*, Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 1990. ISBN 83-230-0355-6.
5. Drzewiecki Marcin, *Biblioteka we współczesnej szkole*, Warszawa: Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 1991. ISBN 83-900042-1-6.
6. *Informator o bibliotekach i ośrodkach informacji w Polsce*. 1999, Warszawa: Biblioteka Narodowa, 1999, s. 259. poz. 3013, 3049, 3558, 5406.
7. Jaworska Sylwia, *Zarys dziejów Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce Filii w Myszku (1956-2010)*, Wyszaków: Leszczydół: Sylwia Jaworska, 2011. ISBN 978-83-932982-0-4.
8. Pajka Stanisław, *Wpisani w Kurpiowszczyznę i w życie moje*, Ostrołęka: Związek Kurpiów, 2003. ISBN 83-916252-4-9.
9. Parzych Czesław, *Cmentarz parafialny w Ostrołęce*. Ostrołęka: Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki, 1997. ISBN 83-903196-7-5
10. *Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Olsztynie 1946-1970*, Olsztyn: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka, 1971.
11. Tadeusz Aleksander, *Biblioteki nauczycielskie*, W: Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku, T.1, Warszawa: Wydawnictwo Akademickie Żak, 2003. ISBN 83-88149-92-X, s. 378-380.
12. *Z historii Biblioteki Pedagogicznej w Przasnyszu: 1951-2011*, Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce Filia w Przasnyszu, 2011.
13. Zarzębski Tadeusz, *Polskie prawo biblioteczne 1773-1990*, Warszawa: Biblioteka Narodowa, 1991. ISBN 83-7009-097-4.

14. Zybert Barbara, *Koncepcja organizacyjno-programowa informacji edukacyjnej Polsce*, Warszawa: Wydawnictwo SBP, 1994. ISBN 83-85778-19-5.

Materialy online:

1. *Regulamin organizacyjny Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce*. W: Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 12.04.2022]. Dostępny w World Wide Web:

<http://bpostroleka.bip2.maxus.com.pl/public/?id=61262>

2. *Regulamin korzystania ze zbiorów Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce*. [on-line]. [Dostęp 12.04.2022]. Dostępny w World Wide Web: <http://bp.ostroleka.pl/o-bibliotece/regulaminy/>

3. *Statut Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce*. W: Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. [on-line]. [Dostęp 12.04.2022]. Dostępny w World Wide Web: <http://bpostroleka.bip2.maxus.com.pl/public/?id=61259>

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 : Czytelnicy BP w latach 1952-1975.	13
Wykres 2 : Księgozbiór BP w latach 1952-1975.	14
Wykres 3 : Wykorzystanie księgozbioru BP w latach 1952-1975.	15
Wykres 4 : Wpływy księgozbioru PBW w Ostrołęce w latach 1975-1998.	36
Wykres 5 : Struktura treściowa księgozbioru PBW w latach 1975-1998.	37
Wykres 6 : Czytelnicy PBW wg kategorii zawodowych w latach 1975-1998.	41
Wykres 7 : Kategoria czytelników - nauczycieli.	42
Wykres 8 : Czytelnicy poszczególnych grup zawodowych w latach 1975-1998.	44
Wykres 9 : Wykorzystanie księgozbioru wg treści - 1975-1998.	45
Wykres 10 : Wykorzystanie zbiorów audiowizualnych w latach 1975-1998.	46
Wykres 11 : Wykorzystanie księgozbioru podręcznego w latach 1975-1998.	48
Wykres 12 : Dochody własne BP w zakupie zbiorów w latach 2012-2021.	97
Wykres 13 : Struktura treściowa nabytków książek w latach 2012-2021.	98
Wykres 14 : Struktura treściowa księgozbioru w 2021 r.	99
Wykres 15 : Wpływy i stan zbiorów audiowizualnych w latach 2012-2021.	100
Wykres 16 : Czytelnicy w Wypożyczalni w latach 2012-2021.	102
Wykres 17 : Czytelnicy w Dziale Zbiorów Specjalnych w latach 2012-2021.	103
Wykres 18 : Odwiedziny i wypożyczenia w Wypożyczalni w latach 2012-2021.	104
Wykres 19 : Użytkownicy i wypożyczenia w Dziale Zbiorów Specjalnych w latach 2012-2021.	105
Wykres 20 : Odwiedziny i udostępnienia w Czytelni w latach 2012-2021.	105
Wykres 21 : Odwiedziny w ICIM w latach 2012-2021.	106

WYKAZ TABEL

Tab. 1 : Struktura zbiorów w latach 1999-2011.	69
Tab. 2 : Stan zbiorów i wpływy w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce w latach 1999-2011.	70
Tab. 3 : Liczba czytelników i liczba wypożyczonych woluminów w Wypożyczalni w latach 1999-2011.	72
Tab. 4 : Liczba odwiedzin czytelników i wypożyczeń w Czytelni w latach 1999-2011.	73
Tab. 5 : Udostępnianie w Dziale Zbiorów Specjalnych w latach 1999-2011.	73
Tab. 6 : Użytkownicy Internetowego Centrum Informacji Multimedialnej w latach 2006-2011.	74
Tab. 7 : Kadra pedagogiczna filii w roku 2012.	88
Tab. 8 : Stan zbiorów filii w 2011 r.	89
Tab. 9 : Struktura treściowa księgozbiorów filii w 2011 r.	89
Tab. 10 : Czytelnicy w filiach wg kategorii zawodowych - 2011 r.	89
Tab. 11 : Wykorzystanie księgozbiorów filii w roku 2011.	90
Tab. 12 : Księgozbiór i jego wykorzystanie w PBP w Ostrołęce na tle bibliotek woj. warszawskiego na przykładzie roku 1974.	124
Tab. 13 : Stan etatyzacji w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce na przestrzeni lat 1975-2021.	125
Tab. 14 : Stan księgozbioru w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce na przestrzeni lat 1975-2021.	127
Tab. 15 : Struktura treściowa księgozbioru w Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce na przestrzeni lat 1975-2021.	129
Tab. 16 : Stan i wykorzystanie zbiorów audiowizualnych w latach 1989-2021.	131
Tab. 17 : Czytelnicy według kategorii zawodowych w wypożyczalni w latach 1975-2021.	133
Tab. 18 : Czytelnicy nauczyciele w Wypożyczalni. Lata 1975-2021.	135
Tab. 19 : Wykorzystanie księgozbioru wg kategorii czytelników. Lata 1975-2011.	136
Tab. 20 : Wykorzystanie księgozbioru wg treści w wypożyczalni. Lata 1975-2011.	138
Tab. 21 : Odwiedziny w czytelni 1975-2011.	139
Tab. 22 : Wykorzystanie księgozbioru podręcznego w Czytelni. Lata 1975-2011.	141

WYKAZ ANEKSÓW

Aneks 1 : Teren działalności Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce i jej filii.	143
Aneks 2 : Kierownicy i dyrektorzy Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. 1950-2012.	144
Aneks 3 : Kadra pedagogiczna Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. 1952-2022.	152
Aneks 4 : Pracownicy administracyjni BP w Ostrołęce. 1975-2022.	155
Aneks 5 : Wykaz ważniejszych wydarzeń z działalności BP w Ostrołęce.	156
Aneks 6 : Konkursy organizowane przez Bibliotekę Pedagogiczną oraz ich laureaci.	178
Aneks 7 : Publikacje o Bibliotece Pedagogicznej w Ostrołęce.	187

Aneks 8 : Publikacje drukowane pracowników Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce	190
Aneks 9 : Odznaczenia i nagrody pracowników BP	193
Aneks 10 : Wspomnienia	194

WYKAZ FOTOGRAFII

Fot. 1 : Lata 60-te – grono pracowników Inspektoratu Oświaty w Ostrołęce	20
Fot. 2 : Lata 60-te – oddział ZNP w Ostrołęce – pożegnanie odchodzących na emeryturę	20
Fot. 3: Lata 60-te – lokal Biblioteki przy ul. Kościuszki 15.	21
Fot. 4 : 1961 – wystawa konkursowych prac dziecięcych współorganizowana z Biblioteką Przykładową z okazji Dni Oświaty, Książki i Prasy.	21
Fot. 5 : 1962 – Ostrołęka „Forty Bema” – bibliotekarze woj. warszawskiego z wizytą w Ostrołęce.	22
Fot. 6 : 1962 – Nowogród – bibliotekarze woj. warszawskiego z wizytą w Ostrołęce.	22
Fot. 7 : 1963 – bibliotekarze woj. warszawskiego z wizytą w Mazowieckiej Wytwórni Win w Warce. .	23
Fot. 8 : 1963 – bibliotekarze woj. warszawskiego z wizytą w Instytucie Sadownictwa w Nowej Wsi k/Warki.	23
Fot. 9 : 1966 – praca w Bibliotece: J. Kalinowska podaje książkę.	24
Fot. 10 : 1966 – spotkanie autorskie z Bogdanem Suchodolskim.	24
Fot. 11 : 1967 – członkowie ZNP Oddział w Ostrołęce na wycieczce w Warszawie.	25
Fot. 12 : 1972 – lokal ZNP – wystawka w ramach Studium Wiedzy Pedagogicznej.	25
Fot. 13 : 1977 – wycieczka do PBW w Krakowie	54
Fot. 14 : 1982 – zespół PBW	54
Fot. 15 : 1987 – PBW w Ostrołęce	55
Fot. 16 : 1988 – PBW – Dzień Kobiet	55
Fot. 17 : Legitymacja poświadczająca wysokie odznaczenie państwowe Jadwigi Markowskiej.	56
Fot. 18 : 1992 – zespół PBW	56
Fot. 19 : 1996 – PBW w Warszawie, kurs „Podstawy informatyzacji pracy bibliotekarza”.	57
Fot. 20 : 1998 – posiedzenie w filii w Przasnyszu.	57
Fot. 21 : Budynek Biblioteki w latach 1975-1976 ul. Kamieńskiego 3 (widok obecny)	58
Fot. 22 : Budynek Biblioteki w latach 1976-1981 ul. Szpitalna 35 (widok obecny)	58
Fot. 23 : Budynek Biblioteki w latach 1981-1985 ul. Gorbatowa 15 (widok obecny)	58
Fot. 24 : Budynek Biblioteki w latach 1985-1995 ul. Traugutta 7	58
Fot. 25 : Budynek Biblioteki w latach 1995-2011 ul. Świętokrzyska 2.	59
Fot. 26 : 1995 – otwarcie nowego lokalu PBW na ul. Świętokrzyskiej 2.	59
Fot. 27 : 1988 – PBW – wystawa reprintów.	60
Fot. 28 : 1993 – podziękowanie za pomoc w zorganizowaniu imprezy czytelniczej.	60
Fot. 29 : Biuletyn Informacyjny PBW.	61
Fot. 30 : 1996 – SP nr 6: wystawka na konferencji metodycznej dla nauczycieli biologii.	61
Fot. 31 : 1997 – Pałac Kultury i Nauki w Warszawie, Targi Książki Szkolnej	62
Fot. 32 : 1998 – pracownicy na wycieczce szkoleniowej w Bibliotece Narodowej.	62
Fot. 33 : 1998 – dzień bibliotekarza w Bibliotece Publicznej w Lelisze:	63
Fot. 34 : 2001 – spotkanie autorskie z pisarzem i socjologiem prof. Kazimierzem Sopuchem.	78
Fot. 35 : 2004 – wykład Anny Radziejowskiej-Hilchen „Biblioteki w Unii Europejskiej”.	78
Fot. 36 : 2007 – spotkanie z Danutą Świerczyńską-Jelonek „Książka w życiu młodzieży współczesnej”. 79	
Fot. 37 : Lokal Czytelni BP przy ul. Kilińskiego 4 w latach 2005-2011.	79
Fot. 38 : 2005 – Czytelnia BP przy ul. Kilińskiego 4.	79
Fot. 39 : 2006 – Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej przy ul. Świętokrzyskiej 2.	80
Fot. 40 : 2008 – konkurs „Wydajemy gazetkę szkolną”.	80
Fot. 41 : 2009 – finaliści konkursu na zakładkę do książki pod hasłem „By czytać się chciało zakładkę zrób wspaniałą”.	80
Fot. 42: 2010 – warsztaty szkoleniowe dla nauczycieli-bibliotekarzy z okazji Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych.	81
Fot. 43 : 2010 – wieczorek autorski młodych twórców.	81
Fot. 44 : 2012 – budynek UM przy ul. Piłsudskiego 38. Parter i I piętro w widocznej części budynku zajmuje BP.	81
Fot. 45 : 2012 – Wypożyczalnia BP.	82
Fot. 46 : 2012 – Informatorium BP.	82
Fot. 47 : 2012 – Czytelnia BP.	83
Fot. 48 : 2011 – zajęcia z edukacji regionalnej z twórczynią ludową Czesławą Lewandowską – kwiaty z papieru.	83

Fot. 49 : 2011 – wystawa „Hafty i koronki – twórcy i amatorzy” oraz twórczynie prac.	83
Fot. 50 : 2011 – laureaci konkursu „Ekologiczny krajobraz”.	84
Fot. 51 : 2011 – szkolenie pracowników Biblioteki Pedagogicznej nt. „Promocja szkoły w środowisku lokalnym”.....	84
Fot. 52 : 2012 – zajęcia z edukacji regionalnej z twórczynią ludową Czesławą Lewandowską – palmy wielkanocne.	85
Fot. 53 : 2012 – finaliści konkursu „Jestem cyfrowym odkrywcą”.	85
Fot. 54 : 2012 – finaliści konkursu „Moje ulubione źródło informacji”.	85
Fot. 55 : 2012 – kadra Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce.	86
Fot. 56 : Raport z ewaluacji problemowej : Procesy Środowisko Biblioteka Pedagogiczna w Ostrołęce.	112
Fot. 57 : 2015 - wycieczka w Bieszczady.	112
Fot. 58 : 2015 - warsztaty szydełkowe dla seniorów.....	113
Fot. 59 : 2016 - wycieczka do Puław, Sandomierza i okolic.	113
Fot. 60 : 2016 - Edyta Dobek i Ewa Żbikowska z filii w Przasnyszu odbierają medale „W dowód uznania”.	114
Fot. 61 : 2017 - warsztaty dla nauczycieli Płaskorzeźba w różnych materiałach.....	114
Fot. 62 : 2017 - wycieczka po Wielkopolsce, na zdj. w Bibliotece Kórnickiej.....	115
Fot. 63 : 2018 - finał konkursu plastycznego „ W świecie wierszy Juliana Tuwim”.	115
Fot. 64 : 2019 - szkolenie pracowników dotyczące zasad udzielania pierwszej pomocy.	116
Fot. 65 : 2019 - Dzień Nauczyciela w Przasnyszu.	116
Fot. 66 : 2019 - zajęcia czytelnicze dla przedszkolaków.	117
Fot. 67 : 2019 - wystawa pod hasłem „Koronki i hafty”.....	117
Fot. 68 : 2020 – szkolenie dla bibliotekarzy pt. „Nowoczesne źródła i narzędzia informacji w pracy nauczyciela bibliotekarza”.	118
Fot. 69 : 2020 - udział w #GaszynChallenge - z pomocą dla Zosi.	118
Fot. 70 : 2020 - biblioteka działająca w reżimie sanitarnym.....	119
Fot. 71 : 2020 – życzenia świąteczne dla czytelników składane w reżimie sanitarnym.	119
Fot. 72 : 2021 - zajęcia czytelnicze dla uczniów.....	120
Fot. 73 : 2021 - akcja Bądź eko z biblioteką – plantcrossing.....	120
Fot. 74 : 2021 - wystawa prac plastycznych uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 4 w związku z obchodami Miesiąca wiedzy o autyzmie	121
Fot. 75 : 2022 – kadra BP.	121

WYKAZ SKRÓTÓW

art. – artykuł

BP – Biblioteka Pedagogiczna

BUW – Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie

DBN – deskryptory Biblioteki Narodowej

doc – docent

dr - doktor

ds. – do spraw

Dz. U. – Dziennik Ustaw

egz. – egzemplarz

fot. – fotografia

gen. – generał

gimn. – gimnazjum

godz. – godzina

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IBiIN – Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

ICIM – Internetowe Centrum Informacji Multimedialnej

IKN – Internetowy Kurs dla Nauczycieli

IKNiBO – Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych

im. – imienia

IINiSB – Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych

IPN – Instytut Pamięci Narodowej

itd. – i tak dalej

j.w. – jak wyżej

KEN – Komisja Edukacji Narodowej

KO – Kuratorium Oświaty

KOiW - Kuratorium Oświaty i Wychowania

Ks. – księga

lit. – literatura

LO – Liceum Ogólnokształcące

m – metr

m.in. – między innymi

m.st. – miasta stołecznego

Maz. – Mazowiecki (a)

MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej

n.t. – na temat

NKJO – Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych

np. – na przykład

nr – numer

ODN – Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

OIEiZK - Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów

oprac. – opracował (a)

opraw. – oprawione

ORMO – Ochotniczej Rezerwy Milicji Obywatelskiej

PBP – Pedagogiczna Biblioteka Powiatowa

PBW – Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka

PM – Przedszkole Miejskie

podst. – podstawowa
POKKB – Państwowy Ośrodek Kształcenia Nauczycieli
pow. – powierzchnia
poz. – pozycja
ppor – podporucznik
prof. – profesor
PSKOiB – Państwowe Studium Kulturalno-Oświatowe i Bibliotekarskie
PWN – Polskie Wydawnictwo Naukowe
PZPR – Polska Zjednoczona Partia Robotnicza
r. – rok
red. – redakcja
rkps – rękopis
rozszerz. – rozszerzone
s. – strona
SBP – Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich
SN – Studium Nauczycielskie
SP – Szkoła Podstawowa
spec. – specjalne
syg. – sygnatura
t. – tom
tab. - tabela
tzn. – to znaczy
tzw. – tak zwana(y)
UKD – Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna
ul. – ulica
UM – Urząd Marszałkowski
UW – Uniwersytet Warszawski
uzup. – uzupełnione
wg – według
WKN – Wyższy Kurs Nauczycielski
woj. – województwo
WSH – Wyższa Szkoła Humanistyczna
WSiP – Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne
WSN – Wyższe Studium Nauczycielskie
WSP – Wyższa Szkoła Pedagogiczna
wyd. – wydanie
wydaw. – wydawnictwo
z. dn. – z dnia
ZKN – Zespół Kolegiów Nauczycielskich
ZNP – Związek Nauczycielstwa Polskiego
zob. –zobacz
ZS – Zespół Szkół
ZS STO – Zespół Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego
ZSG – Zespół Szkół Gminnych
ZSP – Zespół Szkolno-Przedszkolny
ZSZ – Zespół Szkół Zawodowych

INDEKS NAZWISK

- Abramczyk Ewelina..... 194
 Atamańczuk Kazimiera..... 217
 Augustyniak Andrzej..... 57, 163
 Baćławska Monika..... 193
 Bakuła Leszek..... 168
 Balcerzak Bożena .....Patrz Olkowska-Balcerzak Bożena
 Baley Stefan..... 16
 Bałas Anita..... 92, 98, 124, 125, 127, 158, 202
 Bartnicka Agata 198
 Bastek Ewa 192
 Bazydło Konrad..... 189
 Beczek Edyta ..... Patrz Rogala Edyta
 Bednarczyk Teresa..... 59, 214
 Biedka Karolina 191
 Biedroń Elżbieta 69, 163
 Bielecki S..... 165
 Bielicka-Gromek Urszula 113
 Bieńkowska Danuta 166
 Biernacka Karolina 195
 Bloch Marek 163
 Błaszczak Kazimierz..... 207
 Bodytka Sylwia..... 190
 Bogdańska Wiesława 80, 172
 Boguszewska Janina 30, 158
 Bojkowska Justyna 191
 Borowska Aldona 172
 Bożena Suchecka .....Patrz Olkowska-Balcerzak Bożena
 Brakoniecka Natalia..... 194
 Brakoniecka Patrycja 195
 Brożek Kamila 190
 Bruździak Beata.....Patrz Kuciejczyk Beata
 Brzuzy Barbara 92
 Bucńska Krystyna..... 28, 29, 30, 55, 158
 Budna Sylwia..... 194
 Ceberek Anna 112, 116, 177, 179
 Cechowska Ewa..... 113, 180
 Cepowicz Krystyna..... 56, 58, 208, 214
 Chaberek Wiesława 112, 181, 182
 Chętnik Adam..... 165
 Chlebowski Cezary..... 168, 212
 Chmielewska Elżbieta..... 163
 Chmura Czesław 213
 Chochowska Aleksandra..... 193
 Chodkowski Jan..... 27
 Chylińska Iwona 31, 58, 64, 68, 69, 98, 124, 125, 127, 158
 Ciborowska Elżbieta 29, 30, 158
 Cichocka Małgorzata 30, 32, 57, 158
 Ciemerych Jadwiga..... 64
 Cieślak Szymon 113, 181
 Ciskowska Dorota..... Patrz Tyszka Dorota
 Ciszewska Gabriela..... 192
 Czacharowska Sylwia 217
 Czugaj Jonatan..... 195
 Czujak Anna 187
 Czupryn Ewelina 184
 Czychowski Mieczysław 168
 Ćwintal Krystyna.....28, 158
 Dawid Dominika 193
 Dawid Patrycja 190
 Dawdziuk Luiza 58, 71, 92, 185
 Dąbkowska Magdalena 100, 163
 Dąbrowska Julia 195
 Dąbrowska Paulina..... 192
 Dąbrowska Zofia 218
 Dembowska Alicja 168
 Deptuła Weronika..... 192
 Dobek Edyta .1, 31, 58, 64, 68, 69, 98, 119, 124, 125, 127, 158, 198, 202, 205
 Dobkowska Aleksandra..... 189
 Dobkowska Joanna..... 193
 Dobkowska Marta 113, 181, 182, 185
 Dobrowolska Aleksandra 189
 Dobrowolska Anna 113, 180
 Dobrzyńska Aneta 92
 Domian Renata 112, 178
 Domurad Klaudia 194
 Drabicka Jolanta.....29, 30, 31, 56, 57, 158
 Drabot Beata.....80, 174
 Dreas Małgorzata 179
 Dręzek Łucja 191
 Drężewska Patrycja 195
 Drzewiecki Marcin 217, 218
 Duszak Justyna 194
 Duszak Kamila 193
 Duszak Sylwia..... Patrz Pabich Sylwia
 Dziekońska Anastazja 69, 163
 Dziekońska Grażyna..... 112, 176, 178, 187
 Dziekońska Katarzyna..... 113, 184
 Dziełak Anna 92
 Ejzemberg Klaudia 192
 Estreicher Karol..... 51
 Fabisiak Halina..... 181
 Fleming Edward 19, 167
 Florczyk Anna 30, 31, 56, 155, 158, 205, 212, 214
 Frądczyk Dorota 182
 Fronczak Alojzy 13
 Gadomski Radosław..... 190
 Gadzała Katarzyna 113, 186
 Gałczyńska Kira 213
 Gałczyński Konstanty Ildefons.....30, 168
 Gałkowska Jennifer Maria..... 196
 Gawrych Kinga..... 191
 German Anna 112, 176
 Gierek Edward..... 207
 Głazewska Milena 195
 Gocel Wiktor 195
 Gocłowska Magdalena 189
 Godlewska Maria 32, 57, 68, 69, 163, 192
 Gontarz Marta..... 190
 Górska Raisa 29, 56, 213
 Grabowska Anna ..32, 59, 64, 65, 66, 68, 69, 80, 100, 124, 125, 127, 157, 158, 205, 206, 213, 215
 Grabowska Dorota.....79, 172

Grabowska Monika	193	Król Wacław	168
Grabowska Victoria	185	Kruczyk Arkadiusz	163
Gromek Danuta	28, 29, 158	Kruczyk Elżbieta	Patrz Ciborowska Elżbieta
Grosfeld Ewa	31, 57, 68, 159	Kruczyk Maria	18, 19, 27, 28, 29, 30, 55, 153, 158, 159, 208, 212, 214
Grudzińska Anna	98, 159	Krukowska Marta	112, 180
Grygowski Dariusz	79, 172	Kryszpin Patrycja	193
Grzyb Joanna	186	Kryszpin Paulina	193
Grzyb Zuzanna	195	Krzymówek Lidia	189
Gulanowska Sylwia	191	Krzysztosek Zofia	19, 167
Gutowska Angelika	191	Kubeł Mariusz	163
Gwara Natalia	184	Kubeł Stanisław	36, 61, 193
Hareża Joanna	80, 172	Kubeł Wiktoria	193
Hawlicki Józef	16	Kuciejczyk Beata	100, 163
Hołda Bogumił	198	Kulesza Anita	191
Iglik Elżbieta	163	Kulesza Eliza	194
Jakacka Patrycja	195	Kuliś Błażej	195
Jakubowski Stefan	198	Kuliś Dominik	191
Jamorska Bożena	92	Kuś Gabriela	184
Janicka Aleksandra Kinga	191	Kwiatkowska Joanna	81, 174
Jankowska Teresa	32, 58, 64, 66, 68, 69, 98, 159, 205	Lachowska Edyta	69, 98, 99, 125, 127, 159
Jantar Anna	112	Lachowska Edyta Magdalena	203
Jarocka Irena	112	Lachowska Krystyna	112, 179
Jaworska Sylwia	92, 218	Laskowska Daniela	27, 29, 192, 213
Jelińska Janina	58, 92	Laskowska Grażyna	58, 214
Jelonek Danuta	Patrz Świerczyńska-Jelonek Danuta	Lelujka Maja	193
Jeż Stefan	214	Lenartowicz Maria	79, 171
Józefacka Maria	168	Leszczyńska Wanda	208, 214
Jurewicz Roman	217	Lewandowska Czesława	80, 87, 89, 112, 116, 173, 174, 175, 177, 181, 182
Jurga Ewelina	191	Lipka Ewelina	190
Kaczorek Justyna	173, 174	Lubecka Małgorzata	32, 64, 112, 159, 181
Kaczyńska Krystyna	214	Ludwiczak Anna	192
Kaczyńska Teresa	59, 208	Lustyk Agata	191
Kadłubańska Magdalena	189	Łabuszewski Tomasz	80, 173
Kalinowska Janina	16, 17, 18, 19, 151, 152, 159, 205	Łada Izabela	69, 70, 98, 99, 124, 125, 127, 159, 203
Kaliszewska Urszula	181	Łaszczycy Aleksandra Kamila	192
Kamedulski Jerzy	163	Łaszczycy Krystyna	184
Karaśkiewicz Klaudia	191	Łata Danuta	28, 30, 31, 32, 36, 57, 61, 68, 69, 98, 156, 159, 205, 211, 213, 214
Kasprzak Luiza	191	Łata Ewa	92
Kielzner Iwona	112	Łoniewska Irena	113
Kienzler Iwona	184	Macewicz Wanda	Patrz Załuska-Macewicz Wanda
Kijowski Jerzy	10, 177, 183, 198	Maciąg Krzysztof	217
Kilimon Adam	179, 184	Macierakowska Renata	69, 70, 99, 163
Kilimon Hanna	116	Majchrzak Elżbieta	81
Kisiel Roman	29, 30, 159	Majewska Edyta	190
Klik Sandra	191	Makowska Adrianna	189
Kłós Katarzyna	189	Malinowska Marta Katarzyna	92
Kobiałka Hubert	191	Marcińczyk Renata	70, 159
Kobus Magdalena	193	Markiewicz Kinga	193
Kolebacz Bogdan	32, 68, 159	Markowska Beata	30, 159
Kolwicz-Markowska Irena	59, 92	Markowska Irena	Patrz Kolwicz-Markowska Irena
Kołąkowska Władysława	28, 159, 211	Markowska Jadwiga	10, 25, 28, 29, 30, 31, 34, 55, 56, 159, 205, 210, 211
Kołąkowski Piotr	174	Markowski Andrzej	169
Komor Małgorzata	59, 92	Marzewska Mariola	194
Kosiński Adrian	175		
Koziatek Magdalena	193		
Krajewska Wiktoria	192		
Krokwińska Katarzyna	92		

Mażewska Irena	164	Pawłowska Krystyna	164
Mickiewicz Iwona.....	68, 69, 98, 124, 125, 127, 160, 203	Perzanowska Kinga	193
Mierzejeska Karolina	195	Pędzich Justyna	98, 160
Mierzejewska Hanna.....	68, 69, 70, 98, 99, 124, 127, 160, 164	Piastun Małgorzata	171
Mikulski Janusz	112	Piaszczyk Adam	100, 127, 164
Mikulski Wiesław J.	79, 170, 172	Piaszczyk Agnieszka	124, 125, 127, Patrz Symoń Agnieszka
Mikulski Wiesław Janusz	182	Piątak Daniela.....	164
Milne Alan Alexander	174	Piątak Stefan.....	164
Miłosz Czesław.....	212	Pieńkos Gabriela.....	194
Młynarska Klaudia.....	192	Piersa Andrzej	164
Morawska Edyta	178	Piersa Jakub.....	192
Morawska Katarzyna	70, 160	Pijanowski Krzysztof	194
Morawski Artur ..	68, 70, 99, 124, 125, 127, 164	Pisowłocka Alicja.....	192
Mroczkowska Karolina.....	194	Plata Milena.....	192
Mrozek Małgorzata.....	189, 192	Pliszka Jakub	191
Mrozek Oliwia Martyna.....	193	Pocztowska Iga.....	191
Mularczyk Andrzej	166	Podleś Jadwiga.....	28, 29, 30, 31, 55, 161, 205, 210, 211
Nadolny Marek	194	Podolak Jolanta.....	80
Nakielska Elżbieta	68, 160	Podsiadlik Krystyna	193
Nakielska Ewa	70, 160	Pokornicka Alina.....	30, 161
Nałęcz Eugeniusz.....	10, 34, 207, 211, 213	Polak Katarzyna	178
Nałęcz Irena	30, 160	Popielarczyk Wiktoria	194
Narowska Aneta.....	195	Poślada Dawid.....	192
Niedźwiecka Justyna.....	192	Poteraj Aneta	69, 70, 99, 124, 127, 164
Niedźwiecka-Równa Elżbieta	183	Prorok Leszek.....	166
Niszczak Agnieszka	192	Pruaczyk Roksana	193
Nowacka Aleksandra	195	Prusaczyk Dominika.....	194
Nowacka Patrycja	194, 195	Prusaczyk Ewelina Patrycja	192
Nowak Hanna	179	Prusaczyk Maria	112, 183
Nowak Jędrzej	36, 61	Pryzwan Mariola	79, 112, 171, 176, 177, 182
Nowak Stanisław	179	Przychodzeń Ewelina.....	98, 99, 124, 125, 127, 161, 164
Nowicka Aleksandra.....	194	Puchalska Milena	191
Nowicka Iwona.....	180	Radziejowska-Hilchen Anna	79, 82, 171
Obrębska Patrycja	192	Rell Maria.....	217
Okoń Wincenty.....	16, 19, 166	Reszka Grażyna.....	112, 185
Olesińska Magdalena.....	190	Rogala Edyta.....	69, 98, 99, 125, 127, 161, 198, 202
Oleszczak Karolina.....	195	Rudzka Alina.....	68, 70, 100, 125, 164
Olk Emilia.....	98, 160	Rusak Maria Karolina	191
Olkiewicz Alfons	168	Ruszczyk Wiktoria	193
Olkowska-Balcerzak Bożena .	10, 31, 64, 68, 69, 81, 98, 124, 125, 127, 160, 198, 202, 205, 206	Rybaczek Aleksandra.....	195
Olszewska Eugenia.....	12, 16, 20, 150, 160	Sakowska Agata	113, 184
Olszewski Andrzej.....	164	Salamucha Aneta	180
Opęchowska Magdalena	194, 196	Samsel Karol	180
Orłowski Staszek	176	Samuel Emilia	194
Orzechowska Stanisława	179	Samuel Wioletta	191
Ostrowska Danuta.....	164	Sender Magdalena	195
Owczarek Anna .	69, 98, 99, 124, 125, 127, 160, 203	Siedlecka Ewa	191
Pabich Sylwia	69, 70, 99, 124, 127, 164	Siok Jakub	194
Pabich Teresa.....	113, 177	Siwak Mateusz	191
Pająkowa Krystyna	166	Sobotka Karolina.....	192
Pajka Stanisław	10, 17, 18, 27, 154, 198, 218	Sokorski Włodzimierz.....	212
Pajka Teresa.....	99, 124, 164	Sopuch Kazimierz	79, 82, 170
Papuzińska Joanna	53, 169	Sosińska-Kalata Barbara	218
Parzych Halina.....	164	Stanowska Zofia	79, 173
Parzych Sonia	190	Staszewska Angelika	195
Parzych, Czesław	218	Staśkiewicz Andrzej	116, 179, 181, 182
		Steckowska Wiktoria.....	196

Stepnowska Aldona.....	178	Wilczewski Łukasz.....	174
Stepnowska Małgorzata ...	98, 99, 124, 127, 161, 204	Wilga Wiktor.....	193
Stepnowska Wiktoria.....	192	Wiloch Tadeusz.....	19, 167
Suhecka Alicja.....	194	Witczak Hanna Małgorzata ...	30, 31, 33, 52, 58, 63, 68, 69, 161, 204, 218
Suhecka Bożena.....	Patrz Olkowska-Balcerzak Bożena	Wojtawska Anita.....	29, 161
Suhecka Gabriela.....	178	Wołczyk Jerzy.....	167
Suhecka Izabela.....	178	Wołosz Adam.....	174, 176, 177
Suchodolski Bogdan.....	19, 24, 166	Wołosz Klaudia.....	194
Sulima Roch.....	168	Wołosz Patrycja.....	194
Sumara Wiktoria.....	191	Woroncow Dorota.....	184
Suplicka Julia.....	194	Wrzosek Anna.....	92
Symoń Agnieszka.....	68, 69, 98	Wrzykowski Paweł.....	189
Syska Henryk.....	168	Zając Michał.....	79, 80, 172
Szablowska Ewa.....	92	Zakrzewska Barbara.....	183, 186
Szczepańska Barbara.....	173	Zalewska Dorota.....	116
Szcześniak Hubert.....	192	Zalewski Witold.....	165
Szcześniak Sylwia.....	194	Załęska Iwona.....	113
Szczęsnulewicz Antoni.....	218	Załęska Justyna.....	193
Szczygieł Alicja.....	195	Załęska Małgorzata.....	193
Szczypiorski Andrzej.....	19	Załęska Natalia.....	192
Szulborska Anna.....	191	Załęska Wioletta.....	69, 70, 99, 124, 127, 165
Szulińska Małgorzata.....	161	Zańska Barbara.....	27, 28, 55, 161, 210
Szwejk Aneta.....	190	Zańska Paulina.....	192
Szymkowska Katarzyna.....	92	Zańska Roman.....	113, 186
Świerczyńska-Jelonek Danuta.....	79, 83, 172	Zańska Ryszard Władysław.....	36, 208, 213
Tabor Alicja.....	193	Zańska Wanda ...	27, 28, 55, 154, 161, 205, 207, 210, 212, 214
Tadeusz Aleksander.....	218	Zańska-Macewicz Wanda Patrz Zańska Wanda	
Tadra Brygida.....	192	Zaniewski Tadeusz.....	213
Tarnowska Wioletta.....	186	Zaremba Małgorzata..	29, 30, 31, 32, 52, 56, 57, 59, 63, 64, 65, 68, 69, 98, 124, 127, 161, 204, 205, 206, 218
Tercjak Beata.....	180	Zarzębski Tadeusz.....	219
Tomasik Ewa.....	169	Zasacka Zofia.....	79, 173
Tomczak Anna.....	191	Zauszkiewicz Janina.....	18
Tomczyńska Monika.....	164	Zbiczynska Julia.....	193, 195
Tomkiewicz Barbara.....	170	Zdunek Anna.....	68, 69, 98, 125, 127, 161, 204
Topolewska Olga.....	173	Zielińska Zuzanna.....	192, 193
Twardziak Oliwia.....	193, 195	Ziemek Katarzyna.....	192
Tybuchowska Anna Maria.....	191	Zybert Barbara.....	219
Tyszka Andrzej.....	165	Zbikowska Ewa.....	59, 65, 92, 119
Tyszka Dorota.....	56, 165	Żebrowska Elżbieta ...	27, 29, 55, 161, 210, 211, 212
Tyszka Oliwia.....	192	Żebrowska Helena.....	19, 27, 28, 162
Tyszko Zbigniew.....	29, 161	Zmigrodzki Zbigniewa.....	218
Warmjak Dominika.....	195	Żukowski Ryszard.....	32
Warych Bożena.....	113, 175, 176	Żywicka Izabela.....	192
Wasilewski Juliusz.....	176		
Waś Ewa.....	193		
Wesołowska Danuta.....	218		
Wierzbiński Kazimierz.....	218		